



پرونده ای برای بن بست حمایت از ساخت داخل

## ناکامی های قانونی که قرار بود کارآمد باشد

میزگرد ستبران با موضوع  
«شرایط و الزامات  
حمایت از ساخت داخل»

در جستجوی راهکاری تماما «خصوصی» برای نجات تولید داخلی

۹۷

### تحلیلی بر لایحه بودجه ...

- مواعید پنج گانه تولید ملی
- رنج فرسودگی
- تلاش مجلسی ها برای حذف قوانین دست و پاگیر
- بدقانونی بهتر از بی قانونی است
- لزوم حکمیت بخش خصوصی در فاینانس های خارجی

# Motovac - W

کنتاکتور خلاء فشار متوسط Motovac  
گامی دیگر در راستای خودکفایی صنعت  
برق کشور

Successful in all Type tests &  
Routine tests



## MV Vacuum Contactors

### کنتاکتور خلاء فشار متوسط

ولتاژ نامی: تا ۱۲ کیلو ولت

جریان نامی: تا ۴۰۰ آمپر

شماره استاندارد: IEC: 62271-106

محل استفاده: قطع و وصل و حفاظت موتورهای فشار  
متوسط تا ۳۰۰۰ کیلو وات

مورد مصرف: صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، سیمان،  
فولاد و سایر صنایع سنگین



تابلوهای فشار ضعیف	
تابلوهای فشار متوسط	
تابلوهای کنترل و حفاظت پستهای فشار قوی	
کنتاکتور خلاء فشار متوسط	
تابلوهای GIS	
طراحی و اجرای سیستمهای PMS, PDCS	



طراحی و تولید تابلوهای برق و کنترل



پویایی رمز ماندگار است

دفتر مرکزی:

www.jaboun.com  
info@jaboun.com

تلفن: ۰۳-۸۸۸۸۰۵۵۰  
نمابر: ۰۴۸۷-۸۸۸۸

تهران، میدان ونک، ابتدای خیابان ملاصدرا، خیابان  
شاد، کوچه باغسرا، پلاک ۶، کد پستی: ۱۴۳۵۷۷۳۳۶۳

www.jaboun.com

# آزمایشگاه مرجع در زمینه های برق، نفت، گاز ومخابرات

**E.P.I.L.**

شرکت آزمایشگاه های صنایع انرژی

دارنده گواهینامه

**ISO IEC 17025**

قابل ردیابی از:



International Laboratory  
Accreditation Cooperation

تلفن: ۲- ۸۸۶۲۹۸۸۰

۵- ۸۸۰۵۸۹۷۴

نمابر: ۸۸۰۵۸۹۷۶

Info@eepil.com

دفتر مرکزی: تهران، خیابان

شیراز جنوبی، پایین تر از

بزرگراه همت، نبش خیابان

رضوان پلاک ۵، واحد ۶

**CE**

ارائه گواهینامه ها  
از NB های معتبر اروپایی



**Azar Kelid**  
Engineering of  
Electrical Inds.



### Remote Terminal Unit

### SCADA System



### Pole Mounting Switch - Sectionalizer

IM6-PM

12÷36 KV - 16÷20 KA



### Load Break Switch

IM6

12÷36 KV - 16÷20 KA



### Vacuum Circuit Breaker

WL

12÷36 KV - 630÷1250 A-16÷20 KA



Together for Energizing the World

تهران - خیابان بهشتی - خیابان احمد قصیر  
(بخارست) - کوچه ششم - پلاک ۲۲ - واحد ۱  
تلفن : ۸۸۵۴۰۲۰۸ - ۸۸۷۵۷۶۹۱  
فکس : ۸۸۷۳۲۱۵۸

No.22 - 6th St. - Ahmad Qasir Ave. - Beheshti  
Ave. - TEHRAN - 1514644715 - IRAN  
Tel: +98 21 88540208  
+98 21 8875691  
Fax: +98 21 88732158  
sales@azarkelid.com  
www.azarkelid.com

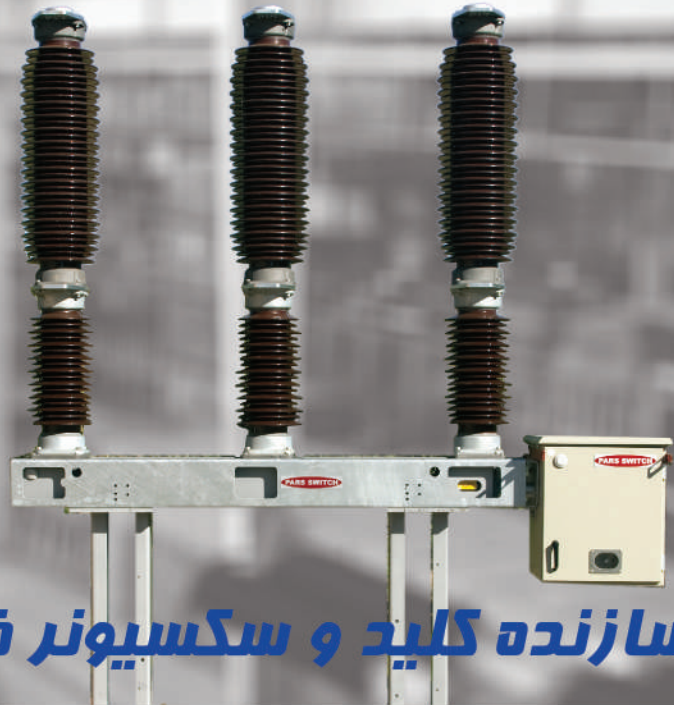


شرکت پارس سویچ  
(سهامی عام)

# شرکت پارس سویچ

LTB 72.5D1/B

VP4E



سازنده کلید و سکسیونر فشار متوسط و قوی



PDS 245



LTB 420E2



NSA 245



صنایع برق زنگان پارس

تلفن فروش : ۰۲۴-۳۳۷۹۰۷۱۲-۱۶

فکس : ۰۲۴-۳۳۷۹۰۷۱۱

sales@parswitch.com

سازنده تابلوهای فشار متوسط کشویی و فیکس

و تابلوهای حفاظت و کنترل

www.parswitch.com

www.zanganpars.com  
info@zanganpars.com

تلفن : ۰۲۴-۳۲۲۲۱۹۵۴-۵  
فکس : ۰۲۴-۳۲۲۲۱۴۸۹

رانين فرايند  
Runin Farayand



System integrator  
of

**Schneider**  
Electric

**Official Integrator**

▶ MICOM ▶ VAMP ▶ SEPAM

Email: [info@runinltd.ir](mailto:info@runinltd.ir)  
Tel: (021) 77 63 63 61\_2  
Fax: (021) 77 60 89 10





## نماینده رسمی و انحصاری هونگفا در ایران

### شرکت مهاب گستر دنا

- این شرکت قصد دارد با هدف تامین سرمایه، انتقال تکنولوژی، ارتقاء سطح تولید و آموزش پرسنل فنی مهندسی صنعت برق جمهوری اسلامی ایران اقدام به برگزاری سمینار بررسی فرصت های سرمایه گذاری و انتقال تکنولوژی در صنعت برق کشور نماید .

• زمان : دهه مبارکه فجر

• مکان : ساختمان مرکزی وزارت نیرو

جهت دریافت دعوت نامه رسمی و کارت ورودیه به سایت شرکت مراجعه نمایید .

[www.genergy.ir](http://www.genergy.ir)



### گروه صنعتی هونگفا

- شامل ۳۸ شرکت تابع در سراسر جهان
- فضای بهره برداری شده ۳,۸۰۰,۰۰۰ فوت مربع
- فضای در حال ساخت ۶,۰۰۰,۰۰۰ فوت مربع
- بیش از ۱۴۰۰۰ نفر نیروی متخصص
- دفاتر رسمی و فروش موفق در سراسر جهان

### نمونه مشتری های هونگفا



دفتر مرکزی : تهران ، خیابان خالد اسلامبولی کوچه شانزدهم پلاک ۲۴، طبقه دوم

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۲۰۴۱۶۸

[www.genergy.ir](http://www.genergy.ir)

### CONTACTOR

- 1P+Shunt , 2P , 3P , 4P
- FLA:20A , 25A , ... , 90A
- ولتاژ سیم پیچ :AC 24V , ... , AC 600V

### MCB

- 1P , 1P+N , 2P , 3P , 4P
- In:6A , ... , 100A
- Icu:4.5 KA , 6KA , 10kA

### RCBO

- 2P , 3P , 4P , 1P+N , 3P+N
- In:6A , ... , 63A
- Sensitivity:30mA , 100mA , 300mA

### ACB

- 3P , 4P
- In:200A , 400A , .... , 6300A
- عمودی - افقی :اتصالات کابل

### MCCB

- 3P , 4P
- In:10A , 20A , 25A , 32A , ... , 1250A
- جریان پسماند، موتور، حرارتی - مغناطیستی: حفاظت ها

### ATS

- 2P , 3P , 4P
- In:20A , 40A , 63A , ... , 2500A
- اضافه بار ، افت ولتاژ، استارت ژنراتور: حفاظت ها



# مهندسين رسانش انرژی نوین ( رسان )

تولید کننده پستهای کمپکت و انواع تابلوهای برق



## محصولات:

پستهای کمپکت با بدنه فلزی

- پدمانند
- روزمینی
- موبایل

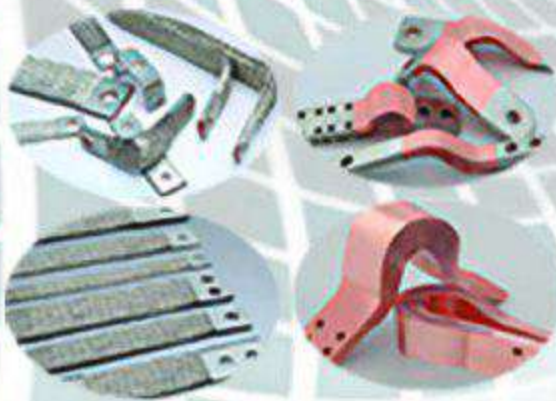


تابلوهای فشار متوسط



- کشویی
- کمپکت AIS
- کمپکت GIS
- سنتی

سایر تجهیزات



- انواع تابلوهای فشار ضعیف (کشویی-فیکس)
- نشانگر خطای زمینی و هوایی با قابلیت ارسال SMS
- سکسیونر و دژنکتور
- ترانسفورماتور
- دیتالاگر
- رله
- تسمه های مسی پرسی و بافته شده قابل انعطاف



DILO. Sustainably tight.



Made in Germany

## مجموعه کامل تجهیزات پیشرفته کار با گاز SF<sub>6</sub>

سیستم های پایدار، بدون انتشار گازهای گلخانه ای، با بهره وری بالا

شرکت DILO آلمان



- بیش از ۵۰ سال تجربه تخصصی در زمینه تجهیزات هوشمند کار با گاز SF<sub>6</sub>
- حذف کامل انتشار گاز گلخانه ای SF<sub>6</sub> به محیط در پروسه کاری
- بازیافت گاز SF<sub>6</sub> با بهره وری بسیار بالا در چرخه کاملاً بسته
- جلوگیری از هدر رفتن گاز SF<sub>6</sub> در چرخه بازیافت
- سازگاری کامل و بالاتر از استانداردهای جهانی زیست محیطی
- هزینه بهره برداری بسیار پایین

منبع و مرجع واحد برای کلیه نیازهای مربوط به کار با گاز SF<sub>6</sub>

- سیستم های تخلیه، ذخیره سازی، تصفیه و تزریق گاز SF<sub>6</sub> در ظرفیت های بسیار متنوع مناسب برای انواع شرایط بهره برداری
- تجهیزات متنوع مناسب جهت بهره برداری در شبکه های فشار قوی، فشار متوسط و کاربردهای پزشکی
- سیستم های ایمنی جهت مونیتورینگ نشتی گاز SF<sub>6</sub> در پست های گازی GIS
- مجموعه ای متنوع و کامل از انواع دستگاه های تست کیفیت گاز SF<sub>6</sub>
- طراحی سیستم های خاص جهت کاربردهای خاص و خطوط تولید پست های گازی GIS
- سیستم های تمام اتوماتیک جهت تست نشتی در اجزاء پست های گازی GIS
- مجموعه کامل کویلینگ های مورد نیاز در محیط های گازی با فشار بالا



آدرس: تهران، میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، شماره ۹، واحد ۲۰۲  
کدپستی: ۱۵۱۴۹۳۴۹۴۱ تلفکس: ۵-۸۸۸۷۹۴۳۳

www.rasana-mehr.com  
info@rasana-mehr.com



# MIDDLE EAST ELECTRICITY

ENERGISING THE INDUSTRY

6 - 8 MARCH 2018 | WORLD TRADE CENTRE, DUBAI, UAE

The Middle East & Africa's leading international trade event for the power industry, covering the generation, transmission and distribution of electricity, including the renewable energy sector and the lighting industry.



POWER GENERATION



TRANSMISSION & DISTRIBUTION



LIGHTING



SOLAR



ENERGY STORAGE & MANAGEMENT SOLUTIONS

Iran Partner



سندیکای صنعت برق ایران  
Iran Electrical Industry Syndicate

Co-located with



GLOBAL  
SMART ENERGY  
SUMMIT


FIND OUT MORE [www.middleeastelectricity.com](http://www.middleeastelectricity.com)

Smart connection in 2018

 RACOM



کارآمدترین رادیو VHF/UHF در سامانه های تله متری و اسکادا

- دارای تاییدیه امنیتی برای فضای تبادل اطلاعات مجازی
- انطباق کامل با کلیه پروتکل های صنعتی ارتباطی و اسکادا
- دارای تاییدیه  برای مناطق پرخطر

شرکت ایزی ارتباط پارس نماینده رسمی RACOM در ایران

تلفن: ۸۸۹۳۵۴۰۰ فکس: ۸۸۹۳۵۲۵۷

[www.easytebat.com](http://www.easytebat.com)

 easy  
Communication Pars

# شرکت مهندسی و بازرگانی نیرو رامشیر (رامتک)

## همکار شما در طراحی، ساخت و تامین تجهیزات فشار قوی

- ترانسفورماتورهای قدرت و راکتور
- پستهای GIS تا ولتاژ ۴۰۰ کیلو ولت
- بانکهای خازنی و SVS تا ۱۰۰۰ کیلوولت
- تجهیزات HVDC و HVAC تا ۵۰۰ kv ±
- کابلهای فشار قوی تا ولتاژ ۴۰۰ کیلو ولت
- کابلهای ابزار دقیق و کنترل و قدرت
- کلیدهای قدرت، سکسیونر و ترانسهای اندازه گیری
- تجهیزات ضد انفجار
- سیستم تست فشار قوی برای کابل، ترانس و GIS

## Your Partner in Design, Construction & Supply for HV Equipments

- Power Transformers & Reactors
- GIS Station 400kv
- Capacitor Bank & SVS up to 1000kv
- HVDC & HVAC Equipment ± 500kv
- HV Cables 400kv
- Instrument, Control & Power Cables
- Power & Disconnect Switch & CT, VT Trans
- Explosion Proof Equipments
- HV Test System for Cable, Transformer & GIS



Sieyuan

دوخاب Ducab



ramcro  
C/MI ELETTRICI SPECIALI



ایران ترانسفو



Feam  
SINCE 1961  
YOUR PARTNER FOR SAFETY

SÜDKABEL

SGB

سهامدار عمده مدیریتی و نماینده فروش کارخانجات کابلسازی ایران

تلفن: ۸۸۸۸۱۸۳۰

نمابر: ۸۸۷۹۸۴۲۱

تهران، میرداماد غربی، ساختمان باران پلاک ۴۰۸

وب سایت: [www.ramtec-ir.com](http://www.ramtec-ir.com) ایمیل: [info@ramtec-ir.com](mailto:info@ramtec-ir.com)



**PISHRO**

شرکت سیم و کابل پیشرو رفسنجان



## کیفیت، خواست شما، آرمان ما

انواع کابل‌های فشار ضعیف با هادی مسی و آلومینیومی با روکش‌های HFFR، XLPE، PVC، ... بصورت شیلد، اسکرین زره دار و آرموردار، کابل‌های خودنگهدار، AAAC و ACSR بدون روکش و با روکش XLPE، کابل‌های کنستانت تریک کابل‌های قابل انعطاف تخت جهت مصارف اتصالات متحرک و آسانسور، انواع کابل‌های کنترل و ابزار دقیق بصورت شیلد و مسلح، انواع کابل‌های تخصصی ( هالوژن فری ضد آتش، ... و کابل‌های فاصله دار)

### تاییده‌ها و گواهی‌نامه‌ها :

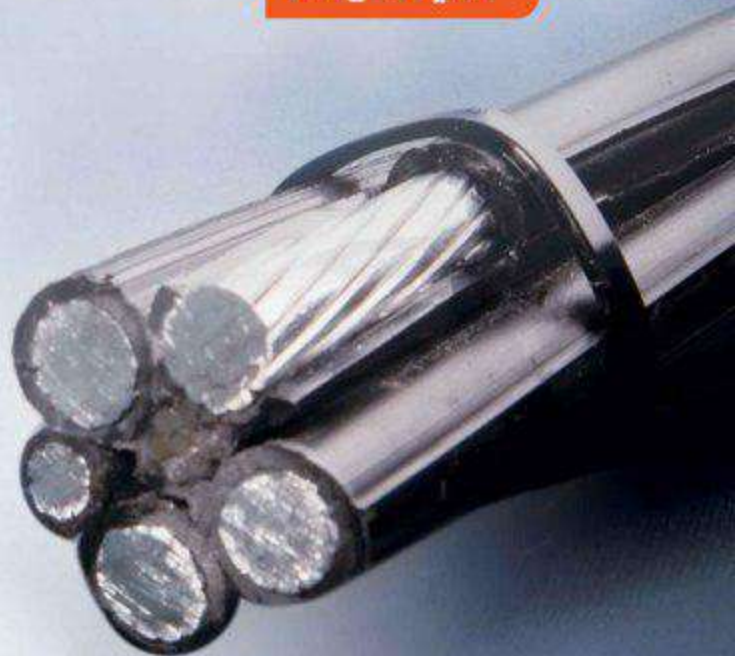
تاییده از استاندارد ایران (ISIRI)، تاییده از شرکت توانیر، گواهی‌نامه‌های ISO 9001:2008، ISO 14001:2004، OHSAS 18001:2007، ISO 17025، و CE اروپا

### نمایندگی‌ها:

۰۲۱- ۳۳۱۱۶۶۵۴	نمایندگی تهران: کالای برق پاسارگاد نوین
۰۳۴- ۳۲۵۲۶۲۵۱	نمایندگی کرمان: الکترو بازرگانی کوروش
۰۳۱- ۳۷۷۹۰۸۰۰- ۲	نمایندگی اصفهان: دنیای کابل
۰۵۱- ۳۷۲۷۶۸۱۳	نمایندگی مشهد: پارس توان
۰۳۵- ۳۸۲۶۱۶۷۱- ۴	نمایندگی یزد: دشتی

### آدرس دفتر مرکزی:

یزد، بلوار دانشجو، جنب کوچه بنیاد چانبازان، واحد ۱۳۷، طبقه فوقانی  
تلفگرام: ۰۹۱۳ ۲۵۰ ۶۶ ۹۷ • تلفکس: ۰۴۵- ۳۸۲۵ ۷۱۲۲- ۴  
کارخانه: رفسنجان، انار، کیلومتر ۲.۵ جاده انار، یزد  
✉ pishrocable@ymail.com • www.pishrocable.com





شرکت الکوپارس  
**ELKOPARS**  
TEM GROUP

دارای تایپ تست از **ICMET & CESI**

دارای تاییدیه توانیر با همکاری  
تابلو سازان محترم

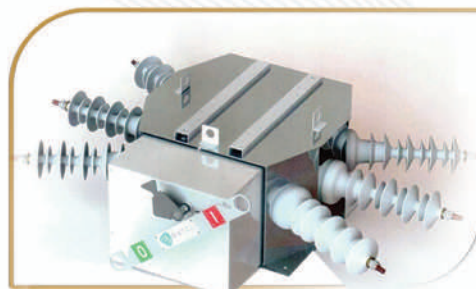
دارای تاییدیه پژوهشگاه نیرو

دارای ۲ سال گارانتی بدون قید و شرط

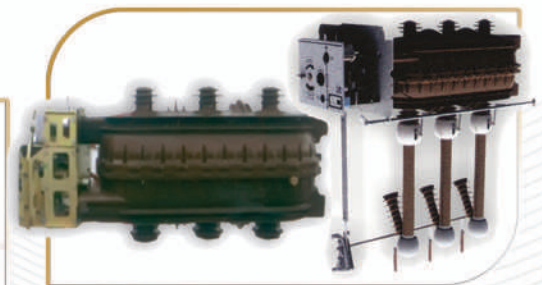


**انواع سکیونر گازی قابل قطع  
زیر بار و فیوز دار**

- در سطح ولتاژی 24KV با فاصله پل تا پل 25 CM
- در سطح ولتاژی 36KV با فاصله پل تا پل 35 CM



**سکیونر گازی هوایی**



**انواع سکیونر گازی قابل قطع  
زیر بار و فیوز دار**

- در سطح ولتاژی 24KV با فاصله پل تا پل 21 CM
- در سطح ولتاژی 36KV با فاصله پل تا پل 35 CM



**دژنگتور گازی SF6  
عرضی فیکس**

- در سطوح ولتاژی 24KV/36KV



**انواع دژنگتورهای خلاء و گازی فیکس**

- در سطوح ولتاژی 24KV/36KV



**دژنگتور خلاء کشویی**

- در سطوح ولتاژی 24KV/36KV

تهران ، میدان آزادی ، ابتدای  
خیابان آزادی ، خیابان میر قاسمی  
تقاطع افشاریان با دهقان ، پلاک ۱

**WWW.ELKOPARS.COM**  
**Info@Elkopars.com**  
**Sales@Elkopars.com**



۰۲۱ - ۶۶ ۰۴۴ ۱۵۰

۰۲۱ - ۶۶ ۰۰۴۶ ۷۲

۰۲۱ - ۶۶ ۰۴۳۵ ۶۵

۰۲۱ - ۶۶ ۰۲۷۸ ۴۸

فکس : ۰۲۱ - ۶۶ ۰۸۴۲ ۶۴



RDC

Rahshad Electric Co.  
Electric & Electronic Products Manufacturer



Capacitor  
خازن



Plastic Granules  
گرانول های  
مواد پلاستیک

Ignitor  
ایگنیتور



COB Lamps COB های



Networks Accessories  
یراق آلات



Gas Ignitor  
جرقه زن  
اجاق گاز



sales@rahshad.com www.rahshad.com info@rahshad.com

تهران، خیابان گاندی، خیابان یکم، پلاک ۱۵، طبقه چهارم، واحد نهم، کدپستی: ۱۵۱۷۶۱۶۱۱۹  
صندوق پستی: ۱۵۸۵۵/۱۸۱ تلفن: ۳-۸۸۶۷۲۵۳۰ فاکس: ۸۸۷۷۶۰۷۱

شرکت رهشاد الکتریک

تولید کننده محصولات الکتریک و الکترونیک



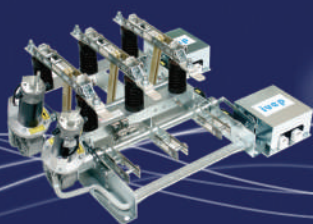


# پارس دلتا

Pars Delta Co.

[www.pars-delta.com](http://www.pars-delta.com)

- تولید انواع تابلوهای برق و پست های کمپکت تحت دانش فنی ABB
- تامین تجهیزات فشار ضعیف، فشار متوسط، فشار قوی و اتوماسیون ABB
- نماینده رسمی ترانس های قدرت GBE ایتالیا در انواع روغنی و خشک
- نماینده رسمی سکسیونرهای سخت کار هوایی و تابلویی Isep چک



آدرس: تهران، بلوار مرداماد، خیابان آقازاده فرد (اطلسی)، پلاک ۲، طبقه ۳

تلفکس: ۸-۲۶۴۰۰۷۳۶ (۰۲۱)

E-mail: [info@pars-delta.com](mailto:info@pars-delta.com)

# نمایشگاه بین المللی محیط زیست، انرژی های تجدیدپذیر، بهره وری و صرفه جویی انرژی

۲ تا ۵ اسفندماه ۱۳۹۶ - محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران



سازمان حفاظت محیط زیست



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت نیرو

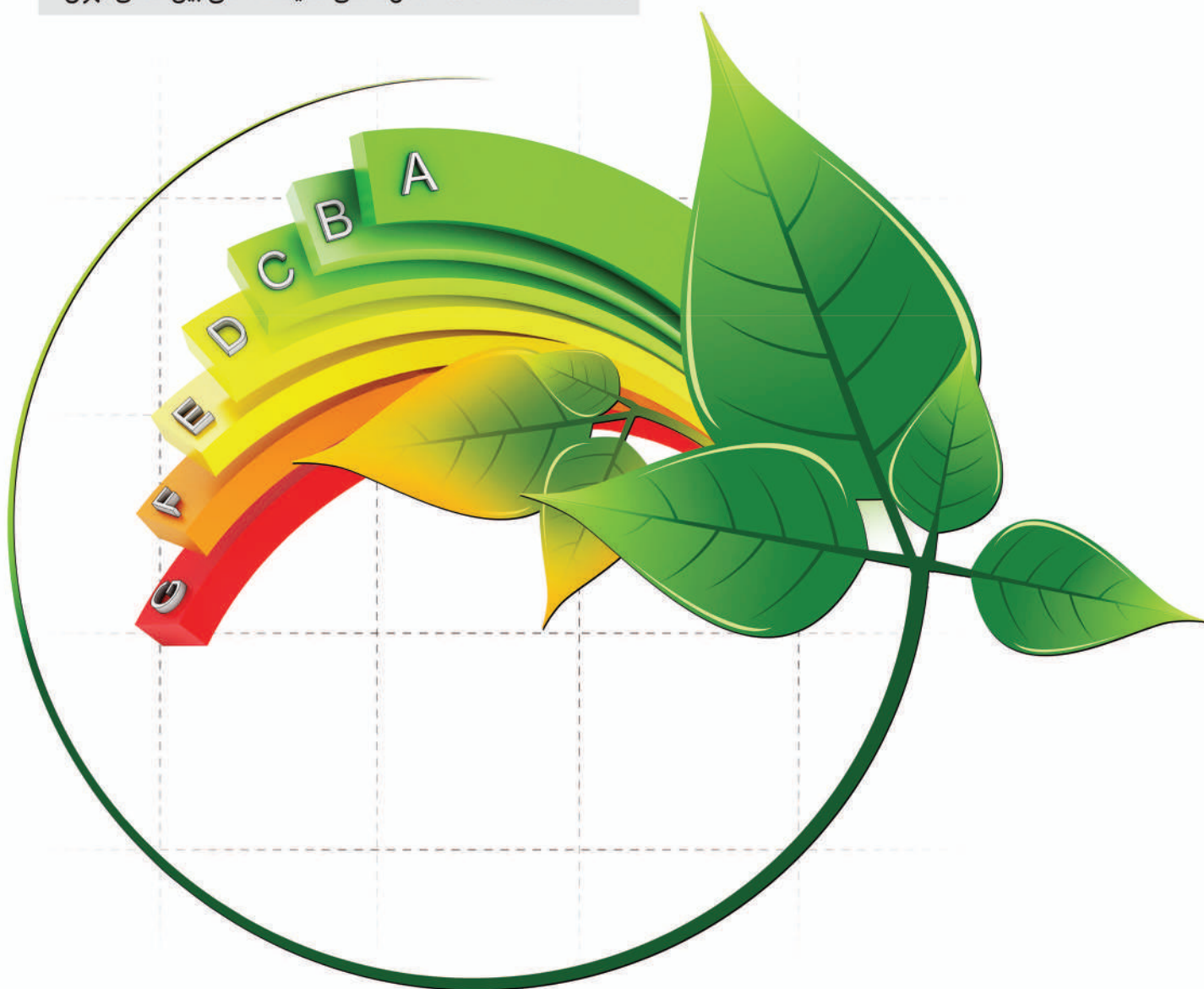


وزارت نیرو

سازمان انرژی های تجدیدپذیر و  
بهره وری انرژی برق ( ساتبا )



شرکت سهامی نمایشگاه های بین المللی  
جمهوری اسلامی ایران



International  
Environment and  
Renewable Energy and  
Energy Saving Exhibition

21 - 24 February 2018, Tehran, IRAN



[www.iranenvirofair.com](http://www.iranenvirofair.com)  
[www.energysaving.ir](http://www.energysaving.ir)

**کابل بر**

کابل بر واید مولر در رنج های متفاوت می تواند بهترین نتیجه برش کابل را طبق استاندارد برای شما به همراه داشته باشد. ارگونومی دستگاه و همچنین شکل تیغه در کنار هم اطمینان حاصل کرده که بهترین نتیجه برش با کمترین فشار ممکن حاصل شود. تیغه های آلایز فولادی خاص با برش لیزری که با عمر بالای خود بالاترین بازدهی را به همراه خواهند داشت.

**پرس سر سیم**

قفل برگشت، ارگونومی دستگاه، آلایز فولاد، سبکی همه و همه باعث شده تا پرس سر سیم وایدمولر اولین پرس باشد که در صورت استفاده از فرول های واید مولر به شما گواهی UL و استاندارد ارایه می کند. تخصصی ترین محصولات پرس سر سیم در وایدمولر به شما اطمینان بهترین کیفیت را خواهد داد.



**پیچ گوشتی برقی**

سری پیچ گوشتی های برقی وایدمولر به صورت تخصصی برای کارگاه ها طراحی شده با دارا بودن گشتاور (تورک) متغیر، دسته و طراحی ارگونومیک، باریک و سبک بودن و قویترین بازدهی باطری در بازار گزینه مناسبی برای کارگاه هایی است که تولیدات با حجم بالایی دارند.



**سیم لخت کن**

سری Stripax وایدمولر تخصصی ترین سیم لخت کن حال حاضر در دنیا که با دارا بودن رنج تخصصی خود برای سیم های مختلف و همچنین تیغه های فولادی با برش لیزری بهترین نتیجه را طبق استاندارد های جهانی به شما ارایه میکند. تیغه های ۳۲ تکه فنی که دور عایق را به صورت کامل می گیرد برترین تکنولوژی روز در دنیا است.

با Stripax Plus پارا فراتر گذاشته و برش، سیم لخت کن و پرس سیم را در یک دستگاه در اختیار دارید تا با بیشترین سرعت، بهترین نتیجه را در یک دستگاه جمع و جور داشته باشید.



**عایق بردار**

عایق بردارهای وایدمولر در رنج های مختلف با دقت بسیار بالایی توانایی برداشتن عایق انواع سیم داشته و گزینه مناسبی برای برداشتن روکش وسط سیم می باشد که می تواند این کار را با بهترین دقت انجام دهد. AM1۶ به عنوان کوچکترین عضو خانواده با دقت بسیار بالای خود میتواند در برداشتن روکش فیبر نوری کاربرد داشته باشد. تیغه ها با جنس فولاد و برش لیزری کارکرد بدون نقص و عمر بالای دستگاه را ضمانت می کند.



**برش سیم اتومات**

برش اتومات وایدمولر که به شما امکان برش سیم ها را با سرعتی باور نکردنی و دقت میلیمتری خواهد داد گزینه ای مناسب برای کارخانجات و کارگاه هایی است که میخواهند دقت بالا را در کنار سرعت داشته باشند، آماده کردن یک دسته سیم عموماً زمان زیادی را به خود اختصاص می دهد و بعضاً برای دقت بالا نیاز به داشتن شابلون خواهد بود. اما این دستگاه با داشتن حافظه و امکان اتصال به کامپیوتر این امکان را برای شما فراهم میکند که در کمترین زمان اطلاعات نقشه را به درون دستگاه وارد کرده و بهترین کیفیت برش خروجی را داشته باشید.



**پرس سر سیم اتومات**

پرس اتومات وایدمولر، دستگاهی منحصر به فرد در ردیف کاری با سرعت و کارایی فوق العاده خود می تواند در کمتر از ۱ ثانیه سیم را لخت و سر سیم را بالاترین استاندارد های ممکن بر روی سیم پرس کند، شما میتوانید به راحتی و با چرخش چند لهرم دستگاه را برای استفاده از سر سیم با سایز متفاوت آماده کنید و نیاز به تعویض قطعات دستگاه نیست. وایدمولر با پارا فراتر گذاشته و به شما تکنولوژی تغذیه مغناطیسی را معرفی میکند که شما را از خرید فرول های مخصوص برای دستگاه بی نیاز خواهد کرد.



**ویستا تجهیز کیش بنیان**

آدرس: تهران، ملاصدرا، شیراز شمالی  
بن بست غفوری پلاک ۳ طبقه ۵  
تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۶۷۲۴۹  
فکس: ۰۲۱-۸۸۰۵۶۸۳۵  
ایمیل: info@vistatkb.com  
سایت: www.vistatkb.com



# شروع به کار فروشگاه اینترنتی کالای اول با تخفیف های ویژه

فروش تجهیزات الکتریکی و صنعتی  
در  
سایت کالای اول



[www.kalayeaval.com](http://www.kalayeaval.com)

(فروشگاه اینترنتی کالای اول)

پشتیبانی: ۰۲۱-۸۸۳۴۲۵۳۵-۹





Customer Support Center : 26202150

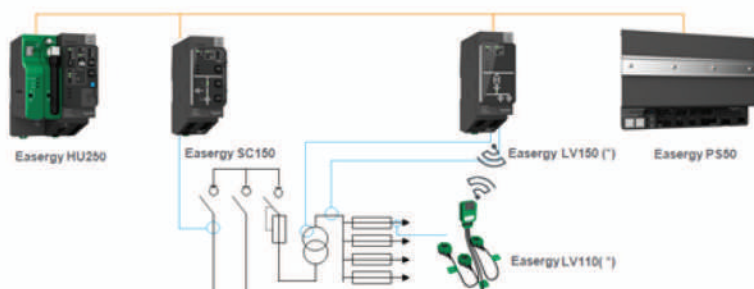
ir-info@schneider-electric.com  
telegram.me/schneiderelectricir

### T300 Easergy



Remote Terminal Unit (RTU) جدید شرکت اشنایدرالکترونیک:

- با قابلیت استفاده در سطوح فشار متوسط و ضعیف
- راهکاری مدرن جهت پیاده سازی اتوماسیون در شبکه های توزیع
- ماژولار، با امکان توسعه در آینده و افزودن ماژول های جدید
- دارای نشانگر خطا، امکان ارسال فرمان به کلید و قابلیت انجام ستینگ از طریق Wi-Fi حتی خارج از محدوده پست
- تامین کننده انواع پروتکل ها از جمله پروتکل IEC 61850
- ماژول های مختلف این تجهیز عبارتند از:
  - Easergy HU250: واحد پردازش، ارتباط و Gateway
  - Easergy SC150: ماژول کنترل و مانیتورینگ MV
  - Easergy LV150: ماژول مدیریت فیدرهای LV
  - Easergy LV110: اندازه گیری بی سیم با تغذیه خودی
  - Easergy PS50: منبع توان برای کنترل و مانیتورینگ
  - Easergy PS25: منبع توان برای مانیتورینگ



بسته به نوع طرح، یکی از انواع منابع توان انتخاب می شود و در حالت استفاده از Easergy PS50 تجهیزات دیگر به صورت Rail-mounted بر آن سوار می شوند.



پستهای پیش ساخته کمپکت  
مدل Bisco



تابلوهای کمپکت GIS  
مدل RM6



تابلوهای کمپکت AIS مدل  
SM6

با نصب این تجهیزات در تابلوهای فشار متوسط کمپکت AIS، تابلوهای فشار متوسط کمپکت GIS و پست های پیش ساخته، به راه حلی مدرن در مدیریت شبکه توزیع برق خواهیم رسید.

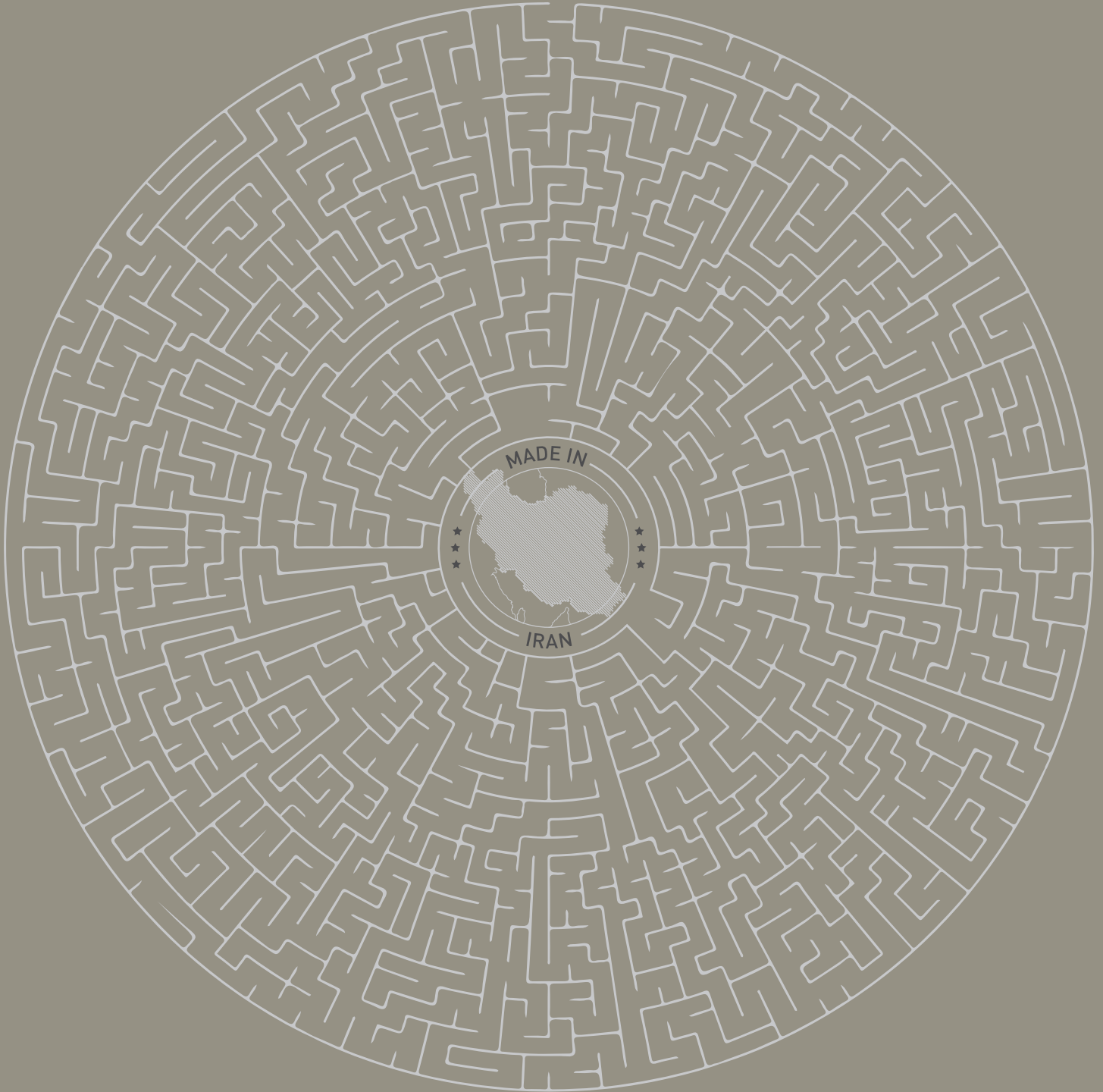
اشنایدر الکترونیک (تله مکانیک ایران)  
تهران، خیابان ولیعصر، خیابان شهید فیاضی  
(فرشته)، بن بست شهریار، شماره ۲  
کد پستی: ۱۹۶۵۹۳۸۵۱۱ ایران  
تلفن: ۲۲۰۱۵۳۰۰ فکس: ۲۲۰۱۵۳۱۱

Life Is On

Schneider  
Electric

# ستبران ۱۱۱

دی و بهمن ۹۶



## ستبران

دی و بهمن ۹۶

### ۱۱۱

<span>سرمقاله</span>	
<span></span>	
میان‌ه داری بودجه ۹۷ در امید و ناامیدی	۴
<span></span>	

<span>پرونده اول</span>	
<span></span>	
موانع پنج‌گانه تولید ملی	۶
رنج فرسودگی	۹
ناکامی های قانونی که قرار بود کارآمد باشد	۱۴
رویکردها و روش های حمایت از تولید در شش برنامه توسعه کشور	۱۵
تلاش مجلسی ها برای حذف قوانین دست و پاگیر	۱۶
بدقانونی بهتر از بی قانونی است	۱۸
لزوم حکمیت بخش خصوصی در فاینانس های خارجی	۲۰
<span></span>	

### میزگرد ستبران با موضوع «شرایط و الزامات حمایت از ساخت داخل»

در جستجوی راهکاری تماما «خصوصی» برای نجات تولید داخلی	۲۲
<span></span>	
تولیدکنندگان موفق نیازی به حمایت ندارند	۳۰
اثربخشی قانونی در گروی اجرای دولت و نظارت مجلس	۳۱
گله مندی ایرانی سازان صنعت برق از دولت تا بانک	۳۲
<span></span>	

#### تریبون آزاد:

**باید سراغ سازندگان رفت و برسید...**

تنهایی سربازان سازندگی در انبوه حمایت‌های بی‌پشتوانه	۳۵
--	----

صاحب امتیاز **سندیکای صنعت برق ایران**

مدیرمسئول **غلامرضا ناصح**

سردبیر **پرویز غیاث الدین**

اعضای شورای سیاست گذاری **علی بخشی**، **محمد بهزاد**، **ولی الله بیات**، **محمدصادق جنان‌صفت**، **عباس خالدنژاد**، **منصور سعیدی**،

**حمیدرضا صالحی**، **پرویز غیاث‌الدین**، **علیرضا کلاهی**، **حامد گرشاسبی**، **سعید مهدب‌ترابی**، **غلامرضا ناصح**، **محمدعلی وحدتی**

**دبیر‌تحریریه سمیه کاظم زاده دهکردی**

**تحریریه نفیسه زارع کهن**، **زهرا شریفی**، **طیبه سادات میرحسینی**، **احمدرضا صباغی**، **سحربخشی روشن**

**مدیراجرایی سپهربرزی مهر**

**طراحی گرافیک استودیوپله**

**سایت سجاد قربانی**

**توزیع سپیده گرجی**

**امور آگهی ها بهارک باقرپور**

**امور اداری سمیه برادران**

**لیتوگرافی، چاپ و صحافی فارابی**

پرونده دوم

<span></span>	
تحلیلی برجایگاه صنعت برق در لایحه بودجه ۹۷	۴۱
آیا کسری بودجه در راه است؟	۴۶
نزول بودجه وزارت نیرو با چاشنی توسعه صنایع آب و برق	۴۸
وزارت نیرو به لطف ظرفیت‌های قانونی بدهکار نخواهد ماند!	۴۹
بیم‌ها و برنامه‌ها برای تداوم سقوط آزاد بودجه عمرانی	۵۱
گره کور مابه التفاوت قیمت برق در بودجه	۵۳
افزایش نرخ حامل های انرژی در بن بست مجلس	۵۴
بالانس بودجه سال ۹۷ در سایه ثبات نرخ حامل های انرژی	۵۶
<span></span>	

#### نگاهی به

#### بودجه سال ۹۷

گفت و گو

<span></span>	
قول و قرارهای برقی به نفع سندیکایی ها	۵۹
انتظار فرج از قراردادهای غیر منصفانه!	۶۱
<span></span>	

یادداشت

<span></span>	
الزامات تعامل سازنده سندیکا و شرکت برق منطقه ای تهران	۶۵
سندیکای صنعت برق ایران نمونه یک تشکل اقتصادی موفق	۶۶
<span></span>	

مقالات

<span></span>	
درآمدی بر قیمت‌های پایه، غیرپایه و جدید در قراردادهای پیمانکاری	۶۸
بی توجهی به استانداردهای مدیریت؛ بالای جان بخش خصوصی	۷۱
<span></span>	

اخبار

<span></span>	
گزارش هیات مدیره سندیکا	۷۳
گزارش کمیته‌های سندیکا	۷۵
اخبار شعب	۹۰
اخبار شرکت های عضو	۹۳
اخبار سندیکا و صنعت برق	۹۵
اخبار رویدادها	۹۶
<span></span>	

## ستبران ۱۱۱

ماهنامه داخلی سندیکای صنعت برق ایران، سال هجدهم، شماره ۱۱۱، دی و بهمن ۱۳۹۶

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می کند به منظور معرفی پتانسیل های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت‌های مهندسی بازرگانی، تصویر روشنی از توانمندی های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش‌ها و گلوگاه‌های صنعت با هدف طرح دیدگاه های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست های این نشریه است.

<span></span>	
<b>نشانی</b> تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان سین دخت شمالی، پلاک ۱۵	
<b>تلفکس</b> ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶	
<b>فکس</b> ۶۶۹۴۴۹۶۷	
<b>سازمان آگهی ها</b> ۶-۶۶۵۷۰۹۳۰	
<b>سایت</b> <b>www.ieis.ir</b>	
<b>ایمیل</b> <b>setabran@ieis.ir</b>	
<span></span>	



/ پرویز غیاث الدین

سردبیر

## میان‌داری بودجه ۹۷ در امید و ناامیدی

بودجه ۹۷ همچنان نقل محافل است، آن هم در شرایطی که کسری بودجه دولت چنان مساله روشن و بزرگی شده که سخن گفتن از آن هم بی ثمر به نظر می‌رسد. زمانی نه چندان دور. شاید ۱۵ سال پیش، وزارت نیرو از عنوان کردن میزان دقیق بدهی هایش ابا میکرد تا مبادا اعتبارش خدشه دار شود و حالا همان وزارتخانه از بدهی بالای ۲۰ هزار میلیارد تومانی‌اش در همه محافل اقتصادی و سیاسی به عنوان ابزاری برای مواجهه با کمبود نقدینگی شدیدش سخن می‌گوید.

زمانی مردم بی هیچ اطلاعی از قیمت تمام شده، تکلیفی و یارانه پنهان برق و آب، گشاده دستانه این دو نعمت ملی را هدر می‌دادند و حالا وزارت نیرو دست به دامان ارقام شده تا شاید شیب تند مصرف را اندکی کنترل کند، هر چند هنوز هم ایران رتبه بالایی در رشد مصرف حامل‌های انرژی دارد. بحران آب زمانی یکی از محرمانه‌های ایران بود و حالا صحبت از اختلافات بر سر آب و کم‌آبی و بی‌آبی‌انقدر بالا گرفته است که بیم یک بحران بزرگ آبی در کشور می‌رود.

همه چیز با گذشته متفاوت است، تنها چیزی که در طول چند سال اخیر ثابت مانده است، بحران بی‌پولی و رکود حاکم بر صنعت برق است. این صنعت در متن بحران نقدینگی گرفتار شده و حالا بودجه شاید بتواند تا حدی از ابعاد آن بکاهد. البته نمی‌توان این مساله را نادیده انگاشت که آن بخش از متن لایحه بودجه که به وزارت نیرو مرتبط بود، برای صنعت برق ناامیدکننده به نظر می‌رسید. اما نظر سنجی دولت از بخش خصوصی و پیشنهاد نظرات اصلاحی آنها در متن لایحه، کمی شرایط را بهبود بخشید.

اگرچه کاهش ۴۰ درصدی بودجه وزارت نیرو بر نگرانی‌های صاحبان این صنعت به شدت

دامن زد اما پیش‌بینی تهاوردی‌های دولت به بخش خصوصی تا سقف ۱۱۰ هزار میلیارد تومان و نیز اصلاح متن لایحه و گنجاندن مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و تمام شده برق کمی شرایط را به نفع صنعت برق تغییر داد. در صورت تصویب لایحه در صحن علنی مجلس و چابکی وزارت نیرو برای بهره‌گیری از فرصت‌های ایجاد شده در قانون بودجه، با کاسته شدن از بار بدهی‌های کلان این وزارتخانه شاید بتوان به خروج آن از رکود کنونی هم امید بست. در شرایط کنونی که دولت در صنعت برق پتانسیل اداره شدن با منابع خصوصی را دیده است، بدون شک باید به دنبال تسهیل شرایط حضور و فعالیت بخش خصوصی در این صنعت باشد.

البته این رویکرد برای دولتی که ظرف پنج سال گذشته بودجه سالانه اش را پس از سال‌های طلایی نفت ۱۵۰ دلاری با نفت ۳۵ تا ۵۵ دلاری بسته است، آنقدرها هم دور از ذهن به نظر نمی‌رسد. اما مشکل اینجا است که توان بخش خصوصی صنعت برق در فاصله سال‌های ۸۸ تا ۹۲ و زیر حجم قابل توجه فشارهای ناشی از ناکارآمدی مدیران، بی‌ثباتی اقتصاد، تحریم‌ها، تورم، مطالبات معوق و سیاست‌های متغیر و گاه نادرست دولت چنان تحلیل رفت که عملاً امروز توانی برای حضور در میدان سرمایه‌گذاری در خود نمی‌بیند. کما اینکه فضای اقتصاد ایران هرگز نتوانسته به سرمایه‌گذار داخلی به همان چشمی نگاه کند که سرمایه‌گذاران خارجی را می‌بیند. بدون هیچ تردیدی در شرایط حاضر، در میدان سرمایه‌گذاری، داخلی‌ها بازندگان بزرگی هستند.

البته در بودجه سال آینده وزارت نیرو همچنان حساب ویژه‌ای بر روی اوراق خزانه اسلامی و سایر منابع مشابه باز کرده که هنوز هم

نمی‌توان درصد مشخصی برای عملیاتی شدن این منابع تعیین کرد. به علاوه سال آینده هم وزارت نیرو نمی‌تواند بر روی افزایش قیمت برق حساسی باز کند، چرا که افزایش قیمت برق سایر حامل‌های انرژی حتی تصویب کمیسیون تلفیق را هم نصیب نبرد و در صحن علنی مجلس احتمالاً هم به بن بست خواهد رسید. آنچه تا امروز رخ داده این است که وزارت نیرو ناکام از جبران کمبود نقدینگی خود از محل قانون بودجه، برای پیشبرد پروژه‌های توسعه‌ای خود، فاینانس را به عنوان ساده‌ترین راهکار ممکن برگزیده است. اینکه روش‌های این وزارتخانه برای اخذ فاینانس‌ها، کیفیت انجام پروژه‌ها و همچنین رعایت حقوق سازندگان و پیمانکاران داخلی که سال‌ها پای تمام بی‌پولی‌های وزارت نیرو ایستادند، به چه شکلی مدیریت می‌شود، مساله بسیار سرنوشت‌ساز و قابل‌بحثی است.

آنچه از ظاهر امر پیداست این است که فاینانس‌ها هم هیزم در آتش رکود و ناامیدی حاکم بر صنعت برق می‌ریزند. البته هنوز هم شاید با تصویب متن اصلاح شده بودجه در صحن علنی مجلس در کنار زمینه‌سازی برای تجمیع توان بخش خصوصی، ایجاد شرایط برابر برای سرمایه‌گذاران داخلی، سپردن عرصه جذب سرمایه‌های خارجی به بخش خصوصی و اعتماد دوسویه، بتوان کاری برای صنعت برق کرد.

امروز که صفحه شطرنج صنعت آب و برق مانده با سربازهایی که رمقی برای مبارزه ندارند، وزیری که در میانه بی‌پولی و بی‌اعتباری وزارتخانه اش به دنبال راه حل‌های جدید است و سایرینی که بر دردها نمک می‌پاشند و آن طرف تراز درمان می‌گویند، رهایی از «کیش و مات» یک اراده جدی می‌خواهد و بس. ■

پرونده اول

## بن بست حمایت از ساخت داخل





پیام باقری /  
نایب‌رئیس سندیکای  
صنعت برق ایران

# موانع پنج‌گانه تولید ملی

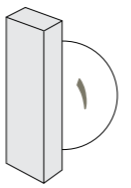
در سन्द چشم‌انداز، احراز جایگاه نخست در منطقه هدف‌گذاری شده است که تحقق آن در گرو اقتصادی درون‌زا و متکی بر ظرفیت‌های داخلی بوده و مستلزم مدیریت صحیح منابع و فراهم آوردن زیرساخت‌های لازم برای تولید ملی کشور است. حمایت از ساخت داخل، امروز یکی از ارکان تأثیرگذار بر تحقق برنامه‌های توسعه‌ای و سیاست‌های ابلاغی به‌ویژه اقتصاد مقاومتی قلمداد شده و موکدا مورد توجه است، خصوصا در شرایطی که عرصه اقتصاد به آوردگاه قدرت‌های جهانی جهت ممانعت از پیشرفت کشورهای در حال توسعه مبدل شده که در راه نایل آمدن به این رویکرد از هیچ کوششی دریغ نمی‌ورزند. لذا نکته پیداست روی آوردن به اقتصاد مقاومتی و در ثقل آن، تقویت کار و تولید ملی از ضرورت‌های اقتصاد کشور بوده و لازم است تمامی ظرفیت‌ها در این راه بسیج شوند.

تکیه بر توانمندی‌های داخلی در شرایط کنونی که اقتصاد کشور تحت الشعاع عوامل متعددی قرار گرفته، آن هم در کشوری مستعد که از منابع متنابهی برخوردار است، بدون تردید تأثیر بسزایی بر محیط کسب‌وکار و به تبع آن در رشد و پویایی اقتصاد دارد. لیکن آنچه در این بین بیش از هر موضوع دیگری به چشم می‌آید قابلیت‌های موجود در تولید ملی و ساخت داخل است. از آنجا که تولید ملی مقدمه‌ای بر اشتغال‌زایی، کارآفرینی و افزایش بهره‌وری در تمامی عرصه‌ها است، لذا آثار آن را می‌توان در رونق شرایط اقتصادی و اجتماعی جستجو کرد و به همین منظور حمایت از چرخه‌های تولیدی، راهکار اساسی در مسیر جهش اقتصاد محسوب می‌شود که ماحصل آن بهبود معیشت مردم است.

رقابتی شدن بازار، رونق فضای کسب‌وکار، خلق ثروت، جلوگیری از انتقال سرمایه‌ها به خارج از کشور، هدایت جریان نقدینگی به بخش مولد اقتصاد، کاهش وابستگی ارزی، تقویت توان مقابله با تحریم‌ها، ارتقای جایگاه کشور در مرادوات بین‌المللی، کاهش آثار تورمی و ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا تنها برخی از آثار مثبت و گسترده توجه به ساخت داخل است. لیکن قدر مسلم تحقق این امر مستلزم حمایت و پشتیبانی همه‌جانبه و رفع موانع و مشکلات پیش روی تولید ملی است و اقتضا می‌کند رویکرد و جهت‌گیری برنامه‌ها و سیاست‌های کلان کشور به گونه‌ای باشد که تولیدکنندگان را در مسیر تولید محصولاتی با هزینه منطقی، کیفیت مطلوب و قیمت رقابتی هدایت کند چراکه تمرکز بر تحقق رشد پایدار اقتصادی، ضرورتی گریزناپذیر برای اقتصاد ایران قلمداد می‌شود که وقوع آن منوط به عوامل متعدد از جمله تولید ملی مقتدر و باثبات است اما در شرایط کنونی دست‌اندرزایی جدی در مسیر ساخت داخل قرار دارند که توجه اقتصادی فعالیت بنگاه‌های تولیدی را تحت الشعاع قرار می‌دهند در ادامه به پنج چالش اساسی ساخت داخل خواهیم پرداخت:

## ۱. نرخ بالای

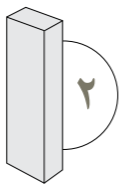
### سود تسهیلات بانکی



از جمله عوامل موثر بر افزایش هزینه‌های تولید می‌توان به نرخ بالای سود تسهیلات بانکی اشاره کرد. در این امر تردیدی نیست که نظام بانکی در هر کشور با اثرگذاری بر جریان اقتصاد از طریق مدیریت عواملی چون نرخ تنزیل، نرخ بهره بانکی، نرخ ارز و... عملا دست‌یابی به اهداف کلان اقتصادی را میسر ساخته و با کنترل متغیرهای اساسی، یکی از بازیگران اصلی در به حرکت درآوردن چرخ توسعه تلقی می‌شود. لیکن استیلاي اقتصاد بانک محور بر محیط کسب‌وکار کشور، بنگاه‌های تولیدی را جهت تامین سرمایه در گردش لاجرم به سوی بازار پول رهنمون می‌سازد. تا آنجا که امروز، نقش اصلی در تامین مالی بر عهده بانک‌ها است و سایر منابع از قبیل بازار سرمایه و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی توفیق چندانی در این بخش ندارند. همین امر فعالیت‌های تولیدی را به سیستم بانکی وابسته کرده است، در حالی که اکثر کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه سرمایه‌محور بوده و از بازار سرمایه قدرتمند مجهز به ابزارهای مالی نوین برخوردارند. به همین دلیل تامین مالی بنگاه‌های تولیدی در این قبیل کشورها عمدتاً از طریق بورس یا جذب سرمایه صورت می‌پذیرد. نرخ تسهیلات بانکی در ایران در مقایسه با سایر کشورها به‌ویژه کشورهایی که رقبای منطقه‌ای ما در بازارهای هدف محسوب می‌شوند بسیار بالا است و با چنین نرخ، استفاده از تسهیلات در بنگاه‌های تولیدی توجیه اقتصادی ندارد چراکه هزینه تولید را افزایش می‌دهد، اما تولیدکنندگان چاره‌ای ندارند جز استفاده از همین تسهیلات گران، که آن هم عمدتاً بیش از آنکه صرف تامین سرمایه در گردش مورد نیاز بخش تولید شود، برای جبران آثار رکود و پرداخت هزینه‌ها و بدهی‌ها و یا تسویه تسهیلات معوقه خود بانک‌ها کاربرد می‌یابد و بدین ترتیب پول جدیدی وارد چرخه اقتصاد نمی‌شود. به عبارتی تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های تولیدی بدون ورود به چرخه تولید مولد، عملا در مسیر هزینه‌های جاری و روزمره مستهلک می‌شوند و یا در قالب تسویه وام‌های معوق ماخوذه، مجدداً به چرخه نقدینگی سیستم بانکی باز می‌گردند، آن هم بدون اینکه ارزش افزوده‌ای از این محل خلق و رونقی در محیط کسب‌وکار ایجاد شود.

## ۲. محدود بودن پایه مالیاتی

### عامل دیگری که ساخت



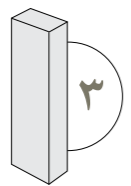
داخل از آن تأثیر می‌پذیرد مالیات است. این مهم رایج‌ترین منبع مالی برای تامین درآمدهای عمومی و یکی از موثرترین ابزارهای سیاست‌های مالی به‌شمار می‌رود که هر دولتی قادر خواهد بود به واسطه آن، بسیاری از خدمات اجتماعی و رفاهی را ارائه داده و به فعالیت‌های اقتصادی سمت و سوی لازم را ببخشد و با سیاست‌گذاری‌های مناسب مالیاتی، در تحقق عدالت اقتصادی و اجتماعی نیز نقش موثری داشته باشد. سیاست‌های مالیاتی از جمله مهم‌ترین ابزارهای ایجاد عدالت اجتماعی از طریق باز توزیع ثروت در جامعه هستند، در نتیجه دولت می‌تواند با اجرای سیاست‌های مالیاتی در مسیر عدالت گام بردارد.

درآمدهای مالیاتی کشور بیشتر بر مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی، واردات و ارزش افزوده متمرکز است به همین دلیل بنگاه‌های تولیدی، مالیات را به عنوان یکی از هزینه‌های تولید تلقی می‌کنند، لذا رشد درآمدهای مالیاتی مستلزم رونق و توسعه کسب‌وکار است و بنگاه‌های اقتصادی در صورتی توان پرداخت مالیات را خواهند داشت که سودآور باشند و از همین رو خروج از رکود اقتصادی و رونق محیط کسب‌وکار پیش‌نیاز افزایش درآمدهای مالیاتی قلمداد می‌شوند. از طرف دیگر اتخاذ

سیاست‌های جدید مالیاتی در شرایط کنونی، امری ضروری به‌نظر می‌رسد چراکه مهم‌ترین رسالت سیاست‌گذاری مالیاتی، هدایت اقتصاد کشور در مسیر صحیح آن با رویکرد حمایت از تولید داخل و صنایع رقابتی است. اثربخشی سیاست‌های کلان حوزه مالیات به گستردگی پایه مالیاتی و سرعت اعمال و اجرای قوانین مربوطه بستگی دارد. اما در کشورمان یکی از دلایل کم‌اثر بودن نقش مالیات در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، محدود بودن پایه مالیاتی است که تبعات آن به صورت پایین بودن نسبت درآمدهای مالیاتی از بخش قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی خودنمایی می‌کند و همین امر سبب شده که از ثروت خلق شده از نقل و انتقالات گسترده دارایی‌ها در فعالیت‌های اقتصادی، سهمی متناسب نصیب دولت نشود و به دنبال آن، تامین هزینه‌های کشور به‌ویژه در حوزه سرمایه‌گذاری و توسعه زیرساخت و به طریق اولی حمایت از تولید داخل از مسیر بهبود و رونق محیط کسب‌وکار تحت الشعاع این امر واقع شود. بنابراین گسترش پایه مالیاتی از طریق مالیات‌ستانی از همه عوامل اقتصادی و صاحبان درآمد و سود، برای توسعه اقتصاد کشور موضوعی مهم تلقی شده و در این صورت از اعمال فشار مضاعف اخذ مالیات از تولیدکنندگان کاسته می‌شود. به موازات گسترش پایه مالیاتی، سیاست‌های مشوق نظیر کاهش نرخ و یا اعطای معافیت‌های مالیاتی به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال در حوزه‌های مولد و پویای اقتصاد کشور راهگشا خواهند بود.

## ۳. استقراض دولتی

### در قالب فاینانس



یکی دیگر از موضوعاتی که در صورت عدم استفاده و کاربرد صحیح، با سیاست حمایت از ساخت داخل هم‌خوانی نخواهد داشت، مساله فاینانس است. در میان انواع شیوه‌های تامین منابع مالی، در این روش تولید ملی تحت الشعاع سیاست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در واردات تجهیزات قرار گرفته و به‌طور معمول شرکت‌های داخلی سهم قابل‌اعتنایی از تامین تجهیزات در پروژه‌های فاینانس ندارند. گرچه در شرایطی که نظام بانکی کشور بنا به دلایلی همچون کفایت سرمایه، افزایش معوقات، ریسک وصول مطالبات و کاهش قدرت وام‌دهی با تنگنای جدی اعتباری در تامین سرمایه مورد نیاز برای

اجرای پروژه‌های زیربنایی مواجهه است، همچنان یکی از راهکارهای جایگزین جذب سرمایه خارجی تلقی می‌شود. اما نکته قابل توجه این است که امروزه در دنیا جذب سرمایه خارجی به دو روش کلی مستقیم و غیرمستقیم صورت می‌پذیرد که در واقع فاینانس‌ها در زمره جذب سرمایه خارجی غیرمستقیم طبقه‌بندی شده و به نوعی خطوط اعتباری ارائه‌دهندگان آن‌ها برای کمک به صادرات تولیدات و فروش تجهیزات و ماشین‌آلات کشور متبوع‌شان صرف می‌شود. آن‌هم بدون پذیرش هرگونه ریسک، چراکه با تضمین سرمایه، عملاً تمام ریسک‌ها متوجه وام‌گیرندگان است حال آنکه در روش جذب سرمایه مستقیم خارجی، تامین‌کننده منابع مالی با قبول ریسک ناشی از فعالیت در طرح مورد نظر، بازگشت اصل و سود منابع سرمایه‌گذاری شده را از عملکرد اقتصادی طرح انتظار دارد و این روش جذب سرمایه عموماً با ورود دانش فنی

**تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های تولیدی بدون ورود به چرخه تولید مولد، عملاً در مسیر هزینه‌های جاری و روزمره مستهلک می‌شوند و یا در قالب تسویه وام‌های معوق ماخوذه، مجدداً به چرخه نقدینگی سیستم بانکی باز می‌گردند، آن‌هم بدون اینکه ارزش افزوده‌ای از این محل خلق و رونقی در محیط کسب‌وکار ایجاد شود**

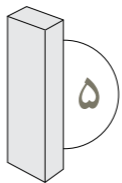
روزآمد، فناوری و تکنولوژی پیشرفته و مدیریت نوین و کارآمد همراه است. استفاده از فاینانس به ویژه در صنایع استراتژیکی همچون صنعت برق که به لحاظ ساخت داخل در مرز خودکفایی قرار دارند و در عین حال با ظرفیت‌های خالی در بنگاه‌های تولیدی مواجهه اند، نتیجه‌ای به غیر از کوچک‌تر شدن بازار، رکود در بخش تولید و افزایش نرخ بیکاری در پی نخواهد داشت که ماحصل آن، وارد شدن صدمات جبران‌ناپذیر به پیکره تولید ملی است.

۴. خام‌فروشی در شرایط نیاز

به مواد اولیه برای تولید در کنار مباحث طرح‌شده نمی‌توان به سادگی از کنار نقش تاثیرگذار مواد اولیه به عنوان یکی از ارکان اصلی تولید کالا و محصولات عبور کرد. سهولت دسترسی به مواد اولیه با کیفیت مطلوب و ایضا قیمت مناسب و رقابتی آن،

عواملی تعیین‌کننده در روند تولید محسوب می‌شوند. سرمایه‌گذاری‌های گسترده در صنایع بالادستی از جمله مجتمع‌های پتروشیمی و کارخانجات گندله‌سازی و فولاد در خلال سال‌های گذشته منجر به تولید حجم قابل توجهی از مواد پایه یا اولیه شده که اصطلاحاً از آن‌ها به عنوان مواد خام نام برده می‌شود چون از ارزش افزوده کمتری برخوردارند و فرآوری این مواد در مراحل بعدی زنجیره ارزش و یا استفاده از آن‌ها در تولید محصولات در سایر صنایع، خلق ارزش افزوده بیشتر را به دنبال دارد. اما متأسفانه عدم سرمایه‌گذاری مکفی در تکمیل فرایند زنجیره ارزش از طریق ایجاد صنایع میانی و پایین‌دستی متناسب با توسعه صنایع بالادستی از یک طرف و تمایل جدی این قبیل کارخانجات به صادرات مواد خام به دلیل قیمت تمام‌شده پایین ناشی از انرژی ارزان، یارانه‌ها و بهره‌مند شدن از جواز و مشوق‌های صادراتی از دگرسو، نه تنها صادرات غیرنفتی کشور را تحت‌الشعاع خام‌فروشی قرار داده، بلکه به دلیل محدودیت عرضه مواد اولیه در بازار داخل و در عین حال گران بودن آن، سایر صنایع را هم با مشکلات عدیده مواجه کرده است. به گونه‌ای که بنگاه‌های تولیدی گاه مجبور به واردات مواد اولیه مورد نیاز به منظور پوشش تقاضای خود می‌شوند. در حالی که صنایع بالادستی به عنوان نخستین بخش در زنجیره تامین، یکی از ارکان مهم استقلال اقتصادی کشور محسوب شده و بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی به آن‌ها وابسته‌اند.

لذا خام‌فروشی عارضه‌ای است که بر خلق ثروت، اشتغال‌زایی و بهره‌وری اثر گذاشته و در نهایت تبعات نامطلوب آن گریبان‌گیر تولید ملی می‌شود. در شرایط کنونی واحدهای تولیدی در بازار داخلی با مشکل محدودیت دسترسی به مواد اولیه مواجه‌اند. ضمن اینکه گران بودن قیمت مواد اولیه داخلی، توان رقابتی را از تولیدکنندگان گرفته و به مانعی بزرگ بر سر راه توسعه صادرات غیرنفتی مبدل شده است. در صورتی که عرضه مواد خام باید به گونه‌ای باشد که صنایع تکمیلی و پایین‌دستی قادر باشند با شرایط حاکم بین عرضه‌کنندگان، مواد اولیه خود را متناسب با قیمت‌های رقابتی تامین کرده و در مسیر تولید گام بردارند. این رسالت اصلی صنایع بالادستی است که با توجه به برخورداری از منابع قابل توجه انرژی یارانه‌ای، نقش حمایتی خود را در تامین مواد اولیه بنگاه‌های تولیدی به درستی ایفا کنند و چنین رویکردی قطعاً رونق کسب و کار، اشتغال‌زایی، رفاه عمومی و رشد اقتصادی را در جامعه به ارمغان خواهد آورد.



۵. تداوم تصدی‌گری دولت نکته مهم بعدی در تقویت جایگاه تولید ملی موضوع خصوصی‌سازی است که عملاً توفیق لازم در جهت حمایت از بخش خصوصی و ایجاد فضای رقابتی در کشور را به دست نیاورد. حسب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مقرر بود نقش تصدی‌گری دولت به معنای واقعی به بخش خصوصی واگذار شود و با ایجاد فضای رقابتی، از این رهگذر حمایت جدی از تولید ملی صورت پذیرد. زیرا تصدی‌گری دولت در بخش اقتصادی از جمله دلایل بالا رفتن هزینه‌های تولید است، در حالی که بخش خصوصی به عنوان موتور محرک رشد اقتصادی محسوب می‌شود که با به‌کارگیری سرمایه، استفاده بهینه از منابع انسانی و اعمال مدیریت کارآمد، می‌تواند در تحقق اهداف توسعه‌ای دولت ایفای نقش کند. لذا با کناره‌گیری دولت از امور تصدی‌گری، شکل‌گیری رقابت در بخش خصوصی تعیین‌کننده قیمت تولیدات خواهد بود. توانمندسازی بخش خصوصی شرط موفقیت خصوصی‌سازی است، چراکه بخش خصوصی ضعیف نمی‌تواند جایگزین دولت شود. بنابر این کاهش سهم دولت و حضور بیشتر بخش خصوصی در اقتصاد مستلزم تقویت این بخش از طریق بهبود محیط کسب‌وکار و حمایت‌های اقتصادی در جهت تقویت تولید ملی است.

پایان سخن اینکه در دنیای امروز، مسائل اقتصادی در توسعه پایدار نقش مهمی را بر عهده دارند و از آنجا که قوام یک جامعه ارتباط مستقیم با توان اقتصادی و تولیدی آن دارد، لذا دولت‌ها در این راستا گام‌های اساسی برداشته و با اتخاذ سیاست‌های مناسب به برطرف کردن موانع اقتصادی نظیر بیکاری، تورم، رکود و امثالهم همت گماشته و با حمایت‌های وسیع از تولید ملی کشور، موجبات پیشرفت را فراهم می‌آورند. زیرا ساختار توسعه هر کشور، ارتباط نزدیکی با توان تولید سرانه دارد و به همین دلیل صاحب‌نظران در مقام مقایسه ظرفیت‌های اقتصادی، توان تولید را به عنوان یک شاخص اساسی لحاظ می‌کنند. به عبارتی کشوری که توان بیشتری در تولید کالا و ارائه خدمات در یک دوره معین داشته باشد، بالطبع از رشد و توسعه اقتصادی مطلوب‌تری نیز برخوردار خواهد بود. اقتصاد ما نیز از این قاعده مستثنی نبوده و برای آنکه بتواند در مسیر توسعه پایدار گام بردارد ناگزیر است چرخ تولید را با شتاب بیشتری به حرکت درآورد. ضمن اینکه تنها در سایه تولید بیشتر امکان ایجاد فرصت‌های شغلی برای نیروی جوان جویای کار مهیا می‌شود. ■

در یک بازی تیمی بازیکنان جایگاه و پست مشخصی دارند و نظم و هماهنگی بازیکنان در بازی به این امر وابسته است که آیا برنامه‌ای برای بازی وجود دارد و این برنامه در صورت وجود چه میزان متناسب با شرایط حاکم و تیم مقابل است و دیگر اینکه چقدر این برنامه قبل از شروع بازی تمرین شده است؟ بازی‌هایی مانند فوتبال، بسکتبال و والیبال در سطح حرفه‌ای برای برد و باخت است اما قوانینی هم بر آن حاکم است که یکی از مهمترین آن‌ها بازی جوانمردانه است.

برای انجام بازی جوانمردانه شرایط و قوانین برای طرفین یکسان و برابر است و این رقابت مبتنی بر شایستگی‌های فردی و تیمی درون زمین است که برنده را تعیین خواهد کرد. از جمله مواردی که در ورزش، حتی در سطح حرفه‌ای مورد کنترل قرار می‌گیرد، مبارزه با دوپینگ است چرا که دوپینگ برابری شرایط را برهم زده و رقابت‌پذیری را زیر سؤال می‌برد. در این بین نقش داور در رعایت برابری شرایط برای طرفین حاضر در رقابت بسیار تعیین‌کننده است، لذا بدین دلیل ویدئوچک در ورزش برای جلوگیری یا کاهش اشتباهات داورى مرسوم شده است.

فضای رقابت‌های اقتصادی نیز همچون صحنه

یک مسابقه ورزشی در سطح حرفه‌ای است، لذا در این مسابقه شرایط بایستی برای همه یکسان باشد و دوپینگ اقتصادی (انحصار) و تاثیر داورى در آن نبایستی تعیین‌کننده نتیجه باشد. یکی از موارد مطرح در اقتصاد مقاومتی، مباحث حمایتی از تولید (کالا و خدمات) داخلی است که لازم می‌دارد ظرافت‌هایی در این حمایت لحاظ شود که در ادامه به آن می‌پردازم:

۱. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) و نقش شورای رقابت

شورای رقابت در ایران به عنوان داور اقتصاد ایفای نقش می‌کند. داورى که باید به تسهیل فضای رقابتی بین بخش خصوصی و دولتی بپردازد. اما کارشناسان و فعالان اقتصادی معتقدند عملکرد شورای رقابت کارنامه قابل قبولی ندارد و پرچم خود را از سر عدالت بالا نبرده است. همین امر موجب شده فضای اقتصادی ایران، رقابتی نباشد و عملکرد این نهاد، مورد انتقاد قرار گیرد. در واقع نهادی که قرار بود به ایجاد فضای رقابتی کمک کند، خود به یکی از عوامل مخل در رقابت بدل شده است. تا جایی که شاهدیم شورای رقابت بالغ بر ۸ سال است که پیرو قانون تسهیل رقابت و منع انحصار شکل گرفته است. این در حالی است که انحصارهای صورت‌گرفته



## رنج فرسودگی

/ مهدی مسائلی /

عضو هیات‌مدیره  
سندیکاى صنعت برق ایران



به‌واسطه قانون، مانع از ایجاد فضای رقابتی می‌شود.

در همه جای دنیا انحصار وقتی شکل می‌گیرد که دولت از عده خاصی به‌صورت قانونی و با استفاده از قدرت خود حمایت کند. بنابراین حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) یقیناً نباید باعث ایجاد انحصار شود و در این بین نقش حاکمیت از جمله شورای رقابت لازم است به‌درستی و به‌موقع ایفا شود.

نکته قابل توجه این است که انحصار به معنی تک بودن نیست بلکه دارا بودن سهمی بیش از ۷۰ درصد در بازار یک انحصار آشکار است (در واقع انحصار ناشی از سهم بازار، برابر است با تعیین همه شرایط برای خریدار). به‌طور خلاصه هرگونه حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی ناپیستی با ایجاد انحصار همراه شود.

#### ۲. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با

لحاظ کل زنجیره تامین:

وجود تعهد و پایداری در زنجیره تامین زمینه‌ساز حمایت از تولید (خدمات و کالا) داخلی است. بیش از ۸۰ درصد اقتصاد کشور به‌طور مستقیم و ۲۵ درصد باقیمانده نیز به‌طور غیرمستقیم در دست دولت قرار دارد.

در صنعت برق کشور مصرف‌کننده نهایی واقعی دولتی است. روال تبادل اقتصادی با دولت نیز از مسیر مناقصه می‌گذرد. در بسیاری از مناقصات دولتی اعتبار زمانی مورد درخواست کارفرما جهت ارائه قیمت در مناقصه بین ۹۰ تا ۱۸۰ روز است و این قیمت در صورت برنده شدن در مناقصه تا پایان بایستی معتبر باشد. لذا این خواسته در صورتی به حق و قابل اجرا است که زنجیره تامین نیز به آن متعهد باشد.

از سوی دیگر تعهد زنجیره تامین نیز در صورتی رخ می‌دهد که ثبات در اقتصاد، سیاست و ارتباطات بین‌المللی وجود داشته باشد. بنابراین زیرساخت حل مساله تنها در صورت توجه به وجود و پایداری زنجیره تامین حاصل می‌شود. حال در شرایطی که زنجیره تامین مشکل داشته و کارها و تعهدات عوامل مرتبط پیوستگی و همبستگی ندارند، حمایت واقعی از تولید (کالا و خدمات) نیز رخ نخواهد داد.

#### ۳. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با

لحاظ چشم‌انداز عضویت در WTO

مهمترین ویژگی جهانی شدن اقتصادی گسترش روز افزون تجارت میان جوامع مختلف است و بدون توسعه تجارت، سخن گفتن از توسعه اقتصادی بی‌معنا است. سازمان تجارت جهانی (WTO) یک سازمان بین‌المللی اقتصادی

است که در جهت روان‌سازی قوانین تجارت بین‌المللی بین کشورها فعالیت می‌کند و نقش موثری در توسعه و ترویج حقوق بین‌الملل اقتصادی داشته است.

از اصول سازمان تجارت جهانی این است که پس از حذف موانع تجاری غیرتعرفه‌ای، کشورها می‌بایست تعرفه‌های گمرکی خود را تثبیت کنند و به‌تدریج آن را کاهش دهند. البته این اصل نیز در مورد محصولات کشاورزی در کشورهایی که با مشکلات در پرداخت‌ها مواجه هستند، استثنا قایل شده است. همچنین لازم است کشورها در مورد کالاهای داخلی و وارداتی رفتار کاملاً یکسانی داشته باشند.

براین اساس اگر عضویت در WTO در چشم‌انداز کلان کشور جایگاهی دارد، لازم است برای اجرای اصول آن آماده شویم. بنابراین حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی بایستی همسوی این چشم‌انداز صورت پذیرد که به معنای آمادگی مواجهه با رقابتی خارجی در شرایط کاملاً برابر خواهد بود.

#### ۳. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با

رعایت رقابت‌پذیری

مجمع جهانی اقتصاد (WEF) سطح رقابت‌پذیری کشورها را منعکس‌کننده توان آن‌ها در تامین و افزایش رفاه برای اتباع خود می‌داند. براین اساس رقابت‌پذیری برپایه رفاه اقتصادی کشورها تعریف می‌شود و رفاه اقتصادی متناسب با سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی انجام‌شده در کشورها افزایش می‌یابد؛ بنابراین هرعاملی مانند تحریم‌ها که سبب شود سرمایه‌گذاری جدیدی صورت نپذیرد یک مانع رقابت‌پذیری محسوب می‌شود. برای مثال کاهش هزینه‌های مبادلاتی کشور از حیث عدد و رقم باعث افزایش واردات کالاهای سرمایه‌ای، افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در زمینه‌های مختلف و در نهایت سبب بهبود رفاه خانوار ایرانی می‌شود. می‌توان این‌گونه عنوان کرد که صعود ۷ رتبه‌ای جایگاه ایران در گزارش رقابت‌پذیری بیانگر برداشت و ادراک شخصی مدیران و فعالان اقتصادی از محیط اقتصادی و فضای کسب‌وکار است. بر اساس همین ادراک است که مدیران نسبت به سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت‌های اقتصادی خود اقدام می‌کنند.

لازم به ذکر است بهبود فضای کسب‌وکار (از جمله کاهش مجوزها و تسهیل شروع کسب و کار) و افزایش رقابت (کاهش تعرفه‌ها و در معرض رقابت قرار دادن تولیدات داخلی) به‌طور همزمان لازم هستند. برای رقابت‌پذیری دو شاخص کلیدی موضوعیت دارد: اول کیفیت کالا و دوم

قیمت کالا و خدمات.

علاوه براین به نظر می‌آید در اقتصاد ایران مفهوم رقابت‌پذیری بی‌معنا است. این مهم شاخصی است که در اقتصادهای مبتنی بر فعالیت بخش خصوصی باید مورد اندازه‌گیری قرار گیرد، اما در اقتصاد ایران عملاً در حوزه رقابت بخش خصوصی با دولت، مفهوم رقابت‌پذیری از بین می‌رود تا جایی که در فعالیت بنگاه‌های دولتی یا حاکمیتی هم موضوع رقابت‌پذیری چندان مفهومی ندارد. از طرف دیگر بخش مهمی از اقتصاد ایران در اختیار دولت قرار دارد و بخش خصوصی بالاخص در صنعت برق ناگزیر از ورود به این رقابت نابرابر است. بنابراین الزامی است که حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی با لحاظ افزایش رقابت‌پذیری و بهبود آن انجام پذیرد.

#### ۴. امکان یا عدم امکان حمایت از تولید داخلی

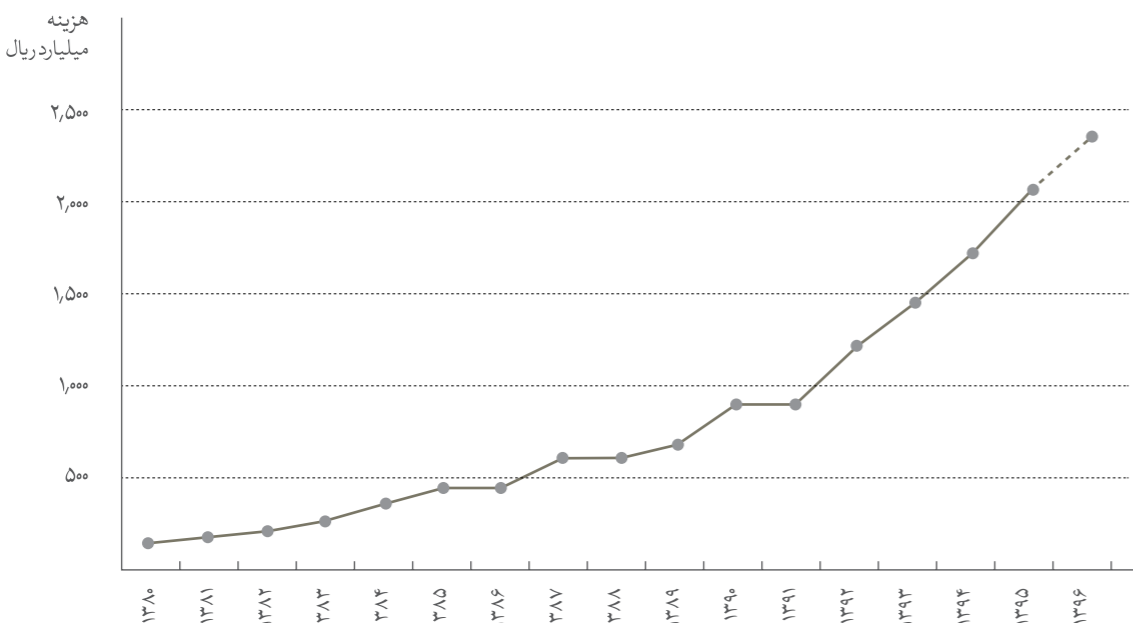
(کالا و خدمات) با نظام تعرفه‌ای

به این صورت که در برخی مواقع محصولات تولیدات داخلی خود را حمایت و قیمت‌ها را طوری تنظیم کنیم تا تعرفه کالاهای خارجی را افزایش دهیم که در نهایت به این منجر می‌شود که محصولات داخلی مصرف شود و در مواقعی دیگر هم تعرفه‌ها را کاهش دهیم تا واردات افزایش پیدا کند و از فشارها به مصرف‌کننده داخلی بکاهیم. کاهش تعرفه‌ها می‌تواند شرایط مساعدی را در کشور فراهم کند چراکه باعث می‌شود از انحصارگرایی دوری کرده، کالاها با رقابت سالم و کیفیت بالا تولید شوند، محصولات تولیدی با نرخ مناسب به دست مصرف‌کننده برسند و در نهایتاً برای تولیدکننده هم ارزش اقتصادی ایجاد کند.

تعرفه اهرمی است که سبب تولید رقابت می‌شود. مکانیسم بازار با سیاست‌های تعرفه‌ای می‌تواند به توازن و تعادل برسد، تعرفه یک ترمز دستی، تکیه‌گاه یا اهرمی برای کنترل تقاضا و عرضه در جامعه است. در سیاست‌گذاری تعرفه‌ها باید سهم بازار دیده شود و تعرفه‌ها را طوری تنظیم کنیم که باعث ایجاد رقابت و تولید داخلی شود. مهم فراهم آوردن شرایط مساعد تجاری در کشور توسط تعرفه‌ها است و مقصود از آن ایجاد انحصار چندجانبه برای برخی از کالاها در داخل نیست، چراکه این حالت سبب می‌شود رقابت سالم، افزایش کیفیت، کمیت و مشتری‌مداری را در کشور از دست بدهیم.

آنجا که تعرفه‌ها بالا است، تولیدکننده هیچ‌گونه نگرانی از بابت بازار و مشتری‌یابی ندارند به این ترتیب در این بین قدرت انتخاب مشتری سلب شده و مشتری تسلیم کالا یا خدمت می‌شود.

#### روند رشد هزینه های جاری دولت



تحلیل واستنتاج: احسان سلطانی براساس داده های بانک مرکزی ایران

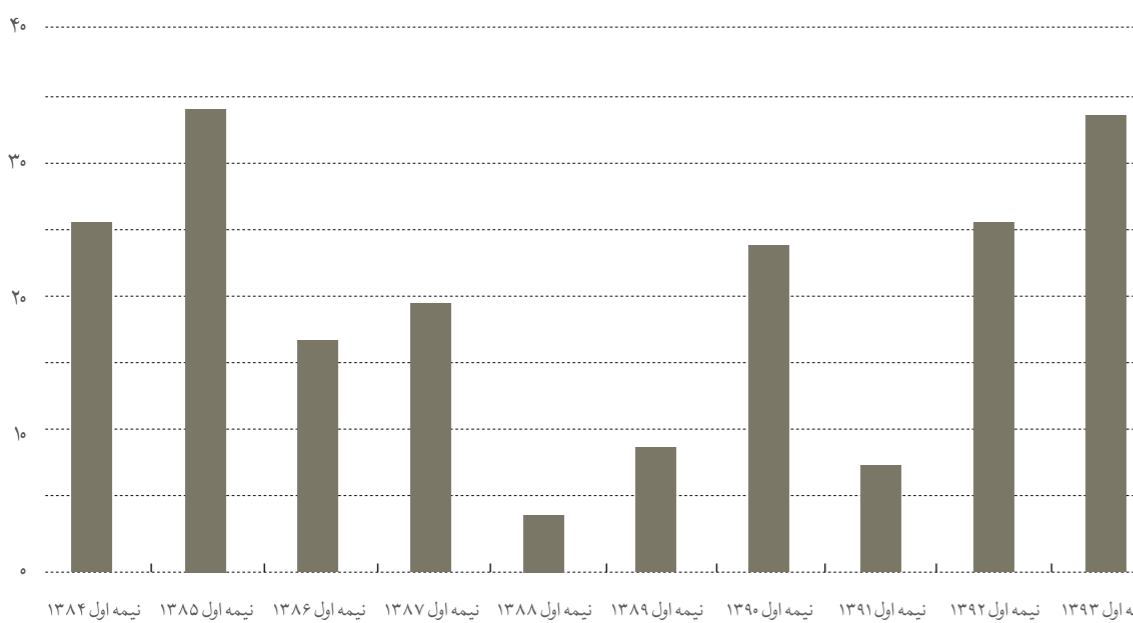
منبع: سایت اتاق تهران و دیگر خبرگزاری ها

رشد هزینه های جاری دولت در دوره ۹۵-۱۳۹۳ شاخص تورم ۱۴ درصد و درآمد اقتصادی ۶۳ درصد رشد داشت،

اما هزینه های جاری دولت ۳۷ درصد افزایش یافت که توام با ۲ برابر شدن مالیات ها بود.

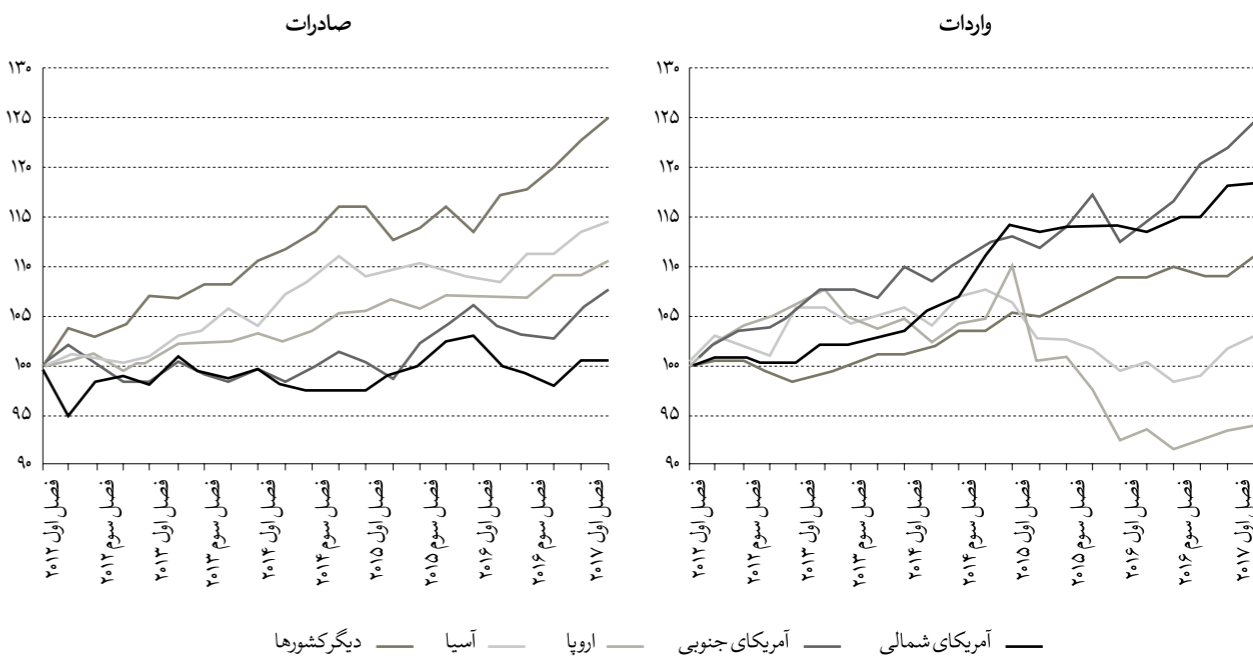
مجمع فعالان اقتصادی

#### رشد هزینه های جاری دولت در نیمه ی اول سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳ (درصد)



منبع: سایت اتاق تهران و دیگر خبرگزاری ها

صادرات و واردات در مناطق مختلف در فاصله فصل اول سال ۲۰۱۲ تا فصل اول سال ۲۰۱۷ (فصل اول سال ۲۰۱۲ سال پایه است.)



منبع: سایت اتاق تهران و دیگر خبرگزاری ها

در دنیا جذب مشتری مطرح است و کالا براساس نیاز مشتری تولید می‌شود. بنابراین دولت‌ها سعی نمی‌کنند که با بالا بردن تعرفه از کالاهای داخلی خود حمایت کنند و نرخ کالایی را به طور انحصاری برای مدتی طولانی بالا نگاه دارند.

اکبرترکان دبیر شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری، در سال ۱۳۹۳، در حمایت از تعرفه‌های واردات ایران اعلام داشته بود: «چنانچه تعرفه‌های واردات برداشته شود هیچ‌کدام از تولیدات کشور نمی‌توانند رقابت کنند و تنها در قرمه سبزی و آبگوشت ایرانی توانایی رقابت خواهیم داشت.»

این درحالی است که سازمان تجارت جهانی (WTO) همه ساله میانگین تعرفه ورودی کالاها را برای کشورهای مختلف ارائه می‌کند. مطابق با فلسفه وجودی تشکیل این سازمان، یعنی گسترش تجارت بین‌المللی، تعرفه‌ها باید حداقل باشد تا تجارت رونق گیرد و با توجه به تئوری مزیت نسبی ریکاردو، میزان بهره‌مندی کشورها حداکثر شود که براساس آن هر کشور به سمت تولید محصولات سوق داده می‌شود که در آن مزیت نسبی دارد. وجود تعرفه بالا در یک کشور به معنی عدم اطمینان به صنایع داخلی

برای ورود به بازارهای جهانی است؛ ایجاد موانع برای ورود کالاها در بلندمدت به زیان صنایع داخلی، دولت و مصرف‌کننده است.

مطابق آمار سازمان تجارت جهانی، بالاترین متوسط نرخ‌های تعرفه در سال ۲۰۱۳ میلادی چنین است: باهاما ۳۵ درصد، ایران ۲۶ درصد، سودان ۲۱ درصد، جیبوتی ۲۱ درصد و مولداوی ۲۰ درصد. میانگین نرخ تعرفه در برخی از کشورهای منطقه نیز به شرح زیر است: عمان ۴ درصد، افغانستان ۵ درصد، عربستان ۶ درصد، ترکیه ۹ درصد و پاکستان ۱۳ درصد.

کالای بی‌کیفیت در مواجهه با بازار رقابتی محکوم به حذف‌شدن است، این قاعده فعالیت اقتصادی است. مردم به دنبال کالای باکیفیت و قیمت متعادل هستند و نمی‌توان از مصرف‌کننده انتظار داشت که کالای کم‌کیفیت را آن هم با قیمتی بالاتر برای بلندمدت مورد حمایت قرار دهد. بنابراین نباید از حذف کالاهای بی‌کیفیت نگران بود؛ حمایت از تولید ملی یک اصل خدشه‌ناپذیر است اما مسیر تحقق آن صرفاً وضع نظام تعرفه‌ای سختگیرانه بر واردات رسمی نیست.

کاهش واردات کالای مصرفی، تنها و تنها یک راهکار دارد و آن هم توانمندسازی تولید داخلی



دولت دهم (۴ سال) ۳۰۹  
دولت یازدهم (۳ سال) ۴۷۰

هزینه های جاری دولت (هزار میلیارد تومان)

برای رقابت با محصولات خارجی است. اما نکته این است که برخی می‌خواهند بدون تحمل سختی‌های تولید با کیفیت، محصول خود را در بازار عرضه کنند و این در جهان فرارقابتی امروز ناشدنی است.

تولید و واردات باید هویت مستقل از دولت پیدا کنند و خود را زیر چتر دولت پنهان نکنند، چرا که چتر حمایت‌های انحصارگرایانه، نتیجه‌ای جز زرائت و فساد نخواهد داشت.

۵. آیا حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با ابعاد و هزینه‌های دولت ارتباطی دارد؟ طی دو دهه گذشته هزینه‌های جاری دولت رشد بسیاری داشته است، این در حالی است که رشد GDP کشور در این حد نبوده است. لذا به نظر می‌رسد دولت برای تامین هزینه‌های خود و به بهانه حمایت از تولید داخلی از افزایش تعرفه گمرکی و افزایش نرخ ارز خشنود می‌شود! لذا حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی نباید به بهانه‌ای برای کسب درآمد بیشتر برای دولت تبدیل شود.

۶. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با بررسی وضعیت صادرات و واردات کشور: نخست مروری بر سال ۱۳۹۶:

واردات ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۶
۱۹ میلیارد دلار
۱۳ میلیارد کیلوگرم
واردات کیلویی ۱٫۴۶ دلار
صادرات ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۶

۱۷ میلیارد دلار  
۴۸ میلیارد کیلوگرم  
صادرات کیلویی ۰٫۳۵ دلار

بررسی‌ها نشان می‌دهد با افزایش نرخ ارز و نرخ تعرفه طی این سال‌ها، واردات کاهش نیافته، تراز تجاری مثبت نشده و نیاز به واردات کم نشده است، به طوری که متوسط قیمت واردات طی ۱۰ سال گذشته حدود ۵۲ میلیارد دلار و از نظر وزنی حدود ۲۷ میلیارد کیلوگرم بوده است.

طبق بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس درباره روند صادرات غیرنفتی و واردات گمرکی کشور طی دوره ۱۳۸۹-۱۳۷۹:

با درجه اهمیت بسیار بالا هستند، زیرا این دو متغیر، راه‌های ارتباط اقتصادی کشور با جهان خارج را تشکیل می‌دهند. هر کشوری از طریق صادرات، درآمد‌های ضروری برای رفع نیازهای وارداتی خود را تامین می‌کند و از این رو است که باید بکوشد همواره تعادلی را بین این دو متغیر اقتصادی برقرار سازد.

نتایج تحقیقات تراز بازرگانی منفی صادرات غیرنفتی در برابر واردات گمرکی در تمامی سال‌های مورد بررسی را نشان می‌دهد. همچنین مقایسه نسبت صادرات غیرنفتی و واردات گمرکی ایران به تولید ناخالص داخلی با این نسبت در سایر کشورها، نشان می‌دهد که ایران اختلاف بیشتری در سهم واردات و صادرات از تولید ناخالص داخلی دارد به طوری که سهم واردات گمرکی از تولید ناخالص داخلی اش بسیار بیشتر از سهم صادرات غیرنفتی از تولید ناخالص داخلی است. لذا هرگونه تلاش برای افزایش نرخ ارز، افزایش تعرفه گمرکی و مواردی از این دست نیاز کشور به واردات را کاهش نمی‌دهد بلکه واردات را گرانتر می‌کند.

نباید فراموش کرد که نزدیک به ۹۰ درصد صادرات کشور را نفت و مشتقات آن به خود اختصاص می‌دهد و سهم صادرات خدمات فنی مهندسی در این بین بسیار ناچیز است که دلایل قابل توجهی دارد. از جمله ضعف زیاد در برقراری ارتباطات بین‌المللی و رانت و فساد نهادینه در بخش حاکمیتی و بخش خصوصی است که مانع ایجاد زیرساخت جامع و طیف‌نگر شده است و بخش خصوصی همیشه به جای توجه به علت‌ها بر معلول تمرکز کرده و با برآوردن خواسته‌های حاکمیت به مقصدار زیاد، بخش کوچکی از نیازهای خود را برآورده کرده است.

حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی با «استراتژی توسعه صادرات» ممکن است نه «استراتژی جایگزینی واردات» که این امر نیز جز با توسعه و بهبود روابط بین‌المللی ممکن نیست.

۷. حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با لحاظ بهره‌وری:

هزینه یا قیمت تمام‌شده تولید کالا در کشور بالا است و معضل کنونی اقتصاد ما نیز همین است. عوامل متعددی از جمله نرخ مالیات، مالیات بر ارزش افزوده، نرخ بیمه تامین اجتماعی موجبات این هزینه بالا را برای تولید در کشور فراهم می‌آورند ولی نباید عواملی همچون تکنولوژی قدیمی و فقدان بهره‌وری را در این میان از نظر دور داشت.

در حال حاضر شاخص بهره‌وری کل در شاخه

صنعت کمتر از ۳ درصد و شاخص بهره‌وری نیروی کار کمتر از ۵ درصد است. لذا حمایت از تولید (کالا و خدمات) داخلی تنها از طریق ارتقای بهره‌وری مقدور است.

علاوه بر موارد هفتگانه مذکور در خصوص الزامات و شرایط حمایت از ساخت داخل، عوامل دیگری نیز به شرح زیر فهرست وار مطرح می‌شود که پرداختن به آن‌ها در این مطلب نمی‌گنجد:

- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با کاهش نرخ مالیات
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با تعدیل فشارهای سازمان تامین اجتماعی
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با بهبود وضعیت نظام کارفرمایان دولتی، عمومی و نیمه دولتی
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با کاهش نرخ بهره بانکی
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با حذف قوانین مزاحم
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با اجرای قوانین موجود خوب
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با همصدایی و وحدت بخش خصوصی
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) ثبات اقتصادی
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با ترمیم سرمایه‌های اجتماعی و اعتماد
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با مبارزه با فساد نهادینه
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با باور نمودن توسعه بخش خصوصی واقعی و غیر وابسته
- حمایت از تولید داخلی (کالا و خدمات) با بازتعریف جایگاه حاکمیت بعنوان سیاست گذار و ناظر

در پایان عرض می‌کنم که:

حمایت از تولید حمایت صرف از ساخت نبوده و پشتیبانی از افزایش نرخ ارز و افزایش ارتفاع دیوار تعرفه چیزی جز حمایت از انحصار نیست. ضمن آنکه باید یادآور شد حاکمیت در برنامه دیپلماسی خود به‌ویژه با کشورهایی مانند عراق و سوریه جایی برای توسعه و تثبیت بازار صادراتی برای بخش خصوصی نداشته است و عملاً دیپلماسی سیاسی صرف را جایگزین دیپلماسی سیاسی-اقتصادی کرده است. ■

# ناکامی‌های قانونی که قرار بود کارآمد باشد

در میان هزاران قانون ریزو درشت که پیرامون ما موج می‌زند گاهی فراموش می‌کنیم که اصولاً این همه قانون به چه کار می‌آیند؟ گاهی نیز از خود می‌پرسیم که آیا این قوانین تا کنون گره‌ای از کار ما و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم گشوده‌اند یا اینکه این مجلس قانون‌گذاری با نزدیک به ۳۰۰ نماینده که با سرعتی باورنکردنی به افزایش شمار برگ‌های کتاب قانون اشتغال دارند، چه اندازه نقش راهبردی خود را در بهبود وضعیت بخش‌های گوناگون جامعه ایفا کرده است.

قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ نیز یکی از این خیل قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی است که با توجه به نام آن باید رسالتی بزرگ و پیامدی عظیم در پی داشته باشد.

این قانون در نزدیک به ۳۰ صفحه مشتمل بر ۶۰ ماده و تبصره‌های پرشمار در هر ماده تنظیم شده است و با ادبیاتی پرست‌انداز، بدفهم و بدسلیقه به موارد بسیاری از جمله انضباط مالی، حمایت از تولید داخلی، حفظ محیط زیست، بهینه‌سازی مصرف سوخت، توسعه و نوسازی صنایع کشور، ارتقاء بازده نیروگاه‌های کشور و مصرف بهتر انرژی، تقویت برندهای داخلی، حمایت از صادرات، افزایش رقابت‌پذیری کالاهای داخلی و ترویج فرهنگ مصرف کالاهای داخلی و حتی مواردی چون ترویج تغذیه سالم، جلوگیری از تجمّل گرایی و محدودسازی تبلیغ کالاهای خارجی را نیز در بر می‌گیرد.

اما فارغ از محتویات این معجون جادویی که به ظاهر قصد دارد اقتصاد ایران را برای یک جهش بزرگ آماده کند، باید به چند پرسش پاسخ داد از جمله اینکه آیا انجام همه این موارد با هم امکان‌پذیر است یا نه؟ آیا حمایت از تولید داخلی در هرشرایطی و به هر قیمتی درست است؟ آیا نباید در اجرای برنامه‌های توسعه در سطوح مختلف دست به یک اولویت‌بندی راهبردی زد؟

برون‌رفت از وضعیت فرسودگی، ناکارآمدی و رکود در نظام اقتصادی کشور به ویژه در بخش‌های تولیدی، زیرساختی و انرژی سال‌هاست که نقل‌مجالس سیاست‌گذاری و کانون‌های تصمیم‌گیری راهبردی کشور است اما ارزیابی اینکه تا امروز همه این تلاش‌ها، تمهیدات و تدابیر چه اندازه بار سنگین اقتصاد کشور را سبک کرده است را می‌توان با یک مقایسه گذرا میان عملکرد اقتصاد ایران و دیگر کشورهای هم‌تراز درگیر با مشکلات همانند به آسانی دریافت.

بی‌تردید آنچه را که بی‌هیچ محدودیتی در مسیر دلخواه خود به پیش می‌تازد، تنها در رویا می‌توان یافت و واقعیت همواره سرشار از محدودیت‌های رنگارنگ است، از این روست که منابع و امکانات موجود در یک سرزمین برای انجام همزمان تمامی طرح‌های دلخواه کافی نیست و باید با چشم‌پوشی از برخی برنامه‌های کم‌اهمیت‌تر راه برای انجام برای پروژه‌های راهبردی که بازده بالاتر و اثر ژرف‌تری دارند باز کرد.

از میان اولویت‌هایی که می‌توان برای رسیدگی و اصلاح اقتصاد کشور تعریف کرد، اقدام برای اصلاح الگوی مصرف سوخت و انرژی و بهینه‌سازی منابع تولید این انرژی‌ها یکی از حیاتی‌ترین آنهاست، چراکه فرسودگی زیرساخت‌های تولید انرژی و کیفیت پایین ابزار مصرف آن هزینه‌های هنگفتی را در پی داشته است.

آمارهای جهانی گویای این حقیقت است که شدت مصرف انرژی در کشور ما، ۹ برابر بیشتر از نخستین کشور جهان در فهرست این شاخص است و از میانگین شدت مصرف انرژی در جهان نیز با حجمی ۴ برابری بالاتر است و این در حالی است که در سال‌های گذشته با گسترش هرچه بیشتر شبکه نیرو در کشور و رسیدن جریان الکتریسیته به دوردست‌ترین نقاط آن هم با نرخی یارانه‌ای و تقریباً رایگان این امکان فراهم شد تا همه هموطنان با استفاده از وسایل برقی پرمصرف و کم‌بازده، از برق تولیدی در نهایت

اسراف بهره برده و بی‌آنکه از این انرژی ارزشمند استفاده‌ای در راستایی تولید و پیشرفت کرده باشیم، آن را نابود کنیم.

آنچه گفته شد شاهدهی براین مدعاست که توسعه بی‌رویه شبکه انرژی با قیمت ناچیز و بدون توجه با توان و شیوه مصرف آن تنها ثروت ملی را بر باد خواهد داد، از سویی دیگر مشکلاتی اساسی در بخش تولید انرژی وجود دارد که نیروگاه‌ها با تجهیزاتی فرسوده، فن‌آوری کهنه و عموماً با تکیه بر هزینه نزدیک به رایگان انرژی در کشور بنا شده‌اند.

مجموعه آنچه گفته شده بیان می‌کند که چرا با وجود تولید نفت خام به نسبت بالا صادرات این ماده از ایران بسیار پایین است و حتی در شرایط تحریم شدید نیز تولید نفت خام با نرخ بالایی ادامه داشته است و اینکه چرا با وجود سرانه بالای مصرف انرژی اقتصاد کشور در یک رکود نسبی به سر می‌برد.

بدون شک تنها با تمرکز بر بهینه‌سازی و افزایش بازده ابزار مصرف و تولید انرژی می‌توان باعث صرفه‌جویی مبلغ چشمگیری در اقتصاد کشور شده و با آزادسازی منابع سرشار می‌توان به رونق در سایر بخش‌ها یاری رساند. در شرایطی که ایجاد هریک شغل و یا تولید هر واحد کالا نیازمند سرمایه‌گذاری سنگین بوده و منابع کشور در این زمینه به شدت محدود است، چنین اقداماتی می‌تواند اثر شگرفی در طرح‌های تولیدی و اشتغال‌زایی کشور داشته باشد.

به نظر می‌رسد قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر نیز در راستای تحقق چنین طرح‌هایی و با هدف آزادسازی انواع منابع حاصل از آن برای بهبود اوضاع اقتصادی کشور تصویب شده باشد، به ویژه ماده ۱۲ این قانون که با تمرکز بر بهینه‌سازی و افزایش بازده نیروگاه‌های کشور تدوین شده است، اما اساس ماده ۱۲ و سیاست راهبردی آن بر چه عناصری استوار است؟

به دور از هرگونه بازی با واژگان و سخت‌فهم کردن مطلب می‌توان گفت که اگر شرکت یا شرکت‌هایی با تعریف طرح‌های بازتوانی و افزایش بازده در نیروگاه‌ها بتواند باعث افزایش

تولید انرژی یا کاهش مصرف سوخت شود، به ازای همین مقدار افزایش و یا کاهش که در واقع هردو به معنی مصرف سوخت کمتر برای تولید یک واحد مشخص از انرژی، دولت و یا وزارت نفت باید به سرمایه‌گذار اصل سرمایه، منافع حاصله از آن یا معادل آن سوخت صرفه‌جویی شده را بنا بر قیمت‌های صادراتی را بازپرداخت کند، برای نمونه اگر یک سیستمی پیشنهادی در نیروگاه موجب یک درصد افزایش راندمان و به‌تناظر آن مقداری کاهش مصرف سوخت شود، در برابر این میزان کاهش مصرف سوخت و برپایه ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر دولت یا وزارت نفت می‌بایست تعهد و تضمین دهد که این رقم صرفه‌جویی شده را به سرمایه‌گذار برمی‌گرداند.

در جریان اجرایی کردن این قانون هیات مدیره شرکت ملی نفت ایران به عنوان اصلی‌ترین مرجع بازپرداخت سرمایه‌ها و تضمین سود سرمایه‌های متمرکز در بخش بهینه‌سازی نیروگاه‌ها پس از بررسی و تعیین منابع لازم برای بازپرداخت به سرمایه‌گذاران طرح‌های ماده ۱۲، اجرای این طرح‌ها را تصویب و شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت را به عنوان نماینده خود در این بخش معرفی کرد.

در راستای بهره‌برداری از ظرفیت‌های این قانون و به گفته «علیرضا نصراللهی» مجری طرح بازتوانی نیروگاه‌های شرکت تولید نیروی برق حرارتی در گفتگو با خبرگزاری تسنیم، در فاز اول مقرر شد تا ۱۳ نیروگاه بخاری که تعدادی از آنها به بخش خصوصی واگذار شده بودند و تعدادی دیگر کماکان در مالکیت بخش دولتی بودند، بازسازی، مدرنیزه و بازتوانی شوند

هم‌اکنون تجهیزات نیروگاه‌های هدف اغلب فرسوده و آلاینده محیط زیست هستند و با خروج این تجهیزات از جمله مشعل‌های بویلر، خود توربین، تجهیزات خنک‌کن، تجهیزات سیکل حرارتی، پیش‌گرم‌کن‌ها و... از مدار می‌توان با هزینه بسیار کمتری از هزینه احداث نیروگاه جدید، این نیروگاه‌ها را به توان اولیه نزدیک کرد و راندمانشان را افزایش داد که این افزایش بازده به معنای کاهش مصرف سوخت و صرفه‌جویی یک میزان بسیار بزرگ انرژی از ذخایر کشور.

بی‌تردید در این مسیر بهره‌برداری از فن‌آوری و یا حتی سرمایه‌گذاری خارجی گریزناپذیر است چراکه ازسویی آنچه در بهینه‌سازی یک نیروگاه اهمیت اساسی دارد دانش بروز و فن‌آوری پیشرفته بوده که به دلایل متعدد چنین دانش و تجربه ارزشمندی تا کنون در کشور نهادینه نشده است و از سویی دیگر برای انجام این طرح‌ها نیاز به سرمایه‌های بعضاً کلانی نیز وجود دارد که تامین همه آنها در توان بخش‌های دست‌اندرکار پروژه‌های بهینه‌سازی نیست.

نصراللهی در جای دیگری با تأکید بر این‌که



وزارت نیرو به عنوان عمده‌ترین مصرف‌کننده سوخت در کشور باید تشویق شود تا به سمت افزایش راندمان حرکت کند و اگر این تشویق با اختصاص دادن منابع مالی که قانون برای اینکار پیش‌بینی کرده است، همراه شود، رویکردی بسیار مناسب بنیان گذاشته خواهد شد تا ما بتوانیم با سرعت بیشتری کارها را پیش ببریم، متأسفانه تا زمانی که این مهم رخ ندهد این تنها وزارت نیرو است که باید بر مبنای منابع داخلی خودش کار را پیش ببرد که وزارت نیز برخلاف همه مشکلات مالی و مانعی که دارد، در راستای دستور مقامات عالی و عمل به قوانین بالادستی که در راستای افزایش بازده نیروگاه‌های موجود حرارتی وجود دارد، اینکار را با منابع داخلی خود انجام می‌دهد، اما باید گفت ادامه این طرح حاضر کار بسیار دشواری خواهد بود.

وی در جای دیگری نیز از تلاش دولت و مجریان پروژه‌ها برای اصلاح طرح‌ها به شکل دلخواه و رفت‌آمد طرح‌های تدوین شده میان شرکت‌های مجری، هیات دولت، سازمان برنامه بودجه و... برای به سرانجام رساندن قراردادها سخن می‌گوید.

از آنچه گفته شد می‌توان نتیجه گرفت منافع و کمک‌های پیش‌بینی شده در قانون آنگونه که مورد انتظار بوده است تحقق نیافته است، هرچند از هنگام تصویب قانون نزدیک به دو سال نیم می‌گذرد و سخنان نقل شد مجری طرح بازتوانی نیروگاه‌های شرکت تولید نیروی برق حرارتی نیز مدت‌نه چندان طولانی پس از ابلاغ آن بوده است اما تا کنون نیز شواهدی در نیست که اقدام چشمگیری در این راستا انجام گرفته باشد.

دولت و زیرمجموعه‌های مسئول در این نیز تا

امروز گزارش مستندی از منابع تخصیص داده شده در این زمینه، میزان پیشرفت طرح‌های تصویب شده و یا به طور کلی تغییرات ایجاد شده در همه زمینه‌های هدف پس از ابلاغ قانون منتشر نکرده است و بر همین پایه و با یک دید خوشبینانه تنها می‌توان گفت دولت در راستای اجرای این قانون اقداماتی انجام داده است، لیکن افکار عمومی از آن بی‌خبر بوده و بنابراین امکان نقد و سنجش اقدامات نیز فراهم نیست. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد باید هرچه زودتر کارنامه اقدامات مربوط به قانون حمایت از تولید رقابت‌پذیر و همچنین میزان پیشرفت طرح‌های مربوط به منتشر شود تا بتوان برپایه آن کارآمدی قانون و اجرای آن را بررسی و نقد کرد، بلکه این قانون نیز به سرنوشت صدها و هزاران قانون پیش از خود دچار نشود.

با توجه به اینکه در اغلب سازمان‌های دولتی به صورت عمومی دید بلند مدتی نسبت به مسائل وجود ندارد و تجربه تاریخی نیز شاهدهی بر این مدعاست، بنابراین نمی‌توان چندان امیدوار بود که نهادهای کوناگون تنها با یک طرح تشویقی از هزینه‌های جاری و منافع نزدیک خود برای افزایش بهروری بکاهند و شاید می‌بایست یک الزام پلکانی نیز برای این مهم قرار داد.

امید است پیش از اینکه راه حل نهایی و به‌غایت بی‌رحم خصوص‌سازی تولید انرژی و همزمان با آن آزادسازی قیمت سوخت و بهای انرژی مصرفی تا سطح قیمت جهانی ناگزیر شود تا با منطبق بی‌رحم خود بهره‌وری و صرفه‌جویی را حاکم و همه چیز را متعادل سازد راه حلی ملایم و کم‌فشارتر پیشنهاد اجرا شود و یا اینکه با ادامه وضعیت موجود هر روز اصلاحات را دیر

و دیرتر کرد. ■



تلخیص: / صادق صباد /

معاون امور کمیته‌ها و دبیرکمیته  
حمایت از ساخت داخل

## رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در شش برنامه توسعه کشور

معاونت پژوهش‌های اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی هجدهم آذر ماه سال جاری گزارشی را در ۷۳ صفحه انتشار داد که در آن پس از استخراج مواد معطوف به حمایت از تولید در قوانین برنامه‌های توسعه اول تا ششم، اولاً نوع حمایت از تولید توسط قانونگذار و ثانیاً هریک از انواع حمایت‌ها از لحاظ کمیت مشخص می‌شود. در ادامه چکیده این گزارش جهت استحضار تقدیم می‌شود:

یکی از طرق درک و تحلیل نوع حمایت سیاستگذار از تولید و متعاقب آن، آسیب‌شناسی حمایت‌ها و بررسی نقش واقعی آن‌ها در رونق تولید، تبیین رویکرد قانونگذار در این خصوص است. در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران، این رویکرد به ویژه در قالب قوانین برنامه توسعه تجلی می‌یابد، چرا که بنا به فرض، قانونگذار تلاش می‌کند خواسته‌ها و اراده خود را برای توسعه کشور در بازه زمانی پنج ساله، در مفاد هر قانون برنامه تصریح کند و علی‌الاصول، دولت نیز باید براساس ریل‌گذاری صورت‌گرفته توسط قانونگذار، البته در چارچوب قانون اساسی و با ملحوظ داشتن برنامه‌ها و سیاست‌های اعلامی خود، در این راه گام بردارد. قوانین برنامه پنج ساله توسعه در جمهوری اسلامی ایران، از بهمن ماه ۱۳۶۸ تاکنون از مهمترین مولفه‌های قانونی در این حوزه شمرده می‌شوند.

عنوان قانون	تعداد کل مواد / تبصره‌ها	مواد شامل احکام حمایت از تولید	درصد
قانون برنامه اول توسعه	۵۲	۸	۱۵
قانون برنامه دوم توسعه	۱۰۱	۱۸	۱۸
قانون برنامه سوم توسعه	۱۹۹	۳۱	۱۶
قانون برنامه چهارم توسعه	۱۶۱	۴۱	۲۵
قانون برنامه پنجم توسعه	۲۳۵	۳۹	۱۷
قانون برنامه ششم توسعه	۱۲۴	۲۳	۱۹
مجموع	۸۷۲	۱۶۰	

بیشترین مواد حمایت از تولید در قانون برنامه چهارم (۲۵ درصد) و کمترین این نوع حمایت در قانون برنامه اول (۱۵ درصد) مقرر شده است.

چنان که در جدول فوق قابل مشاهده است، ۶ قانون برنامه، جمعاً ۸۷۲ ماده - تبصره (در قوانین برنامه اول و دوم) دارند که ۱۶۰ ماده - تبصره آن‌ها حاوی احکام حمایت از تولید است. بیشترین تعداد مواد حمایت از تولید در قانون برنامه چهارم توسعه (۲۵ درصد از مواد قانون) و کمترین تعداد مواد، مربوط به قانون برنامه اول توسعه (۱۵ درصد از مواد قانون) به تصویب رسیده است. در مجموع، ۱۸ درصد (حدود یک پنجم) از مواد قانون برنامه توسعه شش‌گانه، به موضوع حمایت از تولید اختصاص یافته است.

در این تحقیق انواع حمایت‌ها از تولید به ۲۰ گونه دسته‌بندی شده‌اند که عبارتند از: ارزی، بیمه‌ای، تامین مالی، ترجیحی، تشکیلاتی، تضمین خرید محصولات، تعرفه‌ای، دسترسی به بازار، دیپلماتیک، رسانه‌ای تبلیغاتی، رقابت و تسهیل ورود، زیرساختی، فنی و آموزشی، قضایی، مالکیت معنوی، مالیاتی، مقرراتی، منطقه‌ای، یارانه نهاده‌ها

علاوه بر این، ۳۵۸ حکم مربوط به حمایت از تولید در انواع بیست‌گانه در ۶ قانون برنامه توسعه احصا شده است.

بیشترین احکام حمایت از تولید در قانون برنامه چهارم توسعه (۹۸ حکم و کمترین احکام با هدف مورد بحث در قانون برنامه اول توسعه (۱۱ حکم) مقرر شده است. بیشترین نوع حمایت از طریق تامین مالی (در مجموع ۷۹ حکم، ۲۲ درصد) و کمترین حمایت، از نوع دسترسی به بازار (در مجموع ۲ حکم، ۱ درصد) بوده است بدین ترتیب، به لحاظ کمی، قانونگذاران در برنامه‌های شش‌گانه، حدود یک پنجم از احکام حمایت از تولید را به تامین مالی به‌ویژه از طریق تسهیلات بانکی به تولید اختصاص داده‌اند.

با ملاحظه انواع حمایت‌ها از تولید در متن قانون، می‌توان فراوانی انواع حمایت‌ها را در قوانین اول تا ششم توسعه در جدول زیر مشاهده کرد.

ردیف	نوع حمایت	قانون برنامه توسعه						درصد*
		اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	
۱	ارزی	۲	۰	۲	۱	۰	۲	۲
۲	بیمه‌ای	۰	۲	۱	۸	۳	۳	۵
۳	تامین مالی	۳	۱۱	۱۹	۱۷	۱۸	۱۱	۷۹
۴	ترجیحی	۰	۲	۴	۱	۴	۱	۱۲
۵	تشکیلاتی	۰	۲	۷	۴	۹	۱	۲۳
۶	تضمین خرید محصولات	۰	۲	۲	۱	۱	۳	۹
۷	تعرفه‌ای	۱	۳	۱	۳	۲	۱	۱۱
۸	دسترسی به بازار	۰	۱	۰	۱	۰	-	۲
۹	دیپلماتیک	۰	۳	۰	۰	۱	۱	۵
۱۰	رسانه‌ای تبلیغاتی	۰	۱	۲	۲	۰	۲	۷
۱۱	رقابت و تسهیل ورود	۰	۱	۶	۷	۳	۶	۲۳
۱۲	زیرساختی	۱	۶	۵	۶	۱	۵	۲۴
۱۳	فنی و آموزشی	۰	۳	۶	۸	۶	۸	۳۱
۱۴	قضایی	۰	۰	۰	۵	۰	۱	۶
۱۵	کلی	۰	۲	۳	۷	۱۱	۵	۲۸
۱۶	مالکیت معنوی	۰	۰	۰	۲	۴	۱	۷
۱۷	مالیاتی	۲	۱	۴	۱	۲	۱	۱۱
۱۸	مقرراتی	۱	۳	۱	۱۵	۲	۹	۳۱
۱۹	منطقه‌ای	۱	۲	۳	۴	۲	۳	۱۵
۲۰	یارانه نهاده‌ها	۰	۱	۲	۵	۰	۲	۱۰
	مجموع	۱۱	۴۶	۶۸	۹۸	۶۹	۶۶	۳۵۸
	درصد*	۳	۱۳	۱۹	۲۷	۱۹	۱۸	۱۰۰

### نتایج و توصیه‌ها

۱. از آنجا که بر اساس اغلب گزارش‌های نظارتی، تحقق و عملکرد قوانین برنامه‌های توسعه اندک بوده است. می‌توان نتیجه گرفت تعداد مواد بیشتر هر قانون برنامه توسعه نسبت به قانون برنامه توسعه دیگر، به معنای حمایت واقعی بیشتر از تولید در دوره آن قانون برنامه نیست. برای مثال، گاه افزایش حجم احکام حمایت از تولید در یک قانون برنامه توسعه، ناشی از عدم اجرای مفاد حمایتی در قانون برنامه توسعه پیشین است بنابراین موارد مکرر و مشابه، می‌تواند بیانگر ناکارایی عملکرد نظام قانونگذاری و نظام حقوقی در این باره نیز تلقی شود.

۲. بر اساس یافته‌های این پژوهش، از مجموع ۱۸۳ حکم حمایتی بخشی در ۶ قانون برنامه توسعه، ۷۷ حکم (۴۲ درصد) به حمایت‌های چند بخشی (بخش‌های متعدد) اختصاص

داشته است. با توجه به اینکه هریک از بخش‌های اقتصادی در ایران با مشکلات خاصی مواجهند، سهم بالای حمایت‌های چند بخشی، رویکردی غیراثربخش و صرفاً برای رفع تکلیف سیاستگذار تلقی شده و لازم است از اتخاذ چنین رویکردی پرهیز شود.

۳. به نظر می‌رسد نوع حمایت‌ها و بخش‌های حمایت‌شده در هر قانون برنامه، نشان‌دهنده وجود تشمت آرا در سیاستگذاران، نبود یک نگرش منظم و واحد در خصوص راهکارهای رشد تولید داخلی فقدان راهبردی مشخص توسعه صنعتی، نبود یک نهاد مرکزی مدیریت‌کننده و تعیین‌کننده نوع حمایت‌ها و موارد دیگر است.

۴. با توجه به نتایج به دست آمده، اکنون سوال مهم این است که آیا راهبردهای انتخابی قانونگذار در برنامه‌های توسعه در حمایت‌های خاص از تولید در بخش‌های خاص، به تحقق آن اهداف منجر شده است یا خیر؟ برای مثال

یکی از سوالات قبل طرح آن است که با وجود اینکه بر اساس این پژوهش حدود یک پنجم از احکام حمایت از تولید به تامین مالی به‌ویژه از طریق تسهیلات بانکی به تولید اختصاص داده شده. چرا همچنان بدترین مولفه در نظر سنجی پایش محیط کسب و کار، مولفه «مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها» است؟

۵. این مطالعه نیز تاییدکننده این ادعا است که صرف تصویب انبوه قوانین و مقررات برای حمایت از تولید کافی نیست بلکه باید بسترو زمینه اجرای عادلانه و بی طرفانه این قوانین را نیز در نظر گرفت تا به نتیجه مطلوب و مد نظر قانونگذار دست یافت. به عبارت دیگر وجود قوانین برای هدفی خاص در اینجا حمایت از تولید ملی صرفاً بخشی از منظومه ضروری برای تحقق حاکمیت قانون است حاکمیت قانون، همچنین مستلزم اجرای برابر و بی طرفانه قوانین است. ■



## تلاش مجلسی‌ها برای حذف قوانین دست‌وپاگیر

گفت‌وگو با سید جواد حسینی‌کیا؛  
عضو هیات کمیسیون صنایع و معادن مجلس

تولید و ترویج کالای ایرانی راهکاری مهم در دستیابی به رونق اقتصادی و رکن اساسی در توسعه پایدار محسوب می‌شود، موضوعی که مقام معظم رهبری نیز به اهمیت آن تأکید می‌کنند و استفاده از کالای داخلی را اهرمی مناسب برای بی‌نیازی و استقلال کشور در عرصه بین‌المللی می‌دانند. رونق اقتصادی مهم‌ترین عامل توسعه‌یافتگی کشورها محسوب می‌شود که مزیت‌های داخلی و بین‌المللی فراوانی را برای کشور به همراه می‌آورد به گونه‌ای که با تکیه بر تولید داخلی می‌توان مسائل و مشکلات اقتصادی همچون بیکاری، رکود، تورم، رکود و... را سامان داد. استفاده از کالای ایرانی افزون بر مزیت‌های اقتصادی به دلیل توانمندسازی کشور نقش مهمی در افزایش قدرت منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ایفا می‌کند. بومی‌سازی تولید کالا و استفاده از کالای داخلی باعث فعالیت بخش تولید و فعال شدن چرخه اقتصاد می‌شود و بیا بومیایی چرخه اقتصاد موجب ایجاد رفاه نسبی برای مردم خواهد شد. از طرفی در سند چشم‌انداز توسعه ۱۴۰۴ نیز به لزوم فرهنگ‌سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات تأکید شده و یکی از مهم‌ترین مولفه‌های اقتصاد مقاومتی نیز تولید و استفاده از کالاهای داخلی است. درباره ضرورت حمایت از تولید کالاهای داخلی و قوانین موجود در این زمینه با «سیدجواد حسینی‌کیا» عضو هیات کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفتگو کرده ایم.

با توجه به اهمیت تولید محصولات داخلی، چه ظرفیت‌ها و قوانینی برای حمایت از کالاهای ساخت داخل وجود دارد؟

مجلس به عنوان نهاد قانونگذاری قوانین زیادی تصویب می‌کند که قوانین مربوط به تولید نیز در این راستاست، حال این سوال مطرح است که خانه ملت تا چه اندازه از ابزارهای نظارتی خود برای نظارت بردرست اجرایی شدن این قوانین استفاده می‌کند؟

سوال از وزرا، تحقیق و تفحص و استیضاح از ابزارهای نظارتی مجلس هستند و نمایندگان در صورت نیاز برای پیگیری اجرا شدن قوانین و نظارت بر آنها از این ابزار استفاده می‌کنند. در جلساتی که با حضور مسئولان مربوطه در کمیسیون صنایع و معادن برگزار شده است همیشه تأکید بر این بوده است که از تولیداتی که تا ۵۰ درصد ظرفیت داخلی دارند، حمایت شود و واردات کالاهای مشابه آن ممنوع شود. همینطور در جلسه با وزیر اقتصاد و دارایی بنا شد امور مربوط به صادرات تسهیل شود و سرعت آن افزایش یابد تا در نهایت بتوان به یاری تولیدات داخل شتافت. شاید به دلیل کثرت و تعدد موضوعات و کمبود زمان مجلس نتواند تمام نیازهای جامعه را در امر نظارت برآورده کند اما تمامی تلاش نمایندگان بر پیگیری اجرای قوانین به نحو مطلوب است. در این مسیر مجلس باید قوانین دست و پاگیر را حذف کند و با ناکارآمدی‌های این حوزه برخورد کند.

وزرا و مسئولان در جلسات خود با نمایندگان مجلس از عملکرد وزارتخانه خود در زمینه

اجرای قانون گزارش می‌دهند، به نظر شما چه مشکلاتی در زمینه اجرای قوانین مربوط به حمایت از تولیدات داخل پیش روی آنها قرار داشته است؟

تحریم‌های بانکی و مشکلات بین‌المللی از مسائل پیش رو هستند اما در کنار اینها باید به این موضوع هم توجه کرد که ما نتوانستیم اعتماد مردم را جلب و منابع موجود در دست آنها را جهت‌دهی کنیم و این از گرفتاری حوزه سرمایه‌گذاری است در حالی که اگر منابع به سمت تولید حرکت کند و سرمایه درست هدایت شود، منجر به تولید خواهد شد و این تولید تبدیل به فروش و در نهایت سود می‌شود، پس باید در قدم اول اعتماد مردم را برای جذب سرمایه‌گذاری جلب کنیم تا این سرمایه زایش متناسب با خود را داشته باشد و منجر به تورم نشود.

ما باید در وهله اول براساس داشته‌های خود زیرساخت‌هایمان را توسعه دهیم که با توجه به شرایط امروز کشور، در برخی زمینه‌ها چاره‌ای جز استفاده از فاینانس‌ها نداریم اما باید توجه داشته باشیم که در استفاده از فاینانس‌ها دست وزارتخانه‌ها را توی حنا نگذاریم و تضمین‌های لازم را از شرکت‌ها بگیریم و بتوانیم اصل دانش و فناوری را به کشور منتقل کنیم، تا در صورت رها کردن کار ما دچار خسران و ضرر نشویم. ■

مجلس و قوه قانونگذاری درباره حمایت از تولیدات داخلی چه رویکردی دارد و چه ظرفیت‌های قانونی برای حمایت از این تولیدات در مجلس تعریف شده است؟

موضوع حمایت از کالاها و محصولات داخلی همیشه دغدغه مجلس و نمایندگان ملت بوده و هست به طوری که در تمامی دوره‌های مجلس هم در لایحه بودجه سالانه هم تحت عنوان قوانین خاص بر این موضوع تأکید شده است که قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و بهبود مستمر محیط کسب و کار از نمونه این قوانین است. در همه این قوانین می‌توان دو بخش را مد نظر قرار داشت اول اینکه این قوانین موانع قانونی موجود برای تولید داخلی را از میان بردارد و دوم اینکه برای رشد کمی و کیفی آنها مشوق‌هایی تعریف کند لذا مجموعه قوانین تصویب شده کمک می‌کند تا موانع پیش روی تولید تا حد امکان برداشته شود و فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان با اتکا به مشوق‌های قانونی به سمت تولید حرکت کنند در واقع این مشوق‌ها باید به گونه‌ای باشد که برای تولیدکنندگان جاذبه داشته باشد و در آنها برای حرکت به سمت تولید رغبت ایجاد کند.

در قانون برای همه دستگاه‌های دولتی اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری تعریف شده است تا دخل و خرجشان طبق قانون باشد و در قوانین مربوط به حمایت از تولیدات داخل تأکید شده است که هیچ کدام از دستگاه‌های دولتی مجاز نیستند نیازهای دستگاه خود را در صورتی که کالاهای تولید داخل وجود دارد، از کالای

**هیچ کدام از دستگاه‌های دولتی مجاز نیستند نیازهای دستگاه خود را در صورتی که کالاهای تولید داخل وجود دارد، از کالای خارجی برآورده کنند. این تکلیفی است که بردوش دستگاه‌ها گذاشته شده است و در این زمینه هیچ خلاء قانونی وجود ندارد**

خارجی برآورده کنند. این تکلیفی است که بر دوش دستگاه‌ها گذاشته شده است و در این زمینه هیچ خلاء قانونی وجود ندارد اما متأسفانه این قوانین آنطور که انتظار می‌رفت اجرایی نشده است و نظارت بی‌وقفه‌ای می‌طلبید تا تکلیف قانونی در استفاده از کالاهای داخلی به درستی اجرا شود. البته باید توجه داشته باشیم که در کنار این تکلیف قانونی برای دستگاه‌ها، تولیدکنندگان را هم باید ملزم به تولید کالاهای با کیفیت کنیم که باید برای این کار تشویق‌های لازم صورت بگیرد.

آیا بر اجرای قوانین مربوط به حمایت از تولیدات

تولید ملی مقدمه‌ای است بر اشتغال‌زایی، کارآفرینی و افزایش بهره‌وری در تمامی عرصه‌ها که باعث بهبود وضعیت اجتماعی، زندگی مردم و کاهش نرخ تورم خواهد شد. تولیدکنندگان نیز با استفاده از روش‌های نوین بازاریابی و استفاده از تکنولوژی‌های جدید در ارائه و بومی‌سازی محصولات درصدد جذب اعتماد مصرف‌کنندگان هستند. طی سال‌های اخیر اقتصاد کشور به واسطه اعمال تحریم‌های اقتصادی غرب با مشکلاتی مواجه شده است. اما اصلی‌ترین مشکلی که پس از بروز تحریم‌ها رخ داده تأمین کالاهایی است که مردم به آنها نیاز دارند. کالاهایی که عمده آنها به واسطه عدم توجه به تولید داخل و حمایت‌های لازم از صنعت با خروج گسترده ارز وارد کشور می‌شود. اعمال تحریم‌های اقتصادی در سال‌های اخیر این موضوع را بیش از گذشته ضروری کرده است که باید بیش از گذشته به تولید داخل توجه شود؛ چرا که با توسعه صنایع بومی می‌توان به راحتی بخش قابل توجهی از نیازهای اساسی مردم به کالاهای مختلف را در داخل کشور برطرف کرد. در کنار همه اینها در راستای حمایت از تولید داخل می‌توان از خروج ارز جلوگیری کرد. با توجه به اهمیت حمایت از تولید داخل با «محسن کوهکن» عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی به گفتگو نشستیم تا با ظرفیت‌های قانونی برای حمایت از ساخت داخل آشنا شویم.

ساخت داخل نظارت لازم اعمال می‌شود؟  
وظیفه مجلس در پیگیری اجرایی شدن قوانین مصوب چیست؟

نگرش ما به حمایت از تولیدات داخلی باید براین محور استوار باشد که واردات کالاهای خارجی به اقتصاد و اشتغال آسیب می‌زند و ارزها و ذخایر را از کشور خارج می‌کند لذا باید تا حد امکان از واردات کالاهایی که کالای مشابه داخلی دارند، جلوگیری کنیم که متأسفانه هنوز باور مشترکی در این زمینه وجود ندارد. حمایت از تولید داخل نیازمند درک مشترک و عزم جدی است تا به نتیجه مطلوب برسد. این کار را می‌توان از طریق دوراهکار تعیین تعرفه با نرخ بالا و ایجاد محدودیت و ممنوعیت واردات کالا از خارج به نتیجه رساند که در این زمینه طبق تجربیات موجود، تعیین تعرفه با نرخ بالا سازوکار مناسب‌تری بوده است. اشتغال بحث امروز جامعه ماست و ما نباید اجازه دهیم سرمایه‌ای که می‌تواند پاسخگوی نیازهای کشور باشد بدون حساب و کتاب برای تهیه کالاهای وارداتی از کشور خارج شود چرا که با واردات هم اشتغال و هم ارز را از دست می‌دهیم.

متأسفانه اغماض و نادیده گرفتن تخلفات در این حوزه باعث بروز بسیاری از مشکلات



## بدقانونی بهتر از بی‌قانونی است

«محسن کوهکن»

عضو کمیسیون صنایع و  
معادن مجلس شورای اسلامی

شده است. ما حق نداریم درباره ارتباط‌های ارگان‌ها کسی را متهم کنیم اما امروزه ارتباطات کاری بیشتر وارد حوزه عاطفی و تعارفات شده است که این امر باید اصلاح شود و با استفاده از سازوکارهای قانونی نگرانی‌ها را برطرف کرد.

وزارت نیرو و صنعت برق در این زمینه چه عملکردی داشته‌اند و آیا قانون به درستی

اجرای شده است؟

علاوه بر توانمندی‌های بالقوه و بالفعل بالایی که بخش خصوصی صنعت برق دارد، در دل وزارت نیرو نیز ظرفیت‌هایی وجود دارد که باید از همه آنها استفاده کنیم و بتوانیم نیازهای آنها را با تولیدات داخلی رفع کنیم در غیر اینصورت کارخانه‌ها تعطیل خواهند شد. در گذشته چند مورد از این کارخانه‌ها در استان خراسان فعالیت می‌کردند که به دلیل عدم حمایت دچار ضرر و زیان شدند. بدقانونی بهتر از بی‌قانونی است لذا همه باید به آنچه در قانون ذکر شده عمل کنند و همکاران ما در مجلس نیز باید به دور از خط مشی‌های سیاسی و جناحی در این امور هیچ‌گونه ملاحظه‌کاری نکنند و از تمامی سازوکارهای موجود چه از نظر فردی، چه از نظر جمعی و چه توان مجلس استفاده کنند. ■



سندبکای صنعت برق ایران آن طور که از نامش برمی آید کلیتی واحد را تشکیل می دهد که در دل آن قطعا به سبب تنوع صنوف، تفاوت منافع بدیهی است و سازندگان اگر نگوییم هسته مرکزی این تجمع بزرگ صنعتی، قطعا به عنوان یکی از اصلی ترین بخش های آن، محق اند تا منافع و دغدغه های خود را دنبال کنند. اما به گفته علی بخشی رییس هیات مدیره سندبکای صنعت برق ایران این تفاوت ها لزوما تضاد منافع را در پی نخواهد داشت و در صورت دستیابی به فرمولی برپایه هم فنی و هم اندیشی، نه تنها تشریحی تولید ملی با کیفیت را شاهد خواهیم بود، بلکه امکان واردات کالاهای ضروری صنعت برق نیز فراهم خواهد شد، مشروح راهکارهای این نماینده بخش خصوصی را در این خصوص در ادامه خواهید خواند:

## لزوم حکمیت بخش خصوصی در فاینانس های خارجی

گفت وگو با علی بخشی، رییس هیات مدیره سندبکای صنعت برق ایران

بهرآیا تولیدکنندگان داخلی قادر به پاسخگویی به تمام نیازهای بازار داخلی هستند و این ما را مطلقا از واردات بی نیاز می کند؟  
زمانی که در مورد خالی بودن ظرفیت تولیدی صحبت می کنیم باید این نکته را در نظر داشت که انواع تجهیزات در صنایع مختلف دارای ظرفیت های خالی متفاوتی هستند. برای مثال ممکن است کالایی خاص با ۲۰ درصد ظرفیت یک شرکت سازنده و کالایی دیگر با ۷۰ درصد آن تولید شود. اما مقایسه آمارهای متوسط تولید امسال با سال گذشته نشان از تفاوت اساسی در میزان تولید در شرکت های سازنده تجهیزات داخلی دارد.  
نکته بعدی در خصوص حجم پروژه های مرتبط با تولید، انتقال و توزیع نیرو در کشور است. اگر به آمار سال های گذشته دقت کنید، می توان دریافت که بیش از ۹۰ درصد تجهیزات مورد استفاده در پروژه ها توسط سازندگان داخلی تامین شده است. با کاهش یافتن پروژه ها در سال های اخیر و کاهش تقاضا، این شرکت ها نتوانسته اند کالای خود را به فروش برسانند و نتیجتا تولیدی هم انجام نداده اند. بنابراین شرکت های داخلی توان تولید بسیار بالایی برای ساخت تجهیزات دارند و اگر تجهیز خاصی در

به عنوان رییس سندبکای صنعت برق ایران به نظر شما سازندگان تجهیزات صنعت برق با چه چالش هایی روبرو هستند؟  
مسائل مختلفی در سطح عام صنعت برق وجود دارد که شامل حال تمامی فعالان این صنعت از جمله سازندگان می شود. چالش های به وجود آمده در تامین اجتماعی، مالیات، قراردادها و نیز نرخ ارز و مواد اولیه از مشکلات گریبان گیر تمامی اصناف، به خصوص تولیدکنندگان تجهیزات داخلی است. در زمره مهم ترین دلایل مشکل زا برای سازندگان داخلی می توان عدم ثبات در قیمت مواد اولیه و عدم رعایت قوانین حمایتی از تولیدکنندگان را نام برد. این قوانین حمایتی اجازه استفاده از تجهیز خارجی را در صورت وجود سازنده داخلی نمی دهد اما به دلیل فاینانس و استفاده از منابع مالی خارجی در بسیاری از موارد این قانون رعایت نمی شود. این معضلات باعث شده تا تولیدکنندگان تنها با بخشی از ظرفیت خود در حال کار باشند و این بخش هم با محدودیت های چون تامین مواد اولیه، بیمه، مالیات و .... همراه است.  
آیا واقعا ظرفیت تولیدی شرکت های سازنده تجهیزات صنعت برق خالی است؟ به بیان



شده و این بخش از صنعت در برابر ریسک ها و اتفاقات ناگهانی بازار در امان باشد.  
نکته دوم حفظ کیفیت محصولات تولید شده در داخل کشور است. وجود این قوانین حمایتی و اجرای آن نباید بهانه ای برای تولید کالای بی کیفیت باشد. در همین خصوص بایستی ارزیابی های کیفی با دقت انجام پذیرد که سندبکای صنعت برق با جدیت در این مسیر گام برداشته و مشارکت فعالی را در این خصوص داشته است.

نکته سوم آنکه در کنار حمایت از شرکت های بازرگانی و واردکنندگان تجهیزات، می بایست از ورود کالاهای تولید شده در داخل جلوگیری کنیم. برای این کار استفاده از ابزارهایی مانند افزایش تعرفه و یا قوانین حمایت از ساخت داخل ضروری است تا واردات باعث آسیب به بخش تولید نشود. نکته آخری که تشکیل ها باید به جدیت آن را پیگیری کنند، توسعه بازار صادراتی و معطوف کردن بخشی از ظرفیت تولید به بازارهای خارجی است.

آیا قوانین حمایتی موجود را کافی و همه جانبه می دانید یا از نظر شما باید به فکرتدوین قوانین حمایتی جدید و تقویت متون قانونی در این خصوص بود؟  
تدوین قوانین جدید برای حمایت از تولید داخلی موضوع مهمی است که باید با جدیت پیگیری شود اما مهم تر از آن، اجرایی شدن و نظارت بر اجرای قوانین موجود حمایتی است. بسیاری از مشکلات شرکت های سازنده داخلی با اجرایی شدن قوانین موجود مرتفع خواهد شد. باید توجه داشت که برای تدوین قوانین موجود وقت بسیاری صرف شده تا در نهایت به تصویب رسیده و ابلاغ شده اند. نخست باید مراقب بود تا این قوانین به درستی اجرا شوند سپس به فکر تدوین قوانین جدید برای حل مشکلات مورد

اشاره باشیم.

در سال های اخیر انتقادات بسیاری در مورد فاینانس خارجی و به تبع آن استفاده از تجهیزات خارجی به دولتمردان وارد شده است. چه میزان از این انتقادات را وارد می دانید و راهکار پیشنهادی شما در این رابطه چیست؟  
قطعا هیچ کس مخالف استفاده از منابع مالی و فاینانس خارجی در پروژه های داخل کشور نیست. اتفاقا باید از جذب منابع خارجی برای پروژه های زیرساختی کشور استقبال کرد و ما هم در هیات مدیره سندیکا حتما از این موضوع حمایت می کنیم؛ اما اختلاف نظر بر سر روش های جذب این منابع است. نقد ما در بخش خصوصی به روش توافقاتی است که بین دولت و تامین کننده خارجی صورت می گیرد. در این خصوص پیشنهادهای شفافی را نیز مطرح کرده ایم، از جمله آنکه موضوع فاینانس بایستی از طرف دولت به بخش خصوصی واگذار شود به طوری که به جای دولت، بخش خصوصی داخلی طرف مذاکره با تامین کننده خارجی باشد. بخش خصوصی می داند و می تواند به شکلی توافق را مدیریت کند که برای اجرای پروژه مجبور به استفاده از کالای ساخته شده خارجی نباشیم. در این مورد می توان به واردات مواد اولیه و یا تجهیزات نیمه ساخته شده اقدام کرد. ارگان ها و نهاد های مختلفی مانند وزارت نیرو، وزارت صنعت معدن تجارت، وزارت کار و ... بر وضعیت شرکت های سازنده تاثیرگذار هستند و نمی توان به طور مطلق عملکرد این ارگان ها را مثبت و یا منفی ارزیابی کرد. اما نکته مهم وجود یک نهاد تعاملی است که تمام افراد ذی ربط بتوانند در این نهاد حضور یابند تا تصمیمی یکپارچه برای حمایت از سازندگان داخلی اخذ کنند.

وجود قوانین حمایتی و اجرای آن نباید بهانه ای برای تولید کالای بی کیفیت باشد. در همین خصوص بایستی ارزیابی های کیفی با دقت انجام پذیرد که سندبکای صنعت برق با جدیت در این مسیر گام برداشته و مشارکت فعالی را در این خصوص داشته است

به نظر می آید تضاد منافع همواره در تشکیل های جامعی چون سندبکای صنعت برق مطرح بوده است. نظر شما در این رابطه چیست و چه راهکار جایگزینی برای حفظ وحدت تشکلی در کنار برآوردن انتظارات وجود دارد؟  
مستقل شدن صنوف مختلف با هر هدفی در صورت تحقق همچنان باید در حوزه تصمیم گیری کلان تجمیع شود و چه بهتر که این تجمیع در یک تشکل واحد صورت گیرد. من به وجود تضاد منافع معتقد نیستم، چرا که عملا هر زمان نتوانسته ایم به یک فرمول مشخص و یک راهکار کارشناسی شده برای برون رفت از بحران و برآوردن انتظارات دست یابیم، از وجود تضاد منافع صحبت به میان آمده است. به عنوان مثال موضوع تعرفه ها در سال های گذشته همراه محل اختلاف تولیدکنندگان و پیمانکاران بوده است. پیمانکاران همواره مخالف افزایش تعرفه ها هستند اما از طرف دیگر سازندگان از پایین بودن تعرفه برخی از کالاهای گلابه مند هستند. در این مورد خاص می توان با لحاظ شرایط تغییر تعرفه در قرارداد پروژه ها از متضرر شدن پیمانکاران جلوگیری کرد و همزمان با بالابردن تعرفه ها از تولید داخل حمایت کرد. باید دقت داشت که همواره باید پیشنهاد های کارشناسانه و علمی مطرح شود تا بتوان گره از مشکلات گشود. ■





رضا شرقی،  
عضو علی‌البدل هیات‌مدیره سندیکا و  
مدیرعامل شرکت سیم نور پویا (سازنده)

ناصریزدآبادی،  
عضو هیات‌ریسه کمیته توسعه صادرات و  
مدیرعامل شرکت نامدارافروز (سازنده)



منصور سعیدی،  
عضو هیات‌مدیره سندیکای  
صنعت برق ایران (مشاور)



بهرز سلطان‌زاده،  
رییس کمیته سندیکا و عضو هیات‌مدیره  
شرکت مینانیرو (پیمانکار)

## در جستجوی راهکاری تماما «خصوصی» برای نجات تولید داخلی

می‌گذرد ستیران با موضوع «شرایط و الزامات حمایت از ساخت داخل»

شاید هیچ سازوکاری بهتر از تضارب آرا در فضایی که صنوف مختلف بخش خصوصی خود آستین بالازده‌اند تا یخ‌های رکود را از چهره تولید بزایند کارساز نباشد. کنار نشینی دولتی‌ها در این سال‌ها از صحنه بازی‌های بازار اگر هیچ نکته مثبتی نداشته باشد، یقیناً از این باب می‌تواند نوید راهکاری تماما خصوصی برای رفع موانعی باشد که سال‌ها چشم انتظاری برای رفع آن به دست دولت سودی را عاید دخل خالی صنعت‌گران برقی نکرده است. می‌گذردی که خواهید خواند مشروحه بی‌پرده از اختلافاتی صنفی در باب الزامات و شرایط حمایت از ساخت داخل است اما در پس آن به واسطه زرمه‌های خودتکایی بخش خصوصی نویدهایی از سرآمدن زمستان سرد وضع موجود صنعت برق می‌دهد:

• ستیران: ضمن تشکر از حضور شما باید در ابتدا خاطر نشان کنیم که این می‌گذرد با حضور نمایندگانی از بخش‌های مختلف فعالان بخش خصوصی صنعت برق اعم از سازندگان، پیمانکاران و مشاوران برگزار می‌شود تا در خصوص شرایط کنونی ساخت داخل و سازندگان داخلی تجهیزات صنعت برق کشور به بحث بنشینیم.

برای شروع این سوال را مطرح می‌کنیم که از نظر هریک از شما ظرفیت‌های قانونی موجود برای حمایت از ساخت داخل تا چه اندازه کارآمد هستند؟

• ستیران: ضمن تشکر از حضور شما باید در ابتدا خاطر نشان کنیم که این می‌گذرد با حضور نمایندگانی از بخش‌های مختلف فعالان بخش خصوصی صنعت برق اعم از سازندگان، پیمانکاران و مشاوران برگزار می‌شود تا در خصوص شرایط کنونی ساخت داخل و سازندگان داخلی تجهیزات صنعت برق کشور به بحث بنشینیم.

برای شروع این سوال را مطرح می‌کنیم که از نظر هریک از شما ظرفیت‌های قانونی موجود برای حمایت از ساخت داخل تا چه اندازه کارآمد هستند؟

به رغم این ظرفیت‌ها چرا از سویی سازندگان داخلی و از سوی دیگر پیمانکاران همچنان از نامساعد بودن شرایط داخلی بازار ایران و بازار کسب و کارشان گلایه دارند و عملاً هیچ بخشی از صنعت برق رضایتمند نیست؟

### راه گمشده یا مسیر شکست خورده تولید در ایران؟

• رضا شرقی:

ابتدا باید اشاره کنم راه پر نشیب و فراز خودکفایی و متعاقباً حمایت از تولید زمانی شروع شد که در حوزه ساخت دکل‌های انتقال نیرو تنها ساخت برج‌های ۶۳ کیلوولت در داخل کشور صورت می‌گرفت. بعد از آن این بحث در حوزه ساخت یراق‌آلات مطرح شد که پیش از آن به تمامی از خارج وارد می‌شدند. با این همه اما سیاست‌های تشویقی رغبت و علاقه مناسبی در سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کرد که نشان‌دهنده راه و روش درستی بود که مد نظر قرار داشت. حال باید دید چه عواملی سبب شد تا این مسیر را گم کنیم و اکنون در بیراهه‌ای بایستیم که نتوانیم علی‌رغم همه تلاش‌ها به دوران شکوفایی تولید

بازگردیم و اشتغال را حداقل به شرایط پیشین خود بازگردانیم؟

برای پاسخ به این پرسش اجازه بفرمایید به دهه ۷۰ نقبی بزنیم، یعنی زمانی که تولیدکننده‌ها با یک سرمایه در گردش وارد بازار می‌شدند مواد اولیه را به طور نسبی می‌خریدند و به تولید می‌پرداختند. به طوری که برای مثال برای خرید آلومینیوم مشخصاً به خاطر داریم که اجازه داده می‌شد وجه آن بعد از سه ماه بدون هیچ‌گونه بهره یا ضمانت بانکی از سوی سازنده پرداخت شود. لذا اعتمادی که بین تولیدکننده مادر و تولیدکننده پایین دستی وجود داشت باعث می‌شد که مواد اولیه با تنفسی سه ماهه خریداری شود. از سوی مقابل نیز تسریع در فرایند دریافت تأییدات کارفرما و مشاور به گونه‌ای بود که طی ۱۰ روز یا نهایتاً یک ماه بعد از صدور فاکتور، پرداخت وجه به تولیدکننده صورت پذیرد. به بیانی اگر پروسه تولید ۲ ماهه‌ای را در نظر بگیریم ظرف ۳ ماه بازگشت سرمایه برای تولیدکننده صورت می‌گرفت و می‌توانست دوباره این سرمایه در گردش را به کار بندازد و تولید را ادامه دهد.

اما در حال حاضر در شرایطی هستیم که عملاً نمی‌توان به جز با وجه نقد از خرید انواع مواد اولیه صحبت کرد. این بدان معناست که تولیدکننده باید سرمایه در گردش بسیار زیادی در اختیار داشته باشد، بدون آنکه مشخص باشد

چطور امکان بازگشت این سرمایه وجود دارد؟ این در حالی است که براساس لایحه بودجه سال آینده، به نظر می‌آید اکثر قراردادهای مناقصاتی که در دستور برگزاری است تنها به پشتوانه اوراق مشارکت و خزانه اسلامی خواهد بود، بنابراین بازگشت وجه نقد هزینه شده برای خرید مواد اولیه، پس از یک یا دو سال امکان‌پذیر است. به نظر من این موضوع بزرگترین مشکل پیش آمده برای تولیدکننده داخلی محسوب می‌شود که مساله دشواری دریافت تسهیلات بانکی نیز بر آن افزوده شده است. شاید نیاز به یادآوری نباشد که در سال‌های پیشین به مراتب با شرایط بسیار آسان‌تری امکان دریافت وام و تسهیلات بانکی حتی برای خرید مواد اولیه و ماشین‌آلات وجود داشت. ظاهراً مبالغ زیادی از سوی بانک‌ها به تولیدکننده‌هایی که اشتغال‌زایی دارند وام داده شده، اما در واقع مبالغ وام‌های مذکور نسبت به هزینه‌هایی در حد ۲ میلیارد تومان که برای خرید مواد اولیه مورد نیاز است ناچیز می‌نماید.

پیرو این مسائل، مشکل بسیار مهم‌تری که تولیدکنندگان با آن دست به گریبان‌اند، از بین رفتن نقدینگی در اختیار آنهاست. لذا به نظر می‌آید بازگشت به راه گم‌شده تولید در کشور با وجود تلاش‌های صورت‌گرفته، نشدنی است. تا جایی که شاهدیم در سال جاری آن دسته از واحدهای تولیدی که با مشکل مواجه شده بودند و به مدد وام‌های دریافتی در حال آغاز به

کار مجدد هستند، سرعت بازپرداخت این وام‌ها به گونه‌ای است که کفاف احیای مجدد این شرکت‌ها را نمی‌کند.

علاوه بر این به عنوان نکته‌ای بسیار اساسی نباید از خاطر برد که با توجه به نوسانات قیمت ارز و افزایش ناگهانی آن که در سال ۹۰ شروع و در سال ۹۱ نهادینه شد، عمل‌آرزش سرمایه ماه به یک سوم کاهش یافت. این بدان معناست با حجم سرمایه مشخص تا پیش از آن سال‌ها سه برابر امروز امکان اجرای پروژه وجود داشت.

بنابراین به نظر می‌آید چنین آیم‌های اساسی و مهمی موجبات توقف و رکود در کار تولیدکنندگان را فراهم آورده‌اند و برای خروج از این وضعیت باید به اصلاح و احیای روند صحیح گذشته، در حمایت از ساخت داخل بپردازیم.

بحث از اثرات مالیات و بیمه هم موضوعات دیگری است که بعد از صحبت دوستان اشاره خواهم کرد.

• ستیران: برداشت کلی از صحبت‌های شما این بود که ریشه مشکلات و موانع تولید، کمبود نقدینگی است که عملاً دست کارفرما و تولیدکننده‌ها را بسته است.

آقای مهندس سلطان‌زاده ادامه بحث را با شما و با نگاهی متفاوت از آنچه ذکر شد پی می‌گیریم. به نظر می‌آید در شرایط کنونی تمایل برای خرید خارجی بیشتر شده است. این در حالی است

بن‌بست حمایت از ساخت داخل

که خرید خارجی به هر حال برای یک پیمانکار یا کارفرما شرایط نسبتاً متفاوتی را در پی دارد، به طوری که برای این منظور کارفرما نیازمند گشایش خط اعتباری بوده و حتی ممکن است خرید به صورت نقدی صورت گیرد. این تمایل برای خرید خارجی در شرایطی که بسیاری از تولیدکننده‌های داخلی مدعی کیفیت بالای محصول تا حد صدور آن هستند، چه دلیلی می‌تواند داشته باشد؟

● **پهروز سلطان‌زاده:**

به نظر می‌آید ادعای ذکر شده مبنی بر تولید با کیفیت تمام محصولات مورد نیاز صنعت برق و تمایل خرید از خارجی‌ها مربوط به دو مساله مجزاست که من بعید می‌دانم نقطه تلاقی با یکدیگر داشته باشند. برای مثال من در مقوله یراق‌آلات، فیتینگ چرخ یا کلمپ کمتر شنیده‌ام که چنین شکایتی در خصوص ترجیح خرید خارجی بر محصول مشابه ایرانی وجود داشته باشد، تا جایی که شاید طی ۱۰ سال گذشته هیچ نمونه‌ای از خرید خارجی یا

**پهروز سلطان‌زاده: اشکال اساسی آنجاست که به نظر من تعریف درستی از تولیدکننده نداریم. به طوری که یقیناً می‌توان گفت از میان چندهزار تولیدکننده صنعت برق، مواردی که به خرید خارجی اعتراض داشته اند، عملاً تولیدکننده واقعی آن کالا نبوده‌اند و لذا نه کالایی که می‌سازند را می‌شناسند و نه جنبه‌های مختلفش را می‌دانند**

که برای تجهیزات خود به مفره توخالی نیاز دارد بر پایه این ادعا به اشکال برمی‌خورد و معطل تولید محصولی می‌شود که عملاً تولیدکننده داخلی نداشته است. حقیقت آن است که هر جا این دعوا اتفاق بیفتد پای یک ادعای دروغین در میان است. معنی واقعی تولید این است که منابع ورودی را اما در واقع ارزش افزوده در کالای تولیدی تحویل دهیم، اما در واقع ارزش افزوده دریافتی در خروجی برخی از تولیدکننده‌ها ناشی از مواردی چون نپرداختن حق گمرکی، آب و برق ارزان یا حمایت دولتی است.

آقای مهندس شرقی تمثیلی از راه گمشده تولید زدند، اما به نظر من این راه گم نشده بلکه شیوه اشتباهی بوده که حال با شکست مواجه شده است. اما آنچه به گونه‌ای تکرارنشدنی در زمان وزارت مهندس زنگنه در وزارت نیرو انجام شد، تجزیه خطوط پروژه‌ها و تشخیص و تفکیک مواردی بود که امکان تولید یا حتی نصب داخلی آن‌ها وجود داشت. به این ترتیب با یک روند معقول برای تولید آن قسم از تجهیزات نیز که ابتدا در کشور ساخته نمی‌شد به تدریج ورود کردیم.

بنابراین شرط تولید به معنای واقعی کلمه رقابت کافی است و با این حساب نگرانی در مورد جایگزینی کالای خارجی به جای نمونه داخلی با کیفیت نگرانی به جایی نیست.

● **ستبران:** جناب یزدآبادی به عنوان یک سازنده داخلی نظر شما راجع به آنچه در خصوص تولیدکنندگان غیرواقعی ذکر شد چیست؟

● **ناصر یزدآبادی:**

اجازه بفرمایید ابتدا به جمع‌بندی آنچه مطرح شد بپردازیم که از سویی قابل تعمیم و تایید و سویی قابل انتقاد است. سؤال اول شما این بود که «آیا قوانین موجود از کارآمدی کافی برای حمایت از ساخت داخل برخوردارند؟» و در پاسخ باید گفت قوانین حمایتی در این خصوص به کرات تدوین شده است که نمونه بارز آن در متن قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر مشهود است. اما مساله اصلی سازندگان داخلی عدم رعایت این قوانین مصوب است که بنا است تولید داخلی را از بحرانی که در آن قرار دارد خارج کند. تا جایی که عملاً شاهدیم هیچ یک از سازمان‌ها به اجرای این قوانین تن نمی‌دهند. کما اینکه با توجه به آنچه مهندس شرقی اشاره داشتند بانک‌ها با آنکه طبق قوانین مذکور موظف به تخصیص منابعی برای تامین منابع مالی جهت پیشبرد پروژه‌های ساخت در شرکت‌ها شده‌اند اما در انجام این وظیفه کوتاهی می‌کنند. همچنان که در خصوص ارائه تسهیلات با نرخ

پایین برای نرخ سرمایه در گردش بعد از برهه تغییرات شدید نرخ ارز اقدامی صورت نگرفت یا آنکه پس از مدت کوتاهی نرخ‌ها دوباره به شرایط اولیه بازگشت. براینها معضلات پرداخت‌ها و تاخیرات آن را نیز بیفزایید و این در حالی است که مشکلات عدیده سازنده داخلی با تأمین نقدینگی نیز کماکان تداوم دارد.

اما مبحثی که آقای مهندس سلطان‌زاده در خصوص تمیز سازنده واقعی داخلی از غیراز آن مطرح کردند و افزودند «سازنده‌ای هم اگر هست نگران از موضوع رقابت نیست»، باید از جنبه دیگری نیز مورد بررسی قرار گیرد. ما هم تصدیق می‌کنیم که متأسفانه شبه‌سازنده‌ها با وجود تظاهر به ساخت و ایجاد سازمان و تشکیلات مربوطه در واقع به جای ساخت یک کالا واردکننده یا به نوعی مونتاژکننده آن هستند و تنها نمایشی از تولید و تحویل کالا را اجرا می‌کنند. اما این امر منکر نابرابری‌های رقابتی برای سازندگان داخلی نیست. در بحث یکسان بودن فرصت و فضای رقابت برای رقبا یک اصل اساسی است. لذا وقتی فضای رقابت یکسان نیست در واقع معنای رقابت زیر سؤال می‌رود. زمانی که در هر صنعتی بنا است با سازنده‌های خارجی رقابت کنیم باید از فضای رقابتی یکسانی بهره‌مند شویم، این بدان معنا است که می‌بایست تسهیلات بانکی مورد ارائه به سازنده داخلی با نرخ تسهیلات بانکی آن‌ها برابری کند و یا شرایط پرداخت به سازنده داخلی مشابه

رقیب خارجی‌اش باشد. همچنین در شرایطی که رقیب خارجی از کشور خود جوایز صادراتی دریافت می‌کند، در اینجا نیز باید متناسب با آن جوایزی برای تولیدکننده داخلی قائل شد یا از طریق نرخ‌های گمرکی برای کالای مشابه شرایط را متوازن کرد، ضمن آنکه مبادی قاچاق کالا نیز باید حذف شود. از سوی دیگر چنان که می‌دانیم جدول تعرفه کالاهای چندان بر جزء به جزء قطعات دقیق نشده است و با توجه به پایین بودن نرخ برخی تعرفه‌ها، عملاً بسیاری از کالاهای در دل آن تعرفه‌ها وارد می‌شود. پس در واقع این شاخص‌های ی که تاثیرگذار در قیمت کالای وارداتی، سازنده داخلی را در رقابت ناسالم قرار می‌دهد.

از سوی دیگر مساله تأمین مواد اولیه حتی از آنچه گفته شد برای تولیدکنندگان صنعت برق مشکل‌سازتر است، چرا که در واقع سازنده مواد اولیه را با وجه نقد ده یا پانزده روز زودتر از دریافت آن پیش خرید می‌کند. به بیان بهتر نقدینگی حتی زودتر از آنچه تصور می‌شود هزینه شده و از دست سازنده خارج می‌شود. این در حالی است که وجود تورم و تاخیر در پرداخت پول نیز سبب کاهش ارزش نقدینگی سازنده می‌شود. بدیهی است شرایط زمانی که با تورم

پانزده درصدی روبرو هستیم از حیث افت شدید ارزش پول در بازه سه تا شش ماهه دریافت‌ها، با یک تورم در حد یک یا دو درصد بسیار متفاوت خواهد بود و حتی دریافت مطالبات پس این باز زمانی نیز عملاً با چند درصد افت در نقدینگی همراه خواهد بود.

همین مسائل است که سازنده را با شرایط کنونی تحت فشار قرار می‌دهد. البته آنچه آقای مهندس سلطان‌زاده مطرح می‌کنند نیز مبحث درستی است. کما اینکه مشکل ادعای کذب مبنی بر تولید کالایی که عملاً تولید نمی‌شود، طبق مثالی که فرمودند، بیش از همه گریبان‌گیر دیگر تولیدکنندگان داخلی است که نیازمند کالای مزبور بوده و بر اساس این ادعا دچار محدودیت شده‌اند. البته لازم به ذکر است، عملاً ممنوعیتی در واردات کالا وجود ندارد و فقط بحث ممنوعیت خرید مطرح است.

علاوه بر اینها، شرایط فاینانس‌های خارجی برای پروژه‌های داخلی یا استفاده از تسهیلات بانک‌های خارجی با توجه به محدودیت‌هایی که آن بانک‌ها قائل می‌شوند، عملاً بحث الزام خرید داخلی را زیر سؤال برده است. با این وجود هم‌اکنون نیز مناقصاتی با این شرایط در حال برگزاری است که اساساً بحث خرید قطعات داخلی در آن‌ها لحاظ نشده است، تا حدی که در بعضی مناقصات حتی برای خرید خارجی امتیازاتی نیز قائل شده‌اند. برای مثال در مورد مناقصه آذربایجان که بانک توسعه اسلامی تأمین‌کننده منابع مالی آن محسوب می‌شد،مقایسه قیمت کالاهای داخلی و خارجی در شرایطی انجام می‌شد که تحویل کالای شرکت خارجی درگمرک صورت می‌گرفت و پرداخت هزینه‌های گمرکی نیز برعهده دولت ایران بود، اما شرکت داخلی باید کالای خود را در انبار خریدار تحویل داده و تمام هزینه‌ها را تقبل می‌کرد. هر چند در مورد آن مناقصه شرکت‌های ایرانی با پافشاری و ارائه قیمت‌های پایین توانستند برنده مناقصه باشند، اما به هر حال مقایسه قیمت‌ها بدون تاثیر ضریب گمرکی ناقض هرگونه فضای رقابتی است.

در بحث از توسعه صادرات هم شرایط حمایتی دولت‌ها بسیار اثرگذار است و به نظر من زمانی می‌توان کشور یا سازمانی را در حال توسعه دانست که بتواند وارد فضای بازار خارجی شود. زیرا نباید از یاد برد تمام شرکت‌هایی که امروزه در سطح دنیا به عنوان یک برند برتر می‌شناسیم ابتدا در کشور خود منابع مالی و تخصیص مناسب آن را شناسایی و نتیجتاً رشد کرده‌اند تا به یک شرکت بین‌المللی بدل شده‌اند و روند وارونه‌ای در کار نبوده است.

این در حالی است که متأسفانه در ایران چنین نگاهی کمتر لحاظ شده است تا جایی که حتی

در مواردی شرایط سیاسی و اقتصادی مملکت عملاً به سمتی سوق پیدا کرد که شرکت‌هایی که سودای ورود به بازارهای خارجی را داشتند نیز با از دست دادن منابع مالی خود درگیر مسائل جانبی و رفع و رجوع مشکلات داخلی خود با بیمه، مالیات، اداره کار، قراردادهای متوقف و … شدند. تا جایی که دیگر مسائل صادراتی و توسعه تحت شعاع قرار گرفت.

### انتقال تکنولوژی و بومی‌سازی پیش‌نیازهای ساخت داخل

● **ستبران:** حال از منظر یک مشاور به موضوع می‌پردازیم که چرا گفته می‌شود ساخت داخل همچون گذشته جدی گرفته نمی‌شود و طی سال‌های اخیر زرمزه‌های مبنی بر استفاده از تجهیزات خارجی زیاد به گوش می‌رسد که تا پیش از آن در صنعت برق چندان مطرح نبود. جناب مهندس سعیدی در پروژه‌هایی که شخصاً مشاوره یا نمایندگی کارفرما را در آن برعهده دارید تا چه میزان با این موضوع روبرو بوده‌اید و علت آن را چه می‌دانید؟

● **منصور سعیدی:**

من سعی می‌کنم با توجه سابقه فعالیت‌ی خود از منظر یک مهندس مشاور به موضوع نگاه کنم. در این منظر من اساساً اعتقادی به ساخت داخل به تعبیر سازنده‌ها و پیمانکارها ندارم، چرا که با توجه به سرعت بسیار بالای رشد صنعت برق دنیا عملاً برای ما امکان پیشگامی یا همگامی با آن وجود ندارد.

براین اساس به نظر من باید دو مرحله پیش از ساخت داخل محقق شده باشد، یعنی عملاً چنین اولویتی خواهیم داشت: اول انتقال تکنولوژی، دوم بومی‌سازی و نهایتاً ساخت داخل. لذا براین باورم که ساخت یک کالا از صفر تا صد، ولو با وجود پتانسیل و نیروی انسانی مستعد موجود در صنعت برق و یا برای تیمی با سرمایه بالا کار درستی نیست به باور من در اکثر تجهیزات برقی ساخت داخل اعم از ترانس، مفره، سیم، رله، سیستم اتوماسیون و … باید از نقطه‌ای جلوتر یعنی انتقال تکنولوژی شروع کرد و برای این منظور یا باید با برنده‌های مطرح دنیا پیوند خورد یا نمایندگی و نهایتاً خط تولید آنان را در کشور برعهده گرفت.

نکته دوم نبود متولی‌گری ساخت داخل در کشور است. در مقابل این امر در چین به خوبی سامان یافته است. در آن کشور در مرکزی با حضور قریب به ۱۲۰۰ نخبه دانشگاهی و صنعتی صلاحیت هر کالایی بررسی می‌شود و حکم خروجی از این مرکز برای تمامی نهادها و شرکت‌ها لازم‌الاجرا است. به عنوان مثالی قابل توجه، واردات رله

دیستانس یک برند معتبر اروپایی بعلت قابل قبول نبودن پاور سوئیچینگ آن در چین مردود است، زیرا مطابق نظراین مرکز برای شبکه برق چین مناسب نیست. این در حالی است که در ایران چنان مقهور برندی اروپایی می‌شویم که اساساً ذهنیتی مبنی بر انطباق آن با شرایط اقلیمی ایران برای آن شکل نمی‌گیرد.

ضمناً در کشور چین قواعد دیگری نیز در مناقصات وجود دارد که عملاً از حضور شرکت‌های بزرگ در مناقصات کوچکتر جلوگیری به عمل می‌آورد تا ضمن سوق دادن شرکت‌های بزرگ به سمت فعالیت در بازارهای جهانی، امکان رشد شرکت‌های کوچکتر نیز فراهم شود. اما در ایران چنین نگاهی وجود ندارد و در نتیجه فضای رشد به سازندگان کوچکتر داده نمی‌شود. این درحالی است که قاعدتاً اگر اجازه فعالیت اقتصادی به شرکتی داده شده، باید فضای رشد آن هم فراهم آید وگرنه از ابتدا نباید با توجه به میزان کشش بازار چنین مجوزی صادر شود.

**منصور سعیدی: یکی از مهمترین مسائل**

**مغفول در بحث ساخت داخل، نبود مرکز**

**علمی قابل وثوقی است که برای تمام**

**جزئیات تجهیزات ساخت داخل پس از**

**بررسی دقیق مجوز صادر کند. همین امر**

**سبب می‌شود در بازار خارجی نیز اعتبار و**

**اسم کالا و خدمات ایرانی با حضور بدون**

**صلاحیت برخی شرکت‌ها، اعم از پیمانکار،**

**سازنده یا مشاور، خدشه دار شود**

آثار نبود چنین مراکز علمی در بحث تست و ارزیابی نیز مشهود است به طوری که عملاً بسیاری از ارزیابی‌ها به بازدید و مشاهده چشمی ماموران ختم می‌شود. تا جایی‌که به نظر من یکی از مهم‌ترین مسائل مغفول در بحث ساخت داخل، نبود مرکز علمی قابل وثوقی است که برای تمام جزئیات تجهیزات ساخت داخل پس از بررسی دقیق مجوز صادر کند. همین امر سبب می‌شود در بازار خارجی نیز اعتبار و اسم کالا و خدمات ایرانی با حضور بدون صلاحیت برخی شرکت‌ها اعم از پیمانکار، سازنده یا مشاور- خدشه دار شود. برای این منظور سندیکا که هم‌اکنون مرکز تست اپیل را در اختیار دارد می‌تواند با استفاده از دیگر مراکز، این قابلیت را ارتقا و تکمیل کند و متولی این امر شود تا به جای هزینه ۴۰ تا ۵۰ هزار یورو بی برای تست محصولات در خارج از کشور با نهایتاً چند ده میلیون تومان بسیاری از تست‌های مورد نیاز را در داخل کشور سامان دهیم.







گفت‌وگو با مهدی پورقاضی؛

رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق، تهران

## تولیدکنندگان موفق نیازی به حمایت ندارند

با توجه به ظرفیت‌های قانونی موجود برای حمایت از تولید داخل، فضای کسب و کار داخلی با چه چالش‌هایی مواجه است؟ طبق ماده ۲ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات، به منظور حداکثر استفاده

از توان پژوهشی، طراحی، فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی، خدماتی و اجرائی کشور کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، بانکها، دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون برآن‌ها مستلزم ذکر نام است از قبیل: وزارت نفت و شرکت‌های تابعه، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، سازمان هواپیمایی کشوری، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران و .. اعم از این‌ها که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت کنند و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها، موظفند در تأمین کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای امور خدمات مهندسی، مشاور، پیمانکاری ساختمانی و تأسیساتی، تأمین تجهیزات کلیه پروژه‌های کشور اعم از این‌ها که از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاه‌های مزبور یا زمین‌های منابع طبیعی و سایر امکانات دولتی استفاده می‌کنند، براساس این قانون اقدام نمایند.

در واقع قانون مذکور دستگاه‌های دولتی را ملزم کرده است که در مواقع سفارش ماشین‌آلات، تجهیزات و قطعات به تولیدکنندگان داخلی رجوع کنند در حالی که دولتی‌ها عموماً از این کار اکراه دارند و سعی می‌کنند از کالاها و خدمات خارجی استفاده کنند. دستگاه‌های دولتی در صورت استفاده درست از این قوانین منفعت می‌کنند، اما با توجه به اینکه تولیدکنندگان داخلی ما در سوابق خود خوش قولی و خوش نامی ندارند، چنین اتفاقی نمی‌افتد و لازمه آن این است که تولیدکنندگان ما از لحاظ کیفیت و قیمت محصولات رقابتی شوند و سابقه خوبی از خود به جای بگذارند در غیر این صورت دستگاه‌های دولتی به دنبال تهیه منابع خود از شرکت‌های خارجی خواهند بود.

آیا در اتاق تهران ریزنی‌هایی درباره استفاده و

توسعه و پیشرفت اقتصادی هر کشوری نیازمند توانمندی فعالان اقتصادی آن حوزه و حمایت از تولیدات داخلی است تا رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال را به همراه داشته باشد لذا توجه به ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های داخلی از اهمیت بالایی برخوردار است. در ایران برای حمایت از ساخت داخل قانون‌های مختلفی از قبیل: «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات»، «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» و «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» تصویب شده است. در گفتگو با «مهدی پورقاضی» رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران، چالش‌های پیش روی کسب و کار داخلی و راهکارهای رفع آن را بررسی کرده ایم.

حمایت از ساخت داخل صورت گرفته است؟ این اتاق در این حوزه چه عملکردی داشته است؟

بیشتر فعالیت اتاق تهران در حوزه مذکور در کمیسیون انرژی بوده است. مسئولان این کمیسیون در حال مذاکره و رایزنی با وزارت نفت تا بتوانند با معرفی چند پیمانکار ایرانی، از وزارت نفت بخواهند که با آن‌ها همکاری کند که طرفین باید به تفاهم برسند تا بتوانند این کار را عملی کنند.

به نظر شما شرایط اقتصادی کشور و تولید داخل بعد از اجرا شدن برجام تحرکی داشته است و اینکه خود شما تا چه اندازه به ضرورت حمایت از ساخت داخل اعتقاد دارید؟

من اصولاً با عبارت حمایت از ساخت داخل موافق نیستم، چرا که تولیدکنندگان سالم و موفق نیازی به حمایت ندارند فقط نباید با قوانین دست و پاگیر جلوی فعالیت آن‌ها را گرفت. همه تولیدکنندگان داخلی که عملکرد قابل قبولی دارند، براساس استانداردهای بین‌المللی فعالیت می‌کنند و نباید با قوانین مزاحم در روند فعالیت آن‌ها خللی ایجاد شود. تنها کاری که باید برای این‌ها انجام داد رفع اشکالاتی که در بیزینس بین‌الملل وجود دارد مثلاً باید مشکلات انتقال پول، روابط با کشورهای همسایه و ضمانت نامه‌های بانکی برطرف شود تا بتوانند راحت تر اهداف خود را پیش ببرند.

البته بعد از اجرایی شدن برجام اثر مثبت و قابل توجهی در ارتباط ما با خارج از کشور به وجود آمده است و خیلی از نگرانی‌ها و ترس‌های خارجی‌ها در معامله با ایران (چه در امر فروختن کالا به ایران و چه در خریدن کالا از ایران) فرور یخته است به طوری که ما بعد از برجام موفق شدیم حتی به اروپا صادرات کالای صنعتی داشته باشیم هر چند هنوز برخی مشکلات در حوزه بانکی برقرار است. ■

چرا با وجود اینکه در زمینه حمایت از تولیدات داخلی قوانین خوبی وضع شده است اما هنوز به توفیق چندانی دست نیافته ایم؟

قوانین خوبی در زمینه حمایت از تولید داخلی داریم ولی متأسفانه هیچ کدام به درستی اجرا نمی‌شوند. حرفی که ما با مجلس داریم این است که بیشتر از اینکه قانون وضع کند باید روی اجرای درست قوانین نظارت داشته باشد تا قوانینی که وضع کرده به درستی اجرا شوند بنابراین مقوله نظارتی مجلس بعد بسیار مهمی است که نباید از آن غافل شد. مسلماً مجلس محترم از قوانینی که وضع می‌کند انتظارات و توقعاتی دارد یعنی با وضع قوانین به دنبال ایجاد اثراتی در جامعه هستند. زمانی که قانونگذار قانونی وضع می‌کند متعاقب آن باید نظارت کند که آیا اتفاق مد نظرش رخ داده است یا خیر. اگر اتفاق مد نظرش افتاده پس باید آثار آن را بررسی کند اگر اتفاق مدنظر نیفتاده است باید چرایی مسئله را تعیین کند و سپس به سمت حلش برود. مجلس ما از نظر قانونی جایگاهی دارد که می‌تواند از همه قوا سوال کند حق تحقیق و تفحص و بررسی دارد یعنی ابزارهای خوبی در دست مجلس است. با وجود تمامی قوانین در زمینه حمایت از تولیدات داخلی متأسفانه تولید ما هنوز در ابتدای راه است.

در صحبت هایتان اشاره کردید که تولید ما هنوز در ابتدای راه است دلیل اصلی این موضوع را چه چیزی می‌دانید؟

به نظرم دلیل اصلی دولتی بودن اقتصاد کشورمان است. متأسفانه اصل ۴۴ را که می‌توانست بر اقتصاد ایران تأثیر خوبی داشته باشد به درستی اجرا نکردند. دولت ما روز به روز بزرگ‌تر و فربه‌تر می‌شود و بازیگران اصلی اقتصاد دولتی‌ها و به عبارتی خصلتی‌ها هستند اقتصاد دولتی هم به رشد کامل نمی‌رسد.

آیا نمونه‌هایی در اقتصاد دنیا در ذهن دارید که دولتی بودند و موفقیت چندانی به دست نیاوردند؟

بله، نمونه‌های زیادی برای ذکر کردن وجود دارد، برای مثال می‌توانم اتحاد جماهیر شوروی را نام ببرم با آن همه وسعت و تعداد اعضایی که عضو پیمان ورشو بودند بعد از ۷۰ سال به این نتیجه رسیدند که اقتصاد دولتی پاسخگو نیست و جواب نمی‌دهد. آنان اقتصاد دولتی را کنار گذاشتند و به اقتصاد خصوصی پرداختند.

در مورد اصل ۴۴ بفرمایید که در صورت اجرایی صحیح تأثیر آن بر اقتصاد به چه شکلی خواهد بود؟

هدف از اصل ۴۴ اجرای سیاست‌های کلی

این اصل یعنی شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی، ارتقا کارایی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مالی و انسانی و فناوری، افزایش رقابت پذیری در سطح ملی، افزایش سطح عمومی اشتغال، تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه‌ها به سیاستگذاری و هدایت و نظارت، توانمندسازی بخش‌های خصوصی در اقتصاد و... است. براین اساس درباره ضرورت اجرای کامل سیاست‌های اصل ۴۴ باید گفت که خصوصی‌سازی برنامه‌ای است که در بسیاری از کشورهای جهان به منظور کاهش فعالیت دولت در عرصه‌های مختلف به ویژه در بخش اقتصاد اجرا شده است و این موضوع نشانگر این است که برای گذر از اقتصاد دولتی چاره‌ای جز خصوصی‌سازی نیست. متأسفانه در کشورمان روز به روز شرکت‌های شبه دولتی در حال رشد هستند ما حاصل رشد این شرکت‌ها اقتصاد نیم‌بند فعلی است که نه در تولید و نه در صادرات موفق بوده ایم و صادرات غیرنفتی مان سال به سال در حال کاهش است.

پیشنهاد مشخص شما برای شکوفایی اقتصاد کشورمان چیست؟

پیشنهاد بنده حرکت به سمت خصوصی‌شدن کامل اقتصاد است و در این مسیر هم باید دولت به صورت کامل از تصدی‌گری اش دست بردارد مگر در مواردی که براساس اصل ۴۴ دولت می‌تواند آن وظایف را انجام دهد.

مهمترین چالش تولید داخلی را چه چیزی می‌دانید؟

زمانی که اقتصاد ما دولتی است پس تسهیلات هم طبعاً به شرکت‌های دولتی داده می‌شود این شرکت‌ها با بهره‌وری پایینی که دارند نمی‌توانند کالای رقابت پذیر در دنیا ارائه دهند. یک نمونه روشن و مشخص در این زمینه صنعت خودروسازی کشورمان است. امکانات و بازار مصرفی در اختیار صنعت خودروسازی است و به شکلی هم ورود خودروی خارجی را ممنوع می‌کنند تا فضا را به خودروساز داخلی بدهند این سوال مطرح است آیا صنعت خودروسازی ما موفق بوده است؟ پاسخ قطعاً خیر است نتیجه فعالیت این صنعت خودرو این است که نه خودش از محصولاتش راضی است و نه مصرف‌کننده. بنده مهمترین چالش تولید داخلی را دولتی بودن اقتصاد می‌دانم. اگر اقتصاد خصوصی اصل ۴۴ به درستی اجرا شود تسهیلاتی که وجود دارد به سمت تولیدکنندگان و بخش خصوصی می‌رود و آنان می‌دانند در فضای رقابتی چه کنند. ■

## اثر بخشی قانونی

### در گروی اجرای دولت و نظارت مجلس

گفت‌وگو با مسعود دانشمند؛

عضو هیات نمایندگان اتاق ایران



فضای کسب و کار ایران همچنان نامناسب است و فعالین اقتصادی برای اداره بنگاه‌های خود راه بسیار دشواری را در پیش رودارند. این مساله در کنار رکود چندساله حاکم بر اقتصاد و کسری بودجه دولت ابعاد گسترده تری نیز پیدا می‌کند.

در صنعت برق اما شرایط دشوارتر هم هست. در کنار تمام این مشکلات، صنعت برق با کارفرمایان دولتی و کمبود نقدینگی چاره‌ای جز فاینانس برایش باقی نمی‌ماند و سازندگان داخلی اولین گروهی هستند که تحت فشار ناشی از واردات متحمل زیان‌های جبران‌ناپذیری می‌شوند.

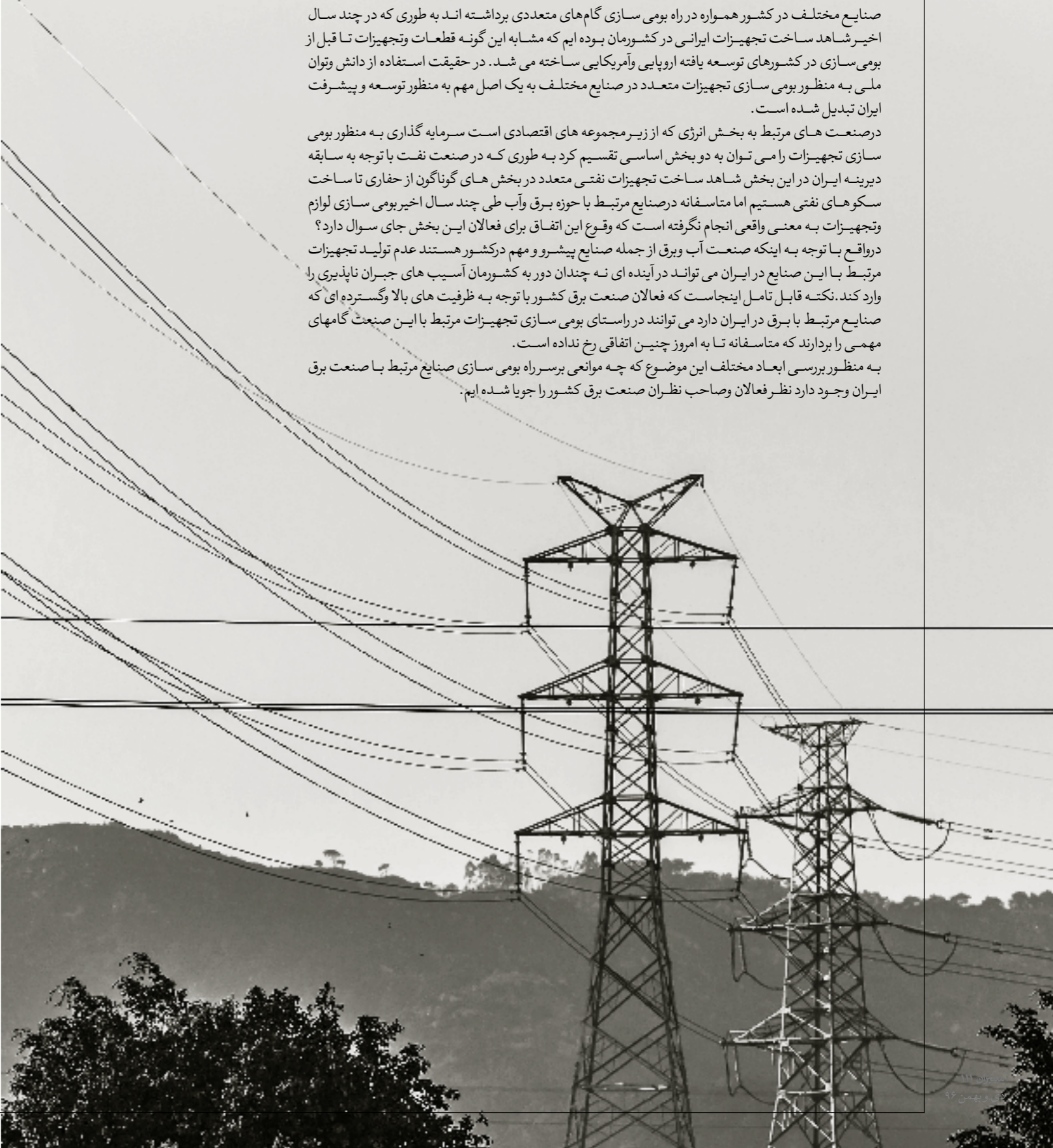
در همین خصوص با مسعود دانشمند، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران به گفتگو نشستیم. این‌ها حاصل آن را می‌خوانید:

# گله‌مندی ایرانی سازان صنعت برق از دولت تا بانک

صنایع مختلف در کشور همواره در راه بومی سازی گام‌های متعددی برداشته‌اند به طوری که در چند سال اخیر شاهد ساخت تجهیزات ایرانی در کشورمان بوده‌ایم که مشابه این‌گونه قطعات و تجهیزات تا قبل از بومی‌سازی در کشورهای توسعه‌یافته اروپایی و آمریکایی ساخته می‌شد. در حقیقت استفاده از دانش و توان ملی به منظور بومی‌سازی تجهیزات متعدد در صنایع مختلف به یک اصل مهم به منظور توسعه و پیشرفت ایران تبدیل شده است.

در صنعت‌های مرتبط به بخش انرژی که از زیرمجموعه‌های اقتصادی است سرمایه‌گذاری به منظور بومی‌سازی تجهیزات را می‌توان به دو بخش اساسی تقسیم کرد به طوری که در صنعت نفت با توجه به سابقه دیرینه ایران در این بخش شاهد ساخت تجهیزات نفتی متعدد در بخش‌های گوناگون از حفاری تا ساخت سکوها نفتی هستیم اما متأسفانه در صنایع مرتبط با حوزه برق و آب طی چند سال اخیر بومی‌سازی لوازم و تجهیزات به معنی واقعی انجام نگرفته است که وقوع این اتفاق برای فعالان این بخش جای سوال دارد؟ در واقع با توجه به اینکه صنعت آب و برق از جمله صنایع پیشرو و مهم در کشور هستند عدم تولید تجهیزات مرتبط با این صنایع در ایران می‌تواند در آینده‌ای نه چندان دور به کشورمان آسیب‌های جبران‌ناپذیری را وارد کند. نکته قابل‌تأمل اینجاست که فعالان صنعت برق کشور با توجه به ظرفیت‌های بالا و گسترده‌ای که صنایع مرتبط با برق در ایران دارد می‌توانند در راستای بومی‌سازی تجهیزات مرتبط با این صنعت گام‌های مهمی را بردارند که متأسفانه تا به امروز چنین اتفاقی رخ نداده است.

به منظور بررسی ابعاد مختلف این موضوع که چه موانعی بر سر راه بومی‌سازی صنایع مرتبط با صنعت برق ایران وجود دارد نظر فعالان و صاحب‌نظران صنعت برق کشور را جویا شده‌ایم.



## سرمایه‌گذار خارجی مشتری پنجاه درصد از تجهیزات ایرانی

مدیرعامل شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی با اشاره به اینکه در شرایط کنونی که کشورمان با کمبود نقدینگی در بخش‌های مختلف اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کند شرکت‌های داخلی توان تأمین سرمایه لازم برای احداث ظرفیت مورد نیاز را ندارند و هزینه‌های احداث یک نیروگاه بسیار سنگین است.

محسن طرزطلب تصریح کرد: سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی و بودجه عمومی دولت، هر ساله با توجه به عدم رشد تعرفه‌ها و پرداخت هدفمندی از منابع درآمدی صنعت برق و کاهش درآمدهای عمومی دولت، روز به روز کاسته شده و در طی ۵ سال گذشته کاهش پیدا کرده است.

وی اضافه کرد: در طی ۱۰ سال گذشته به‌رغم همه تلاش‌های به‌عمل آمده در جهت استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در توسعه و گسترش تولید برق کشور، متوسط سالیانه آن ۷۸۰ مگاوات از طریق وزارت نیرو و حدود ۳۲۰ مگاوات از طریق سایر وزارتخانه‌های دیگر بوده است، یعنی در مجموع ۱۱۰۰ مگاوات متوسط تولید از طریق سرمایه‌گذاران داخلی و با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی بوده است.

طرزطلب با اشاره به اینکه هیچ امتیاز ویژه‌ای و خارج از مقررات به شرکت‌های خارجی برقی به منظور فعالیت در ایران داده نشده است تصریح کرد: همان‌گونه که در تیپ قراردادهای منتشر شده توسط وزارت نیرو برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و نیز مستندات تنظیم شده در قراردادهای خرید تضمینی برق برای سرمایه‌گذاران آمده است چنانچه سرمایه‌گذار خواهد به صادرات برق اقدام نماید بایستی حتماً مطابق این قرارداد، نسبت به کسب مجوزهای مورد نیاز برای صادرات برق از وزارت نیرو اقدام نماید.

طرزطلب گفت: پرداخت مطالبات به طرف خارجی منوط به انجام تعهداتش خواهد بود و وزارت نیرو در صورت انجام تعهدات این سرمایه‌گذار و تولید برق مورد توافق شده، مطالبات آن شرکت را پرداخت خواهد کرد.

وی افزود: از این رو نظرات مطرح شده درباره دادن رانت به این شرکت و یا قائل شدن امتیاز صادرات برای آن به این دلیل که وزارت نیرو توان پرداخت مطالبات آن شرکت را ندارد، اساساً نادرست است و طبق قوانین ایران سرمایه‌گذاران خارجی که در کشور اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کنند باید حدود ۵۰ درصد تجهیزات خود را از تولیدکنندگان داخلی خریداری کنند.

## ایرانی بودن نیمی از تجهیزات نیروگاهی کشور

محمد ملاکی، از تولیدکنندگان و فعالان صنعت برق کشور برق درباره توان تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات نیروگاهی گفت: توربین و ژنراتور ۳۰ درصد سرمایه اصلی نیروگاه را شامل می‌شود و شرکت مینا توان تولید توربین‌های ۱۶۰ تا ۱۷۰ مگاواتی را دارد. توربین‌های کوچک‌تر را هم شرکت‌های دیگری سازند. اما نیروگاه فقط توربین نیست. موتور، پمپ، کابل و غیره هم در نیروگاه‌ها نیاز داریم که توسط کارخانجات مختلفی در داخل کشور تولید می‌شوند.

ملاکی استفاده از توان سرمایه‌گذاران خارجی را تنها راه نجات صنعت برق از کمبود ظرفیت‌های ناشی از عدم سرمایه‌گذاری در گذشته می‌داند اما معتقد است که به این راحتی نمی‌توان از سرمایه خارجی استفاده کرد زیرا بستر لازم آماده نیست.

وی گفت: مقدمات استفاده از توان سرمایه‌گذاران خارجی شامل سیستم بانکی یا مسائل حقوقی آماده است اما نرم‌افزارهای مورد نیاز برای عملیاتی شدن حضور خارجی‌ها در بازار برق ایران مهیا نیست. شرکت‌های خارجی یک مطالعه فنی اقتصادی بسیار دقیقی درباره پروژه‌ای که مایل به اجرای آن هستند نیاز دارند اما نمی‌دانم که چنین مطالعاتی در کشور انجام شده یا نه؟

## تضامین دولتی برگ برنده سرمایه‌گذاران خارجی

از سوی دیگر محمد علی وحدتی، مدیرعامل شرکت انرژی گسترجم واز فعالان برجسته صنعت برق کشور با اشاره به اینکه به دلیل رکود ایجاد شده در صنعت، رشد مصرف فقط در بخش خانگی و تجاری

رخ داده است گفت: به محض رفع تحریم‌ها و ایجاد رونق در فضای کسب و کار، قطعاً نیاز به تولید بیشتر برق و توسعه زیرساخت‌های نیروگاهی خواهیم داشت.

وی اضافه کرد: از سوی دیگر دولت با سرمایه‌گذاران و پیمانکاران داخلی خوش حساب نبوده و وزارت نیرو بدهی انباشته ۳۰ هزار میلیارد تومانی دارد. بنابراین تصور می‌شود که این وزارتخانه در آینده برای پرداخت پول سرمایه‌گذاران خارجی هم با مشکل مواجه شود. بدون شک این روند، ضررهای اقتصادی زیادی را به کشور تحمیل می‌کند.

وحدتی تصریح کرد: با سرمایه‌گذار خارجی نمی‌توان بدحسابی کرد چون آنها تضمین‌های دولتی دریافت می‌کنند و بنابراین خیال‌شان راحت است که به موقع پول‌شان وصول خواهد شد و حتی اگر طرف قرارداد هم مطالبات را پرداخت نکرد، دولت با توجه به تضامینی که داده، بازپرداخت را عهده‌دار می‌شود.

مدیرعامل شرکت انرژی گسترجم گفت: البته وزارت نیرو امیدوار است که با اصلاح نرخ برق بتواند مطالبات را به موقع پرداخت کند. ضمن آنکه براساس مصوبه هیات دولت در سال گذشته صنایع باید برق مورد نیاز خود را از نیروگاه‌های خصوصی یا بورس انرژی دریافت کنند. همچنین وزارت نیرو به صنایع جدید هم برق نمی‌فروشد و این صنایع ملزم هستند از طریق بورس انرژی برق مورد نیاز خود را تأمین کنند.

وحدتی تأکید کرد: با این مصوبه و ورود شرکت‌های مختلف به بورس انرژی طرف خریدار در بورس متنوع می‌شود. تاکنون خرید برق در انحصار شرکت‌های برق منطقه‌ای بود و به همین دلیل بهای برق به صورت مصنوعی در بورس انرژی تعیین می‌شد اما با رویکرد جدید این نقیصه اصلاح و برق به قیمت واقعی فروخته می‌شود. مدیرعامل انرژی گسترجم ادامه می‌دهد: اگر نرخ برق به صورت مصنوعی پایین نگه داشته شود، سرمایه‌گذاری انجام نمی‌شود اما با اصلاح این روند، شرایط مناسب‌تری برای سرمایه‌گذاری پیش می‌آید.

وی گفت: در حال حاضر صادرات برق تنها توسط وزارت نیرو صورت می‌گیرد که اگر زمینه حضور بخش خصوصی در صادرات برق مهیا شود، هم تحرک و چابکی بیشتر برای پیدا کردن بازار هدف دارد، هم می‌تواند از محل صدور مجوز صادرات برق، طلب خود از وزارت نیرو را دریافت کند.

بن‌بست حمایت از ساخت داخل

## اصلاح اقتصاد صنعت برق در دستورکار

مسعود احمدی کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه یکی از بزرگترین صنعت‌های شکل گرفته در کشور، صنعت برق است که توانسته در طول مدت حیات خود تمام نیازهای فنی و مهندسی خود را با استفاده از توان داخل تأمین کند گفت: تاکنون حدود ۸۰ میلیارد دلار در صنعت برق سرمایه‌گذاری شده و ظرفیت نیروگاهی بالغ بر ۷۵ هزار مگاوات در کشور نصب شده است و همچنین ۲۰ هزار مگاوات نیروگاه توسط بخش خصوصی و دولتی در دست ساخت است.

وی اضافه کرد:این حجم از سرمایه‌گذاری و احداث نیروگاه ذکر شده، ایران را جزو ۱۵ کشور اول دنیا به لحاظ حجم نیروگاه نصب شده در دنیا قرار داده است و ایران جزو ۵ کشور اول دنیا به لحاظ دارا بودن دانش ساخت تجهیزات نیروگاهی است اما این صنعت به دلیل نداشتن منطق اقتصادی درست با چالش‌های جدی روبرو شده است و عامل اصلی توسعه و ادامه حیات هر فعالیت اقتصادی، سوددهی آن است و اگر یک بنگاه صنعتی نتواند سودآوری داشته باشد، ادامه فعالیت آن بی‌معنی خواهد شد. احمدی تاکید کرد: درحال حاضر وزارت نیرو با ۴۰ هزار میلیارد تومان به عنوان بدهکارترین وزارت خانه شناخته شده است و منابعی برای پرداخت این حجم از بدهی خود ندارد. در این وضعیت نه تنها سرمایه‌گذاری برای افزایش ظرفیت تولید برق بی‌معنی است‌که حتی ادامه فعالیت نیروگاه‌های فعلی نیز توجیه‌پذیر نیست چرا که نیروگاه‌ها مقدار بسیار کمی از هزینه تولید برق خود را از وزارت نیرو دریافت می‌کنند. در این وضعیت که امکان واقعی سازی قیمت برق وجود ندارد و وزارت نیرو نیازمند تأمین منابع برای پرداخت به تولیدکنندگان است، ۲ راهکار اساسی می‌تواند گره‌گشای اقتصاد صنعت برق باشد:۱. اصلاح تعرفه برق: در حال حاضر تعرفه تمام پلکان‌های مصرف برق از یارانه پنهان دولتی استفاده می‌کند که لازم است در مرحله اول، میانگین مصرف عموم مردم هر شهر به عنوان الگوی مصرف تعیین شود و مصارف مازاد بر این الگو با قیمت بالاترو حتی قیمت تمام شده تولید برق محاسبه شود.۲. صدور مجوز صادرات برق: در حال حاضر صادرات برق تنها توسط وزارت نیرو صورت می‌گیرد که اگر هزینه حضور بخش خصوصی در صادرات برق مهیا شود، هم تحرک و چابکی بیشتر برای پیدا کردن بازار هدف دارد، هم می‌تواند از محل صدور مجوز صادرات برق، طلب خود از وزارت نیرو را دریافت کند.

این کارشناس حوزه انرژی کشور نتیجه گیری کرد: بنابراین با در نظر گرفتن وضعیت فعلی اقتصاد صنعت برق، ضرورت دارد که وزارت نیرو برای جلوگیری از وقوع خاموشی در تابستان ۹۷، اصلاح اقتصاد صنعت برق را در دستور کار فوری خود قرار دهد، تا علاوه بر ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه جدید، نیاز روزافزون برق کشور نیز تأمین شود.

## معضلات بانکی پاشنه آشیل صنعت برق



از طرف دیگر کلاهی از دیگر صنعتگران و فعالان بخش برق کشور یکی از چالش‌های اصلی خود در روند فعالیت را عدم همکاری بانکها و پرداخت نشدن تسهیلات می‌داند و معتقد است که دولت باید ساز و کاری را برای مجاب کردن بانکها برای کمک به صنعت برق طراحی کند تا صنعت برق ایران جانی تازه بگیرد.

وی افزود: وزارت نیرو با همکاری نظام بانکی کشور می‌تواند مشکل مالی بسیاری

از شرکت را مرتفع کند و با عمل به تعهدهای خود، زمینه را برای تسهیل در روند حضور شرکت‌های ایرانی در بازارهای بین المللی تسهیل کند و در این مسیر بخش خصوصی آمادگی کامل دارد تا مشارکت بیشتری در صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور ایفا کند.

این فعال بخش خصوصی صنعت برق کشور گفت: بخشی از بدهی پرداخت شده در قالب تهاترو به شرکت‌های بزرگ بوده است اما شرکت‌هایی که بدهی‌های زیر ۱۰ میلیارد تومان دارند و با مشکلات زیادی روبرو هستند، همچنان در انتظار دریافت طلب خود هستند و امید است که وزارت نیرو با برنامه ریزی بتواند به تعهدهای مالی خود در کمترین زمان ممکن عمل کند.

وی با بیان این که پیمانکاران و سازندگان ایرانی اکنون به برندهای معتبری در سطح منطقه بدل شده‌اند، افزود: پیمانکاران و سازندگان ایرانی خوشبختانه از نظر کمیت و کیفیت رتبه‌های ممتازی دارند و در این مسیر، تقاضا برای خرید محصولات و کالاهای مربوط به صنعت برق از سوی کشورهای همسایه در حال افزایش است.

کلاهی گفت: دولت با همکاری بانک‌ها می‌تواند بخش بزرگی از مشکلات و چالش‌های بخش خصوصی را برطرف کند و در بودجه سال آینده امیدواریم به توسعه صنعت برق ایران که نقشی بزرگ در توسعه اقتصادی کشور دارد با نگاهی ملی، توجه بیشتری شود.

## سخن آخر

بنابراین با توجه به نظرات مختلف وگوناگون کارشناسان، مسئولان و فعالان صنعت برق کشور به نظر می‌رسد که صنایع برقی در ایران به منظور انجام سرمایه گذاری های داخلی نیازمند بسترسازی های فراوان از سوی دولت و بانک ها باشد تا همانطور که دولت تضامین لازم را به سرمایه گذاران خارجی می‌دهد در قبال سازندگان و سرمایه گذاران ایرانی هم خود را مسئول بداند تا شاهد انجام سرمایه گذاری های متعدد وگسترده از سوی سازندگان ایرانی در بخش های مختلف صنعت برق کشورمان باشیم. ■

### اقتصاد بانکی

## اقتصاد تولید را به حاشیه می‌راند

از نظر شما سازندگان تجهیزات صنعت برق

عمدتا با چه چالش‌هایی در حوزه کسب و کار خود روبرو هستند؟

می‌توان چالش‌هایی را که صنعت برق با آن مواجه است به پنج دسته تقسیم کرد:

الف) تامین منابع مالی:

ساختار بانکی کشور، بروکراسی دیوان سالاری و سود بالای تسهیلات بانکی، همگی منجر به هزینه بالای تأمین نقدینگی و نهایتا افزایش هزینه تولید در کشور شده است.

ب) عدم اجرای قوانین حمایتی مناسب:

انبوه قوانین حمایت‌گرا در ایران به دلیل نگاه بخشی و بوروکراتیک در عمل نتیجه مناسبی برای تولید به دنبال نداشته است، چرا که در اجرا دچار مشکلات متعددی می‌شود.

ج) نبود تعرفه مناسب گمرکی برای کالاهای مشابه وارداتی:

راهبرد جلوگیری از واردات کالاهای خارجی مشابه داخلی، یکی از سیاست‌های کلیدی برای حفظ صنایع داخلی در شرایط رکود و بحران‌های اقتصادی است.

د) عدم کنترل مناسب بازارهای انحصاری:

عرضه بخش مهمی از مواد خام مصرفی

# تنهایی سربازان سازندگی در انبوه حمایت‌های بی‌پشتوانه

شاید طی سال‌های اخیر، تریبونی در محافل صنعت برق ندیده باشیم که ولو در حد چند جمله شورانگیز و امیدوارکننده از صحبت حامیانه برای ساخت داخل بهره نبرد. اما برای آنکه حرف تا عمل این نیت خیر را بدانیم باید سراغ سازندگان رفت و پرسید: کدام قانون حال ساخت داخل را بهتر کرده، کدام بخشنامه و آیین‌نامه اجرایی و صحبت کارشناسانه پاسخگوی مطالبات پرشمارتان بوده و کدام راهکار ارائه شده برای آنکه زیر چرخ‌های رقبای خارجی جا نمانیم کارساز بوده است؟

هر کدام از این نوشته‌ها را که می‌خوانیم به یاد آریم تولیدکنندگان داخلی صنعت برق که این روزها یک به یک رمق ادامه این راه طولانی مبهم را از دست می‌دهند، روزگاری شریفانه مبارزه اقتصادی و صنعتی این کشور را سربازی کرده‌اند، به راستی حمایتشان کنیم!

داوود جعفری،

مدیرعامل شرکت ایران ترانسفوری

مانند مس و فولاد در انحصار شرکت‌های

بزرگ دولتی و یا شبه دولتی است که میتوانند محصولات خود را با شرایط یکجانبه و در جهت منافع بیشتر خود عرضه کنند و با قیمت‌های بیشتر از قیمت جهانی به صنایع پایین دستی بفروشند که این مساله نیز سرانجامش افزایش قیمت تمام‌شده محصول و غیرقابل رقابتی شدن قیمت آن در بازار است.

ه) فشارهای مالیاتی

یکی از مهمترین چالش‌هایی که شرکت‌های تولیدی علی‌الخصوص صنایع استراتژیک مثل صنعت برق با آن روبرو هستند انواع مالیات‌های سنگینی است که باید بپردازند. برای رفع این چالش نیز حداقل صنایع استراتژیک می‌بایست از تخفیف‌ها، معافیت‌ها و یا بخشودگی مالیاتی بهره‌مند باشند.

شرکت‌های سازنده داخلی تجهیزات صنعت برق از چه ظرفیت و پتانسیل به لحاظ کیفیت و کمیت تجهیزات تولیدی برخوردارند؟ آیا در حال حاضر امکان بهره برداری از این ظرفیت در صنعت داخلی یا در عرصه صادرات وجود دارد؟

صنعت برق در ایران از لحاظ درون‌زایی، برون‌گرایی و دانش‌بنیان بودن تا حد زیادی

بن‌بست حمایت از ساخت داخل

بن‌بست حمایت از ساخت داخل

رسید که سه پارامتر«درک روشن قانون‌گذار از منافع تولیدکنندگان»، «ارجحیت منافع ملی و عمومی بر منافع شخصی» و «اعمال قوانین بدون تبعیض و اعمال سلیقه شخصی» در نظر گرفته شود.

ابعاد مختلف عملکرد وزارتخانه ها و ارگان‌های دولتی مرتبط را از نظر سیاست‌های اجرایی در خصوص ساخت داخل چگونه ارزیابی میکنید؟ به بیان دیگر چه سیاست‌هایی به نظر شما به سود سازندگان و چه مواردی به ضرر ایشان تمام شده است.

در حال حاضر دو مشکل بزرگ بر سرراه تولید تجهیزات صنعت برق وجود دارد. مشکل اول عدم پرداخت به موقع مطالبات شرکت‌ها و پیمانکاران از طرف وزارت نیرو و مشکل دوم سیاست‌های مالی و پولی دولت است.

نرخ سود بانکی یکی از مهمترین مشکلات بخش تولید محسوب می‌شود. در اقتصادهای دنیا نرخ سود سپرده بانکی رابطه معکوس با تشکیل سرمایه صنعتی و هدایت سرمایه‌ها به سمت تولید دارد. ولی اکنون در کشور ما به جای اینکه تولید محور اقتصاد باشد، بانک‌ها محور اقتصاد شده‌اند. بانک‌ها در اعطای تسهیلات تمایل بیشتری به سمت بخش خدمات و بازرگانی دارند و این بخش‌ها نیز به راحتی برای واردات کالاهای خارجی اقدام می‌کنند که به ضرر تولید داخل است. از دیگر سیاست‌هایی که یا به ضرر بخش تولید داخلی است و یا حداقل مناسب برای ارتقای تولید داخل نیست، سیاست‌های مالیاتی است.

از نظر حضرتعالی حمایت از ساخت داخل نیازمند چه پیش شرط‌ها و الزاماتی است و اساسا حمایت صحیح از فعالان این عرصه به چه نحو باید صورت گیرد تا دیگر بخش‌های فعالیتی صنعت برق نیز منتفع شوند؟

راه اصلی برای اینکه تولید مسیر خودش را پیدا کند این است که برپایه سرمایه‌های انسانی و اجتماعی شکل بگیرد. برای این امر لازم است دانش داخلی سوار بر تکنولوژی پیشرفته وارداتی شود. حمایت در سرمایه‌گذاری برای امر تحقیق و توسعه و نیز کمک به کاهش هزینه‌های تولید از طرق مختلف، بزرگترین رسالت دولت برای رونق تولید است. ■

## در آرزوی اراده‌ای جدی

## برای منع برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین

از نظر شما سازندگان تجهیزات صنعت برق عمدتا با چه چالش‌هایی در حوزه کسب‌وکار خود روبرو هستند؟

چالش‌های اصلی و موثر سازندگان تجهیزات برقی و اصولا فعالان تولیدی را می‌توان به‌صورت زیر دسته‌بندی کرد: پیش از هر چیز مشکلات ناشی از اجرای بد قانون کار و سلیقه‌ای عمل کردن به آن، که در زمینه قانون تأمین اجتماعی و بعضا زورگویی این سازمان به صاحبان صنایع نیز صادق است و ضرورت بازنگری اساسی در این امور را روشن می‌کند. این مساله چنان ابعاد وسیعی دارد که باید گفت در اغلب مفاد این قانون به کارفرمایان، حتی کارگران و شهروندان (موجران) زورگویی می‌شود. شاید تدوین‌کنندگان این قانون نمی دانستند که روزی به‌دلیل مشکلاتی که سازمان برای خود درست می‌کند و منافع آن را به حیاط خلوت شدن یا آیین‌نامه‌های ضعیف ( از جمله تعیین مستمری بر اساس ۲سال یا ۵ سال آخر پرداخت، نه تمام طول مدت فعالیت) می‌فروشد. حال این سازمان از آنجا که ندانم‌کاری‌های سابق قابل جبران نیستند، به جای آنکه به مدیریت هزینه‌های خود بپردازد، به تعبیر و برداشت سلیقه‌ای از قانون متوسل می‌شوند.

علاوه بر این ابلاغ بدهنگام قانون مشاغل سخت و زیان‌آور در سال ۸۹ و توام بودن آن با آغاز تحریم و دوران رکود معضل دیگری است که عملا سازندگان را آزار می‌دهد. این قانون با اهداف تعدیل مورد بهره‌برداری قرار گرفت و از هدف اصلی دور شد و اکنون نیز آثار ماندگار سوئی از آن در بهره‌وری صنعت کشورمان باقی‌مانده است.

ناهمسویی مسئولان اجرایی قوانین کشور با اهداف نظام و عدم درک عمیق آن‌ها از اقتصاد مقاومتی، خود موجبات چالش‌های بزرگی برای سازندگان و عموم فعالان صنعتی و اقتصادی فراهم آورده است که عدم رعایت قوانین حمایتی توسط کارفرمایان دولتی و تعبیر به رای بخشنامه‌ها نمونه‌های ناپسند آن بوده و به ایجاد فساد منجر می‌شود. همچنین عمل دوگانه مسئولان دستگاه‌های اقتصادی



ولی‌اله بیات،

مدیرعامل شرکت پارس سوییج

دولتی مزید این مسائل است؛ به‌عنوان مثال در اغلب موارد به واردات محصول کامل که مشابه آن در داخل تولید می‌شود، ارز مبادله‌ای تعلق می‌گیرد در حالی که به واردات مواد اولیه و قطعات همین تولیدکننده، ارز متقاضی داده می‌شود. بر این موارد، سختگیری‌های بی‌مورد در گمرک، مناقصات، سازمان‌های دولتی به بهانه دستگاه نظارتی را نیز بیفزایید، در حالی که می‌توان نماینده این دستگاه را در تصمیمات مشارکت داد. تا این مورد بهانه‌ای برای دور زدن حمایت نباشد.

شرکت‌های سازنده داخلی تجهیزات صنعت برق از چه میزان ظرفیت و پتانسیل به لحاظ کیفیت و کمیت تجهیزات تولیدی برخوردارند و آیا در حال حاضر امکان بهره برداری از این ظرفیت در صنعت داخلی یا در عرصه صادرات وجود دارد؟

به جرات می‌توان گفت اغلب واحدهای تولیدی کشورمان به‌طور بالقوه ظرفیت کمی و کیفی تولید را برای پوشش نیازهای داخلی و صادراتی دارند و بعضا ظرفیت کمی خود را به‌دلیل رکود سال‌های تحریم مدیریت می‌کند و با نگرانی از عدم استمرار تقاضا، ظرفیت کمی خود را محدود نگه داشته‌اند.

در مورد صادرات نیز باید واقع‌بین بود، هنوز موانع بانکی یکی از عوامل بازدارنده است. ارزیابی توانمندی تولیدکنندگان به‌لحاظ کمی و کیفی در شرایط فعلی، ظلم به توانایی‌های ملی است.

نباید فراموش کرد که تنها در صورت دارا بودن شرایط برابر با جوامع آزاد برای تولیدکننده داخلی، می‌توان ارزیابی و قضاوت صحیحی از توانمندی تولیدکنندگان کشورمان داشت. در چنین شرایطی، برخی کارفرمایان به بهانه‌های مختلف و با استفاده از خلأ قانونی یا عدم صراحت آن، با نادیده گرفتن تکالیف تعریف‌شده از طرف هیات وزیران یا دستورات مقامات عالی، فرصت بازار را به رقبای خارجی واگذار می‌کنند.

قوانین و مقررات حمایتی در عرصه ساخت داخل را به لحاظ متن قانونی و کیفیت

اجرای آن‌ها چه طور ارزیابی می‌فرمایید؟ در اجرای قوانین حمایتی، اغلب مجریان در بدنه‌های کارفرمایی هر جا که می‌توانند قانون را دور می‌زنند و این امر به‌خاطر ضعف، خلأ صراحت در متن قانون، اتفاق می‌افتد. البته برخی از مسئولان کارفرمایی نیز با جدیت و اعتقاد از فرصت‌های موجود و قانونی برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، به خوبی استفاده می‌کنند که باید قدردان آن‌ها باشیم.

ابعاد مختلف عملکرد وزارتخانه‌ها و ارگان‌های دولتی مرتبط را از نظر سیاست‌های اجرایی در خصوص ساخت داخل صنعت برق چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ به بیان بهتر چه سیاست‌هایی به نظر شما سود سازندگان و چه مواردی به ضرر ایشان تمام شده است؟

به باور اینجانب مسئولان عالی نظام، نظرات و اعتقاد راسخ در حمایت از تولید دارند و بعضا این بدنه اجرایی و کارشناسی است که به‌دلیل بهانه دستگاه‌های نظارتی یا احياناً سوء نیت، رویه‌ای متفاوت از مسئولان نظام را در پیش می‌گیرند. به‌طور عموم هر کجا رانت وجود دارد، فرصتی برای اقدام بر علیه تولیدکننده ایجاد می‌شود. شاید یکی از ضعف‌ها «نبود یک اراده برای مطالعه چگونگی برداشت‌های خلاف مصالح تولیدکنندگان از قانون است؛ اراده‌ای که بتواند در راستای کشف و مسدود کردن خلأهای قانونی که منجر به سوء استفاده شده عمل کند.»

به‌عنوان مثال با هدف حمایت از تولیدکننده داخلی، تعرفه واردات معمولا



برای واردات اجزا و قطعات، کمتر از واردات محصول کامل تعریف می‌شود. در حالی که این اقدام با هدف حمایت از تولیدکننده صورت می‌گیرد. اما در عمل علیه او به کار می‌رود. بدین ترتیب که به هر متقاضی بدون تحقیق و بررسی کافی، جواز تاسیس و حتی پروانه بهره‌برداری داده می‌شود و بدین ترتیب محصول کامل به نام اجزای قطعات (S.K.D یا C. K.D) ثبت سفارش، واردات و متاسفانه ترخیص می‌شود. بدین دلیل است که من باور دارم که می‌بایست حتی در چنین حالتی نیز فرصت سوء استفاده بسته شوند و اجزا و قطعات کالای وارداتی همچون کالای کامل، با یک تعرفه بالا وارد شوند. تولیدکننده واقعی به دنبال رانت نیست، ما بر این باوریم که رانت به ضرر تولیدکنندگان است و تنها زمانی به درستی می‌توان از آنها حمایت کرد که رانت‌ها به شکل کامل حذف شده باشند.

از نظر حضرتعالی حمایت از ساخت داخل نیازمند چه پیش شرط‌ها و الزاماتی است و اساسا حمایت صحیح از فعالان این عرصه باید به چه نحو صورت گیرد تا دیگر بخش‌های فعالیتی صنعت برق منتفع شوند؟

بهترین حمایت از تولیدکننده داخلی، ایجاد شرایط برابر و معادل با رقیب او در کشورهای خارجی است. ای کاش مسئولان نظام جمهوری اسلامی، با تعیین یک گروه کارشناسی، مطلع و بی‌طرف و منصف، زمینه تحقیق مقایسه‌ای برای بررسی قوانین مرتبط مانند کار، تأمین اجتماعی، مالیات، گمرک و وزارت صنایع، اتاق بازرگانی،

دستورالعمل چگونگی برگزاری مناقصات به کارفرمایان دولتی و… را فراهم آورده و در مورد سطح هزینه‌های پرسنلی در قیمت تمام‌شده، نه سطح مبلغ حداقل مزد، اطلاعات مقایسه‌ای ارائه کنند. در چنین شرایطی نیازهای واقعی الزامات حمایتی خود را نشان خواهد داد.

البته چالش بعدی، توجیه بدنه کارشناسی و اجرایی کارفرمایان در رعایت دستورالعمل و قوانین حمایتی و همچنین توجیه مجریان قوانین در تبعیت از قانون است. در این رابطه نیز با شرایط حاضرمی‌توان موارد زیر را عرض کرد:

انتظار از مجریان قانون کار:

عدم حمایت از کم‌کاری و ناسازگاری و تبیین قانون به‌نحوی که از تلاشگران مخلص و مسئولیت‌پذیر حمایت شود.

انتظار از مجریان قانون تأمین اجتماعی:

توجه به قوانین حمایتی، عدم لوٹ کردن قوانین حمایتی با تدوین آیین‌نامه‌های اجرائی و عدم اجرای سلیقه‌ای از آنها و توجه به منافع بلند مدت سازمان.

انتظار از مجریان قانون مالیاتی:

رعایت کامل قانون، عدم به‌کارگیری سلیقه در استنباط از بخشنامه‌ها، تدوین سیستم‌های انگیزشی برای مودیان خوش سابقه.

انتظار ار مجریان وزارتخانه‌های صنعت و معدن:

شناخت عمیق از اهداف اقتصاد مقاومتی و تطبیق اقدامات و مصوبات و مجوزها با اهداف مورد اشاره و توجه به فرصت‌هایی که به قاچاق یا فساد منجر می‌شود. ■

## لطمات حمایت‌های نامتوازن بر پیکره سازندگان

از نظر شما سازندگان تجهیزات صنعت برق عمدتا با چه چالش‌هایی در حوزه کسب‌وکار خود روبرو هستند؟

نبود نقدینگی نزد کارفرمایان و بنابراین عمل نکردن به تعهدات قراردادی، مهم‌ترین چالش سازندگان است. با توجه به این نکته، بسیاری از کارفرمایان تلاش می‌کنند پروژه‌های مورد نظر را با منابع مالی شرکت‌ها انجام دهند و راهکار مناسبی نیز برای بازپرداخت مبلغ پروژه ارایه نمی‌دهند. از طرف دیگر سازندگان نیز نقدینگی لازم را

بن‌بست حمایت از ساخت داخل



سمت کارافرینی و خلاقیت سوق داده شوند راه به دلالتی می‌برند.

اطمینان‌بخش نبودن مواد اولیه تولیدی در کشورها به لحاظ نبود پشتوانه‌های ارزی مناسب و عدم تعادل نرخ ارز در کشور چالش دیگری است که خصوصا سازندگان با آن دست به گریبان‌اند.

نباید از نظر دور داشت که مصرف‌کنندگان نیز حمایت لازم را از محصولات داخلی به عمل نمی‌آورند، چرا که برخی از این محصولات به دلیل استفاده از مواد اولیه نامناسب به جهت مقرون به صرفه بودن، با کیفیت نامناسبی عرضه می‌شوند و پشتیبانی مناسب و ضمانت‌نامه‌های مطمئنی برای محصولات تولیدی توسط تولیدکنندگان ارائه نمی‌شود.

همچنین طولانی بودن روند اخذ وام برای شرکت‌های تولیدی و نبود وام‌های کم‌بهره مزید این مشکلات است.

شرکت‌های سازنده داخلی تجهیزات صنعت برق از چه میزان ظرفیت و پتانسیل به لحاظ کیفیت و کمیت تجهیزات تولیدی برخوردارند و آیا در حال حاضر امکان بهره‌برداری از این ظرفیت در صنعت داخلی یا در عرصه صادرات وجود دارد؟ از نظر ظرفیت و پتانسیل برای حفظ در کشور امکانات خوبی خصوصا از دید منابع انسانی وجود دارد که متاسفانه به دلایل مختلفی، از جمله آنچه به‌طور خلاصه در پاسخ پرسش اول گفته شد، به‌کار گرفته نمی‌شود و این خود عدم تقویت انگیزه‌ها را در این زمینه موجب می‌شود.

از دیدگاه تجهیزات تولید نیز ماشین‌آلات نسبتا خوبی در زمان‌های رونق اقتصادی در واحدها ایجاد و نصب شده است، اما ممکن است به علت مشکلات مالی به‌روز نباشد و متاسفانه شرایط فعلی تحقیق و توسعه، ورود دانش فنی و کارافرینی را تقویت نمی‌کند.

شرکت‌های سازنده در وهله اول می‌بایست برای وارد کردن تکنولوژی‌های روز تولید تجهیزات برقی به کشور و حرکت رو به جلو با روش‌ها و علم روز دنیا تلاش کنند. مادامی که این شرکت‌ها در تولیدات خود سعی کنند از مواد اولیه مرغوب و با کیفیت استفاده کنند این امید وجود دارد که با توجه به رشد روزافزون صنعت برق در کشور و نیازهای موجود، با بازاری که دارای پتانسیل بالا جهت ارایه محصولات

است رویرو باشند. این نکته بایستی مد نظر باشد که بازار فعلی با توجه به لطماتی که از طرف اجناس بی کیفیت چینی به آن وارد شده است می‌توانند با ارایه محصولات به‌روز به همراه ضمانت‌نامه‌های مناسب و پاسخگویی به خواست‌ها و پیشنهادهای مناسب نسبت به حصول سهم عمده‌ای از بازار، به سودآوری مناسبی دست یابند. اگر تولیدکنندگان بتوانند با استانداردهای روز دنیا این محصولات را تامین و قانون حمایت از حقوق مشتریان را به‌طور کامل اجرا کنند، قطعاً می‌توانند با صادرات محصولات خود به کشورهای همسایه و به‌روآوری دانش تولید در بازارهای موجود جهانی نیز رقابت داشته باشند. اما به دلیل بحران‌های متعدد با کشورهای پیشرفته جهان، عملاً با خروج سرمایه از ایران و عدم تمایل سرمایه‌گذاران خارجی مواجهیم و تامین این خواسته امکان‌پذیر نیست.

قوانین و مقررات حمایتی در عرصه ساخت داخل را به لحاظ متن قانونی و کیفیت اجرای آن‌ها چه‌طور ارزیابی می‌فرمایید؟ همان‌طور که پیشتر گفته شد قوانین و مقررات فعلی عمدتاً مشوق تولید نیست و دلالتی را بیشتر تقویت می‌کند.

چالش‌های فراوانی در این راستا وجود دارد که متاسفانه به دلیل عدم استفاده از نخبگان و فساد اداری قوانین موجود یا قابل اجرا نبوده یا اینکه در برخی موارد به علت عدم هماهنگی در دستگاه‌های مختلف غیر کاربردی است.

قوانین حمایتی موجود متاسفانه شاید فقط در حد همان قوانین مکتوب بوده و در عمل می‌بینیم که بروکراسی‌های پیچیده اداری و تقدم روابط بر ضوابط مشکلات عمده‌ای را سرراه تولیدکنندگان قرار می‌دهد. چگونه می‌توان امید داشت یک شرکت تولیدکننده در شرایطی که برای تقویت بنیه مالی حتی امکان اخذ وام‌های کم‌بهره ندارد در بازارهای داخلی تداوم حیات دهد. بدیهی است این ناهماهنگی‌های موجود و عدم حمایت‌های مناسب ضربات محکمی برپیکره سازندگان تجهیزات صنعت برق کشور وارد می‌کند.

ابعاد مختلف عملکرد وزارتخانه‌های و

ارگان‌های دولتی مرتبط را از نظر سیاست‌های اجرایی در خصوص ساخت داخل صنعت برق چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ به بیان بهتر چه سیاست‌هایی به نظر شما سود سازندگان و چه مواردی به ضرر ایشان تمام شده است؟

به نظر نمی‌آید ارگان‌ها و وزارتخانه‌های ذیربط آن‌طور که انتظار می‌رود به دنبال اصلاح قوانین و مقررات باشند و لذا کار موثری نیز در این رابطه انجام نمی‌دهند. همان‌طور که در بند قبل اشاره شد متاسفانه برخی از قوانین حمایتی فقط به صورت مکتوب است. ضمن آنکه بسیاری از انتظارات تولیدکنندگان خصوصی از جمله گارانتی‌های دولتی در خصوص جلوگیری از ضرر و زیان‌های ناشی از عدم فروش تجهیزات داخلی، برای درج در قوانین حمایتی هنوز برآورده نشده است. اگر چه سازندگان می‌بایست با توجه به ارزیابی‌های مختلف انجام‌شده در زمینه موضوع فعالیت خود اقدامات پیشگیرانه‌ای داشته باشند، اما حمایت‌های مادی و معنوی دولت نیز می‌تواند باعث پشتگرمی این صنعت شود. به عنوان مثال درخصوص تامین مالی پروژه‌های تجدیدپذیر با آنکه مقرر شده بود عوارض دریافتی برق مصرفی از مصرف‌کنندگان، به پروژه‌های تجدیدپذیر تخصیص یابد، اما این موضوع در لایحه بودجه ۹۷ همچنان دارای نکات مبهمی بوده و عملیاتی نشده است.

از نظر حضرتعالی حمایت از ساخت داخل نیازمند چه پیش شرط‌ها و الزاماتی است و اساسا حمایت صحیح از فعالان این عرصه باید به چه نحو صورت گیرد تا دیگر بخش‌های فعالیتی صنعت برق نیز منتفع شوند؟

برای حمایت از ساخت داخل می‌بایست بسترهای اولیه این موضوع در کشور فراهم شود. برای این منظور در وهله اول می‌بایست نسبت به انتقال تکنولوژی‌های روز بسترهای مناسبی فراهم شود. آموزش نیروهای تخصصی و کارکشته در این زمینه و تشویقی در حوزه مالیات و بیمه برای شرکت‌های تولیدکننده از دیگر الزامات این مهم است. چرا که از طریق اصلاح قوانین و مقررات موجود در جهت تقویت تولید داخل توسط دولت و پس

از آن برقراری مشوق‌های دولتی کارآمد از جمله کاهش مالیات، اصلاح تعرفه‌های گمرکی، اصلاح قوانین تامین اجتماعی بخشی از شرایط حمایت از تولیدکنندگان داخلی فراهم می‌شود.

علاوه براین شناسایی واحدهای ساخت داخل کارآمد و ایجاد بستر مناسب برای رشد منطقی کسانی که در صنعت هستند



### نگاه کوتاه‌برد سازندگان داخلی در دور باطل رکود

و حتی تازه‌واردان به صنعت می‌تواند اثرگذار باشد. همچنین لازم است دولت در سیاست جهانی تجدیدنظر و تضامین لازم را جهت سرمایه‌گذاری خارجی و ورود سرمایه مهیا کند تا این فعالیت آغاز شود.

گفتنی است ایجاد بسترهای تبلیغاتی مناسب، برقراری نمایشگاه‌ها و پایگاه‌های مناسبی جهت تبادل امن اطلاعات بین

از نظر شما سازندگان تجهیزات صنعت برق عمدتاً با چه چالش‌هایی در حوزه کسب‌وکار خود روبرو هستند؟

برخی از چالش‌ها عمومی است و اکثر تولیدکنندگان با آن درگیر هستند، مواردی مانند واردات غیرقانونی، بی‌رویه و بدون کیفیت و از طرف دیگر مشکلات موجود در واردات مواردی که تولید داخلی ندارند عدم مدیریت در ارائه تسهیلات بانکی و عدم پیاده‌سازی قوانین مالیاتی که در بیشتر موارد به‌صورت جزیره‌ای عمل می‌شود و پیوستگی لازم در آن دیده نمی‌شود.

و اما چالش‌هایی که به‌صورت اختصاصی به این حوزه مربوط می‌شود، بدهی‌های هنگفت دولت به صنعت برق است که ناشی از مسائل اقتصادی است و باعث شده پروژه‌های عمرانی با وقفه و بعضاً بدون اطمینان از ساپورت مالی در طول پروژه پیش برود و یا اصلاً اجرا نشود و تولیدکنندگان نمی‌توانند حتی به استراتژی‌های میان‌مدت فکر کنند چه رسد به استراتژی‌های بلندمدت. در عین حال عدم کارشناسی صحیح و وجود رانت و روابط و ضوابط ناصحیح، منجر به واردات کالا‌هایی خواهد شد که تولیدکننده با کیفیت و قوی در آن زمینه در ایران وجود دارد.

شرکت‌های سازنده داخلی تجهیزات صنعت برق از چه میزان ظرفیت و پتانسیل به لحاظ کیفیت و کمیت تجهیزات تولیدی

برخوردارند و آیا در حال حاضر امکان بهره‌برداری از این ظرفیت در صنعت داخلی یا در عرصه صادرات وجود دارد؟

قطعاً در هر زمینه‌ای سطوح کیفی متفاوتی وجود دارد که اگر مشکلاتی که در پاسخ به سوال یک عنوان شد، مرتفع شود، در فضای رقابتی صحیح، ارتقای و پیشرفت در بیشتر زمینه‌ها بوجود خواهد آمد، اما مشخص، علی‌رغم فشارهای زیاد، هنوز می‌توان گفت در بخش قابل توجهی از تجهیزات، این پتانسیل‌ها وجود دارد، اما کشور ما در حوزه تخصص، شدیداً نیاز به خرید دانش فنی دارد.

قوانین و مقررات حمایتی در عرصه ساخت داخل را به لحاظ متن قانونی و کیفیت اجرای آن‌ها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

قوانین کم و بیش وجود دارند، ولی قانونگذار باید به نحوی سیاستگذاری کند که حتی الامکان اجازه تخطی و انحراف از مسئولین و مجریان گرفته شود، لیکن این امر در بیشتر موارد در حد شعار باقی می‌ماند.

ابعاد مختلف عملکرد وزارتخانه‌های و ارگان‌های دولتی مرتبط را از نظر سیاست‌های اجرایی در خصوص ساخت داخل صنعت برق چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ به بیان بهتر چه سیاست‌هایی به نظر شما سود سازندگان و چه مواردی به ضرر ایشان تمام شده است؟

تولیدکنندگان داخلی و خارجی و ایجاد مشوق‌های مناسب برای حضور صاحبان تکنولوژی در صنعت ایران در کنار تخصیص یارانه‌های مناسب بین بخش خصوصی و دولتی از دیگر مشوق‌های سازندگان در گرداندن چرخ‌های صنعت برق است. ■

مجید شهپرین،

مدیرعامل شرکت تولیدی رعد

همان‌طور که اشاره شد این موارد به صورت سلسله‌وار به هم متصل‌اند و بایستی میان آن‌ها، هماهنگی لازم وجود داشته باشد که متاسفانه آن گونه که شایسته است، هماهنگی لازم وجود ندارد، به‌طور مثال امتیازاتی به تولیدکننده در شهرک‌های صنعتی پیشنهاد می‌شود، اما سایر موارد مانند تامین نیرو، آماده‌سازی زیرساخت‌ها، مسائل زیست محیطی و ... در آن دیده نمی‌شود و تولیدکننده را متحمل هزینه‌های هنگفت می‌کند. در حالی که کماکان قاچاق و واردات بی‌رویه، توان تولیدکننده را سلب خواهد کرد.

از نظر حضرتعالی حمایت از ساخت داخل نیازمند چه پیش شرط‌ها و الزاماتی است و اساسا حمایت صحیح از فعالان این عرصه باید به چه نحو صورت گیرد تا دیگر بخش‌های فعالیتی صنعت برق نیز منتفع شوند؟

قطعاً سیاست‌گذاری‌های کلان در صورتی که به‌درستی پیاده‌سازی شوند و قانونگذار به درستی قانون را اجرا کند و نظارت صحیح در طول کل فرآیند با گماردن افرادی با فراست و دانش کافی، افرادی که انعطاف لازم را در خصوص مدیریت در موقعیت‌های خاص را داشته باشند و تفکر سیستمی به موضوعات داشتن و رعایت همه مواردی که در بالا به پاره‌ای از آن‌ها اشاره شد، در این راستا مؤثرتر خواهد بود. ■

# پرونده دوم نگاهی به بودجه سال ۹۷

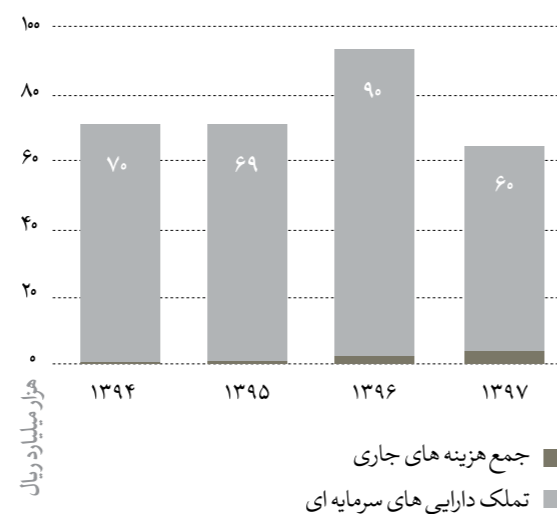
## تحلیلی بر جایگاه صنعت برق در لایحه بودجه ۹۷

در بخش اول گزارش مربوط به بررسی بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۷، نگاهی آماری به ارقام موجود در جداول بودجه صورت می گیرد که در این قسمت تلاش می شود به کمک جداول و نمودارها، تصویری کلی از اطلاعات مورد نیاز ارائه گردد.

جدول ۱. مصارف و منابع بودجه کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

سال	هزینه ها	تملك دارایی های سرمایه ای	تملك دارایی های مالی	درآمدهای اختصاصی دولت	مصارف بودجه عمومی دولت	مصارف شرکت های دولتی و ..	کل مصارف بودجه کشور
۱۳۹۴	۱۶۶۰۱۸۵۹۸۳	۴۷۷۶۹۳۶۶۸	۱۰۵۷۳۴۰۰۰	۴۲۹۹۶۳۶۳۵	۲۶۷۲۵۷۷۲۸۶	۵۹۶۶۶۹۸۸۵	۱۱۰۵۱۶۵۲۷۶۷
۱۳۹۵	۱۹۷۱۸۶۳۸۸۹	۵۹۶۹۸۴۱۱۲	۱۰۵۰۰۰۰۰۰	۳۹۹۹۵۷۹۴۶	۳۰۷۳۸۰۵۹۴۷	۶۸۱۶۹۴۵۸۶۴	۱۲۶۰۰۱۸۲۴۲۳
۱۳۹۶	۲,۵۳۸,۱۹۳,۴۷۴	۷۱۳,۶۷۷,۵۲۵	۲۱۵,۶۵۰,۰۰۱	۵۲۱,۰۱۰,۳۳۵	۳,۹۸۸,۵۳۱,۳۳۵	۸,۰۰۵,۰۲۱,۰۴۸	۱۱,۵۲۴,۵۶۵,۹۶۹
۱۳۹۷	۲,۷۶۴,۲۸۱,۶۸۳	۶۰۴,۳۱۰,۳۱۶	۳۱۱,۸۹۸,۰۰۱	۵۶۸,۶۲۰,۸۹۱	۴,۲۴۹,۱۱۰,۸۹۱	۸,۱۳۹,۸۷۱,۴۹۱	۱۱۹۴۹۳۵۴۶۷۴

نمودار ۱. مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو



همان طور که مشاهده می شود، کل مصارف بودجه کشور برابر با ۱۱۹۴ هزار میلیارد تومان است. ۳۲ درصد این بودجه از منابع بودجه عمومی و ۶۸ درصد از بودجه شرکت ها و موسسات دولتی است. از طرفی سایر آمارها نشان می دهند بودجه طرح های عمرانی کشور ۱۴ درصد از کل بودجه عمومی کشور را تشکیل می دهد که این میزان برابر با ۶۰۴ هزار میلیارد ریال است. این مقدار ۳,۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشته است. همچنین در سال ۱۳۹۷ بودجه عمومی ۶ درصد رشد، بودجه شرکت ها و بودجه عمرانی ۳,۶ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ داشته است.

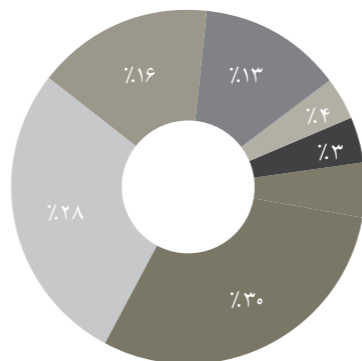
مطابق آنچه در جدول و نمودار فوق مشهود است، بودجه وزارت نیرو در سال ۱۳۹۷ برابر ۶۴ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۶ به میزان ۳۱ درصد کاهش پیدا کرده است.

جدول ۲. مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو

سال	بودجه هزینه های وزارت نیرو	تملك دارایی های سرمایه ای وزارت نیرو	مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو	مصارف بودجه عمومی دولت
۱۳۹۴	۱,۵۴۵,۲۸۰	۷۰,۱۰۸,۰۹۹	۷۱,۹۳۴,۳۷۹	۲,۶۷۲,۵۷۷,۲۸۶
۱۳۹۵	۲,۴۳۱,۴۴۹	۶۹,۱۶۲,۸۸۶	۷۲,۰۱۴,۳۳۵	۳,۰۷۳,۸۰۵,۹۴۷
۱۳۹۶	۳,۸۲۶,۹۷۷	۹۰,۴۳۱,۵۸۴	۹۴,۲۵۸,۵۶۱	۳,۹۸۸,۵۳۱,۳۳۵
۱۳۹۷	۴,۶۶۳,۶۶۰	۶۰,۱۲۵,۰۱۵	۶۴,۷۸۸,۶۷۵	۴,۲۴۹,۱۱۰,۸۹۱

نمودار ۲. مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۷

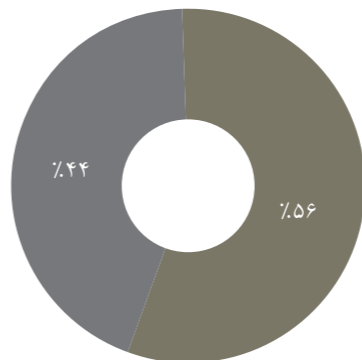
سهم شرکت ها و سازمان ها بخش برق از بودجه عمومی بخش برق وزارت نیرو - سال ۱۳۹۷



- سازمان انرژی های تجدید پذیر و بهره وری انرژی ایران (ساتیا)
- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران - توانیر
- شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان (بخش برق)
- شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران
- پژوهشگاه نیرو
- شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی

نمودار ۳. بودجه شرکت های دولتی بخش برق در سال ۱۳۹۷

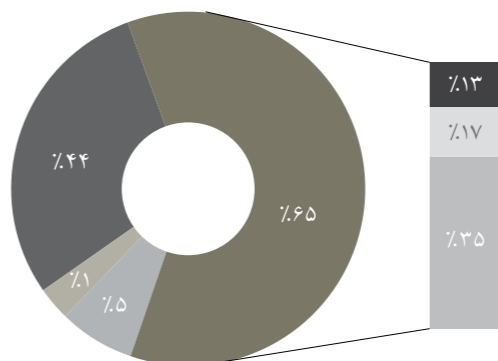
مصارف حساب های سرمایه ای شرکت های دولتی بخش برق (مصارف)



- مصارف طرح های تملک دارایی در صنعت برق
- سایر مصارف سرمایه ای

نمودار ۴. منابع حساب های سرمایه ای شرکت های دولتی بخش برق

مصارف حساب های سرمایه ای شرکت های دولتی بخش برق (منابع)



- تسهیلات بانکی
- سایر وام های خارجی
- وام خارجی
- دارایی جاری
- بودجه عمومی دولت
- سایر منابع

مصارف بودجه های عمومی بخش برق ۲۲ هزار میلیارد ریال است و مجموع بودجه مصارف تملک دارایی های سرمایه ای وزارت نیرو ۶۰ هزار میلیارد ریال که از این رقم بخش برق سهم ۳۲ درصدی را به خود اختصاص می دهد. مجموع منابع سرمایه ای بخش برق (بودجه عمومی و شرکت ها) ۲۳۶ هزار میلیارد ریال است.

در بخش دوم گزارش، به تحلیل احکام بودجه در ارتباط با بخش انرژی و نیرو پرداخته می شود که جهت جمعیت نکات و تسهیل بررسی به صورت جدول زیر تهیه و ارائه می شود:

جدول ۳. تحلیل احکام بودجه سال ۱۳۹۷

موضوع	توضیحات	نکات
تامین مالی برای تسویه بدهی	تبصره ۵، بند (و): به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۷ با رعایت قوانین و مقررات، از طریق اسناد(اوراق) تسویه خزانه، بدهی-های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۶ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه ها و موسسات دولتی) از اشخاص مزبور تا مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند. مطالبات قطعی دولت از اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در اجرای بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به شرکت های دولتی منتقل شده با بدهی دولت به شرکت های مذکور، مطالبات اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی از دولت بابت طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای با بدهی اشخاص یاد شده به بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی از طریق تسویه بدهی های بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی به دولت به وسیله این اسناد قابل تسویه است.	در سال ۱۳۹۶ این رقم تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد ریال بوده است که در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۷، با بیست هزار میلیارد ریال کاهش رو به رو شده است.
تامین مالی برای تسویه بدهی های بخش برق	تبصره ۵ بند (ه): دولت اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید و با سررسید تا سه سال را صادر و به طلبکاران (طرحهای تملک دارایی-های سرمایه ای، خرید تضمینی محصولات استراتژیک کشاورزی، ما به التفاوت قیمت تضمینی محصولات با قیمت فروش، تادیه بدهی-های سازمان های بیمه پایه سلامت و مطالبات تولیدکنندگان برق) تا سقف نود و پنج هزار میلیارد(۹۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال واگذار کند. بازپرداخت اصل این اسناد در قوانین بودجه های سنواتی کل کشور پیش بینی می شود و خزانه داری کل کشور موظف است از محل اعتبارات ردیف های فصل مربوطه و جدول (۸) این قانون نسبت به تسویه آن اقدام نماید.	در سال ۱۳۹۶ در ماده و بند فوق، طبق پیشنهاد کمیسیون تلفیق، رقم مذکور برای تسویه بدهی مسجل دولت بابت طرح های تملک دارایی ها و سرمایه ای و مابه تفاوت قیمت تضمینی محصولات کشاورزی با قیمت فروش در بوری به قیمت اسمی به طلبکاران اختصاص داده شده بود که در سال ۱۳۹۷ تغییراتی را در موارد مشمول آن شاهد هستیم.
تامین مالی برای تسویه بدهی های بخش آب	تبصره ۷ بند (د): به دولت اجازه داده می شود ما به التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر مترمکعب آب را (پس از تایید سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان) با بدهی طرح-های تملک دارایی های سرمایه ای به بهره برداری رسیده بخش آب وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه را به صورت جمعی - خرجی تسویه نماید.	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند(الف): شرکت های دولتی و وابسته وزارت خانه ها و سازمان های دولتی و همچنین دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و موسسات پژوهشی و پارک های علم و فناوری تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریال برای اجرای طرحهای دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود که به تصویب شورای اقتصاد میرسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر کنند.	نکات کلی مربوط به کل بخش تامین مالی طرح ها
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند(ب): دولت تا مبلغ دو بیست و شصت هزار میلیارد(۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) منتشر و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۸ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح های تملک دارایی های سرمایه ای نیمه تمام و طرحهای سازماندهی دانشگاه ها مندرج در پیوست (۱) و همچنین اعتبارات طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای استانی این قانون اختصاص می یابد تا بر اساس موافقت نامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود. سود و هزینه های مربوط به انتشار اوراق مذکور در جدول شماره (۹) این قانون پیش بینی و قابل پرداخت می باشد.	۱. در سال ۱۳۹۶ به شرکت های وابسته و تابعه وزارتخانه های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های انرژی اتمی ایران اجازه داده شده با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۳۰/۶/۱۳۷۶ و یا قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرح هایی که به تصویب شورای اقتصاد می رسد، با تضمین خود در خصوص اصل و سود، منتشر نمایند. در حالی که در لایحه پیشنهادی ۱۳۹۷، جمع مبالغ ریالی برای شرکت های دولتی و وابسته وزارت خانه ها و سازمان های دولتی و همچنین دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و موسسات پژوهشی و پارک های علم و فناوری، شهرداری های کشور و سازمان های وابسته به آنها و سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرحهای زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت که در همه موارد فوق تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود نهاد مذکور می باشد، تا سقف رقم ۲۰۰ هزار میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می باشد.
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند(ج): اوراق فروش نرفته طرحهای بندهای (الف) و (ب) این تبصره، در سقف مطالبات معوق طرح با تایید رئیس دستگاه اجرایی، ذی حساب ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به تمامی طلبکاران طرح (اعم از پیمانکاران، مشاوران، تامین کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه های طرح ها و پروژه ها از جمله تملک اراضی و تادیه بدهی طرح های سازماندهی دانشگاه ها) است.	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند(د): شهرداری های کشور و سازمان های وابسته به آنها با تایید وزارت کشور(سازمان امور شهرداری ها و دهیاری های کشور) تا سقف هشتاد هزار میلیارد(۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری ها منتشر می کنند. حداقل پنجاه درصد(۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرحهای قطار شهری اختصاص می یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای اجرای طرح های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد(۵۰٪) دولت و پنجاه درصد(۵۰٪) شهرداری ها است و تضمین پنجاه درصد(۵۰٪) سهم دولت بر عهده سازمان برنامه و بودجه کل کشور می باشد. میزان سپرده نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانکهای عامل موضوع این بند حداکثر پنج درصد(۵٪) تعیین می گردد. اوراق فروش نرفته این بند در سقف مطالبات معوق طرح با تایید شهرداری مربوطه و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به طلبکاران طرح می باشد. تبصره ۵، بند (ز): دولت به منظور استمرار جریان پرداخت های خزانه داری کل کشور تا مبلغ	

موضوع	توضیحات	نکات
تامین مالی طرح ها	یکصد هزار میلیارد(۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی با سررسید کمتر از یکسال منتشر و اسناد مزبور را صرف تخصیص های اولویت دار ابلاغی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور موضوع این قانون می نماید. تسویه این اسناد در سررسید، مقدم بر تمامی پرداخت های خزانه داری کل کشور می باشد. انتقال تعهدات مربوط به اسناد منتشره به سال بعد ممنوع می باشد .	۲. از جمع ارقام مجاز دانسته شده برای انتشار اوراق مالی اسلامی، تا مجموع رقم ۵۰ هزار میلیارد ریال توسط دولت و ۳ میلیارد دلار توسط وزارت نفت جهت بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده در سال ۱۳۹۷ برای دولت و بازپرداخت اصل و سود اوراق ارزی- ریالی سررسید شده، تسهیلات بانکی و تضامین سررسیده شده و همچنین بازپرداخت بدهی های سررسید شده به پیمانکاران قراردادهای بیع متقابل طرحهای بالا دستی نفت و گاز برای وزارت نفت می باشد.
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند(ح): دولت برای بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده در سال ۱۳۹۷ تا معادل پنجاه هزار میلیارد(۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی منتشر نماید. اصل و سود و هزینه‌های مترتب بر انتشار این اوراق در بودجه های سنوناتی کل کشور پیش بینی می شود.	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند (ط): به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میداین مشترک وزارت نفت و طرحهای زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت خانه های مذکور از طریق شرکت های تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی(ریالی ارزی) در سقف پنجاه هزار میلیارد(۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکت های مذکور از محل افزایش تولید همان میداین( برای طرحهای وزارت نفت) و عایدات طرح( برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نمایند.	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند (ی): وزارت نفت از طریق شرکت های دولتی تابعه ذی ربط برای بازپرداخت اصل و سود اوراق ارزی- ریالی سررسید شده، تسهیلات بانکی و تضامین سررسیده شده و همچنین بازپرداخت بدهی های سررسید شده به پیمانکاران قراردادهای بیع متقابل طرحهای بالا دستی نفت و گاز تا سقف معادل سه میلیارد(۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دلار اوراق مالی اسلامی(ریالی- ارزی) با تصویب هیات وزیران منتشر نماید. شرکت های مذکور موظفند اصل و سود اوراق منتشر شده را حداکثر تا پنج سال از محل منابع داخلی خود تسویه نمایند.	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند (ک): <ol style="list-style-type: none"><li>به منظور مدیریت تبعات احتمالی انتشار اوراق مالی اسلامی در بازارهای پول و سرمایه کشور، کمیته ای متشکل از رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر نحوه انتشار اوراق موضوع این قانون نظارت خواهند کرد. نرخهای سود اسمی اوراق منتشره و میزان مجاز خرید اوراق فوق الذکر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط این کمیته تعیین می شود.</li> <li>اوراق و اسناد منتشره جهت تسویه بدهی دولت موضوع بندهای (ح)، (ز) و (و) از هرگونه بررسی در کمیته مذکور مستثنی هستند.</li> <li>نحوه صدور انتشار اوراق مربوط به شرکتها و دستگاه هایی که بدون تضمین دولت منتشر می شوند نیز مشمول جز(۱) این بند می باشند.</li> <li>وزارت امور اقتصادی و دارایی به نیابت از دولت مسئول انتشار اوراق مالی مربوط به دولت است .</li></ol>	
تامین مالی طرح ها	تبصره ۵، بند (ل): اوراق و اسناد این تبصره از پرداخت هرگونه مالیات معاف می باشند.	
تامین هزینه نصب کنتور حجمی هوشمند چاه های کشاورزی	تبصره ۸، بند (الف): به دولت اجازه داده می شود برای اجرای عملیات تکمیل و احداث شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی، اجرای عملیات آب و خاک کشاورزی، احداث آب بندان ها، مرمت و بازسازی قنوات که توسط بخش های غیردولتی و تعاونی های تولیدی انجام می شود، تا هشتاد و پنج(۸۵) درصد اعتبارات مورد نیاز را از محل طرح های ذیل برنامه های ۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰ و ۱۳۰۷۰۰۲۰۰۰ به عنوان سهم کمک بلاعوض دولت هزینه نماید. سهم باقیمانده به عنوان سهم بهره برداران به صورت نقدی یا تامین کارگر و یا نصب کنتورهای هوشمند بر روی چاه های مجاز قابل پذیرش است.	
اضافه دریافت از مشترکین آب برای توسعه شبکه آبرسانی روستایی	تبصره ۶، بند (ج): وزارت نیرو از طریق شرکت های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بردریافت نرخ آب بهای شهری، به ازای هر متر مکعب فروش آب شرب، مبلغ دویست(۲۰۰) ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه داری کل کشور واریز نماید. صد در صد(۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف نهصد و پنجاه میلیارد(۹۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور در ردیف معین در بودجه شرکت مزبور صرفا جهت آبرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می یابد. ده(۱۰) درصد اعتبار مذکور برای آبرسانی شرب عشایری و نود(۹۰) درصد آبرسانی شرب روستایی بر اساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم بین استان های کشور در مقاطع سه ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می شود تا بعد از مبادله موافقت نامه بین سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها و شرکت های آب و فاضلاب روستایی استان ها و یا سازمان امور عشایر ایران هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات به نرخ صفر است.	این رقم در لایحه پیشنهادی سال ۱۳۹۶ به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب، مبلغ یکصد و پنجاه (۱۵۰) ریال و تا سقف هفتصد میلیارد ریال بوده است .

موضوع	توضیحات	نکات			
پرداختی شرکت‌های تولید برق حرارتی و برق منطقه‌ای	تبصره ۱۵، بند (الف): ۱. شرکت های تولید نیروی برق حرارتی دولتی و شرکت های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالانه خود را به ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه گذاری در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت کنند. <p>۳. شرکت های فروشنده برق نیروگاه های آبی موظفند تمام وجوه حاصل از فروش برق خود را پس از کسر هزینه های تولید برای سرمایه گذاری در توسعه نیروگاه های برق آبی به مصرف برسانند.</p> <p>ب) نقل و انتقال اموال و دارایی ها و قراردادهای به شرط تملیک شرکت مادر تخصصی توانیر به شرکت های توزیع نیروی برق از پرداخت هرگونه مالیات و سود سهام ابرازی معاف می باشند.</p> <p>ج) به دولت(شرکت توانیر) اجازه داده می شود از محل مطالبات خود از شرکت های توزیع نیروی برق نسبت به افزایش سرمایه در این شرکت ها اقدام و سپس وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای قانون سیاست های کلی اصل(۴۴) قانون اساسی، سهام مازاد بر ۴۹ درصد شرکت توانیر در این شرکت ها را تا سقف دویست و پنجاه هزار میلیارد(۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به بخش غیردولتی یا اولویت شهرداری های کشور در قبال مطالبات قطعی آنها از دولت و یا آورده نقدی واگذار نماید.</p>				
دریافت عوارض برق از مشترکان برای توسعه برق روستایی و انرژی تجدیدپذیر	تبصره ۶، بند (ه): عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ به میزان (۶۰) ریال به ازای هر کیلووات ساعت در سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال تعیین می گردد تا بعد از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور و تخصیص آن توسط این سازمان برای موارد مطروحه در قانون فوق صرف گردد.	این رقم در لایحه پیشنهادی سال ۱۳۹۶، به میزان پنجاه (۵۰) ریال در سقف یازده هزار میلیارد (۱۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال بوده است.			
ماده (۱۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲)	تبصره ۶، بند (ح): به هریک از وزارت خانه های نفت و نیرو از طریق شرکت های تابعه ذی ربط اجازه داده می شود ماهانه از هر واحد مسکونی مشترکین گاز مبلغ دو هزار(۲۰۰۰) ریال و از هر واحد مسکونی مشترکین برق مبلغ یک هزار(۱۰۰۰) ریال اخذ و برای موارد مندرج در ماده مذکور به مصرف برسانند. برای مشترکین روستایی مبالغ فوق الذکر معادل پنجاه(۵۰) درصد خواهد بود.				
برداشت از ورودی سال ۱۳۹۷ صندوق توسعه ملی به منظور تحقق اهداف مندرج در قانون برنامه ششم توسعه	عنوان	ادله قانونی	میلیون دلار	میلیارد ریال	ارقام مذکور در لایحه پیشنهادی بودجه ۱۳۹۷ اضافه شده است و در سال گذشته منظور نشده است.
طرح های آبیاری تحت فشار، کم فشار و سامانه‌های نوین آبیاری	طرح های آبیاری	ماده ۳۵ قانون برنامه ششم توسعه	۳۰۰	۱۰۵۰۰	
طرح های آبرسانی روستایی و توسعه شبکه های آن	طرح های آبرسانی روستایی و توسعه شبکه های آن		۳۰۰	۱۰۵۰۰	
مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق خوزستان	مقابله با ریزگردها در کشور و رفع مشکل برق خوزستان	بند (س) ماده ۳۸ قانون برنامه ششم توسعه	۱۵۰	۵۲۵۰	

پرونده دوم

نگاهی به بودجه سال ۹۷

*/پری شاکرین /*

نگاهی به جزئیات بودجه صنعت برق در سال ۹۷

# آیا کسری بودجه در راه است؟

میانه آذر بود که حسن روحانی لایحه بودجه دولت دوازدهم برای سال ۹۷ را تقدیم مجلس کرد. لایحه ای که از همان روز نشستن در‌دستان علی لاریجانی به خاطر اختصاص اعتبارات زیاده از حد به برخی نهاد‌ها حواشی و انتقادات بسیاری را به دنبال خود آورد، هرچند که رییس‌جمهور از این انتقادات استقبال کرد و از مردم خواست که به بندهای مختلف لایحه بودجه ۹۷ نورتابانند. اما این تاباندن اگرچه وجه مثبتی برای اعتراض و نقد بودجه‌های هنگفت برای برخی موسسات ونهادها داشت اما وجه منفی آن مشخص شدن شرایط نه چندان مناسب بودجه در حوزه‌های دیگر بود.

صنعت برق همواره با مشکلات و سختی‌های مختلفی دست به گریبان بوده است و با دشواری‌هایی هم چون «اصلاحات ساختاری و خصوصی‌سازی غیرکارشناسی»، «تلفات بالای انرژی الکتریکی در بخش‌های تولید، انتقال و توزیع»، «تداوم انباشت بدهی» و «شد چشمگیر مصرف برق به‌ویژه در زمان اوج مصرف سال» اهالی این صنعت این مصائب را بیان می‌کنند ولی راهکاری نهایی برای رهایی نمی‌یابند؛ آن‌طور که بررسی‌ها در بخشی‌هایی از لایحه نشان داده بودجه سال ۹۷ هم قرار نیست گره‌گشای این صنعت باشد هرچند نباید بی‌انصاف بود که در بخش‌هایی توجهات خوب و ویژه‌ای به این صنعت شده است.

نیمه روشن بودجه ۹۷ برای وزارت نیرو و صنعت برق

همه زوایای بودجه ۹۷ تاریک نیست که نیمه روشنی هم برای این صنعت می‌توان در بودجه ۹۷ دید. آن‌گونه‌که اعلام شده و در لایحه بودجه سال ۹۷ آمده است دراین لایحه حدود ۸۲ هزار میلیارد ریال برای وزارت نیرو و مجموعه‌های تابعه این وزارتخانه اعتبار مصوب شده است.

آن‌طور که بختیار، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیرنیرو گفته است: «در راستای اجرای برنامه ششم توسعه و سند ملی توسعه بخش انرژی کشور، به افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر با سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در لایحه بودجه

۹۷ توجه شده است و در این راستا با استفاده از ظرفیت‌های قانون حمایت از صنعت برق و قانون تشکیل سازمان ساتبا، منابع مالی مطمئن برای حمایت از انرژی‌های تجدیدپذیر در لایحه بودجه سال بعد، پیش‌بینی شده است و مانند سال‌های گذشته از هر کیلووات ساعت برق مصرفی عوارضی به این منظور اختصاص خواهد یافت. عوارضی که در سال آینده به ازای هر کیلووات ساعت مصرف برق برابر با ۶۰ ریال پیشنهاد شده است که منابع حاصل تا سقف ۱۵۰۰ میلیارد تومان برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و تقویت شبکه برق روستایی هزینه خواهد شد.»

در همین حال حدود ۱۶ هزار میلیارد ریال از محل منابع صندوق توسعه ملی برای تسریع در تکمیل طرح‌های آبرسانی روستایی و رفع آثار ریزگردها برای آب و برق خوزستان پیش‌بینی شده است. همچنین حدود ۱۷ هزار میلیارد ریال اعتبار هزینه‌ای و عمرانی دیگر از محل ردیف‌های متفرقه برای این وزارتخانه و شرکت‌های زیرمجموعه آن به‌منظور تکمیل طرح‌های در دست اجرا و تعهدات دولت به سرمایه‌گذاران خصوصی در نظر گرفته شده است.

برنامه برای مطالبات معوق تولیدکنندگان برق چیست؟

همواره یکی از دغدغه‌های اهالی صنعت برق به ویژه پیمانکاران مطالبات معوق آن‌هاست؛ بر همین اساس هم در لایحه سال آینده برای استفاده از سایر اوراق مالی اسلامی پیش‌بینی‌های لازم انجام گرفته که از جمله آن می‌توان به انتشار ۷ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی به‌صورت ریالی با تضمین دستگاه‌های اجرایی برای اجرای طرح‌های عمرانی شرکت‌های دولتی اشاره کرد. ضمن این‌که مجوز انتشار ۲۶ هزار میلیارد تومان مالی اسلامی به‌صورت ریالی و ارزی با تضمین دولت برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام و پرداخت مطالبات پیمانکاران، مشاوران و تامین‌کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه‌های طرح‌ها و پروژه‌ها از جمله تملک اراضی دیده شده است. اما این همه برنامه دولت برای مطالبات معوق اما این صنعت برق نیست که علاوه بر این میزان، ۹۵۰۰ میلیارد تومان اسناد خزانه اسلامی برای واگذاری به پیمانکاران طلبکار بابت اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولتی، مابه‌التفاوت قیمت تضمینی محصولات با قیمت فروش و مطالبات تولیدکنندگان برق در لایحه بودجه سال آینده پیشنهاد شده است. در همین حال آن‌گونه‌که بختیار معاون

برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر نیرو اعلام کرده است: با توجه به عملکرد مطلوب وزارت نیرو و شرکت‌های زیرمجموعه در سال‌های اخیر در استفاده از ظرفیت اوراق مشارکت، صکوک اجاره و اسناد خزانه اسلامی برای تادیه مطالبات بخش غیردولتی و اعتماد پیمانکاران و تولیدکنندگان برق به این صنعت پیش‌بینی می‌شود از این ظرفیت در کاهش مطالبات بخش غیردولتی از صنعت آب و برق طی سال آینده استفاده حداکثری صورت پذیرد. در همین راستا هم اعتبارات خرید تضمینی آب و پساب از بخش غیردولتی حدود ۴۷۰ میلیارد تومان در سال آینده پیش‌بینی شده است اما علاوه بر این اعتبارات، در تبصره ۱۹ لایحه نیز بسته‌های مشارکت عمومی و خصوصی برای اجرای طرح‌های منتخب با اولویت طرح‌های نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری یا پروژه‌های تکمیل شده به روشنی تبیین شده است و ارائه تسهیلات بانکی با نرخ ترجیحی، خرید تضمینی محصول تولیدی، ارائه تضامین حاکمیتی برای تامین مالی خارجی، موافقت با ترهین اموال یا محل اجرای طرح از سوی سرمایه‌گذار غیردولتی و… بخشی از این مشوق‌هاست.

*پیشنهادهای اصلاحی*

اما پیشنهاداتی اصلاحی هم در لایحه بودجه ۹۷ برای صنعت برق در نظر گرفته شده است؛ مثلاً در بند «ه» تبصره «۶» لایحه بودجه سال ۹۷، دریافت عوارض به‌میزان ۶۰ ریال به‌ازای هر کیلووات ساعت در سقف ۱۵ هزار میلیارد ریال مطرح شده است چرا که شیوه کنونی محاسبه و دریافت عوارض برق موجب می‌شود که مشترکان برق در مناطق مختلف کشور متحمل بار مالی متفاوتی شوند.

بر همین اساس هم پیشنهاد شده است وزارت نیرو علاوه بر دریافت بهای برق، ۸ درصد از هزینه برق مصرفی را به‌عنوان عوارض برق قبوض مربوطه درج و از کلیه مشترکان برق دریافت کند و وجوه حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز شود و حداکثر تا سقف ۱۵ هزار میلیارد ریال صرفاً بابت حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور و تخصیص آن توسط این سازمان برای موارد مطرح شده، صرف شود.

این‌اما درحالی‌است که کمیسیون تلفیق اعلام کرده است با افزایش قیمت برق درسال آینده

مخالف است و به این ترتیب این پیشنهاد اصلاحی سرنوشتی نامعلوم دارد.

*بیمه مشترکان برق و گاز*

بر اساس پیشنهاد دولت در لایحه بودجه سال بعد وزارت نیرو اجازه دارد برای بیمه خسارت‌های مالی و جانی مانند فوت، نقص عضو و جبران هزینه‌های پزشکی ناشی از انفجار، آتش سوزی و مسمومیت مشترکان ماهانه از هر واحد مسکونی مشترک برق مبلغ یک هزار ریال بگیرد.

هم چنین در بند (ح) تبصره ۶ کلیات لایحه بودجه ۱۳۹۷ کل کشور آمده است: مطابق ماده (۱۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، به هریک از وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکت‌های تابع اجازه داده می‌شود ماهانه از هر واحد مسکونی مشترک گاز ۲ هزار ریال و از هر واحد مسکونی مشترک برق مبلغ یک هزار ریال گرفته شود و برای موارد مندرج در ماده ۱۲ قانون الحاق برخی موارد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به مصرف برسانند. ضمن این‌که بر اساس این بند، مشترکان روستایی ۵۰ درصد این مبالغ را می‌پردازند. برای بیمه مشترکان گاز و برق شهری و روستایی و سکونتگاه‌های عشایری باید مناقصه بین شرکت‌های بیمه برگزار شود.

شرایط شرکت‌های تولید برق و نیروگاه‌های برق‌آبی در بودجه

اما در بند الف. تبصره ۱۵ بودجه ۹۷ آمده است؛ شرکت‌های تولید برق حرارتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالانه خود را به ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت کنند. همچنین شرکت‌های فروشنده برق نیروگاه‌های آبی موظفند تمام وجوه حاصل از فروش برق خود را پس از آغاز کسر هزینه‌های تولید برای سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه‌های برق‌آبی به مصرف برسانند.

هم چنین بر اساس بند (ب) این تبصره نقل و انتقال اموال و دارایی‌ها و قراردادهای به شرط تملیک شرکت مادر تخصصی توانیر به شرکت‌های توزیع برق از پرداخت هرگونه مالیات و سود سهام ایزاری معاف است.

نیمه تاریک بودجه کجاست؟

آن‌چه در بالا به آن اشاره شد بخشی از نکات مثبت بودجه ۹۷ برای صنعت برق و آب بود حال

این‌که این بودجه نیمه تاریکی هم دارد و به گفته کارشناسان ارزیابی‌ها نشان می‌دهد بخش برق در لایحه بودجه به‌ویژه در بودجه شرکت‌های زیرمجموعه، مشابه سالیان گذشته، همراه با ابهامات و نقصان‌هایی است. بی‌توجهی به قوانین بالادستی چون برنامه ششم توسعه، درج ارقام غیرواقع‌بینانه در لایحه بودجه شرکت‌های غیردولتی، مهم‌ترین نقصان‌های لایحه بودجه شرکت‌های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو به‌شمار می‌روند.

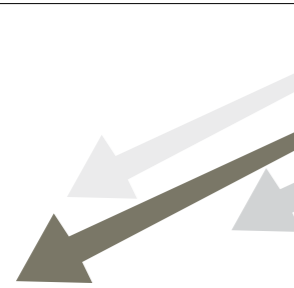
آن‌گونه‌که روزنامه دنیای اقتصاد نوشته است: «بررسی‌ها نشان می‌دهد منابع پیش‌بینی شده در لایحه بودجه شرکت‌های مزبور محقق نخواهد شد، زیرا درج ردیفی با عنوان «سایر دریافت‌ها» در جدول «منابع-مصرف» بخش برق، عملاً برای ایجاد تراز بین مصارف و منابع در ردیف بودجه آورده شده و غیرقابل تحقق است؛ و عملکرد سال‌های گذشته، به‌عنوان مثال تحقق کمتر از ۳۶ درصد منابع پیش‌بینی شده در سال ۱۳۹۳،

موید این موضوع است.»

در لایحه بودجه سال ۹۷ برای وزارت نیرو و دستگاه‌های اجرایی زیرمجموعه حدود ۴۷ هزار و ۳۰۰ میلیارد ریال برای تکمیل و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی شده است که نشان می‌دهد اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه در لایحه بودجه سال ۹۷، حدود ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. این اعتبارات عمدتاً در طرح‌های فصل منابع آب به میزان ۲۹٫۴۰۰ میلیارد ریال، فصل برق ۲٫۴۰۰ میلیارد ریال و فصل آب و فاضلاب ۱۳٫۳۰۰ میلیارد ریال توزیع شده است.

*خواب بودجه برای توانیر*

در همین حال بر اساس بند «ج» تبصره «۱۵» لایحه بودجه سال ۹۷، به دولت (شرکت توانیر) اجازه داده شده است از محل مطالبات خود از شرکت‌های توزیع نیروی برق نسبت به افزایش سرمایه در این شرکت‌ها اقدام و سپس وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سهام مازاد بر ۴۹ درصد شرکت توانیر در این شرکت‌ها را تا سقف ۲۵۰ هزار میلیارد ریال به بخش غیردولتی با اولویت شهرداری‌های کشور در قبال مطالبات قطعی آنها از دولت یا آورده نقدی واگذار کند. بر اساس اظهارات کارشناسی، این بند به دنبال تغییرات ساختاری در مالکیت



پرونده دوم

نگاهی به بودجه سال ۹۷

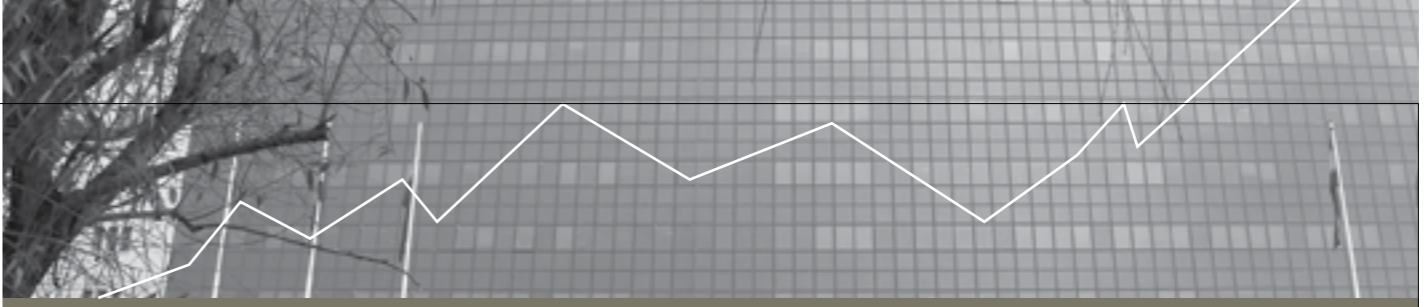
شبکه‌های توزیع نیروی برق کشور است، اما این بند دارای ظرفیت لازم برای تغییر مالکیت و تعیین وضعیت ۴۵۰ هزار میلیارد ریال از اموال و دارایی‌های دولت در شبکه‌های توزیع برق نیست. ضمن اینکه، تصمیم‌گیری درخصوص تغییرات ساختاری مقوله‌ای بلندمدت است و قانون بودجه چنین ظرفیتی ندارد. ضمن این‌که تجربیات جهانی نشان می‌دهد، تشکیل نهاد تنظیم مقررات (رگولاتوری) یکی از پیش‌شرط‌های لازم و ضروری برای موفقیت در تحقق اهداف خصوصی‌سازی در صنعت برق است که دولت می‌تواند در این مسیر اقدام کند. \*\*

این‌گونه است که با نگاهی دقیق‌تر به منابع و مصارف بخش برق در لایحه بودجه سال ۹۷ عدم شفافیتی در این ارقام مشاهده می‌شود به‌گونه‌ای که گویی منابع و مصارف غیرقابل وصول در لایحه بودجه سال ۹۷ در نظر گرفته شده است. سابقه عملکردی منابع-مصارف بخش برق حکایت از این واقعیت دارد که «ذخایرو اندوخته‌ها»، «کمک درآمد عمومی»، «حق انشعاب» و «کاهش سرمایه در گردش» با احتمال بالایی تحقق خواهد یافت؛ اما تحقق سایر ردیف‌ها از جمله «سایر دریافتی‌ها»، «سایر منابع»، «تسهیلات بانکی خارجی»، «اوراق مشارکت» و «تسهیلات بانکی داخلی» به دلیل شرایط بین‌المللی و وضعیت نامناسب اقتصادی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و وزارت نیرو احتمالاً در سال آینده دچار کسری بودجه بزرگ‌تری خواهد شد، زیرا اولاً بررسی ردیف‌های منابع بخش برق در بودجه سال ۹۷ نشان می‌دهد حداقل ۶۰ درصد از منابع پیش‌بینی شده مشکوک الوصول است و ثانیاً تمام ردیف‌های مصارف، به‌طورقطع محقق خواهد شد.

به‌این‌ترتیب اگرچه نقاط روشن بودجه ۹۷ برای صنعت برق کم نیست اما بر اساس پیش‌بینی‌های کارشناسان خبره به نظرمی‌رسد صنعت برق در سال آینده حال چندان خوشی نداشته باشد مگر این‌که کمیسیون تلفیق و وزارت نیرو دستی از خویش برون‌آرند و کاری بکنند. ■

ستبران ۱۱۱

دی و بهمن ۹۶



## نزول بودجه وزارت نیرو با چاشنی توسعه صنایع آب و برق

احمدرضا صباغی /

کاهش ۱۴ درصدی بودجه وزارت نیرو در لایحه بودجه سال آینده را می توان به عنوان یکی از مهم ترین رخدادهایی دانست که در بودجه سال ۱۳۹۷ حلقه اعتبارات مالی را برای مدیران وزارت نیرو تنگ کرده است. درحقیقت و برطبق اطلاعات ارائه شده در لایحه بودجه سال آینده وزارت نیرو به همراه سازمان های زیرمجموعه خود حدود ۶ هزار و ۴۷۸ میلیارد تومان بودجه خواهند گرفت و این در شرایطی است که دولت در لایحه بودجه سال گذشته برای این وزارتخانه درخواست بودجه ۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومانی کرده بود. در واقع اگر نگاهی اجمالی به بودجه وزارت نیرو در سال آینده بیندازیم، متوجه خواهیم شد که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در برابر کاهش اعتبارات ستادی وزارت نیرو شاهد افزایش بودجه بعضی از نهادهای زیرمجموعه این وزارتخانه هستیم که به جرات می توان از این اتفاق مهم به عنوان یک نقطه عطف برای بودجه وزارت نیرو در سال آینده یاد کرد.

به عنوان نمونه بودجه پیشنهادی برای پژوهشگاه نیرو که در سال گذشته سهمی معادل ۴۸ میلیارد تومان را به خود اختصاص داده بود، امسال تا سطح ۸۵/۵ میلیارد تومان افزایش یافته است. البته نباید از ذکر این نکته مهم غافل شویم که کاهش ۱۴ درصدی بودجه وزارت نیرو در شرایطی اتفاق افتاده است که به نظر می رسد بخش قابل توجهی از بودجه های ستادی دولت دوازدهم در سال آینده با کاهش چشمگیر روبرو بوده اند. در لایحه بودجه سال آینده ۴۷۳۰ میلیارد تومان برای وزارت نیرو و دستگاه های اجرایی به منظور تکمیل و اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای پیش بینی شده است که نشان می دهد اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای این وزارتخانه حدود ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. در حقیقت این اعتبارات عمدتاً در طرح های فصل منابع آب به میزان ۲۹۴۰ میلیارد تومان، فصل انرژی ۴۲۰ میلیارد تومان و فصل آب و فاضلاب ۱۳۳۰ میلیارد تومان توزیع شده است.

از سوی دیگر حدود ۱۷۰۰ میلیارد تومان اعتبار

هزینه ای و عمرانی دیگر از محل ردیف های متفرقه برای این وزارتخانه و شرکت های زیرمجموعه آن به منظور تکمیل طرح های در دست اجرا و تعهدات دولت به سرمایه گذاران خصوصی اختصاص داده شده است. همچنین برخلاف کاهش ۴۰ درصدی اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای، استفاده از سایر ظرفیت های تأمین مالی به منظور جلوگیری از بروز وقفه در روند اجرای این طرح ها از سیاست های وزارت نیرو است. از سوی دیگر در لایحه بودجه سال آینده توسعه انرژی های نو بسیار مدنظر قرار گرفته است به طوری که وزارت نیرو در اجرای برنامه ششم توسعه و سند ملی توسعه بخش انرژی کشور، افزایش ظرفیت نیروگاه های تجدیدپذیر با سرمایه گذاری بخش غیردولتی را در دستور کار خود در دولت دوازدهم قرار داده است.

در لایحه بودجه سال آینده برای استفاده از سایر اوراق مالی اسلامی نیز پیش بینی های لازم انجام گرفته است که از جمله آن می توان به انتشار ۷ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی به صورت ریالی با تضمین دستگاه های اجرایی برای اجرای طرح های عمرانی شرکت های دولتی اشاره کرد. در این لایحه همچنین مجوز انتشار ۲۶ هزار

میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی به صورت ریالی و ارزی با تضمین دولت برای تکمیل طرح های نیمه تمام و پرداخت مطالبات پیمانکاران، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه های طرح ها و پروژه ها از جمله تملک اراضی دیده شده است. در حقیقت مبلغ ۹۵۰۰ میلیارد تومان اسناد خزانه اسلامی برای واگذاری به پیمانکاران طلبکار بابت اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای دولتی، مابه التفاوت قیمت تضمینی محصولات با قیمت فروش و مطالبات تولیدکنندگان برق در لایحه بودجه سال

آینده پیشنهاد شده است. در لایحه بودجه سال آینده استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در اجرای طرح های مختلف مورد توجه ویژه قرار گرفته است و در این راستا اعتبارات در نظر گرفته شده در حوزه آب به بیش

از ۴۵۰ میلیارد تومان می رسد. البته حمایت از صنعت برق کشور تا سقف ۱۵ هزار میلیارد ریال در بودجه سال آینده دیده شده است به طوری که شرکت های فروشنده برق نیروگاه های آبی وظیفه دارند تمام وجوه حاصل از فروش برق خود را پس از کسر هزینه های تولید برای سرمایه گذاری در توسعه نیروگاه های برقی به مصرف برسانند.

در بودجه سال ۱۳۹۷ به شرکت دولتی توانیر اجازه داده می شود که از محل مطالبات خود از شرکت های توزیع نیروی برق نسبت به افزایش سرمایه در این شرکت ها اقدام و سپس وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای قانون سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی سهام مازاد بر ۴۹ درصد شرکت توانیر در این شرکت ها را تا سقف ۲۵۰ هزار میلیارد ریال به بخش غیردولتی با اولویت شهرداری های کشور در قبال مطالبات قطعی آن ها از دولت و یا آورده نقدی واگذار کند منابع مالی مربوط به بخش پژوهش در بودجه سال گذشته شامل ۸/۰ درصد از منابع شرکت هاست که پیش بینی شده است این رقم در بودجه سال آینده به یک درصد برسد هرچند با تدابیر وزارت نیرو امکان افزایش این منبع مالی به ۲ درصد هم وجود دارد.

بنابراین اگر بخواهیم یک بررسی کلی از بودجه وزارت نیرو در سال آینده داشته باشیم می توان به نزول چشمگیر ۱۴ درصدی بودجه این وزارتخانه نسبت به سال گذشته اشاره کرد هرچند از طرف دیگر شرکت های زیرمجموعه وزارت نیرو در حوزه آب و برق با افزایش نسبی بودجه روبرو بوده اند که در بخش های برق و آب شاهد تفاوت صرف بودجه خواهیم بود به طوری که خصوصی سازی در صنعت برق سرعت چشمگیری داشته است و همین موضوع در اختصاص میزان بودجه های دولتی به این صنعت نقش بسزایی دارد. اما در صنعت آب با توجه به اینکه هنوز واگذاری شرکت های دولتی به بخش خصوصی به صورت قابل توجهی انجام نشده است، شاهد اختصاص بودجه های دولتی قبل توجه به صنعت آب هستیم. ■

لطفاً با ارائه توصیفی اجمالی از وضعیت صنعت برق در لایحه بودجه ۹۷ و مقایسه آن با بودجه سال گذشته، تشریح فرمایید که خصوصاً بودجه عمرانی تخصیص داده شده در لایحه بودجه ۹۷ چه تغییراتی نسبت به سال گذشته داشته و چه میزان از بودجه تعیین شده برای این حوزه در سال ۹۶ عملاً تحقق یافته است؟

اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای وزارت نیرو و دستگاه های اجرایی زیرمجموعه از محل منابع عمومی در صنعت برق نسبت به سال گذشته ۹۷ نزدیک به ۴۰ درصد کاهش یافته است. علاوه بر منابع عمومی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای، در تبصره ۴ لایحه بودجه منابع ویژه ای برای برق خوزستان به منظور مقابله با ریزگردها و در تبصره ۶ منابع ویژه ای از محل عوارض برای توسعه برق روستایی و حمایت از انرژی های تجدیدپذیر در نظر گرفته شده است.

به این ترتیب در لایحه بودجه در سال ۹۷ مجموعاً منابع اعتباری در حدود ۷۶ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح های عمرانی وزارت نیرو در حوزه های آب و برق و آب و فاضلاب از محل منابع عمومی، عوارض آب و برق مصرفی، صندوق توسعه ملی و ردیف های متفرقه پیش بینی شده است.

از نظر حضرتعالی در شرایطی که مشخصاً صنعت برق با رکودی مضاعف مواجه است که به گفته مسئولین امر به رغم بازار قابل توسعه در این صنعت، ناشی از کمبود نقدینگی است، دلیل کاهش بودجه صنعت برق از محل بودجه عمرانی چیست؟

اعتبارات عمرانی صنعت برق از محل منابع عمومی به تبعیت از کاهش ۴۰ درصدی کل اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای وزارت نیرو و دستگاه های اجرایی زیرمجموعه

گفت وگو با محسن بختیار،  
معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی وزیر نیرو

## وزارت نیرو به لطف ظرفیت های قانونی بدهکار نخواهد ماند!



نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. بدیهی است با استفاده از سایر ظرفیت های تأمین مالی پیش بینی شده در لایحه بودجه تلاش خواهد شد تأمین برق مطمئن و پایدار برای مردم عزیز متاثر از این شرایط آسیب کمتری ببینند.

اگرچه حجم سالیانه سرمایه گذاری برای تکمیل و توسعه شبکه برق و ظرفیت نصب شده نیروگاهی در کشور ارقام قابل توجهی است، اما بایستی توجه داشت که سهم منابع عمومی بخش کوچکی از این سرمایه گذاری ها را تشکیل می دهد و عمده منابع مورد نیاز از سایر محل ها نظیر منابع داخلی صنعت، فروش انرژی و خدمات تسهیلات و... تأمین می شود. در سال ۱۳۹۷ نیز همکاران اینجانب در وزارت نیرو تمام تلاش خود را به کار خواهند گرفت که پایداری شبکه و خدمات برق از کاهش بودجه آسیب قابل ملاحظه ای نبیند.

پرونده دوم

نگاهی به بودجه سال ۹۷

با توجه به کاهش سهم وزارت نیرو در لایحه بودجه ۹۷، رشدی که مطابق اهداف برنامه ششم توسعه برای صنعت برق سالانه به میزان ۷ درصد پیش‌بینی شده است با استفاده از چه منابعی بنا است تحقق یابد؟ آیا این امر نشان‌دهنده گرایش بیشتر به سوی جذب فاینانس‌های خارجی با وجود مسائل متعاقب آن است؟

منابع تامین مالی برای تحقق رشد مذکور، از این طرف پیش‌بینی شده است:

– استفاده از راهکارهای متنوع تامین مالی نظیر فاینانس خارجی، تسهیلات ماده ۵۶ قانون الحاق (فاینانس داخلی)، تسهیلات بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و صندوق توسعه ملی از دیگر روش‌های مورد استفاده به منظور تامین مالی مورد نیاز صنعت آب و برق است.

– بیش از ۲ هزارمگاوات قرارداد خرید تضمینی برق با سرمایه‌گذاران غیردولتی متقاضی در بخش تجدیدپذیر منعقد شده و بیش از ۱۱

«بایستی توجه داشت که سهم منابع عمومی بخش کوچکی از این سرمایه‌گذاری‌ها را تشکیل می‌دهد و عمده منابع مورد نیاز از سایر محل‌ها نظیر منابع داخلی صنعت، فروش انرژی و خدمات تسهیلات داخلی و خارجی، منابع حاصل از صادرات برق و… تامین می‌شود»

### بایستی توجه داشت که سهم منابع عمومی بخش کوچکی از این سرمایه‌گذاری‌ها را تشکیل می‌دهد و عمده منابع مورد نیاز از سایر محل‌ها نظیر منابع داخلی صنعت، فروش انرژی و خدمات تسهیلات داخلی و خارجی، منابع حاصل از صادرات برق و… تامین می‌شود

تفاهم‌نامه همکاری دوجانبه با کشورهای پیشرو مانند دانمارک، انگلستان، اندونزی، ایتالیا و سایر کشورها در این بخش مبادله شده است. همچنین در این بخش تاکنون بیش از ۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی ثبت شده که از این میزان حدود ۴۰۰ میلیون دلار آن در دولت یازدهم منجر به احداث ۴۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر توسط بخش غیردولتی شده است.

براین اساس برای فراهم شدن زمینه‌های تحقق این منظور، راهبردها و برنامه‌های زیر در وزارت نیرو در حال پیگیری است:

– بهینه‌سازی هزینه‌های بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری به منظور ایجاد توازن با درآمدها – بهبود فضای کسب و کار از طریق واگذاری امور به فعالین بخش خصوصی

– تقویت بخش خصوصی، ایجاد شرایط برابر واگذاری کار و جلوگیری از ایجاد هرگونه انحصار – تنوع‌بخشی منابع مالی در سرمایه‌گذاری طرح‌ها و استفاده هر چه بیشتر از منابع مالی خارجی (نظیر فاینانس خارجی، بانک‌های توسعه‌ای و تجاری بین‌المللی)

– واگذاری طرح‌ها و تاسیسات موجود در اجرای

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ –تامین منابع مالی از محل سوخت صرفه‌جویی شده جهت توسعه صنعت برق (در اجرای ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید)

علاوه براین

– ساماندهی اقتصاد آب و برق با رویکردهای زیر: افزایش صادرات برق و خدمات فنی و مهندسی، مدیریت هزینه‌ها و اصلاح سازوکارهای تعرفه در چارچوب قانون برنامه ششم توسعه، در کنار پیگیری برای دریافت مابه التفاوت قیمت تمام‌شده و فروش تکلیفی منطبق با قانون حمایت از صنعت برق، افزایش بهره‌وری و کاهش تلفات و نیز بهینه‌سازی مصرف و کاهش نیاز به سرمایه‌گذاری

– استفاده حداکثری از ظرفیت‌های قانونی از طریق مواد قانونی زیر:

ظرفیت‌های مالی قانون برنامه ششم توسعه؛ مواد ۲، ۵، و ۶ قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی؛ ماده ۱۲ قانون اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) مصوب ۱۳۹۵/۹/۲۴ مجلس شورای اسلامی؛ ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر

– تجهیز منابع مالی برای اجرای طرح‌های اولویت‌دار صنعت برق به شرح زیر: استفاده از ظرفیت‌های قانونی نظیر اوراق مشارکت، اسناد خزانه اسلامی، اوراق تسویه خزانه، فاینانس داخلی و خارجی، منابع بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی و صندوق توسعه ملی با رویکرد ایجاد تنوع در منابع مالی مورد نیاز و کاهش وابستگی به بودجه عمومی دولت؛ استفاده از ظرفیت بخش خصوصی به منظور اتمام طرح‌های نیمه‌تمام؛ تهیه بسته‌های سرمایه‌گذاری و استقرار و بروزرسانی پنجره واحد سرمایه‌گذاری در راستای بهبود فضای کسب و کار در صنعت برق

لطفاً تبیین فرمایید که موضوع پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده و تکلیفی به شرکت توانیر در بودجه ۹۷ به چه شکل و با چه تضامین اجرایی لحاظ شده است و با توجه به لحاظ این بند در بودجه ۹۶ تحقق آن در سال جاری به چه میزان بوده است؟

با پیگیری انجام‌شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در بند (ه) تبصره ۵ قانون بودجه که در کمیسیون تلفیق نیز مصوب شده است، سازو کار اسناد خزانه اسلامی برای این منظور پیش‌بینی شده است که در سنوات قبل هم از این محل ۳۵ هزار میلیارد ریال به تولیدکنندگان بخش غیر دولتی از این محل پرداخت شده است.

علاوه براین در سال‌های اخیر با استفاده از ظرفیت بند پ ماده ۲ قانون رفع موانع تولید و

اوراق تسویه خزانه مقرر شده است برای تسویه بدهی‌های پیمانکاران و تولیدکنندگان غیردولتی برق به دولت (مالیات اقساط واگذاری و ..) با مطالبات آن‌ها از شرکت‌های دولتی حوزه صنعت برق با ما به‌التفاوت قیمت تهاتر شود.

در این چارچوب با همکاری کمیسیون تلفیق سقف اوراق تسویه خزانه در بند و تبصره ۵ لایحه بودجه از ۳۰ هزار میلیارد ریال به ۵۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. با پیگیری‌های انجام‌شده ظرفیت جدیدی نیز در کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۷ در جزء ۲ بند و تبصره ۵ پیش‌بینی شده است که امکان تهاتر بدهی‌های پیمانکاران، مشاوران، تولیدکنندگان برق غیر دولتی و شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو به شبکه بانکی کشور بابت مابه‌التفاوت قیمت را فراهم می‌کند که این ظرفیت می‌تواند بخش قابل توجهی مشکلات فعالین این صنعت را مرتفع کند.

به نظر می‌آید یکی از روش‌های مورد توجه در لایحه بودجه ۹۷ برای بازپرداخت بدهی‌های دولت، استفاده از اوراق خزانه اسلامی است. از نظر حضرت‌عالی الزامات و شرایط لازم برای منتفع شدن بخش خصوصی از این نحوه پرداخت چیست؟

پیمانکاران، مشاوران و تولیدکنندگان غیردولتی آب و برق از بزرگترین سرمایه‌های کشور به‌ویژه این صنعت هستند که توانمندسازی و تقویت حضور آن‌ها و نیز تسویه بدهی‌های این صنعت از اولویت‌های جدی است. در گفتمان جدید صنعت آب و برق، وزارت نیرو تلاش جدی خواهد کرد از همه ظرفیت‌های قانونی برای پرداخت بدهی‌های بخش خصوصی استفاده کند. بدیهی است علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در قوانین بالادستی، با بهره‌گیری از انواع اوراق اسلامی با تضمین دولت یا شرکت‌های زیرمجموعه، تهاتر مطالبات بخش خصوصی از صنعت با دیگر بدهی‌های آن‌ها به دولت بابت اقساط واگذاری‌های قبلی، مالیات و … بهره‌گرفته خواهد شد و سازوکارهای نیز از جمله اوراق تسویه خزانه، واگذاری طرح‌های عمرانی نیمه‌تمام، اختصاص بخش عمده‌ای از منابع در آمدی و تخصیص‌های طرح‌های تملک‌داری – سرمایه‌ای برای تهاتر بدهی‌های ایشان در نظر گرفته می‌شود. بی‌شک اجرای صحیح قوانین و استفاده از ظرفیت‌ها و مزایای اوراق تسویه خزانه موجب رشد اقتصادی کشور خواهد بود و موجب تعدیل دومینوی تأخیر بدهی‌ها خواهد شد. البته در سال‌های اخیر اعتماد خوبی بین فعالان بخش خصوصی و وزارت نیرو در استفاده از این ظرفیت‌ها ایجاد شده است. ■

# بیم‌ها و برنامه‌ها برای تداوم سقوط آزاد بودجه عمرانی

گفت‌وگو با دکتر عباسزاده، مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر

لایحه بودجه ۹۷ را به دلایل گوناگون شاید بتوان یکی از تاریخی‌ترین متون تهیه‌شده برای بودجه‌های سالیانه کشور دانست. بودجه‌ای که علنی شد و گفته‌ها و ناگفته‌های دارد که هرگونه مقایسه بین آن و موارد مشابه خود در سال‌های گذشته را دشوار می‌سازد. اما بحث داغ این بودجه از نظر جایگاه صنعت برق بیش از هر چیز بر سقوط آزاد بودجه عمرانی این صنعت متمرکز بوده است که گویا عزم جدی مسئولین امر در شرکت توانیر برای کاهش وابستگی‌های بودجه‌ای صنعت برق را خیر می‌دهد. امری که اگر در دیده بخش خصوصی بنشینیم ابهامات و سوالاتی در مورد رویکرد ظاهراً دوگانه دولتی‌ها از آن مترتب خواهد شد؛ چرا که همواره کمبود نقدینگی مطلع کلام آنسان در مواجهه با مطالبات بخش خصوصی است، اما به هنگام سهم خواهی از بودجه به نظر ساز و نوای دیگری کوک می‌شود که بر طبل سودده بودن صنعت برق می‌کوبد. نصرت‌اله عباس‌زاده، مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر شاید یکی از مراجع اصلی برای پاسخگویی به این موارد باشد که گفت‌وگویی در این رابطه را در ادامه خواهید خواند:

گفت‌وگو با دکتر عباسزاده، مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر

کاهش یافته و در برنامه توسعه امور برق از ۳۴۳ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ به ۲۰۹ میلیارد تومان در لایحه سال ۹۷ رسیده است. البته لازم به‌ذکر است که در سال‌های اخیر تقریباً تخصیصی از این محل صورت نمی‌گیرد، لذا به‌نظر می‌رسد که دولت محترم در لایحه بودجه ۱۳۹۷ سعی داشته که در پیش‌بینی این ارقام واقعی‌تر عمل کند. ضمناً در تبصره ۴ هم برای اولین بار منابعی برای ترمیم شبکه برق خوزستان پیش‌بینی شده است.

به گفته کارشناسان، میزان تخصیصات به شرکت توانیر در لایحه بودجه ۹۷ نسبت به بودجه ۹۶ که در آن مشخصاً از سهم ۶۰۰ میلیارد تومانی توانیر سخن به میان آمده بود، از شفافیت کمتری برخوردار است، علت این امر را چه می‌دانید؟ آیا می‌توان غیر واقعی بودن بودجه پیشنهادی از سوی نهادهای حاکمیتی مرتبط با این صنعت و عدم اذعان به کسری بودجه موجبات این مساله را فراهم آورده است؟

همان‌طور که می‌دانید بودجه‌ریزی امروزه یک تخصص محسوب می‌شود و طبیعی است که بخشی از این مفاهیم برای همگان با تخصص‌های مختلف قابل فهم نباشد؛ بنابراین بخشی از موضوعات که گاه عدم شفافیت تلقی می‌شود، ناشی از ماهیت ذاتی آن است. البته حالت ایده‌ال این است که همه مردم حتی الامکان در جریان این سند مالی قرار گیرند



گفت‌وگو با دکتر عباسزاده، مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر

و به اندازه‌ای شفاف شود که هیچ وجه مبهمی در آن نباشد؛ لیکن شما بودجه کشورهای مدعی در این زمینه را هم نگاه کنید بعید است که در جریان همه امور ان قرار گیرید. مگر اینکه به تحلیل‌هایی که متخصصین مربوطه ارائه می‌کنند، رجوع کنید. بودجه صنعت برق هم به طریق اولی به خاطر ماهیت ذاتی صنعت از جمله فعالیت بازار برق و بورس انرژی، ماهیت غیردولتی شرکت‌های توزیع، ساختار سازمانی صنعت برق و عواملی از این دست ممکن است برای همگان قابل درک نباشد.

در خصوص رقم اشاره شده هم باید عرض کنم که متأسفانه بعد از تغییر ساختار صنعت برق در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر، اختیار هزینه کرد عوارض برق با اینکه در ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق به‌طور کامل شفاف تصریح گردیده، از وزارت نیرو خارج شده است. وزارت نیرو از سال ۹۲ تا ۹۵ عملکرد بسیار مطلوبی در جذب منابع ناشی از عوارض برق در برق‌رسانی به روستاها و انرژی‌های تجدیدپذیر داشته که متأسفانه در سال ۹۶ بدنبال تغییر این روند تاکنون تقریباً هیچ‌گونه هزینه کردی از این محل اتفاق نیفتاده است. دولت محترم در لایحه بودجه ۹۷ در واقع سهم هرکدام از انرژی‌های تجدیدپذیر و برق روستایی را در ذیل دستگاه متولی خودش طبقه‌بندی کرده است.

البته پرواضح است تا زمانی که قیمت تکلیفی

پرونده دوم

نگاهی به بودجه سال ۹۷

برق پایین تر از قیمت تمام‌شده‌ان است، کسری‌ها بایستی به نحو مقتضی در قالب اسناد خزانه یا ابزارهای دیگر مورد پیش‌بینی و پیگیری قرار گیرد.

از نظر حضرت‌عالی در شرایطی که مشخصاً صنعت برق با رکودی مواجه است که به گفته مسئولین امر به رغم بازار قابل توسعه در این صنعت، ناشی از کمبود نقدینگی است، دلیل کاهش بودجه صنعت برق از محل بودجه عمرانی چیست؟

مهم‌ترین دلیل کاهش بودجه عمرانی صنعت برق را می‌توان به کاهش بودجه عمرانی در کل کشور نسبت داد. اعتبارات تملک دارایی‌های

در لایحه مشارکت عمومی - خصوصی به خصوصی (PPP) به دنبال تسهیل مشارکت بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های انتقال و فوق توزیع هستیم که قطعاً مشارکت سندیکا در این مسیر بسیار مفید خواهد بود

سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حدود ۶۰۴ هزار میلیارد ریال است. این اعتبارات نسبت به رقم مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ (۷۱۳ هزار میلیارد ریال) ۱۵ درصد کاهش یافته است.

نکته‌ای که در این میان بایستی مد نظر قرار داد قابلیت تحقق این ارقام است، بدیهی است که بهتر است پیش‌بینی‌ها، ولو با مبلغ کمتر، قابلیت تحقق بیشتری داشته باشند.

با این اوصاف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صنعت برق هم به تناسب کل کشور کاهش داشته است؛ لیکن مبلغ کل پروژه‌های تعریف‌شده از محل منابع عمومی و داخلی صنعت برق در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش نیافته است.

با توجه به کاهش سهم وزارت نیرو در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، رشدی که مطابق اهداف برنامه ششم توسعه برای صنعت برق سالانه به میزان هفت درصد پیش‌بینی شده است با استفاده از چه منابعی بنا است تحقق یابد؟ آیا این امر نشان‌دهنده گرایش بیشتر به سوی جذب فاینانس‌های خارجی با وجود مسائل متعاقب آن است؟

در قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران جهت تامین حداقل دو و هشت‌دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد ۸ درصد اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه ۲۱/۴ (بیست و یک و چهاردهم) درصد در طول سال‌های اجرایی برنامه، پیش‌بینی شده است که کلیه دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی دولت جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تامین منابع مالی خارجی و داخلی را در دستور کار قرار دهند.

در این راستا صنعت برق، هم به دنبال استفاده از فاینانس خارجی است و هم روش‌های مختلف فاینانس داخلی را به‌طور جدی پیگیری می‌کند. به نظر می‌رسد در شرایط فعلی صنعت برق که تراز درآمدی آن تقریباً برای همگان روشن است، تنها راه حل، استفاده از سرمایه‌های خارجی و داخلی در قالب روش‌های تامین مالی است. علاوه بر این در لایحه مشارکت عمومی - خصوصی به خصوص (PPP) به دنبال تسهیل مشارکت بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های انتقال و فوق توزیع هستیم که قطعاً مشارکت سندیکا در این مسیر بسیار مفید خواهد بود. شایان ذکر است که خط قرمز صنعت برق در این زمینه قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی داخل است.

موضوع پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده و

تکلیفی به شرکت توانیر در بودجه سال ۱۳۹۷ به چه شکل و با چه تضامین اجرایی لحاظ شده است و با توجه به لحاظ این بند در بودجه سال ۱۳۹۶ تحقق آن در سال جاری به چه میزان بوده است؟

در سال‌های اخیر دولت تاحدودی بحث مابه‌التفاوت را در قالب اوراق تسویه خزانه و همچنین اسناد خزانه اصلاح و در حد مقدرات خود در دستور کار قرار داده است. عملکرد صنعت برق در این زمینه به همت همه متولیان امور مطلوب بوده است. البته من آمار دقیقی در خصوص عملکرد سال جاری ندارم، ضمن اینکه عمده عملکرد این موضوع در اواخر سال اتفاق می‌افتد. لازم به ذکر است که صنعت برق همه ساله به دنبال این است که برای جبران مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده و تکلیفی برق، ردیف مشخصی پیش‌بینی شود. اما در حال حاضر دولت مسائل و مشکلات خود را دارد و تاکنون این امر محقق نشده است. در سال ۱۳۹۷ هم در قالب بند (و) و «ا» تبصره ۵ اعتباراتی بابت این موضوع پیش‌بینی شده است که ان‌شاءالله با تصویب مجلس شورای اسلامی عملیاتی خواهد شد.

به نظر می‌آید یکی از روش‌های مورد توجه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برای بازپرداخت بدهی‌های دولت، استفاده از اوراق خزانه اسلامی است. از نظر حضرت‌عالی الزامات و شرایط لازم برای منتفع شدن بخش خصوصی از این نحوه پرداخت چیست؟

در حال حاضر شاید به جرات بتوان گفت چالش اصلی دولت و به تبع آن صنعت برق، بحث بدهی‌های انباشته است و در این میان، بدهی به تولیدکنندگان برق و بدهی‌های بانکی قابل توجه است. ابزارهای در دسترس در شرایط فعلی کشور اسناد خزانه اسلامی و اوراق تسویه خزانه است که برای استفاده از این موارد هم یک روال قانونی تعریف شده است که از طریق سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تخصیص داده می‌شود و صنعت برق هم به‌طور جدی پیگیر این موارد است. ضمناً این اوراق صرفاً برای بخش خصوصی قابل استفاده بوده و در اصل برای بازپرداخت بدهی‌های دولت به بخش خصوصی طراحی شده است. البته باید برای بازپرداخت بدهی‌ها، برنامه منسجمی وجود داشته باشد که در کنار استفاده از این ابزارهای قانونی از سایر منابع در اختیار هم در این راستا استفاده شود و در یک برنامه چندساله ان‌شاءالله این بحران پشت سر گذاشته شود. دقت نظر در ایجاد تعهدات جدید و حتی الامکان استفاده از فضای رقابتی در تعهدات جدید به بخش خصوصی می‌تواند به عنوان یکی از ابزارها در این برنامه مد نظر قرار گیرد. ■



## گره کور مابه‌التفاوت قیمت برق در بودجه

وضعیت بخش برق در بودجه سال ۹۷ چگونه است؟ این بودجه نسبت به سال گذشته افزایش یافته یا کاهش پیدا کرده است؟ در لایحه بودجه سال ۹۷ برای وزارت نیرو و دستگاه‌های اجرایی زیرمجموعه حدود ۴۷ هزار و ۳۰۰ میلیارد ریال تکمیل و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی شده است که نشان می‌دهد اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه در لایحه بودجه سال ۹۷، حدود ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. این اعتبارات عمدتاً در طرح‌های فصل منابع آب به میزان ۲۹,۴۰۰ میلیارد ریال، فصل برق ۴,۲۰۰ میلیارد ریال و فصل آب و فاضلاب ۱۳,۳۰۰ میلیارد ریال توزیع شده است. علاوه بر این حدود ۱۶ هزار میلیارد ریال از محل منابع صندوق توسعه ملی برای تسریع در تکمیل طرح‌های آبرسانی روستایی و رفع آثار ریزگردها برای آب و برق خوزستان پیش‌بینی شده است. همچنین حدود ۱۷ هزار میلیارد ریال اعتبار هزینه‌ای و عمرانی دیگر از محل ردیف‌های متفرقه برای این وزارتخانه و شرکت‌های زیرمجموعه آن به منظور تکمیل طرح‌های در دست اجرا و تعهدات دولت به سرمایه‌گذاران خصوصی در نظر گرفته شده است. در لایحه سال آینده برای استفاده از سایر اوراق مالی اسلامی در بخش برق هم پیش‌بینی‌هایی صورت گرفته است. به عنوان مثال می‌توان به انتشار ۷۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی به صورت ریالی با تضمین

دستگاه‌های اجرایی برای اجرای طرح‌های عمرانی شرکت‌های دولتی اشاره کرد. یکی از سیاست‌هایی که در راستای خصوصی سازی تعریف شده این است که بخش خصوصی باید در نیروگاه‌ها سرمایه‌گذاری کند و برای این کار باید تسهیلاتی برای این بخش قائل شد که در بودجه برای تامین نیازهای ارزی آنها برداشت از صندوق توسعه ملی پیشنهاد می‌شود که در بودجه ۹۷ برداشت از این صندوق برای ارائه تسهیلات به بخش خصوصی مطرح شده است که خود به خود نیروگاه‌ها را در اولویت قرار می‌دهد. یکی از مشکلات بحث بر سر این است که قیمت فروش برق با قیمت تمام شده آن فاصله دارد که دولت باید مابه‌التفاوت آن را پرداخت کند اما این کار را انجام نمی‌دهد و در قبال تهیه برق از این شرکت‌ها به این شرکت‌ها بدهکار است. همچنین از محل افزایش قیمت حامل‌های انرژی سهمی هم برای صنعت برق در نظر گرفته شده است که نه تنها پرداخت نمی‌شود بلکه از درآمد آن در هر ماه برای یارانه‌ها نیز برداشت می‌شود و این یکی از عوامل مهم زمینگیر شدن صنعت برق است. باید به نیروگاه‌های به اصطلاح خصوصی بابت برقی که به شبکه برق و توانیر می‌دهند، پول پرداخت شود که نمی‌شود که این امر باعث شده آنها دچار مشکل شوند و انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری نداشته باشند. حتی بنا بود برای تولید انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر نیز مبلغی پرداخت شود که چنین کاری صورت

صنعت برق نقش بی‌بدیلی در فراهم آوردن بسترهای لازم برای توسعه و آبادانی کشور دارد. این صنعت در سالیان اخیر همواره با مصائب گوناگونی روبرو بوده که برخی از آنها صورتی مزمن به خود گرفته است. اصلاحات ساختاری و خصوصی‌سازی غیر کارشناسی، تلفات بالای انرژی الکتریکی در بخش‌های تولید، انتقال و توزیع، تداوم انباشت بدهی، رشد چشمگیر مصرف برق به ویژه در زمان اوج مصرف شماری از مهمترین مشکلات صنعت برق در سالیان اخیر بوده است. بهبود شرایط اقتصادی صنعت برق از بودجه‌های تخصیصی به این بخش آغاز می‌شود، زیرا سند بودجه به معنای عام برنامه مالی دولت است که به عاملان اقتصادی، سیاستگذاران و مردم اعلام می‌کند که دولت از لحاظ مالی و اقتصادی برای سال آتی چه برنامه‌ای دارد و چگونه جهت‌گیری خواهد کرد. درباره بودجه برق در لایحه بودجه ۹۷ با «غلامرضا حیدری» عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس و نماینده مردم تهران به گفتگو نشستیم. ایم.

گفت‌وگو با غلامرضا حیدری؛

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس

نگرفته است. گاهی هم برای تامین بدهی‌ها اوراق قرضه اسلامی منتشر می‌کنند که این هم مشکلاتی برای صنعت برق ایجاد کرده است.

شاید حل بسیاری از مشکلات اقتصادی و صنعتی کشور با حمایت از تولیدات داخلی قابل رفع باشد، با توجه به اهمیت این امر آیا مجلس بر اجرای قوانینی که برای حمایت از محصولات داخلی مصوب شده است، نظارت دارد؟

فضای بین‌المللی و روی کار آمدن ترامپ در آمریکا شرایط ایجاد کرده است که دچار نوعی به هم ریختگی در روابط خارجی شده ایم به طوری که بیشتر معاملات ما با کشورهای روسیه و چین است و آمریکا اجازه فعالیت به کمپانی‌های غربی را برای سرمایه‌گذاری در ایران نمی‌دهد. لذا در بحث سرمایه‌گذاری با نقطه مطلوب و هدف‌گذاری‌های تعریف شده فاصله داریم. با توجه به این شرایط حمایت از تولیدات و تولیدکنندگان داخلی باید مدنظر باشد و بر کیفیت محصولات نظارت شود چرا که در برخی صنایع کالاهای مورد نیاز را با همکاری چین تولید می‌کنند و به اسم کالای داخلی می‌زنند که بر این وضعیت باید نظارت بیشتری داشت. همه ما باید بر ضرورت استفاده از کالای داخلی تاکید کنیم و تا جایی که می‌توانیم از تولید ملی خودمان استفاده کنیم که البته این امر در صنعت برق و استفاده از ترانس‌ها و کابل‌های داخلی مطلوب تر از سایر حوزه‌هاست. ■





## افزایش نرخ حامل های انرژی در بن بست مجلس

پیش بینی دولت دوازدهم از درآمد ۱۷ هزار میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومانی که در بودجه سال ۹۷ بر تحقق آن تاکید شده است را می توان به عنوان نقطه عطف بودجه کشور در سال آینده در نظر گرفت. درحقیقت دولت دوازدهم در بودجه ۹۷ به منظور رونق بخشیدن به حوزه های تولید، اشتغال و آموزش در کشور به نوعی افزایش قیمت حامل های انرژی را کلید زده است. البته نباید از ذکر این نکته مهم غافل شد که در بودجه های سالهای اخیر همواره افزایش قیمت حامل های انرژی از سوی دولت های مختلف مطرح شده است که در بهارستان این تصمیم یا با موافقت و یا مخالفت نمایندگان روبرو شده است. ازسوی دیگر افزایش قیمت حامل های انرژی در ایران همواره با آثار مثبت و منفی متعددی روبرو بوده است به طوری که از یک طرف گران شدن

بنزین موجب افزایش قیمت کالاها و مایحتاج اساسی مردم می شود و از طرف دیگر باید به این نکته مهم اشاره کرد که افزایش قیمت بنزین در کاهش استفاده مردم از خودروهای شخصی و نزول چشمگیر آلودگی هوا در کلانشهرهای کشور تاثیر بسزایی خواهد داشت.

درواقع پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران بنزین با قیمت هر لیتر یک تومان در جایگاه عرضه می شد، در سال ۱۳۵۹ به دلیل مشکلات اقتصادی و جنگ تحمیلی نرخ بنزین ۳ تومان شد و این نرخ تا حدود یک دهه یعنی تا سال ۱۳۶۸ ثابت ماند.

با آغاز دولت جهاد سازندگی، نرخ بنزین از ۳ تومان به پنج تومان و سال ۱۳۷۴ این میزان ۲ برابر شد یعنی به هر لیتر ۱۰ تومان رسید. همچنین نرخ بنزین در آغاز دولت اصلاحات هر لیتر ۱۶

تومان بود که در پایان دولت هفتم این نرخ به ۳۸ تومان و در پایان دولت هشتم، بنزین ۸۰ تومانی در کشور عرضه شد.

البته در سال های پایانی دولت هشتم طرح سهمیه بندی بنزین برای نخستین بار توسط وزیر وقت وقت مطرح شد اما به دلایل نامعلوم مسکوت ماند. با پایان دولت اصلاحات راهبرد دولت نهم و دهم برای نرخ بنزین و عرضه آن متفاوت شد. بنزین دو نرخ، کارت سوخت و سهمیه ماهیانه از جمله اقدامات این دولت ها در زمینه بنزین بود.

دولت نهم در ادامه اقدامات خود سهمیه بندی سوخت را در دستور کار قرار داد هر چند که در آغاز این طرح، بنزین نرخ دولتی هر لیتر ۱۰۰ و آزاد ۴۰۰ تومان بود اما با اجرایی شدن قانون هدفمندی یارانه ها نرخ بنزین نیز تحت تاثیر این

قانون قرار گرفت تا جایی که بر اساس قانون نرخ بنزین و دیگر حامل های سوختی در پایان برنامه پنجم توسعه باید به فوب خلیج فارس می رسید. تلاش برای رساندن نرخ بنزین عرضه شده داخلی به قیمت فوب در حالی است که علاوه بر قیمت اصلی فوب، بنزین هزینه های دیگری از جمله هزینه انتقال، هزینه تلفات و دستمزد جایگاه داران برای دولت دارد که قیمت آن را به مراتب بیشتر از قیمت جهانی بنزین می کند؛ برخی کارشناسان معتقد هستند برای توزیع هر لیتر بنزین احتمالاً بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ تومان هزینه می شود.

درحقیقت قیمت فوب بنزین معمولی در اوایل آذر ماه امسال برای هر لیتر بیش از ۴۳ سنت است که بر اساس ارز آزاد (۴۲۰۰ تومان) حدود ۱۸۰۰ تومان می شود. اگر در خوشبینانه ترین حالت نرخ بنزین را بر اساس ارز مبادله ای ۳۵۰۰ تومان محاسبه کنیم نرخ هر لیتر بنزین عرضه شده در بازار بیش از ۱۵۰۰ تومان است.

ازسوی دیگر باید این موضوع مهم را هم در نظر گرفت که افزایش ۵۰۰ تومانی قیمت هر لیتر بنزین می تواند موجب گران شدن به یکباره بسیاری از اقلام و کالاهای اساسی در کشور شد که وقوع این اتفاق به طور قطع آثار منفی اقتصادی را برای کشور در پی خواهد داشت.

برخلاف تاکید دولت دوازدهم مبنی بر درآمد ۱۷ هزار میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومانی از محل افزایش قیمت حامل های انرژی، در گام نخست کمیسیون تلفیق مجلس با حذف تبصره ۱۸ بودجه سال آینده به طور رسمی مخالفت خود را با افزایش قیمت حامل های انرژی اعلام کرد. به منظور بررسی تعیین قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده با تعدادی از نمایندگان مجلس گفتگو کرده ایم تا از نظرات آنها درباره این موضوع مهم مطلع شویم.



مخالفت مجلسی ها با  
پیشنهاد دولت  
اسدالله قوه خانی سخنگوی  
کمیسیون انرژی مجلس

شورای اسلامی با اشاره به اینکه کمیسیون انرژی با بررسی تبصره ۱۸ بودجه سال ۹۷ و اظهار نظرهای مخالفان و موافقان این تبصره در نهایت با یک رای گیری درست تصمیم به حذف این تبصره در لایحه بودجه سال آینده گرفت گفت: دولت برای ایجاد اشتغال و رونق تولید باید بودجه ها و اعتبارهای دیگری در نظر بگیرد و قرار نیست که دولت قیمت حامل های انرژی را به بهانه ایجاد اشتغال و رونق تولید با یک جهش ناگهانی افزایش دهد. وی افزود: دولت می تواند از حذف یارانه های ۳۲ میلیون نفر ذکر شده در بودجه سال آینده در جهت ایجاد اشتغال

و رونق تولید بهره لازم را ببرد و دلیلی ندارد که قیمت حامل های انرژی به منظور ایجاد اشتغال در کشور افزایش پیدا کند.

قوه خانی تصریح کرد: البته حذف تبصره ۱۸ در بودجه ۹۷ توسط کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به معنی افزایش نیافتن قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده نیست بلکه در نهایت نظر نهایی را کمیسیون تلفیق و صحن علنی می دهد که پیش بینی بنده این است که در کمیسیون تلفیق قیمت حامل های انرژی با شیب کمتری نسبت به پیشنهاد ارائه شده از سوی دولت افزایش خواهد یافت به طوری که افزایش قیمت حامل های انرژی به صورت پلکانی خواهد بود.

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس اضافه کرد: پیش بینی بنده بر این است که کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی با افزایش ۲۰ درصدی قیمت بنزین و گازوییل در نهایت موافقت کند که در صورت وقوع این اتفاق بنزین از ۱۰۰۰ تومان به ۱۲۰۰ تومان افزایش قیمت خواهد داشت و از طرف دیگر گازوییل هم از ۳۰۰ تومان به ۳۶۰ تومان نزول خواهد کرد.

وی گفت: البته در حوزه حمل و نقل قیمت گازوییل بسیار تاثیرگذار است به طوری که برای جایجایی کالاها در بسیاری از نقاط کشور از خودروهای سنگین استفاده می شود که این خودروها هم گازوییل مصرف می کنند.

قره خانی ضمن اعلام این موضوع که افزایش قیمت گازوییل زیر ۱۰۰۰ تومان خواهد بود تصریح کرد: در تبصره ۱۸ لایحه ای که دولت به مجلس شورای اسلامی داده است افزایش قیمت بنزین و گازوییل اعلام شده است ولی بهارستان نشین های به احتمال فراوان با افزایش قیمت حامل های انرژی به صورتی که از طرف دولت پیشنهاد داده شده است موافقت نخواهند کرد.



کارخیزناک دولت  
برای افزایش قیمت حامل های  
انرژی

هدایت الله خادمی دیگر عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه دولت اگر می خواهد قیمت حامل های انرژی را افزایش دهد باید از همان سال ۱۳۹۲ با یک شیب ملایم اقدام به این کار می کرد گفت: دولت در بودجه سال ۹۷ به یکباره تصمیم به افزایش قیمت حامل های انرژی کرده است که وقوع این اتفاق موجب وارد شدن آسیب های اجتماعی و اقتصادی به جامعه می شود. وی تصریح کرد: در هر حال پیشنهاد دولت مبنی بر افزایش بیش از ۶۰ درصدی قیمت حامل های انرژی در بودجه سال ۹۷ توسط کمیسیون انرژی مجلس حذف شد و مطمئن باشید در

کمیسیون تلفیق هم پیشنهاد دولت به منظور افزایش بیش از ۶۰ درصدی قیمت حامل های انرژی رای نخواهد آورد. خادمی گفت: به نظر من لایحه افزایش قیمت حامل های انرژی در نهایت با افزایش ۲۰ درصدی در مجلس رای خواهد آورد هر چند ممکن است موضوع افزایش قیمت حامل های انرژی از سوی بهارستان نشین ها چه در کمیسیون تلفیق و چه در صحن علنی رای نیابد.

خادمی اضافه کرد: افزایش قیمت حامل های انرژی به صورتی که دولت در بودجه سال ۹۷ ذکر کرده بود برای جامعه بسیار خطرناک است ولی یک سناریو دیگری هم برای افزایش قیمت حامل های انرژی وجود دارد که رفتن به سوی دوزخی شدن بنزین است به طوری که تا مرز ۸۰ تا ۱۰۰ لیتر بنزین با یک نرخ به مردم ارائه شود و بیشتر از این مقدار بنزین با قیمت بیشتری در جامعه به فروش برسد که به نظرم رسد دولت دوازدهم نسبت به اجرای این سناریو تمایل چندانی نداشته باشد.

وی تاکید کرد: دولت تدبیر و امید همواره در بسیار از شاخص های اقتصادی از نرخ بنزین گرفته تا نرخ ارز تاکید بر ترک نرخ شدن دارد و همین موضوع اجرای برنامه های دوزخی در کشور را بسیار کم رنگ می کند.

خادمی گفت: در نهایت افزایش قیمت حامل های انرژی در صورتی رخ خواهد داد که در نهایت ۲۰ درصد باشد ولی بیشتر از این مقدار نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی مخالف افزایش قیمت سوخت خواهند بود.

سخن آخر

بنابراین با توجه به اینکه اعضای کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی اقدام به حذف تبصره ۱۸ لایحه بودجه سال ۹۷ مبنی بر افزایش قیمت حامل های انرژی کرده اند به نظرم رسد دو سناریو محتمل برای قیمت حامل های انرژی در بودجه سال ۹۷ رخ دهد به طوری که در سناریو اول کمیسیون تلفیق و صحن علنی به حذف تبصره افزایش قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده رای دهند و از طرف دیگر در سناریو دوم کمیسیون تلفیق قیمت حامل های انرژی با افزایشی کمتر از مقداری که دولت به مجلس پیشنهاد داده بود افزایش دهد. در حقیقت افزایش ۲۰ درصدی قیمت حامل های انرژی که در نهایت منجر به افزایش ۲۰۰ تومانی و ۶۰۰ تومانی بنزین و گازوییل خواهد شد محتمل ترین گزینه برای اجرایی شدن در بودجه سال آینده است. ■

## بالانس بودجه سال ۹۷ درسایه ثبات نرخ حامل های انرژی

به نظرمی رسد دولت مردان و بهارستان نشین ها باید نسبت به صعود قیمت حامل های انرژی به میزانی قابل توجه عنایت ویژه داشته باشند تا قیمت بسیاری از اقلام و کالاهای اساسی مردم که از نوسان قیمت حامل های انرژی نشات می گیرد تغییر محسوسی نکند.

درحقیقت خردادماه سال ۱۳۹۴ بود که قیمت بنزین سهمیه ایی از ۷۰۰ تومان به ۱۰۰۰ تومان افزایش یافت و این انقباض در حالی رخ داد که نرخ بنزین سوپر ۱۲۰۰ تومان و گازوئیل ۳۰۰ تومان تعیین شد.

در هر صورت اگر افزایش قابل توجه قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده رنگ عملیاتی به خود بگیرد دولت به صورت رسمی وارد اجرای فاز سوم هدفمندی یارانه ها می شود هرچند پس از اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه ها در سال ۱۳۹۳، مواردی چون حذف سهمیه و محاسبه بنزین با قیمت آزاد و افزایش قیمت بعضی حامل های انرژی به صورت پراکنده اتفاق افتاده است اما دولت هیچگاه حاضر نشد رسماً این موارد را به عنوان اجرای فاز بعدی هدفمندی یارانه ها محسوب کند.

به منظور بررسی وضعیت تعیین قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده با فعالان و کارشناسان برجسته حوزه انرژی گفتگو کرده ایم تا از دیدگاه های مختلف آنها مطلع شویم.



نرخ گذاری حامل های انرژی متناسب با جیب مردم

علی فراهانی دبیر کمیسیون انرژی، صنایع و پالایش پتروشیمی اتاق ایران با بیان اینکه علاوه بر تبصره ۱۸ بودجه سال آینده در ماده ۳۹ برنامه ششم توسعه به دولت اجازه داده شده است که قیمت حامل های مختلف انرژی از بنزین و گازوئیل گرفته تا برق و آب را افزایش دهد.

وی با اشاره به اینکه دولت در بودجه سال آینده از اختلاف قیمت حامل های انرژی در بودجه سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ پیش بینی کرده است که ۱۷ هزار میلیارد ۴۰۰ میلیون تومان کسب درآمد کند افزود: دولت تصمیم گرفته است از این مابه التفاوت در ایجاد اشتغال برای جوانان ایران زمین استفاده کند.

فراهانی با بیان اینکه یکی از ضعف های بودجه سال آینده آزاد گذاشتن دست دولت به منظور

افزایش قیمت حامل های انرژی است گفت: به طور قطع باید در بودجه سال آینده تعیین نرخ حامل های انرژی می تواند آثار مهمی بر اقتصاد جامعه وارد کند.

وی میانگین مصرف بنزین در کشور را روزی ۷۰ میلیون لیتر اعلام کرد و افزود: اگر یک حساب و کتاب کلی کنیم به راحتی متوجه خواهیم شد در صورت افزایش نرخ بنزین به ۱۵۰۰ تومان و صعود ۲۰ درصدی قیمت گازوئیل در سال آینده بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان از ۱۷ هزار میلیارد ۴۰۰ میلیون تومان پیش بینی شده از سوی دولت تحقق خواهد یافت.

این عضو کمیسیون انرژی، صنایع و پالایش پتروشیمی اتاق ایران اضافه کرد: ۳ هزار میلیارد تومان باقی مانده که دولت باید به منظور رسیدن به رقم ۱۷ هزار میلیارد ۴۰۰ میلیون تومان پیش بینی شده در بودجه ۹۷ با ۱۲ هزار میلیارد تومانی که از افزایش قیمت بنزین و گازوئیل کسب می کند جمع کند با افزایش قیمت های گاز طبیعی، نفت سفید و سایر فرآورده های نفتی محقق خواهد شد.

وی تصریح کرد: افزایش قیمت حامل های انرژی در بودجه سال ۱۳۹۷ از سوی دولت به مجلس پیشنهاد داده شده است اما بهارستان نشین ها باید وضعیت معیشت مردم جامعه را هم در نظر بگیرند تا به لحاظ اقتصادی به مردم فشاری وارد نشود.

فراهانی درباره افزایش قیمت آب و برق در بودجه سال آینده افزود: در بودجه سال ۱۳۹۷ میزان ۹۵۰۰ میلیارد تومان اوراق بدهی به منظور پرداخت مطالبات تولیدکنندگان برق در کشور ذکر شده است هرچند نباید از ذکر این نکته مهم غافل شویم که انتشار اوراق بدهی تولیدکنندگان برق با کارکرد وزارتخانه ای و وزارت نیرو در نظر گرفته می شود و نگاه دولت به صنعت برق یک نگاه کلان از طریق خصوصی سازی است.

وی با بیان اینکه در صنعت برق خصوصی سازی طی چند سال اخیر به خوبی انجام گرفته است گفت: در طول سالهای گذشته بودجه های دولتی مربوط به صنعت برق کشور با توجه به خصوصی سازی های انجام شده به شدت کاهش پیدا کرده است که همین موضوع در کاهش تخصیص بودجه های دولتی به صنعت برق نقش مهمی داشته است.

فراهانی با اشاره به اینکه در بخش آب هنوز

بسیاری از شرکت ها و نهادهای زیرمجموعه صنعت آب همچنان دولتی هستند و روند خصوصی سازی را طی نکرده اند گفت: در حوزه آب طرح های ملی و استانی زیادی وجود دارد که در بودجه وزارت نیرو در قالب طرح های عمرانی ذکر شده است.

این کارشناس برجسته انرژی اتاق بازرگانی ایران اضافه کرد: برخلاف خصوصی سازی های انجام گرفته در صنعت برق شاهد دولتی بودن صنایع مرتبط با آب هستیم که وقوع این اتفاق برای صنعت گسترده ای مانند آب نمی تواند چندان خوشایند زیرا در آینده ای نه چندان دور شاهد خواهیم بود که صنعت برای رشد و توسعه باید به سوی خصوصی سازی کامل برود.



جامعه کشتش افزایش قیمت را ندارد

امیرمحمد اسلامی عضو کمیسیون انرژی، صنایع و پالایش پتروشیمی اتاق ایران با اشاره به اینکه افزایش قیمت حامل های انرژی به صراحت در بودجه سال ۱۳۹۷ ذکر شده است گفت: واقعیت این است که در شرایط کنونی که اقتصاد ایران با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کند و بسیاری از مردم به لحاظ اقتصادی در تنگنا هستند و هرگونه افزایش قیمت حامل های انرژی از سوخت گرفته تا آب و برق اصلا به صلاح مملکت نیست.

وی افزود: اگر افزایش قیمت حامل های انرژی

که در بودجه سال ۱۳۹۷ ذکر شده است رنگ عملیاتی به خود بگیرد به طور قطع جامعه با شوک روانی روبرو خواهد شد که وقوع این اتفاق آسیب های اجتماعی متعددی در پی دارد. اسلامی اضافه کرد: با توجه به اینکه در بودجه سال آینده ذکر شده است که از ۱۷ هزار میلیارد ۴۰۰ میلیون تومانی که تفاوت درآمدی بین قیمت حامل های انرژی در بودجه سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ است به منظور ایجاد اشتغال در جامعه استفاده شود باید به این نکته مهم اشاره کرد که هنوز خود دولت برنامه ای جامع به منظور ایجاد اشتغال در جامعه ندارد.

وی با بیان اینکه ایجاد اشتغال در یک کشور

نیازمند برنامه ای هدف دار و مشخص است



دولت به بهارستان نشین ها پیشنهاد شده است به نظرمی رسد ایجاد اشتغال در جامعه موجب شده است تا مردم قربانی اشتغال زایی دولت شوند به طوری که از شواهد پیدا است که جامعه دیگر کشتش افزایش قیمت و گرانی را ندارد. ۱۷۰ هزار میلیارد ۴۰۰ میلیون تومانی که به عنوان مابه التفاوت قیمت حامل های انرژی بین بودجه سال گذشته و امسال ذکر شده است به عنوان یک تخصیص مهم به منظور ایجاد اشتغال در کشور در نظر گرفته شده است ولی سوال مهم اینجاست که آیا اشتغال زایی در کشور بدون تدوین برنامه ای جامع، کامل و دقیق محقق می شود؟ به طور قطع جواب این سوال منفی است. در واقع مخالفت نمایندگان مجلس با افزایش نرخ حامل های انرژی می تواند به عنوان یک قدم مهم به منظور مقابله با گرانی همه جانبه در کشور محسوب شود تا شاهد افزایش قیمت کالاها و مایحتاج اساسی ایرانیان به صورت محسوس نباشیم. ■

خارجی در ایران موثر خواهد بود. این عضو کمیسیون انرژی، صنایع و پالایش پتروشیمی اتاق ایران با بیان اینکه اگر دولت می خواهد در بودجه سال ۱۳۹۷ اعتباری را برای ایجاد اشتغال در کشور صرف کند باید این اعتبار را از کاهش هزینه های جاری خود تامین کند افزود: با گران شدن قیمت حامل های انرژی در بودجه سال ۱۳۹۷ شاهد کاهش چشمگیر میزان اشتغال در جامعه خواهیم بود که وقوع این اتفاق برای آینده کشور خطرناک است.

وی اشاره ای هم به موضوع گران شدن آب و برق در بودجه سال ۱۳۹۷ داشت و تصریح کرد: افزایش قیمت آب و برق در بودجه سال آینده نمی تواند برای قشرهای مختلف مردم چندان خوشایند باشد و توصیه بنده به دولت این است که قیمت آب و برق در سال آینده با سال کنونی تغییر نکند.

سخن آخر

بنابراین با توجه به اینکه افزایش قیمت حامل های انرژی در بودجه سال آینده از سوی

گفت: دولت نباید هزینه ایجاد اشتغال در جامعه را از مردم بگیرد و به طور قطع اینجانب با اصل افزایش قیمت حامل های انرژی مخالف هستم.

این عضو کمیسیون انرژی، صنایع و پالایش پتروشیمی اتاق ایران با اشاره به اینکه یکی از دستاوردهای دولت تدبیر و امید کنترل نرخ تورم و تزریق نقدینگی در جامعه است گفت: افزایش قیمت حامل های انرژی به طور قطع اقتصاد بیمار کشور را تا حد ممکن ملتهب خواهد کرد که وقوع این اتفاق در افزایش قیمت نرخ ارز و بر هم خوردن ثبات اقتصادی کشور موثر خواهد بود.

اسلامی تأکید کرد: افزایش قیمت حامل های انرژی در کاهش میزان امنیت سرمایه گذاری در کشور اثر منفی خواهد داشت به طوری که وقتی سرمایه گذاران داخلی و خارجی نسبت به ثبات قیمت حامل های انرژی اطمینان حاصل نکنند به طور قطع از انجام سرمایه گذاری های مختلف در کشور منصرف می شوند و همین موضوع در کاهش محسوس میزان سرمایه گذاری



رهاورد نشست مشترک با مدیرعامل برق اصفهان

## قول و قرارهای برقی به نفع سندیکایی ها

اعضای هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران به همراه اعضای هیات مدیره شعبه اصفهان این تشکل یکشنبه نوزدهم آذر ماه سال جاری ساعتی میهمان مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان و معاونینش بودند. در حاشیه این جلسه که گزارش تفصیلی آن به صورت جداگانه منتشر خواهد شد، گفتگویی با رسول موسی رضایی داشتیم که حاصل آن را می خوانید:

تشکیل شورایی برای تعامل سندیکا و برق منطقه ای اصفهان

رسول موسی رضایی، ضمن اشاره به درخواست اعضای هیات مدیره شعبه اصفهان سندیکا مبنی بر ایجاد شورای گفتگویی برای ایجاد تعاملات سازنده تر با برق منطقه ای اصفهان اذعان کرد: بدون شک تشکیل این شورا می تواند بسیار اثربخش باشد. به هر حال این مساله غیر قابل انکار است که پتانسیل و توان صنعت در بخش خصوصی و دولت به صورت مجتمع می تواند تاثیرگذار باشد.

وی دسترسی به نیروی انسانی جوان و متخصص در حوزه های مختلف صنعت برق اعم از تولید، توزیع و انتقال را یک پتانسیل بزرگ برای صنعت برق دانست و خاطرنشان کرد: با وجود چنین پتانسیل هایی هر قدر ما در دولت بتوانیم به بخش خصوصی نزدیک تر شده و زمینه ای را فراهم کنیم که هر دو طرف به صورت شفاف نیازهایشان را مطرح کنند، قطعاً راه هموارتری برای عبور از چالش ها و دستیابی به توسعه در پیش خواهیم داشت.

موسی رضایی، ایجاد این شورا را فرصت مناسبی برای شناسایی پتانسیل های بخش خصوصی و دولتی دانست و افزود: از این طریق می توانیم ضمن شناسایی نقاط ضعف و چالش های موجود، برای توسعه و افزایش نقاط قوت صنعت برق در بخش های خصوصی و دولتی زمینه سازی کنیم. به طور یقین ایجاد چنین انسجامی در پیشرفت صنعت برق کشور اثربخش خواهد بود.

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان در ادامه تصریح کرد: موارد ما می توانیم با راهنمایی سندیکا و حمایت و مشارکت بخش خصوصی، صنعت برق کشور را به جایگاه حقیقی آن برسانیم. ایران قادر

است به یکی از بزرگ ترین قدرت های انرژی در منطقه بدل شود، کافی است دولت و بخش خصوصی در کنار هم زیرساخت های لازم برای دستیابی به این جایگاه را ایجاد کرده و توسعه دهند.

موسی رضایی ضمن تاکید بر اهمیت بهره‌گیری از توان ساخت داخل و پیاده سازی اقتصاد مقاومتی گفت: اگر موفق شویم در قالب یک حرکت منسجم و پایدار، پتانسیل های صنعت برق را چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی شناسایی کرده و آنها را توسعه دهیم، می توانیم در آینده ای نه چندان دور به قطب انرژی منطقه بدل شویم.

فرش قرمزبرق اصفهان برای قرارداد تیپ

**قطعا ما یکی از مجموعه هایی خواهیم بود که در صورت ابلاغ قرارداد تیپ از سوی شرکت توانیر، نسبت به پیاده سازی آن اقدام خواهیم کرد. اگر متن این قرارداد در جهت عدم آسیب به بخش خصوصی کار شده و براساس ضوابط قانونی و با توجه به منافع دو طرف تدوین شده باشد، چرا باید از پیاده سازی آن سر باز بزنیم؟**

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان ضمن تاکید بر لزوم پیاده سازی قراردادهای تیپ عنوان کرد: قطعا ما یکی از مجموعه هایی خواهیم بود که در صورت ابلاغ قرارداد تیپ از سوی شرکت توانیر، نسبت به پیاده سازی آن اقدام خواهیم کرد. وی در ادامه خاطرنشان کرد: اگر متن این قرارداد در جهت عدم آسیب به بخش خصوصی کار شده و براساس ضوابط قانونی و با توجه به منافع دو طرف تدوین شده باشد، چرا باید از پیاده سازی آن سر باز بزنیم؟

رسول موسی رضایی در خصوص عدم اعمال تعدیل ها در متن قراردادها گفت: مهمترین گرفتاری ما این است که قراردادها به لحاظ پیش بینی شرایط فورس ماژور نقص هایی داشت، به علاوه مراجع نظارتی هم نمی توانستند با خوش بینی این موضوع را بررسی کنند. در نهایت موضوع این قراردادها و شرایط فورس ماژور حاکم بر آنها با شک و حساسیت مورد بررسی قرار می گرفت و همین مساله این دست از قراردادها را دچار پیچیدگی های بسیاری کرد.

این مقام مسئول تصریح کرد: به هر حال در قرارداد وقتی موضوعی پیش بینی نشده، هر اقدامی به منظور پوشش آن موضوع، اعمال سلیقه شخصی محسوب می شود و حتی ممکن است نظرات افراد مختلف در مورد این دست از موضوعات کاملا متفاوت باشد. نگرانی اصلی این بوده و هست که این تفاوت ها در شرایطی به ایجاد مفاسد یا گرفتاری هایی منجر شود و به همین دلیل باید به نهادهای نظارتی در خصوص سخت گیرهای کنونی حق داد.

موسی رضایی ضمن اشاره به این نکته که برق اصفهان از سال های گذشته مبتکر قراردادهای تیپ بوده است، تصریح کرد: پیش از این ما قرارداد تیپی را در کمیته ها و کارگروه های شرکت برق منطقه ای اصفهان تهیه و نهایی کرده و از آن در مناقصات استفاده می کردیم. البته ایجاد برخی از گرفتاری ها و تنوع موضوعات مربوط به تعدیل بهره گیری از این متن قرارداد را دچار اختلال کرده و گاه ناگزیر به تغییر متن آن شدیم، اما همچنان چارچوب اصلی این قرارداد را که شامل تعدیل ها نیز هست، رعایت می کنیم.

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان در ادامه به قانون مناقصات دستگاه های دولتی به عنوان مهمترین خط قرمز برای قرارداد تیپ یاد کرد و افزود: قانون مناقصات یک خط مشی و چارچوب اصلی دارد و خط قرمزی برای ما ترسیم کرده است. اگر در قرارداد تیپ، این چارچوب ها رعایت شده باشد، ما در اجرایی کردن آن تردید نخواهیم کرد. وی در ادامه تاکید کرد: در صورت تدوین چنین قراردادی قطعا علاوه بر تامین منافع بخش خصوصی، شرکت های کارفرما هم قطعا کار خود را راحت تر پیش خواهند برد. لذا برای تدوین یک قرارداد تیپ باید هماهنگی های لازم بین سندیکا به عنوان نماینده بخش خصوصی با بخش دولتی صورت گیرد، در این صورت کار به شکلی روان تر و با سرعتی بیشتر انجام خواهد شد.

چرا برق اصفهان قرارداد متوقف ندارد؟

رسول موسی رضایی ضمن بیان این نکته که در برق منطقه ای اصفهان هیچ قرارداد متوقفی وجود ندارد، اذعان کرد: ما هم بخشی از کشوریم و با مشکلاتی که گریبانگیر حوزه های مختلف بوده، درگیر بوده ایم. اما چند نکته ظریف در عملکرد ما وجود دارد، که فکر می کنم از اهمیت وافر برخوردارند.

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان هماهنگی با دستگاه های نظارتی را اولین و مهمترین اقدام کارسازی مجموعه تحت مدیریتش برای جلوگیری از ایجاد بحران هایی مانند قراردادهای متوقف دانست و گفت: ما تلاش کردیم تحت نظارت این دستگاه ها تصمیم گیری های لازم را انجام دهیم. این هماهنگی ها حتی گاه نانوشتی و غیرقابل تدوین بوده است. اما تصمیم گیری براساس بررسی و موشکافی دقیق موضوعات و مسائل در برق اصفهان و نیز حصول اطمینان از صحیح بودن اقدامات انجام شده، اصلی ترین منشا نداشتن قرارداد راکد در برق اصفهان است.

وی تاکید کرد: همه ما در برق منطقه ای اصفهان اعم از هیات مدیره و معاونین در کنار دستگاه های نظارتی شامل دیوان محاسبات و سازمان بازرسی، با هماهنگی تصمیمی را اتخاذ می کنیم که به نفع اقتصاد ملی و کشور و در نهایت به نفع پروژه است. تنها زمانی تصمیم گیری انجام می شود که همه ما به یک اجماع فراگیر رسیده باشیم. همدلی، تفاهم، همفکری و درک متقابل شاه کلید حل این مشکل است که شاید در برخی از بخش ها ضعیف باشد و همین مساله به گسترده شدن معضلاتی مانند قراردادهای متوقف شده است.

یک امتیاز برای سندیکایی ها

در مناقصات برق اصفهان

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان در خصوص در نظر گرفتن امتیاز ویژه برای اعضای سندیکا در مناقصات هم گفت: باید این موضوع را با همکارانم مطرح کنم، اما از نظر من مانعی برای این کار وجود ندارد. دست ما در اسناد مناقصه باز است و هر چیزی را می توانیم در این اسناد پیش بینی کنیم. به عنوان مثال در حال حاضر ما برای شرکت های بومی به دلیل در دسترس بودنشان یک امتیاز ویژه قائل شده ایم و می توانیم چنین امتیازی را هم برای اعضای سندیکا قائل شویم.

موسی رضایی در ادامه خاطرنشان کرد: از دیدگاه من همه شرکت های برق منطقه ای می توانند این کار را انجام دهند، زیرا این پیشنهاد شدنی و منطقی است و مغایرتی با قانون ندارد. وقتی یک مجموعه نظراتش به عنوان یک تشکل حرفه ای و تخصصی برای مراجع کشور قابل قبول است، قطعا عضویت در آن می تواند امتیاز خاصی در مناقصات برای شرکت ها به دنبال داشته باشد. ■

حضرتعالی ابلاغ قرارداد تیپ صنعت برق و اساسا روند و شیوه مذاکرات آن را چگونه ارزیابی می فرمایید؟

شکی نداریم که وزارت نیرو با ارائه بیشترین کمک به ساخت داخل، همکاری موفقی را در این عرصه با بخش خصوصی داشته است. اما در مورد کیفیت این همکاری در خصوص قرارداد تیپ به نظر می آید باید از زوایای کلی تری به مساله نگاه کرد. قطعا هیاتی که این مهم را در دور اخیر مذاکرات به نتیجه رساندند بهتر از بنده می توانند در مورد جزئیات قرارداد تیپ ابلاغی و تفاوت آن با موارد گذشته صحبت کنند، اما من سعی دارم از جهت لوازم اجرایی شدن قرارداد تیپ به موضوع بپردازم. در حال حاضر وزارت نیرو از ظرفیت بخشنامه های صادره از طرف دولت در این رابطه استفاده لازم را به عمل نمی آورد. اگر چه در پاره ای از موارد حتی تفسیرهایی از بخشنامه ها میکنند که منافع بخش خصوصی در آن محفوظ شود

چنان که مستحضرید امروزه زیان ده بودن بدنه بزرگ در دولت ها و اهمیت بخش خصوصی در اشتغال زایی امری ثابت شده است و به نظر می آید سیاست کلی دولت نیز بر این امر صحنه می گذارد. اما این موضوع مستلزم چانه زنی مداوم دولت و بخش خصوصی است. بر این اساس در صنعت برق نیز مذاکره با وزارت نیرو، حائز محاسن و همزمان معایبی است. از محاسن آن می توان به این نکته اشاره کرد که در مذاکره مستقیم، کارفرما و پیمانکار با فهم متقابل و شفاف دلایل و مشکلات یکدیگر، می توانند در حل آن ها به سهولت و سرعت بیشتری عمل کنند و به یک راهکار قابل اجرا دست یابند.

اما نباید فراموش کرد که بدیهی است هر یک از طرفین قرارداد باید منافع سازمان خود را در نظر داشته باشد. بنابراین نباید وزارت نیرو و شرکت های تابعه را برای عدم اعمال بعضی نکات مورد نظر سندیکا در قرارداد تیپ سرزنش کرد. اساسا این وزارتخانه به عنوان طرف مقابل قرارداد نمی تواند جانب پیمانکار را در این مذاکره لحاظ کنند.

بنابراین مذاکره با طرف قرارداد اگر چه از حیث آشنا شدن با دغدغه های یکدیگر بسیار مفید است، اما ابلاغ قرارداد تیپ باید از دستگاهی قانون گذار صورت گیرد تا واجد رسمیت باشد. البته این مساله تنها منحصر به مشکل وزارت نیرو با پیمانکاران و سازندگان حاضر در صنعت برق نیست و یک مشکل فدراسیونی یا کنفدراسیونی است که باید از اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی عبور کند تا عواقب آن برای دولتی که ادعا می کند به دنبال مشارکت هر چه بیشتر بخش خصوصی است بزرگ و مشخص شود. مضاف بر آنکه استقبال شرکت کنندگان از مناقصات، عملا از نظر وزارت



## انتظار فرج از قراردادهای غیر منصفانه!

گفت و گو با سیروس رضا مقدم،

عضو علی البدل هیات مدیره سندیکا و عضو هیات مدیره شرکت نیرو تابلو

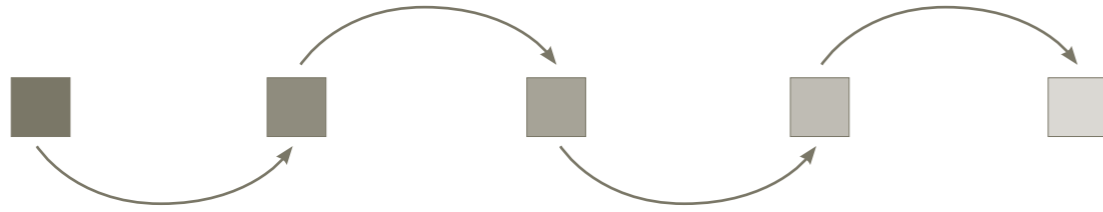
آنچه امروز از قرارداد تیپ ابلاغی توسط شرکت توانیر می شناسیم آنچنان که سیروس رضا مقدم به عنوان یکی از فعالان بخش خصوصی، در این زمینه می گوید یادآور تجربه مشابهی است که قریب به هشت سال پیش و با حضور چندین باره نمایندگان سندیکا و توانیر بر سر میز مذاکره رقم خورد. این عضو علی البدل هیات مدیره سندیکا به پشتوانه این تجربه پنجاه سال در صنعت برق، لزوم حضور طرف سومی را به نام نهاد نظارت یا رگولاتوری بخردانه توصیه می کند. وی تعیین شرایط جزایی را که توسط این نهاد بی طرف مورد نظارت و اعمال قرار گیرد، شرط اصلی اجرایی شدن قرارداد تیپ جدیدی می داند که نمی خواهد به اجرایی شدن و بی مهری دچار شود. در ادامه مشروح این گفت و گو را خواهید خواند:



# الزامات تعامل سازنده سندیکا و شرکت برق منطقه ای تهران

محسن پوررفیع عربانی؛

رئیس کمیته مهندسی مشاور سندیکا و مدیرعامل شرکت نامداران صنعت انتقال



مقدمه: تامین ۳۱۲ دستگاه پست های فوق توزیع با مدیریت شرکت برق منطقه ای تهران در قالب فاینانس در سه سال گذشته موجب شد تا سازندگان و پیمانکاران و مشاوران عضو سندیکا و بخصوص هیات مدیره سندیکا در گزارش ها و مصاحبه ها و نشریات موضوع را به درستی شفاف سازی نکنند و همواره بر آن بودند که چرا وزارت نیرو اعتبار مربوطه را به آنان واگذار نمی کند تا آنان خود نسبت به تامین این پست ها تامین و اجرایی نمایند، غافل از آنکه اعتبار به صورت فاینانس بوده و فاینانسور سهمی در تامین تجهیزات دارد بخصوص فاینانس از کشور چین بوده است.

علاوه بر آن اعلام نمودند تجهیزات پست های ۶۳ و ۱۳۲ کیلوولت چینی از کیفیت لازم برخوردار نیست که باعث شد چندین جلسه در سندیکا با حضور مسئولین برق تهران و مشاور موضوع واکاوی شود، اما مصاحبه مسئولان سندیکا کماکان مبنی بر نفی انجام کار ادامه داشته که بنظر به نفع کشور نبوده است، زیرا این پست ها و متعاقب آن ۸۴ دستگاه پست های انتقال از اولویت خاصی در شبکه برق کشور برخوردار است و استحضر دارند پست های موجود برق کشور با معضلاتی پیک تابستان گذشته را گذرانده اند. استقرار تعداد زیادی پست های سیار و مدولار در شبکه سراسری خنک کردن مصنوعی ترانس ها جهت باردهی بیشتر از جمله تمهیدات تابستان ۹۶ بوده است.

۱- روند اجرایی تامین و فاینانس ۳۱۲ دستگاه پست های فوق توزیع  
باستناد تجارب گذشته مشاور در دیگر کشورها و استفاده از تیم فنی و بازرگانی شرکت برق منطقه ای تهران و دعوت از نمایندگان محترم شرکت توانیر در جلسات این پروژه به پنج بسته

تبدیل و بازرگانی مناقصه بین المللی و ارزیابی سه مرحله ای شامل:

۱-۱- ارزیابی کیفی

۱-۲- ارزیابی فنی

۱-۳- ارزیابی فنی و مالی و بازرگانی کیفی

خوشبختانه تا کنون دو بسته از پنج بسته به قرارداد منجر شده و مسائل و مشکلات بسیار پیچیده بانکی کشور حل و فصل گردیده است، هم اکنون با جلسات متعدد با بانک ها و ارگان ها بسته اول به اجرا و بسته دوم در مرحله گشایش اعتبار و معرفی بانک عامل می باشد و سایر بسته ها تدریجا تا پایان سال انجام خواهد شد.

۲- بازتاب تامین پست ها

حال، گذری بر یکی از بسته ها و نحوه تامین و تحویل آن می نمایم در بسته اول:

بر اساس مقررات فاینانس در ایران باید فروشنده بیش از ۵۰ درصد تجهیزات را از داخل کشور تامین نماید، خوشبختانه در تعهد قراردادی بسته اول ۸۰ درصد ساخت داخل منظور شده است، تصور نمایم کنسرسیوم مجبور است ضمن تامین مالی ۸۰ درصد تامین تجهیزات را به سازندگان داخلی اختصاص دهد با فرض اینکه ۷۰ درصد پروژه مربوط به تامین تجهیزات و ۲۵ درصد نصب و راه اندازی و ۵ درصد خدمات مشاوره باشد، خواهیم دید در این پروژه:

$$0.7 \times 80 = 56\%$$

$$0.05 + 0.25 + 0.56 = 86\%$$

یعنی یک پست فوق توزیع به میزان ۸۶٪ سهم داخلی و ۱۴ درصد سهم خارجی با تامین فاینانس خریداری شده است. آیا فکر می کنید در شرایط سخت مالی وزارت نیرو این کار تا چه حد به نفع کشور می باشد و چه سازنده ها و پیمانکاران و مشاورانی در این پنج بسته مشغول کار خواهند شد، به خصوص خرید تجهیزات

از داخل به صورت ارزی خواهد بود و مشمول نوسانات بازار ارز نیز نخواهد بود.

بخش پایانی

بسیار خوشوقتیم که اعضای محترم سندیکا بخصوص اعضای محترم هیات مدیره و دبیر محترم سندیکا بالاخره به این مهم دست یافتند که اقداماتی که برق تهران و شرکت مهندسی نامداران صنعت انتقال به عنوان مشاور جهت اخذ فاینانس انجام می دهند منطبق با الگویی است که ریاست محترم سندیکای صنعت برق در خبرنامه شماره ۲۰۷۰ مورخ ۲۱/۰۸/۹۶ سندیکا تحت عنوان "الگوی پیشنهادی بخش خصوصی برای سرمایه گذاری خارجی در صنعت برق" دقیقاً با عملکرد تیم پروژه مطابقت دارد، زیرا اگر به گفتار ایشان توجه نمایید ایشان به دو روش تاکید کرده اند:

۱- روش نخست اینکه بخش خصوصی کنار تامین کننده خارجی قرار گیرد.

۲- روش دوم تشکیل شرکت مشترک (کنسرسیوم، جوینت ونچر)

از آنجاکه در این مناقصات یک شرکت سازنده ایرانی به همراه سازنده و فاینانسور خارجی شرکت می نماید و قبلاً مشارکت خود را ثبت و سپس پیشنهاد ارائه کرده اند و کنسرسیوم تلاش می نماید با تعامل با سازندگان ایرانی سهم و درصد ساخت داخل را بیشتر نماید و حتی نیاز به قطعات خاصی باشد از منابع خارجی تامین کند گواه این امر است که در راستای پیشنهاد و سندیکا عمل شده است.

امید است تعامل سندیکا با دستگاه های مناقصه گذار کشور همسویی کامل داشته باشد. ■



## سندیکای صنعت برق ایران نمونه یک تشکل اقتصادی موفق

محیط کسب و کار در اقتصاد ایران شرایط نابسامانی دارد، اگرچه در طول سال های اخیر ثبات نسبی به اقتصاد کشور بازگشته اما ایران همچنان در موقعیت مطلوبی در رده بندی های بانک جهانی در حیطه شاخص های محیط کسب و کار قرار ندارد. واقعیت این است که هنوز هم اقتصاد کشورمان سرشار از ریسک ها، موانع و کاستی هاست و رکود چند سال اخیر هم به این چالش ها به شدت دامن زده است. در این شرایط که تقریباً همه صنایع به نوعی با سختی های آن دست به گریبانند، صنعت برق شاید کمی عمیق تر به چالش کشیده شده باشد. سوء مدیریت، رکود، کسری بودجه و اقتصادی که روی خشت کج قیمت گذاری های یارانه ای، بنایی نامتوازن دارد، دست صنعت برق را برای توسعه بسته است. در این میان بخش خصوصی این صنعت اگرچه به عنوان یکی از پرچمداران توسعه و خودکفایی شناخته می شود اما از این بحران ها بی نصیب نمانده است.

وقتی در سال ۱۳۷۹ جمعی از فعالان بخش خصوصی صنعت برق ایجا تشکلی با عنوان سندیکای سازندگان تجهیزات برقی را دنبال می کردند، شاید هرگز چنین روزهای دشواری را برای این صنعت قابل پیش بینی نمی دانستند. با این همه اما این تشکل با اتکا به توان و کار جمعی مدیرانی که در قالب موسسین و بنیانگذاران آن گرد هم آمده بودند، به سرعت گسترش یافت. تدوین استراتژی اولین گام برای توسعه پایدار تشکلی بود که در سال ۱۳۸۳ به سندیکای صنعت برق ایران تغییر نام داد. ایجاد کمیته های تخصصی و عمومی فراخور نیازها و حوزه فعالیت اعضا، گسترش و برنامه ریزی برای عضوگیری و تعامل فعال با سازمان ها و نهادهای مرتبط در دولت، مجلس، اتاق بازرگانی و سایر سازمان های مرتبط، سندیکا را روی ریل رشد و توسعه قرار داده است. روند صعودی فعالیت های سندیکا با افزایش اعضای آن تا مرز ۵۰۰ شرکت و ایجاد ۲۰ کمیته تخصصی و عمومی فعال ادامه یافته که البته برقراری تعامل فعال و سازمان یافته با اعضا و

گسترش رسانه های سندیکا، بر توان این تشکل بیش از پیش افزوده است. در سندیکای صنعت برق ایران تلاش شده که از تمام توان رسانه ای حاضر برای تحکیم و توانمندسازی رابطه با اعضا بهره گیری شود. انسجام ارتباط دبیرخانه این تشکل با اعضای پر تعدادش کاملاً قابل توجه است. این ارتباط در قالب تنوع گسترده خدمات ارائه شده از سوی سندیکا به اعضا، بنیان های مستحکم تری نیز پیدا کرده است. سندیکای صنعت برق ایران به عنوان یک تشکل موفق اقتصادی تصویر روشنی از اهداف و برنامه های آنی خود دارد. پیگیری منافع مشترک و بهبود محیط کسب و کار اعضا، توسعه بازار کسب و کار و صادرات اعضای سندیکا، انجام پژوهش های راهبردی و تخصصی صنعت برق، پیگیری و توسعه برنامه های اطلاع رسانی و روابط عمومی سندیکا و توسعه عضویت با اتکا به گسترش خدمات سندیکا به شرکت های عضو از جمله مهمترین اهدافی است که برنامه های این تشکل بر اساس آنها پی ریزی شده است. در همین راستا اجرای پروژه های بهبود محیط کسب و کار اعضا، پیگیری منافع مشترک شرکت های عضو، پیگیری مطالبات معوق اعضای سندیکا از دولت، افزایش قدرت تأثیرگذاری و نفوذ سندیکا بر نهادهای تصمیم گیر و سیاستگذار کسب و کار و نیز تعریف همکاری های مشترک و تأمین مالی پروژه های صنعت برق در جهت خروج اعضا از رکود در دستور کار سندیکا قرار گرفته است.

توسعه فعالیت های دبیرخانه با حدود ۳۰ نفر منابع انسانی تمام وقت و سازماندهی کمیته ها با مشارکت داوطلبانه اعضا در کمیته ها، موفقیت هایی است که علیرغم رکود حاکم بر صنعت برق به دست آمده است. این روند با تغییر ساختار سندیکا و راه اندازی معاونت های اجرایی، پژوهش و برنامه ریزی و کمیته ها ادامه یافته که یکی از نتایج آن تدوین یک سند راهبردی ارزشمند در معاونت پژوهش سندیکا است.

سندیکای صنعت برق ایران با تدوین سند راهبردی کسب و کارهای صنعت برق، مسیر

جدیدی را در حوزه تشکلی آغاز کرده است. این سند با مشارک گسترده نخبگان، مدیران ارشد، پیشکسوتان و پژوهشگران صنعت برق و هزاران نفر ساعت کار تدوین و به اتاق بازرگانی ارائه شد. گفتنی است این سند بیش از هشت موضوع راهبردی را در خود جای داده و قرار است هر کدام از این موضوعات در قالب یک سند راهبردی جداگانه مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد.

سندیکای صنعت برق ایران که فعالیت خود را با ۲۹ شرکت آغاز کرد، امروز با بیش از ۵۰۰ شرکت عضو یکی از بزرگترین تشکل های اتاق بازرگانی ایران است و به عنوان یکی از بازوهای مشورتی در دولت، مجلس و اتاق پذیرفته شده است. البته در حوزه هایی مانند رتبه بندی، ارزیابی و پیمایش صلاحیت شرکت های پیمانکاری، این تشکل حکم یک بازوی اجرایی برای دولت نیز را پیدا کرده است.

سندیکا در حوزه توسعه صادرات هم یکی از تشکل های پیشروی اتاق ایران محسوب می شود. راه اندازی کمیته ای تخصصی و فعال با هدف تسهیل و توسعه صادرات و انتخاب سندیکا به عنوان تشکل نمونه صادراتی برای چهار سال متوالی به خوبی نشانگر تلاش هدفمند این تشکل در حوزه صادرات است. سندیکا در همین راستا چندین تفاهم نامه همکاری با دول بازارهای هدف به امضا رسانده و حیطه فعالیت خود در این حوزه را گسترده کرده است.

اینکه امروز وزارتخانه ها و سازمان های مرتبط، تصمیم سازی های حوزه برق به ویژه حیطه ساخت تجهیزات، پیمانکاری، مشاوره و بازرگانی را به اخذ نظرات سندیکا موکول می کنند و یا مجلس نظرات این تشکل در خصوص بودجه صنعت در لایحه بودجه را می پذیرد، نشان می دهد که سندیکا مسیر درستی را در حیطه فعالیت های خود برگزیده است.

امید که این مسیر، بخش خصوصی صنعت برق ایران را به سوی روزهایی روشن تر و توسعه ای روزافزون تر هدایت کند. ■

\*برگرفته از نشریه تشکل های اتاق بازرگانی ایران

## مقالات



/ حمید حسین زاده /  
مشاور حقوقی و معاون طرح و توسعه مؤسسه حقوقی تریپل ایچ اینترنشنال



/ دانیال شهری /  
کارشناس پیمان در مدیریت طرح شرکت ملی صنایع پتروشیمی



# درآمدی بر قیمت‌های پایه، غیرپایه و جدید در قراردادهای پیمانکاری

پیمان»، با ضوابط پیش‌بینی‌شده در نظام فنی و اجرایی کشور، مستلزم شناخت انواع قیمت در قراردادهای موصوف است. از این‌رو، شناخت و تبیین دقیق انواع قیمت که، بر مدل قیمت‌پذیری و پرداخت مابه‌ازاء کار، مؤثر است از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. مقاله حاضر با هدف یکسان‌سازی رویه برخورد عوامل اجرای پروژه با هریک از قیمت‌های مورد بررسی (ناظر به محیط و ماهیت آن‌ها) نگارش یافته است. بنابراین، با در نظر گرفتن محیط قراردادی ناظر به عقد مناقصه و عقد پیمان، ابتدا به ساکن، دو تقسیم‌بندی کلی را پیش‌رو خواهیم داشت. الف. مرحله مناقصه (پیش از ارجاع کار)؛ ب. مرحله پیمان (پس از ارجاع کار) یا مرحله اجراء.

الف. مرحله مناقصه  
قیمت‌های این مرحله، براساس ماهیت ناظر به اقلام پایه و غیرپایه، در دو دسته مجزا تعریف، تبیین و تشریح گردیده است.

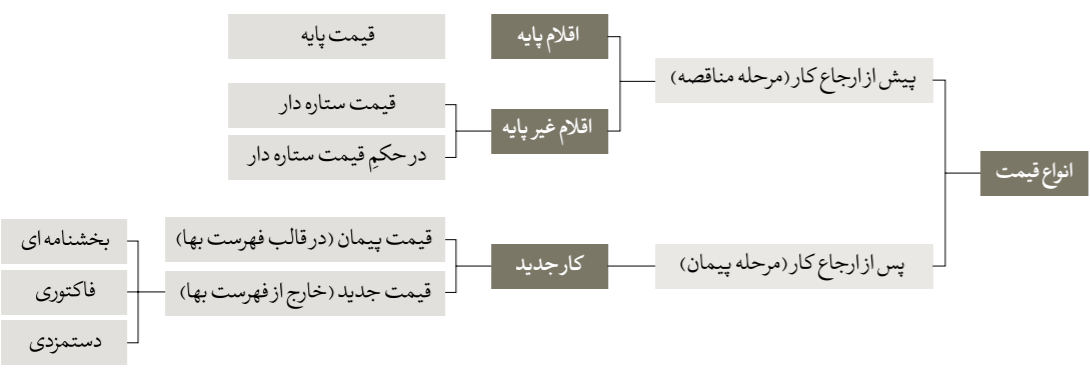
الف ۱. اقلام پایه  
طبق «بند ۲-۱» دستورالعمل کاربرد فهارس‌بهای ابلاغی، اقلام پایه، اقلام عمومی کارهای هر رشته از فهرست‌بها است که دارای شرح ردیف (معوض) و بهای واحد (عوض) می‌باشد. همچنین براساس «بند ۳» کلیات فهارس‌بها، قیمت‌های فهارس‌بها، متوسط هزینه اجرای کارهای مربوط به هر رشته بوده و شامل هزینه‌های تأمین و به کارگیری نیروی انسانی، ماشین‌آلات و ابزار و همچنین تأمین مصالح مورد نیاز، شامل، تهیه، بارگیری، حمل و باراندازی مصالح، جابه‌جایی مصالح درکارگاه، اتلاف مصالح و به طور کلی اجرای کامل کار است. هزینه آزمایش

و راه اندازی (برحسب مورد) در بهای واحد ردیف‌های فهرست‌بها پیش‌بینی شده است. طبق «بند ۵» هم، قیمت‌های فهرست‌بها، قیمت‌های کاملی برای انجام کار، طبق نقشه و مشخصات فنی تعریف شده است. ضمناً به حکم «بند ۲۰» کلیات فهارس‌بها، فهارس‌بهای ابلاغی هررشته بر مبنای قیمت‌های سه ماهه چهارم سال پیش از ابلاغ محاسبه شده است. قیمت متناظر با اقلام پایه فهرست‌بها را، قیمت پایه می‌نامند.

الف ۲. اقلام غیرپایه  
قبل از تعریف و دسته‌بندی اقلام غیرپایه، بایستی متذکر شد که، این اقلام ناظر به مرحله پیش از اجرای پیمان می‌باشند و در هنگام تهیه برآورد اجرای کار، به‌منظور تدوین اسناد مناقصه کاربرد دارند. چنانکه، مقررگذار نیز، در صدر ابلاغیه دستورالعمل نحوه تهیه و تصویب ردیف‌های ستاره‌دار به شماره ۳۴۰۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۰۷، محل زمان آن را، هنگام برآورد هزینه و قبل از واگذاری کار، بیان داشته است؛ «بند ۲-۱» بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵، با موضوع دستورالعمل نحوه تعدیل آحادبهای پیمان‌ها که در مقام تعریف اقلام ستاره‌دار بیان می‌دارد «ردیف‌های غیرپایه (اقلام ستاره‌دار) که، برای آنها قیمت پایه تهیه نشده است و هنگام تهیه برآورد، قیمت آنها، مطابق دستورالعمل مربوط تعیین و تصویب می‌گردد» نیز، نظر نگارندگان را، تأیید می‌نماید. شایان ذکر است، «بند ۲-۶» دستورالعمل کاربرد فهرست‌بهای اینبیه سال ۱۳۹۶، برای این دسته از اقلام، محدودیتی قائل شده است؛ چنانکه

بیان می‌دارد «در کارهایی که از طریق مناقصه عمومی واگذار می‌شود، چنانچه جمع مبلغ برآورد ردیف‌های ستاره‌دار، نسبت به جمع مبلغ برآورد ردیف‌های فهرست‌بها (پایه و غیرپایه) بدون اعمال هزینه تجهیز و برچیدن کارگاه، در این رشته، بیشتر از سی (۳۰) درصد باشد، لازم است دستگاه اجرایی قبل از انجام مناقصه، شرح و بهای واحد تمامی ردیف‌های ستاره‌دار در آن رشته را، پس از تصویب، همراه با تجزیه قیمت مربوط، به دبیرخانه شورای عالی فنی، در سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال دارد تا پس از رسیدگی و تصویب توسط شورای عالی فنی (براساس دستورالعمل نحوه تهیه و تصویب ردیف‌های ستاره‌دار)، ملاً عمل قرار گیرد. در کارهایی که از طریق مناقصه محدود یا ترک تشریفات مناقصه واگذار می‌شوند، سقف یاد شده به ترتیب پانزده (۱۵) و ده (۱۰) درصد خواهد بود.» با اوصاف مذکور، اقلام غیرپایه، به دو دسته زیر، تقسیم می‌گردند:

الف ۲-۱. اقلام ستاره‌دار  
ردیف‌هایی که شرح ردیف و بهای واحد آنها، در فهارس‌بها وجود ندارد و به منظور برآورد صحیح از نحوه اجرای کار به برآورد پیمان اضافه می‌گردند. براساس «بند ۲-۱» دستورالعمل کاربرد فهارس‌بهای ابلاغی «در مواردی که مشخصات فنی و اجرایی ویژه‌ای مورد نیاز کار باشد، که اقلام آن با شرح ردیف‌های این فهرست‌بها تطبیق نکند، شرح ردیف مناسب برای آن اقلام، تهیه و در انتهای گروه مربوط، با شماره ردیف جدید درج می‌شود. این ردیف‌ها، با علامت ستاره مشخص و به عنوان ردیف‌های ستاره‌دار نامیده



می‌شوند. بهای واحد ردیف‌های ستاره‌دار، با روش تجزیه قیمت و براساس قیمت‌های دوره مبنای هر فهرست‌بها، محاسبه و در برابر ردیف مورد نظر درج می‌شود. هرگاه دستورالعملی برای پرداخت ردیف‌های ستاره‌دار مورد نیاز باشد، متن لازم تهیه و به انتهای مقدمه فصل مربوط با شماره جدید اضافه می‌شود.»

الف ۲-۲. در حکم اقلام ستاره‌دار  
باتوجه به اینکه فهارس‌بها قیمت کارهای متداول و متعارف را معین می‌نماید، ردیف‌هایی وجود دارد که شرح ردیف آنها (شرح آئیم)، در فهارس‌بها موجود بوده، لیکن به دلیل عدم امکان قیمت‌گذاری صحیح فاقد بهای واحد می‌باشند. «بند ۲-۴» دستورالعمل کاربرد فهارس‌بها، در این خصوص تصریح دارد «بهای واحد ردیف‌هایی که، شرح آنها در این فهرست‌بها موجود است، اما بدون بهای واحد هستند،... و این اقلام نیز، ردیف‌های ستاره‌دار محسوب می‌شوند.» بنابراین، اقلام دارای شرح ردیف در فهرست‌بها، که فاقد قیمت واحد هستند، در حکم اقلام ستاره‌دار می‌باشند. بنابراین، قیمت‌های متناظر با اقلام غیرپایه و یا اقلام پایه فاقد قیمت در فهرست‌بها را، قیمت‌های ستاره‌دار می‌نامند.

ب. مرحله اجرای کار  
قبل از تعریف و دسته‌بندی کارهای جدید (اضافی)، بایستی متذکر گردید که، این موارد، ناظر به مرحله اجرای پیمان می‌باشند و پس از اتمام فرآیند ارجاع کار و با شروع عملیات اجرایی انجام این فعالیت‌ها لازم دانسته و به پیمانکار منتخب، ابلاغ شده است. در واقع

نگاره ی شماره ی یک - انواع قیمت

کارهای جدید در معنای عام خود، شامل کارهای اضافی، با نرخ (قیمت) پیمان و کارهای اضافی با قیمت جدید می‌گردد که، به شرح ذیل دسته‌بندی و تعریف می‌شوند:

ب ۱. در قالب فهرست‌بها (کارهای اضافی با قیمت پیمان)

همانطور که در ابتدای بحث مطرح شد، قراردادهایی که هر جزء از عوض آن‌ها (ما به اجزاء خدمت/کار)، روبروی یک جزء از معوض (خدمت/کار) می‌ایستد، ریسک افزایش قیمت کار ناشی از تغییر در مقادیر را، به کارفرما تخصیص داده و وی را، به پرداخت مبالغ متناظر با تغییرات فهرست مقادیر، موظف نموده است. بدین جهت، اقلامی که در هنگام اجرای پیمان، علاوه بر احجام اولیه کارهای قرارداد و در چارچوب موضوع پیمان و در قالب فهرست‌بهای واحد پایه منضم به پیمان، از سوی کارفرما (به‌وسیله مهندس مشاور) و با رعایت مفاد شرایط عمومی پیمان، در خصوص تغییر مقادیر کار به پیمانکار ابلاغ می‌گردند و صرفاً مقادیر کار را افزایش می‌دهند، کارهای اضافی نامیده می‌شود. این گونه کارها که شرح و قیمت واحد موجود داشته و در اثنای اجرای کار، صرفاً مقادیر آن‌ها افزایش یافته است، از حیث ماهیت امر، تفاوتی با کارهای مندرج در پیمان ندارند؛ چنانکه «بند الف» از «ماده ۲۹» شرایط عمومی پیمان (بخشنامه شماره ۵۴/۸۴۲-۱۰۸۸/۱۰۲ مورخ ۱۳۷۸/۰۳/۰۳) اشعار می‌دارد «در ضمن اجرای کار، ممکن است مقادیر درج شده در فهرست‌بها و مقادیر منضم به پیمان، تغییر کند. تغییر مقادیر به‌وسیله مهندس مشاور محاسبه می‌شود و پس از تصویب کارفرما به



پیمانکار ابلاغ می‌گردد.» و بند یک از همان فزاد تصریح دارد که «افزایش مقادیر باید در چارچوب موضوع پیمان به پیمانکار ابلاغ شود» که به حکم قسمت پایانی از «بند الف» همان ماده، «پیمانکار با دریافت ابلاغ تغییر مقادیر کار، موظف به انجام کار با نرخ پیمان است.»

لذا در تعامل بخشنامه اخیر، با «بند ۲-۱-۵» بخشنامه شماره ۱۳۸۲/۰۹/۱۵، با موضوع دستورالعمل نحوه تعدیل آحاد بهای پیمان‌ها که، اشاره دارد «قیمت کارهای جدیدی که از فهرست بهای واحد پایه منضم به پیمان، یا فهرست بها واحد پایه‌ای که قیمت پیمان از آن انتخاب می‌شود، ...» بایستی بیان داشت، منظور مقره‌گذار از کارهای جدید در این فقره، کارهای اضافی با قیمت پایه پیمان می‌باشد.

شایان ذکر است، ردیف نخست «بند الف» از «ماده ۲۹» شرایط عمومی پیمان در بیان محدودیت های مبالغ ناظر به افزایش مقادیر، متذکر می‌گردد «افزایش مقادیر باید در چهارچوب موضوع پیمان به پیمانکار ابلاغ شود. جمع مبلغ مربوط به افزایش مقادیر و مبلغ کارهای باقیمت جدید (موضوع بند ج) نباید از ۲۵ درصد مبلغ اولیه پیمان بیشتر شود.»؛ بنابراین، قیمت متناظرا کارهای اضافی دارای قیمت واحد پایه در پیمان را، کار اضافی با نرخ پیمان می‌نامند.

۲.۰. خارج از فهرست بها (کارهای اضافی با قیمت جدید)

ب-۲-۱. بخشنامه‌ای به کارهایی که در برآورد اولیه قرارداد پیش بینی نشده‌اند، لیکن بنا به نیاز و ضمن اجرای پیمان، در چارچوب موضوع پیمان و خارج از قالب فهرست بهای واحد پایه منضم به پیمان، از سوی کارفرما (به وسیله مهندس مشاور) و با رعایت مفاد شرایط عمومی پیمان به پیمانکار ابلاغ می‌گردند، کارهای اضافی خارج از فهرست بها یا کارهای اضافی با قیمت جدید اطلاق می‌گردد. این اقسام علاوه بر تغییر مقادیر کار، تغییر در جنس و وصف را هم شامل می‌شوند و مستلزم تعریف قیمت جدید متناسب با آن می‌گردند. این گونه کارها، از حیث ماهیت امر، با کارهای مندرج در پیمان تفاوت دارند. چنانکه «بند ج» از «ماده ۲۹» شرایط عمومی پیمان (بخشنامه شماره ۱۳۷۸/۰۳/۰۳) بیان می‌دارد «اگر در چارچوب موضوع پیمان، کارهایی به پیمانکار ابلاغ شود که برای آنها قیمت و مقدار در فهرست بها و مقادیر منضم به پیمان پیش بینی نشده است، ...؛ قیمتی که با توافق پیمانکار و مهندس مشاور تعیین شود و به تصویب کارفرما برسد، ملاک پرداخت است.» و با درج عبارت «قیمت های جدیدی که به این صورت تعیین می‌شود ...»

در ادامه متن، با عنوان قیمت جدید از آن‌ها نام می‌برد.

لذا در تعامل بخشنامه اخیر، با «بند ۲-۱-۵» بخشنامه شماره ۱۳۸۲/۰۹/۱۵، با موضوع دستورالعمل نحوه تعدیل آحاد بهای پیمان‌ها که، اشاره می‌دارد «قیمت کارهای جدید در پیمان‌های منعقد شده بر اساس قیمت‌های واحد پایه که، برای آن‌ها قیمت در فهرست بهای منضم به پیمان یا فهرست بهای واحد پایه‌ای که، قیمت پیمان از آن گرفته شده، ...» بایستی بیان داشت، منظور از کارهای جدید، کارهای اضافی با قیمت جدید می‌باشد.

شایان ذکر است، به حکم «بند د» از «ماده ۲۹» شرایط عمومی پیمان، «جمع بهای قیمت های جدید، علاوه بر آنکه تابع سقف تعیین شده در بند الف است، نباید از ۱۰ درصد مبلغ اولیه پیمان بیشتر شود.»

بنابراین، قیمت متناظر با کارهای اضافی فاقد شرح و قیمت واحد پایه در پیمان را، کار اضافی با قیمت جدید می‌نامند. از طرفی، چون قیمت مذکور با ارائه طریق بخشنامه سازمان برنامه و بودجه، محاسبه و ملاک عمل قرار می‌گیرد، عنوان قیمت بخشنامه‌ای نیز به آن اطلاق می‌گردد.

ب-۲-۲. اقسام فاکتوری در خصوص اقسام فاکتوری، تعریف مشخصی در فهرست بها و بخشنامه‌های سازمان برنامه و بودجه دیده نمی‌شود؛ با این حال از مصادیق به کار رفته در این نشریات، اینگونه به ذهن متبادر می‌گردد که، پرداخت هزینه مربوط به اقسام فاکتوری ناظر به مرحله‌ی اجرای پیمان می‌باشد و اگرچه می‌توان برخی از هزینه‌های این اقسام را در زمان تهیه برآورد اجرای کار و به منظور تدوین و درج در اسناد مناقصه پیش بینی نمود، لیکن به دلیل خصوصیت ویژه آنها، در عین حالی که، خارج از قالب فهرست بهای واحد پایه منضم به پیمان یا فهرست بهای واحد پایه‌ای که قیمت پیمان مأخوذ از آن است، قرار می‌گیرند، مقره‌گذار به صورت استثنائی آنها را در دسته‌های پیش‌گفته طبقه بندی ننموده و لفظ «فاکتوری» را برای آنها اختیار نموده است. پس همین استثنائی بودن امر، نیازمند تصریح و تبیین مصادیق اقسام فاکتوری از سوی وی و تفسیر مضیق پیرامون ماهیت آنهاست. به طور نمونه «بند ۱۰» کلیات فهرست بهای واحد پایه رشته ابنیه (سال ۱۳۹۶) بیان می‌دارد «در فصل‌های کارهای فولادی سبک، کارهای آلومینیومی و کارهای چوبی، تهیه یراق آلات به عهده پیمانکار است؛ هزینه تهیه و حمل یراق آلات بر اساس فاکتور فروش مورد تأیید کارفرما با اعمال ضریب بالاسری به پیمانکار پرداخت

می‌شود.» از این رو اقسام فاکتوری، ناظر به کالا بدون عملیات اجرایی و یا با عملیات اجرایی محدود به نصب و راه‌اندازی است به نحوی که نسبت هزینه نصب به هزینه خرید بسیار پایین باشد و یا نصب و راه‌اندازی جزئی ناچیز (از حیث وزن ریالی) از فرآیند خرید محسوب گردد. قیمت متناظر با اقسام فوق را قیمت فاکتوری می‌نامند.

ب-۲-۳. کارهای دستمزدی در هنگام اجرای کار و بنا به نیاز، فعالیت‌هایی توسط کارفرما (مهندس مشاور) به پیمانکار ابلاغ می‌گردد که صرفاً شامل انجام عملیات اجرایی بوده و خرید و تهیه مصالح و تجهیزات را شامل نمی‌گردد، اینگونه فعالیت‌ها را کارهای دستمزدی می‌گویند و هزینه آن‌ها با توافق ارکان پروژه و با اعمال ضریب بالاسری به صورت- حساب های تأیید شده پیمانکار، پرداخت می‌شوند. چنانکه مقدمه «فصل ۲۹» فهرست بهای ابنیه، بیان می‌دارد کارهای دستمزدی، برای کارهایی پیش بینی شده است که «مصالح آن‌ها توسط و به هزینه کارفرما تهیه می‌شود. هنگام تهیه برآورد، شرح ردیف و بهای واحد کارهای دستمزدی مورد نظر، شامل بارگیری، حمل و باراندازی در کارگاه، جابجایی‌های لازم، نصب و راه‌اندازی، به صورت ستاره‌دار مطابق مفاد دستورالعمل کاربرد فهرست بها، تهیه و درج می‌شود.»

لفظ ستاره‌دار، در تعریف اقسام دستمزدی، به علاقه مشابهت و به قرینه حالیه، در معنای مجاز به کار رفته است و بایستی حمل بر معنای کار اضافی گردد. چه اینکه، اقسام ستاره‌دار در معنای حقیقی کلمه، ناظر به مرحله پیش از ارجاع کار هستند، در حالی که اقسام دستمزدی مرتبط با کارهای حین اجرای پیمان می‌باشند.

نتیجه‌گیری با توضیحات پیش‌گفته، مشخص شد که، قیمت در دو دسته‌بندی کلی ناظر به پیش از ارجاع کار (مرحله مناقصه) و پس از ارجاع کار (مرحله پیمان) است. قیمت‌های پیش از ارجاع کار، بابت اقسام پایه را، قیمت پایه و بابت اقسام غیر پایه را، قیمت ستاره‌دار (و یا در حکم ستاره‌دار) می‌نامند. پس از ارجاع کار هم، با عنوان کار جدید و در دو قالب فهرست بها و خارج از فهرست بها تقسیم بندی گردید. در مورد نخست، به جهت عدم تغییر در ماهیت کار، کار اضافی با قیمت پیمان و در مورد اخیر، به جهت تغییر در ماهیت کار، کار اضافی با قیمت جدید (بخشنامه‌ای، فاکتوری و دستمزدی) تعریف می‌گردد. ■

## بی توجهی به استانداردهای مدیریت بلای جان بخش خصوصی



تصویر: نمایی از کارگاه طرح مطالعاتی هائورن. ۱۹۲۴ میلادی.



مهدی زارع پور / مدیر کارخانه پرشین تابلو تابان کارشناس ارشد مهندسی مکانیک و کارشناس ارشد MIS

قسمت نخست

یکی از معضلاتی که هرکدام از ما حداقل یک مرتبه آن را تجربه کرده‌ایم، حس غلط «همه چیزدانی» در میان افراد است؛ اظهار نظرات گوناگون و به ظاهر تخصصی در باب تمامی مسائل، خواه اجتماعی یا سیاسی، خواه فنی و پزشکی، خود گواه این ادعا است. حال، اگر این احساس مخرب، در میان مدیران رواج یابد، آسیب آن مستقیم متوجه زیرمجموعه تحت مدیریت و سرانجام، تحت الشعاع قرار دادن کل سازمان خواهد بود.

با آنچه تجربه شخصی برای نگارنده به ارمغان آورده است (تجربه همکاری مستقیم با بیش از بیست مدیر در سازمان و ارگان‌های گوناگون)، اکثر قریب به اتفاق مدیران، بدون حداقل اطلاعات از «تئوری‌های مدیریت و سازمان»، آنچه را به نظر خویش صحیح می‌آید، اجرایی ساخته و عناوین، مقالات و مباحث موجود را، صرفاً مناسب کلاس‌های درس دانشگاه می‌دانند که در عمل هیچ فایده‌ای ندارد! در خوش بینانه‌ترین حالت ممکن، مدیران علاقمند به یادگیری، نبود فرصت کافی در بیست و چهار ساعت شبانه روز را که خالق هستی هوشمندانه آن را طراحی کرده، دلیل عدم مطالعه می‌نامند. معهداً، اهمیت انتخاب این موضوع از دیدگاه نگارنده چه بوده است؟

در شرایط حاکم بر بنگاه‌های تولیدی، اقتصادی و... که رقابت تنگاتنگ، منابع بسیار محدود، جامعه هوشمند در انتخاب و نیروی کار حرفه‌ای و دانشی تر شده است، بسیاری از صاحبان سرمایه (یا صاحبان بنگاه‌های مذکور)، از رکود حاکم و شرایط سخت اقتصادی و تجاری گله مند هستند و همه چیز را مستقیماً، متوجه

شرایط برون سازمانی مانند سیاست های دولت، موانع خارجی و... می‌دانند حال آنکه از نقش خویش در شرایط حاکم بر سازمان، چشم پوشانده‌اند. (عملانیمی از ماتریس SWOT را حذف می‌کنند!)

ممکن است با سعی و خطا، تجارب مفید مدیریتی کسب گردد، اما بهای این شیوه، بسیار گزاف تر از بهای پرداخت شده برای مطالعه کتاب، شرکت در دوره‌های آموزشی فشرده و سایر راه‌کارهای آموزشی مدیریتی خواهد بود که هدف آن‌ها، انتقال تجارب موفق و ناموفق گذشتگان برای وسیع شدن حیطه تفکر است. این مهم نیازمند توضیح جهت شفافیت بحث می‌باشد که انتظار نمی‌رود تمامی مدیران، یک فارغ التحصیل تراز اول دانشگاهی باشند، بلکه انتظار می‌رود، همانگونه که مدیران اعتقاد دارند (و این گونه نیز می‌باشند) که «مدیریت» یک ماهیت تخصصی است، برای اشتغال در این جایگاه تخصصی، اطلاعاتی هرچند حداقلی، از این تخصص کسب کند و به نظر نمی‌رسد، این خواست، غیرمعقول یا زیاده‌خواهی محسوب شود.

همان گونه که پیش‌تر نیز اشاره شد، در شرایط فعلی حاکم بر بخش خصوصی، که صاحبان مشاغل جهت کاهش لطمات وارده و حفظ حاشیه سود منطقی، در اندیشه بهسازی و بهبود عملکرد فرورفته‌اند، آیا اگر نیم‌نگاهی به مطالعات «هائورن» که حدود نود و سه سال قبل انجام و نتایج آن ثبت شده است داشته باشند، در تصمیم‌گیری، جنبه‌های بیشتری مد نظر قرار نخواهد گرفت؟

از دیگر نقاط ضعفی که به عقیده نگارنده در حوزه مدیریت بخش خصوصی وجود دارد، مغالطه مصادره به مطلوب مفاهیم و واژگان حوزه مدیریت (مانند مفهوم مدیریت، رهبری، ریسک، بحران، سیستم و...) است که جای خالی ترمی‌نولوژی مدیریتی را به وضوح نشان می‌دهد.

تا زمانی که مدیران، درک صحیح و مطابق بر واقعیتی از «واژگان» نداشته باشند، در شناخت محیط و نشانه‌های آن، قطعاً با مشکل مواجه خواهند بود، به عنوان نمونه، تعریف شما از بحران چیست؟ آیا میان «مساله» و «مشکل» با هم و با «بحران»، تفاوت یا رابطه‌ای وجود دارد؟! اگر این تفاوت یا ارتباط وجود دارد، دانستن آن چه سودی به حال بنگاه ما دارد؟

اگر به عنوان یک «مدیر»، مخاطب این مقاله هستید، لطفاً به دنبال یافتن پاسخ پرسش فوق باشید، آن را برای خود یادداشت نموده و تلاش کنید شرایط کنونی سازمان خود را، با پاسخ یافته شده، انطباق دهید، آنگاه، این پرسش را برای خویش مطرح سازید که نقش «من»، در این بحران چه بوده و برای حل اصولی آن، چقدر مطالعه داشته و آمادگی کسب کرده‌ام؟

کوتاه سخن اینکه، اگر می‌خواهیم «دانش مدیریت» را صرفاً در گروه‌های تلگرامی و در فرمت جملات قصار که به هر که می‌خواهند نسبت می‌دهند، جستجو کنیم، قدم در مسیر صعب العبوری گذاشته‌ایم؛ فرهنگ کتابخوانی، بهترین میراث ما برای آیندگان خواهد بود. تلاش می‌شود در مقاله بعدی، در خصوص تشکیل و تحلیل ماتریس SWOT به زبان ساده، آموزشی در حد توان، ارایه گردد. ■



## گزارش هیات مدیره سندیکا

### اراده جدی هیات مدیره سندیکا برای اجرائی شدن قرارداد تیپ

هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران طی جلسه خود در هفته اول آذر ماه به بحث و بررسی موضوعاتی چون طرح مشکلات پیمانکاران در جلسه با کمیسیون انرژی مجلس، جمع بندی نظرات در خصوص پیش نویس قرارداد تیپ خرید، نحوه اجرا مناقصات پروژه های انتقال و همچنین تعیین اعضای جدید شورای سیاستگذاری نشریه ستبران پرداخت.

در ابتدای جلسه، نمایندگان سندیکا جهت حضور در جلسه کمیته نیروی کمیسیون انرژی مجلس در خصوص جمع بندی و ارائه راه حل مشکلات پیمانکاران عضو سندیکا تعیین شدند. همچنین مقرر شد در نشست با حضور رئیس امور نظام فنی و اجرایی در کنار دیگر نمایندگان هیات مدیره سندیکا و نماینده برق منطقه ای خوزستان، موضوع بررسی قراردادهای متوقف مطرح شود.

در بخش دیگری از این جلسه هیات مدیره سندیکا گزارشی از اقدامات انجام شده برای جمع بندی نظرات سندیکا در خصوص پیش نویس قرارداد تیپ و مذاکرات صورت گرفته با برق منطقه ای فارس توسط رییس کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارائه شد. در این خصوص با توجه به اعلام نظرات برخی از کمیته های سندیکا پس از ارسال نامه سندیکا به شرکت توانیر، مقرر شد نظرات دریافتی توسط کمیته حقوقی مورد بررسی قرار گیرد و در صورت ضرورت نقطه نظرات تکمیلی سندیکا نیز ارسال شود.

در همین رابطه ضمن تاکید بر پیگیری جدی موضوع قرارداد تیپ و اجرائی شدن آن توسط سندیکا، مقرر شد پیرو ارسال نظرات سندیکا به معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر جلسه ای با شرکت توانیر برگزار شود. همچنین مصوب شد اخذ موافقت و قول همکاری مدیرعامل برق منطقه ای تهران در خصوص اجرای قرارداد تیپ توسط برق تهران با جدیت از سوی سندیکا پیگیری شود.

در این جلسه پس از بررسی اعضای پیشنهادی برای کمیته های عمومی سندیکا مقرر شد رعایت شرایط مندرج در آیین نامه کمیته های عمومی، با جدیت توسط معاونت امور کمیته های سندیکا

پایش و به هیات مدیره گزارش شود. ارائه گزارش عملکرد روابط عمومی سندیکا و نشریه ستبران در سال ۹۶ از دیگر موارد مطرحه در این جلسه هیات مدیره سندیکا بود که توسط مسئول این واحد صورت گرفت و پیرو آن با برگزاری انتخاباتی نمایندگان هیات مدیره در شورای سیاستگذاری ستبران تعیین شدند. براین اساس سعید مذهب ترابی، حمیدرضا صالحی و منصور سعیدی به عنوان نمایندگان هیات مدیره در شورای سیاستگذاری ستبران و محمد علی وحدتی به همراه محمد بهزاد به عنوان پیشکسوتان صنعت برق در این شورا منتخب شدند. همچنین مقرر شد روابط عمومی به منظور تعیین سایر اعضای شورا بر اساس آیین نامه مربوطه اقدام کند.

در پایان بررسی موضوع مناقصه پروژه انتقال و تامین مالی آن در دستور کار قرار گرفت. لذا با توجه به استقبال نمایندگان برق منطقه ای خراسان از همکاری با سندیکا، مقرر شد سوابق کارگروهی که در این رابطه پیش از این در سندیکا تشکیل شده مورد بررسی قرار گیرد و موضوع توسط کمیته مشاوران پیگیری شود. علاوه بر این مقرر شد جلسه ای بین نمایندگان هیات مدیره سندیکا و شرکت برق منطقه ای خراسان با هدف ایجاد ارتباط سیستماتیک بین این دو نهاد برگزار شود.

پیرو جلسه هیات مدیره سندیکا با مدیرعامل برق هرمزگان در دستور کار قرار گرفت؛

### ارتقای تعامل و همکاری های سندیکا با برق هرمزگان

هیات مدیره سندیکا در هفته پایانی آذر ماه میزبان حسن کهوری مدیرعامل شرکت برق منطقه ای هرمزگان بود.

طی این جلسه که در راستای برنامه هیات مدیره

سندیکا برای افزایش تعامل و همکاری با مدیران شرکت های برق منطقه ای و توزیع سراسر کشور برگزار می شد، پس از معرفی فعالیت ها، برنامه ها و ساختار سندیکا و ارائه گزارشی از جلسات کارگروه ارتقای توانمندی های پیمانکاران، مشاوران و کارفرمایان که نماینده شرکت برق منطقه ای هرمزگان نیز در آن حضور دارد، اعضای هیات مدیره سندیکا به مشکلات سازندگان و پیمانکاران صنعت برق، لزوم درک مشترک دولت و بخش خصوصی از موضوعات، تقسیم عادلانه امور و همچنین تقسیم ریسک پروژه ها بین دولت و بخش خصوصی تاکید و از مدیرعامل برق هرمزگان درخواست شد جهت تحقق این امور ارتباط دوطرفه موجود استمرار یابد.

در این جلسه به مشکلات متعدد بخش خصوصی و رو به تعطیلی رفتن شرکت های صنعت برق اشاره شد. در این رابطه از مدیرعامل برق منطقه ای هرمزگان درخواست شد ضمن ملاک قرار دادن قرارداد تیپ در برگزاری مناقصات، تعدیل های نرخ ارز و فلزات در قراردادهای لحاظ شود.

مشکل قراردادهای متوقف و پیگیری هر روزه آن توسط سندیکا از دیگر موارد مطرحه توسط اعضای هیات مدیره سندیکا در این جلسه بود که پیرو آن با توجه به لزوم رعایت مفاد اقتصاد مقاومتی و توجه بیشتر دولت و حاکمیت به بخش خصوصی صنعت برق، همکاری و تعامل بیشتر شرکت های برق منطقه ای با سندیکا به منظور ساده سازی و حل موضوعات کسب و کارهای صنعت برق مورد درخواست قرار گرفت.

مدیرعامل برق منطقه ای هرمزگان نیز در ادامه ضمن تایید وضع نابسامان و اقتصاد معیوب صنعت برق کشور، مشکل عدم وصول وجه برق را از سازمان ها و شرکت های دولتی و نیز نهادهای عمومی مورد اشاره قرار داد و محدودیت هایی را که قوانین حاکمیتی برای پایداری و توسعه صنعت برق ایجاد کرده است یادآور شد.

کهوری ضمن تاکید بر لزوم مطالعات پژوهشی و آسیب شناسی مشکلات پیش آمده و ارائه راهکارهایی برای صنعت برق، از سندیکا



صادراتی صنعت برق کشور در بخش صادرات انرژی برق لحاظ شده است، خاطر نشان کرد: در حال حاضر در سه بخش انرژی، تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی صادرات صورت می‌گیرد که بخش خصوصی می‌تواند بیش از همه در بخش تجهیزات بسیار موثر باشد و بخش صادرات انرژی برق بیشتر توسط دولت انجام می‌شود.

وی با بیان این مطلب ضمن آنکه خواستار افزودن بحث حمایت دولت از صادرات در این گزارش شد تصریح کرد: چالش‌های اشاره شده مربوط به بازارهای هدف است در حالی که ابتدا باید چالش‌های داخلی خود را در خصوص صادرات صنعت برق بررسی کنیم. چرا که بخشی از آسیب‌ها مربوط به صنعت برق بوده و بخش دیگر مختص بازار و چالش‌های عمومی است.

رئیس این کمیته در بخش دیگری از صحبت‌های خود در این جلسه بحث آسیب‌شناسی و رفع موانع صادرات صنعت برق را در راستای سند راهبردی تدوین شده توسط سندیکا دانست و برای دستیابی به نتایج بهتر در این رابطه برگزاری جلسه با صاحب‌نظران را پیشنهاد کرد.

براین اساس دیگر عضو هیات‌ریسه نیز طی بحث و گفت‌وگو در خصوص آسیب‌های صادراتی صنعت برق ضمن تأکید بر ایجاد تفکر صادراتی، بر ضعف صنعت برق به دلیل مشکلات داخلی و پرمخاطره بودن بازارهای هدف اذعان داشته و افزود: نمی‌توان از صنعتی ضعیف‌شده انتظار رقابت در بازارهای صادراتی را داشت.

همچنین در این رابطه ضمن اشاره دیگر اعضا به تغییرات محیط کسب و کار نسبت به گذشته، ملاک قرار دادن راهکارها و تجربیات دیگر کشورها راهگشا توصیف شد و ظرفیت‌های مناسب صنعت برق برای رقابت در منطقه و نقش سندیکا در عملیاتی کردن این موضوع مورد تأکید قرار گرفت.

در ادامه این جلسه دبیر کمیته به ارائه توضیحاتی در خصوص سیستم ارزیابی شرکت‌ها جهت حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی پرداخت که پیش از این در هیات‌ریسه کمیته نهایی شده است. براین اساس مقرر شد جلسه ای برای جمع‌بندی پیشنهادات ارائه شده برگزار شود.

در بخش دیگری از این جلسه پس از ارائه توضیحاتی توسط دبیر کمیته در خصوص بازار بصره و پیگیری‌های انجام شده، با توجه به عدم رفع مشکل مطالبات شرکت‌های ایرانی در بازار عراق، استفاده از ظرفیت بالای سفیر ایران در عراق برای همکاری در این زمینه پیشنهاد شد. علاوه بر آن استعلام از شرکت‌های عضو جهت ایفای نقش اصلی در شناسایی نماینده‌ها در

بازارهای هدف و نیز برقراری ارتباط با برق‌های منطقه‌ای در بازار عراق به منظور ورود اثربخش به این بازار از دیگر پیشنهادهای ارائه شده در این زمینه بود.

## فعال‌سازی دوباره کارگروه ارتباطات کمیته توسعه صادرات

همچنین در جلسه عنوان شد تقویت روابط عمومی سندیکا و دبیرخانه کمیته توسعه صادرات را از جمله الزامات اثربخشی بیشترین کمیته خواهد بود و با توجه به فعالیت کارگروه ارتباطات در دوره قبل هیات‌ریسه، مقرر کردند بررسی نحوه گسترش تعامل با نهادهای ذریع متولی صادرات در دستور کار قرار گیرد و محتوی مورد نیاز برای برگزاری جلسات و نشست‌ها با نهادهای مذکور تهیه شود.



هیات‌ریسه کمیته توسعه صادرات همچنین در خصوص رکود احتمالی ناشی از پیاده سازی قانون بودجه سال ۹۷، ضعف صادرات کالا و تجهیزات برقی و الزامات حضور شرکت‌های ایرانی در بازارهای هدف به بحث و تبادل نظر پرداختند.

در پایان این جلسه محمد مرادیان، دبیر کمیته ضمن ارائه گزارشی از تمایل بانک رفاه در خصوص ایجاد کارگزاری‌هایی در بازارهای هدف، توضیحاتی را نیز در خصوص نمایشگاه آب و برق کشور عمان ارائه داد.

### اخبار کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا؛

با پیگیری کمیته حقوقی و قراردادها صورت گرفت؛

## اصلاحات پیشنهادی قرارداد تیپ خرید روی میز معاونت توزیع توانیر



کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا اقدام به تدوین نقطه نظرات خود جهت اصلاح قرارداد تیپ خرید کالا و ارسال آن به معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر کرد.

این مهم در پی دریافت نامه‌ای از سوی معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر در خصوص

اصلاح قرارداد تیپ خرید کالا و درخواست آن معاونت مبنی بر بررسی اظهار نظر در ارتباط با این قرارداد صورت می‌گرفت که در این جلسه گزارشی از اقدامات انجام شده در این رابطه توسط دبیر کمیته ارائه شد.

مطابق این گزارش پس از دریافت نامه مذکور بلافاصله موضوع به اعضای کمیته جهت بررسی و اظهار نظر مورد اطلاع‌رسانی قرار گرفت و با توجه به وقفه پیش آمده با برگزاری نمایشگاه بین‌المللی برق، طی نامه‌ای از معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر درخواست شد تا زمان ارسال نقطه نظرات تمدید شود. در این گزارش ذکر شد پیش‌نویس قرارداد مزبور طی اطلاع‌رسانی‌هایی، در اختیار تمامی روسای کمیته‌های عمومی و تخصصی سندیکا جهت بررسی و اظهار نظر قرار گرفته است.

در ادامه این جلسه پیش‌نویس قرارداد توسط اعضای کمیته حقوقی و قراردادهای به دقت مورد بحث و بررسی قرار گرفت و پس از استماع نقطه نظرات اعضای کمیته، جمع پیشنهادها دسته‌بندی و مقرر شد این موارد در اسرع وقت به دفتر معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر جهت بررسی و درج در قرارداد ارسال شود.

گفتنی است این پیشنهادها پس از اقدامات نهایی طی نامه شماره ۹۶/۱۱۱۴ مورخ ۹۶/۸/۲۴ به دفتر معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر ارسال شد.

## مشکلات بیمه‌ای سندیکایی‌ها روی میز رئیس سازمان تامین اجتماعی

کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا آذر ماه سال جاری به منظور بررسی مشکلات بیمه و تامین اجتماعی شرکت‌های عضو همچنین انجام پیگیری‌های لازم برای پیگیری این موضوعات تشکیل جلسه داد.

در این جلسه که محور اصلی آن مشکلات احصاء شده از اعضا در خصوص مسائل بیمه و تامین اجتماعی بود، اقدامات اخیر کارگروه بیمه و تامین اجتماعی مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

ضمن اینکه پس از ارزیابی جامع مشکلات احصاء شده از اعضا در کارگروه بیمه، مقرر شد تا این موضوعات به همراه جمع‌بندی نظرات اعضا طی نامه‌ای به ریاست سازمان تامین اجتماعی اعلام شود.

گفتنی است این نامه بیست و دوم آذر ماه برای ریاست سازمان تامین اجتماعی ارسال شده و نمایندگان سندیکا نیز برای حضور در جلسات این سازمان نیز انتخاب و معرفی شده‌اند.

در مکاتبات کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا با تامین اجتماعی مطرح شد؛

## پیگیری درخواست اصلاح و اجرای بخشنامه ۱۴/۵ تامین اجتماعی

مدیرکل وصول حق بیمه سازمان تامین اجتماعی در پاسخ به نامه کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا که پیش از این با موضوع تعیین تکلیف حق بیمه قراردادهای پیمانکاری صنعت برق خطاب به مدیرکل درآمد حق بیمه سازمان تامین اجتماعی ارسال شده بود، به ارائه توضیحاتی در خصوص حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد پرداخت.

گفتنی است در نامه ارسالی سندیکا ضمن تبیین سه مورد انتقادات وارد بر بخشنامه ۱۴/۵ جدید درآمد سازمان تامین اجتماعی، ارائه پیشنهادهایی به منظور اصلاح بخشنامه مذکور مد نظر قرار گرفته بود. براین اساس مهرداد قریب مدیرکل وصول حق بیمه سازمان تامین اجتماعی طی نامه شماره ۵۰۲۰/۹۶/۱۰۶۰۳ مورخ ۹۶/۱۰/۹ به تبیین مواضع سازمان در خصوص درخواست‌های سندیکا پرداخت که کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا و کارگروه بیمه و تامین اجتماعی پس از بررسی اقدام به تنظیم پاسخی برای سازمان تامین اجتماعی پرداخت که این موضوع تا حصول نتیجه نهایی برای کمک به اعضا و چاره‌جویی مشکلات ایشان توسط کمیته حقوقی و قراردادهای مورد پیگیری خواهد بود.

جهت مشاهده متن کامل نامه ارسالی سندیکا و نامه جوابیه سازمان تامین اجتماعی به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<http://www.icis.ir/fa-news-4020.html>

## ۱۴ پیشنهاد کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا برای اصلاح متن لایحه بودجه ۹۷

کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران، پس از ارسال اصلاحات پیشنهادی خود در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، چندی پیش در نشستی مشترک با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، به تشریح این پیشنهادها و دلایل خود پرداخت.

پیرو این جلسه مقرر شد که سندیکای صنعت برق ایران گزارشی تحلیلی از وضعیت صنعت برق در لایحه بودجه سال آتی و همچنین پیشنهادات تکمیلی خود در خصوص این لایحه ارائه دهد.

به همین منظور نامه‌ای به امضای رئیس هیات مدیره سندیکا و خطاب به غلامرضا تاجگردون،

رئیس کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی، فریدون حسنوند رئیس کمیسیون انرژی و نیز رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس تنظیم و مشروح پیشنهادهای سندیکا به وی ارائه شد.

البته در مقدمه نامه به این موضوع اشاره شده است که پیشنهادهای تقدیمی برآیند کلیه نظرات متولیان در بخش خصوصی صنعت برق بوده و عدم توجه به آن‌ها در بودجه هزینه‌های بسیار سنگینی را به صنعت برق کشور و بخش خصوصی که در این عرصه فعالیت دارند، تحمیل خواهد کرد.

جهت مشاهده مشروح پیشنهادهای چهارده‌گانه سندیکای صنعت برق ایران به منظور اصلاح بهینه متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در اختیار کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<http://www.icis.ir/fa-news-178.html>

## چالش کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا برای تعرفه‌های گمرکی

کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران بیست و پنجم دی ماه سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران تشکیل جلسه داد.

در این نشست که بررسی تعرفه‌های گمرکی یکی از موضوعات اصلی آن بود، تشکیل کارگروه دائمی تخصصی تعرفه‌های گمرکی پس از رایزنی با وزارت نیرو و نیز با حضور نمایندگان تمامی کمیته‌ها در سندیکا، یکی از مصوبات اصلی بود. به علاوه مقرر شد که نظرات اعضا قبل از تشکیل کمیسیون ماده یک در هر سال جمع‌بندی و نهایی شود. قرار است کارگروه مشترک تعرفه‌های گمرکی، انجام مطالعات و تهیه پیشنهاد برای اصلاح ردیف‌های تعرفه برای جلوگیری از هرگونه سوء استفاده از کلی بودن تعرفه‌ها را عهده دار شود.

رایزنی و مکاتبه با وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و کمیسیون ماده یک به منظور تأکید بر لزوم نظرخواهی از تشکل‌های تخصصی در خصوص تعرفه‌های گمرکی و خودداری از تصمیم‌گیری در این زمینه با اتکا به نظرات اشخاص حقیقی از دیگر مصوبات کمیته حقوقی و قراردادهای بود.

این کمیته همچنین با کاهش تعرفه گمرکی هرگونه مواد اولیه به گونه‌ای که از تعرفه تجهیزات کامل و ساخته شده کمتر در نظر گرفته شود، موافقت کرده و هرگونه تغییر افزایشی در تعرفه‌ها را ممنوع به جبران کامل و بهنگام اثرات آن بر قراردادهای جاری دانست.

اعضای کمیته حقوقی قراردادهای همچنین بر لزوم توجه شرکت‌های کارفرما به این نکته که هر

فعالیت اقتصادی طولانی مدت منجمله تولید، نیاز به ثبات در قوانین و مقررات دارد تا یکد کرده و اذعان کردند که هرگونه تغییر جهشی در مقررات و تغییر فوری بدون در نظر گرفتن زمان تنفس لازم برای پیش بینی و برنامه ریزی، نقض غرض بوده و مورد تأیید این سندیکا نخواهد بود. در این جلسه همچنین مقرر شد که نتیجه کار کارشناسی انجام شده در سندیکا در خصوص تعرفه‌های گمرکی توسط دبیر کمیته ساخت داخل جمع بندی شده و در اختیار کمیته حقوقی و قراردادها قرار گیرد. البته مکاتبات اعضا و کمیته‌ها در مورد تعرفه در طول چند سال اخیر هم ضمیمه این گزارش خواهد شد. تدوین ساز و کار اجرایی مناسب در دبیرخانه سندیکا به منظور تحقق تصمیمات کمیته ها، مکاتبه با نهادهای مرتبط در خصوص تخصصی نبودن گمرکات کشور و نیز مکاتبه با گمرک و کمیسیون ماده یک در خصوص عدم شفافیت تعرفه‌های گمرکی تجهیزات صنعت برق و نیز انجام اقدامات مؤثر برای HS کدهای گمرکی در گارگروه تخصصی از جمله مصوبات این جلسه بود.

در پایان مقرر شد که کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا نقطه نظرات خود را در خصوص تعدیل نرخ ارز در قراردادها تا اول بهمن ماه به وزارت نیرو اعلام کند.

کارگروه قراردادهای متوقف؛

### دعوت از وزیر نیرو برای نهایی سازی قراردادهای متوقف

کارگروه قراردادهای متوقف سندیکا چندی پیش با حضور در کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در خصوص حل معضل قراردادهای متوقف با نمایندگان مجلس و نمایندگان شرکت توانیر دیدار داشت.

در ابتدای این نشست با توجه به جلسات پیشین در خصوص قراردادهای متوقف با نمایندگان مجلس و شرکت توانیر مذاکرات مفصلی مبنی بر تنظیم متن مشترک سندیکا و توانیر صورت پذیرفت. در این متن که مقرر بوده است از سوی شرکت توانیر و با هماهنگی سندیکا تنظیم و به مجلس تقدیم شود، طرفین جهت حل معضل قراردادهای متوقف به ارائه راهکارهایی می‌پردازند.

در این جلسه نمایندگان مجلس پس از استماع نظرات نمایندگان سندیکا در خصوص حل معضل قراردادهای متوقف و نمایندگان شرکت توانیر در خصوص محدودیت‌های موجود، به جمع‌بندی موضوع پرداختند و مقرر داشتند تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن نسبت به دعوت وزیر نیرو به کمیسیون انرژی اقدام کنند تا این موضوع

در حضور وزیر نیرو بررسی و مورد تصمیم نهایی قرار گیرد.

### پای قراردادهای متوقف به سازمان برنامه و بودجه کشور رسید

کارگروه قراردادهای متوقف به منظور حل معضل این دست از قراردادها چندی پیش نشستی در سازمان برنامه و بودجه کشور داشت. در این جلسه که با حضور نمایندگان از امور نظام فنی و اجرایی کشور، شرکت برق منطقه‌ای خوزستان و سندیکای صنعت برق برگزار شد، حل مشکلات قراردادهای متوقف و فسخ شده، محور اصلی مباحث مطرح‌ه بود.

پس از بحث و تبادل نظر در خصوص چارچوب‌های قانونی رفع این مشکل، مقرر شد که آن دسته از شرکت‌های عضو سندیکا که قراردادهای آن‌ها فسخ شده است، درخواست داوری خود را به مرجع مرتبط داوری پروژه‌های عمرانی (شورای عالی فنی) ارسال کنند.

به علاوه قرار بر این گذاشته شد که به منظور عدم توقف قراردادهای جاری هم، طرح و پیگیری موضوع تمدید بخشنامه ارز با ارائه مستندات لازم، از سوی وزارت نیرو و به شورای عالی فنی صورت گیرد.

بهره‌گیری از بخشنامه‌های موجود به منظور تعدیل نرخ ارز در قراردادهای جاری و همچنین ارائه درخواست تمدید در نرخ پیمان از طرف کارفرما و دستگاه مرکزی مرتبط در صورت عدم تمدید بخشنامه ارز یا عدم کفایت مبالغ مشخص شده از طریق این بخشنامه‌ها با هدف جبران خسارات وارده به پیمانکاران از دیگر مصوبات این جلسه بود.

گفتنی است که در این نشست سه جانبه سندیکای صنعت برق ایران متعهد شد که به منظور جلوگیری از ایجاد مشکلات مشابه در قراردادهای آتی، قیمت‌دار کردن و تهیه آنالیز فهارس بهای دسته نیرو را ظرف ۱۲ ماه آینده در دستور کار خود قرار دهد.

### اخبار کمیته عمومی دانش بنیان؛ برگزاری انتخابات هیات ریسه کمیته دانش بنیان سندیکا

نخستین مجمع عمومی کمیته عمومی دانش بنیان سندیکا هفته گذشته با اخذ رسمیت حضور ۲۱ نفر از نمایندگان ۳۰ شرکت عضو کمیته در محل سندیکا آغاز به کار کرد. ابتدای جلسه پس از تشریح قوانین تشکیل کمیته‌های عمومی، رییس کمیته به تبیین اهداف و لزوم تشکیل کمیته دانش بنیان پیرو نیاز اعضای سندیکا پرداخت.

در ادامه ضمن معرفی نمایندگان از شرکت‌های متبوع، روند انتخابات هیات ریسه کمیته دانش بنیان با ابراز تمایل ۱۰ نماینده از حاضرین به عنوان نامزد و با همکاری محمد زمانفر در کنار رییس و دبیر کمیته به عنوان هیات ریسه مجمع پی گرفته شد.

پس از اخذ و شمارش آرا جمشید بردبار از شرکت الکترونیک افرازما، سید محسن میرصدری از شرکت آزمایشگاه‌های صنایع انرژی، امیرناصر ریسی از شرکت کاوش توسعه فکور و محمدرضا اسلامی از شرکت همیان فن به عنوان چهار

عضو اصلی کمیته دانش بنیان سندیکا برگزیده شدند و علیرضا فیض زاده از شرکت براق آوران پویا به همراه میثم چهرآزاد از شرکت سامانه های نوین افرا به عنوان دو عضو علی‌البدل هیات ریسه کمیته انتخاب شدند.

در پایان با تأیید صحت برگزاری انتخابات توسط حضار، مقرر شد نخستین جلسه هیات ریسه منتخب در اولین فرصت تشکیل شود.

### با حضور رییس و دبیر مجمع تشکل‌های دانش بنیان اتاق ایران صورت گرفت؛ بررسی سازوکارهای همکاری اتاق ایران و کمیته دانش بنیان سندیکا

کمیته عمومی دانش بنیان در نخستین جلسه هیات ریسه جهت پیشبرد اهداف خود میزبان



رییس هیات مدیره و دبیر مجمع تشکل‌های دانش بنیان اتاق بازرگانی ایران بود.

در ابتدا، پس از بحث و بررسی اولویت‌های اصلی کمیته، مقرر شد اعضای هیات ریسه اهم اقدامات لازم را جهت پیگیری به صورت برنامه کوتاه مدت و بلندمدت تا زمان برگزاری دومین جلسه کمیته تهیه کنند و همچنین

برقراری ارتباط با نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی ذی نفع در حوزه این کمیته و اطلاع رسانی آن به اعضا در دستور کار قرار گرفت. طی این جلسه که در حضور افشین کلاهی رییس هیات مدیره مجمع تشکل‌های دانش بنیان اتاق بازرگانی ایران و نسترن نیکزاد دبیر این مجمع به عنوان میهمان برگزار شد، رییس کمیته به معرفی کمیته دانش بنیان سندیکا و اهداف تشکیل آن پرداخت. بر این اساس افشین کلاهی در ادامه در خصوص تبیین اقدامات صورت گرفته از جانب مجمع تشکل‌های دانش بنیان و همچنین تسهیلات در نظر گرفته شده جهت بهبود روند فعالیت‌های دانش بنیان اطلاع‌رسانی کرد.

در ادامه مشکلات پیش روی شرکت‌های دانش بنیان، از جمله استفاده از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و نیز استفاده از اماکن مسکونی و وام بانکی و باقی موارد پیش روی کمیته توسط دیگر اعضای هیات ریسه تشریح شد. همچنین پیگیری حمایت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری از دیگر موضوعات مطرح‌ه در این جلسه بود که رییس هیات مدیره مجمع تشکل‌های دانش بنیان اتاق بازرگانی ایران در این رابطه ضمن تأکید بر حمایت‌های مذکور، از ارتباطات موفقیت آمیز و همکاری مجمع با این صندوق خبر دادند.

علاوه بر این با طرح موضوع ارزیابی شرکت‌های دانش بنیان فعال در حوزه صنعت برق، پیشنهادی از جانب رییس کمیته مبنی بر تقویت همکاری با این مجمع به عنوان مرجعی قابل اتکا، جهت ارزیابی و ارزش گذاری دانش فنی شرکت‌های فعال در این حوزه مطرح شد بر این اساس با توجه به عضویت سندیکا در مجمع تشکل‌های دانش بنیان، پیگیری همکاری‌های فی‌مابین جهت تقویت این مهم در دستور کار قرار گرفت.

### در دومین جلسه کمیته عمومی دانش بنیان سنديکا هدف‌گذاری شد؛ شناسایی نهادهای هدف و دانش بنیان‌های فعال برای توسعه همکاری‌ها

کمیته عمومی دانش بنیان سندیکا طی دومین جلسه خود ضمن جمع‌بندی و تعیین اهداف جلسه مقرر با معاون علم و فناوری ریاست

جمهوری، معرفی کمیته دانش بنیان به سازمان‌ها و نهادهای ذی ربط را تا پایان سال در دستور کار قرار داد.

در ادامه جلسه ارائه گزارشی از مکاتبات و اقدامات صورت گرفته بر عهده هیات ریسه کمیته نهاده شد و با بررسی سازمان‌هایی که تاکنون با هماهنگی سندیکا با کمیته دانش بنیان آشنایی یافته‌اند، برخی از نهادهای دولتی و خصوصی دیگر به عنوان اهداف آینده برای گشودن باب آشنایی و همکاری با کمیته شناسایی شدند.

علاوه بر این مقرر شد شرکت‌های دانش بنیان فعال در صنعت برق و انرژی مورد تأیید معاونت علم و فناوری شناسایی و با همکاری واحد عضویت شرایط جذب آنان فراهم شود.

در جلسه کمیته دانش بنیان با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری پیشنهاد شد؛

### توسعه همکاری سندیکا با معاونت علم و فناوری در ارزیابی دانش بنیان‌ها

جلسات مشترک و تدوین روش‌های این مهم اعلام آمادگی و تصریح کرد این مهم مستلزم معرفی کارگزار از طرف سندیکا به معاونت علم و فناوری است.

قادری فر رییس توسعه فناوری‌های راهبردی نیز با تأکید بر استفاده از استارت‌آپ‌ها به این موضوع اشاره داشت که صنعت برق می‌بایست از پتانسیل موجود نهایت استفاده را کرده و به سمت بهره برداری از آن‌ها قدم بردارد.

ستاری، معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری در این جلسه ضمن تأیید بحث معرفی کارگزار بر لزوم توجه شرکت‌های دانش بنیان صنعت برق به بازارهای نوین و حرکت به سمت توسعه استارت‌آپ‌ها در این صنعت تأکید داشت و تغییر جهت‌گیری شرکت‌های دانش بنیان از دولت به سمت مردم و بخش خصوصی را خواستار شد.

وی در این خصوص وارد کردن ایده‌های جدید از طریق سندیکا به صنعت برق را ضروری دانست و به بهره‌مندی از تسهیلات موجود اختصاص داده شده به شرکت‌های دانش بنیان اشاره داشت.



در پایان لزوم همکاری بین سندیکا و معاونت علمی و فناوری مطرح شد.

### تلاش برای تسهیل صادرات شرکت‌های دانش بنیان

اعضای کمیته دانش بنیان به همراه نایب رییس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، در نشستی میهمان مدیران ارشد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بودند.

در ابتدای این نشست پیام باقری، نایب رییس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران ضمن معرفی سندیکا و اهداف آن، به معرفی زمینه فعالیت شرکت‌های دانش بنیان صنعت برق و اهداف پیش روی آن‌ها پرداخت و خواستار افزایش تعاملات دو سویه میان سندیکا و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری شد. معرفی کمیته شرکت‌های دانش بنیان سندیکا

و الزامات فعالیت آن در صنعت برق، اهداف کمیته و همچنین جایگاه ارتباط سنديکا با این معاونت از جمله مسائل عنوان شده از سوی اعضای کمیته بود. اهمیت ورود شرکت های دانش بنیان به مناقصات و وندور لیست های کشورهای هدف و تشکیل کنسرسیوم جهت اخذ پروژه های برون مرزی با استفاده از فضاهای موجود و همکاری معاونت علمی و فناوری و صندوق نوآوری و شکوفایی هم از دیگر درخواست های اعضای این کمیته بود.

مدیرکل دفتر توسعه کسب و کار بین الملل نیز ضمن اعلام آمادگی در خصوص همکاری با شرکت های دانش بنیان سنديکا در بحث صادرات، بر وجود فضای مناسب جهت استفاده شرکت های دانش بنیان سنديکا تاکید کرده و ارتباط با سفارتخانه ها و کارگزاری ها در کشورهای هدف جهت توسعه کسب و کار، معرفی شرکت ها از طریق وب سایت های در نظر گرفته شده و نیز امکان استفاده از خدمات قابل ارائه صندوق ضمانت صادرات و بانک توسعه صادرات را از جمله این فرصت ها نامیدند. در این جلسه مقرر شد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سنديکا با همکاری یکدیگر پلویون های مشترک در نمایشگاه های بین المللی برپا کنند.

معرفی نماینده سنديکا جهت همکاری و تعامل بیشتر با دفتر توسعه کسب و کار امور بین الملل، برگزاری جلسه سه جانبه بین صندوق توسعه صادرات و تبادل فناوری، معاونت بین الملل و سنديکا در محل سنديکای صنعت برق ایران و نیز معرفی شرکت های دانش بنیان و فعال در حوزه برق از طریق دفتر توسعه کسب و کار معاونت فناوری ریاست جمهوری از دیگر مصوبات این جلسه بود.

در بخش دیگری از این جلسه قرار بر این گذاشته شد که سنديکا شرکت های بین المللی و دارای دفتر در خارج از ایران را جهت همکاری به عنوان کارگزار به دفتر توسعه کسب و کار این معاونت معرفی کرده و هماهنگی لازم را به منظور برگزاری جلسه سه جانبه معاونت علمی و فن آوری با اداره کل صادرات وزارت نیرو و سنديکا عهده دار شود.

اخبار کمیته تخصصی اتوماسیون

### پیگیری قرارداد اسپیک سنديکا با شرکت توانیر

هیات رییسه کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سنديکا موضوعاتی را چون برگزاری سمینار آموزشی در شرکت IGMC، آیین نامه یکپارچه سازان، قرارداد اسپیک سنديکا با شرکت توانیر و... مورد بحث و تبادل نظر قرار دادند.

در این جلسه با توجه به استقبال مدیریت بخش مطالعات و حفاظت شبکه شرکت IGMC در جلسه با نمایندگان هیات رییسه کمیته، مقرر شد سمینار یا کارگاه آموزشی از طرف کمیته برای کارشناسان دفتر مربوطه ارائه شود. همچنین کسب نقطه نظرات شرکت های مهندسی مشاور و پیمانکار سنديکا در مورد نظام نامه سیستم رله و حفاظت شبکه برق ایران نیز از دیگر تصمیمات این جلسه بود.

در بخش دیگری از مصوبات این جلسه، مقرر شد در خصوص آیین نامه یکپارچه سازان که در مرحله جمع بندی نقطه نظرات برق های منطقه ای است، پیگیری لازم از دفتر فنی انتقال شرکت توانیر صورت پذیرد. علاوه بر این بحث و تبادل با دانشگاه های تهران و علم و صنعت در مورد موضوع قرارداد اسپیک سنديکا با شرکت توانیر، در دستور کار کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات قرار گرفت و مقرر شد در جلسه آتی از مدیرعامل شرکت قشم و لتناژ به عنوان مهمان جلسه دعوت به عمل آید. در ادامه موارد لازم برای پیگیری از سوی دبیرخانه کمیته جهت برگزاری سمینار آموزشی برای شرکت های مشاور نفتی در تاریخ ششم اسفند ماه سال جاری، تعیین و مقرر شد در مورد دوازدهمین دوره کنفرانس حفاظت و اتوماسیون سیستم های قدرت در مازندران، بررسی های لازم جهت حضور کمیته صورت گیرد.

در کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سنديکا تصمیم گیری شد؛

### اعلام همکاری مستمر در زمینه ارزیابی و تشخیص صلاحیت

جلسه کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سنديکا با طرح موضوعاتی چون ارزیابی و تشخیص صلاحیت اعضا و برنامه ریزی سمینارهای آموزشی در دستور کار، تشکیل جلسه داد.

در ابتدای این جلسه پس از ارائه توضیحاتی توسط نماینده کمیته اتوماسیون و مخابرات سنديکا در کمیته عمومی ارزیابی و تشخیص صلاحیت سنديکا، به اهمیت بحث ارزیابی

شرکت ها که بر پایه برنامه ریزی اتاق بازرگانی صورت خواهد گرفت و لزوم همکاری مستمر کمیته با این کمیته عمومی شد.

همچنین در خصوص سمینار آموزشی شرکت IGMC با موضوع حفاظت و کنترل در سیستم اتوماسیون پست مقرر شد جهت برگزاری سمیناری نیمروزه در تاریخ بیستم دی ماه از کارشناسان آن شرکت دعوت به عمل آید.

در ادامه با طرح موضوع برگزاری سمینار آموزشی برای شرکت های مشاور و پیمانکاران نفتی، مقرر شد نمایندگان شرکت های اهرام فن آوری قدرت و ICS به منظور برنامه ریزی برای همکاری در برگزاری سمینار در جلسه آینده هیات رییسه کمیته دعوت شود.

در پایان این جلسه پیام غفاری و شاهین شکری به عنوان نمایندگان کمیته در دوازدهمین دوره کنفرانس حفاظت و اتوماسیون در سیستم های قدرت مازندران انتخاب شدند.

کارگروه تخصصی اتوماسیون

و دیسپاچینگ توزیع؛

### بررسی مفاد دستورالعمل RTU

کارگروه تخصصی اتوماسیون و دیسپاچینگ توزیع از کمیته اتوماسیون و مخابرات سنديکا با حضور اعضا در محل سنديکا تشکیل جلسه داد.

در این جلسه بررسی دستورالعمل تعیین الزامات، معیارهای فنی و آزمون برای دستگاه پايانه از راه دور (RTU) زمینی و هوایی توزیع در دستور کار قرار گرفت. این در حالی بود که با توجه به وجود پاره ای از ابهامات در برخی موارد دستورالعمل، مقرر شد دیگر اعضای حاضر در جلسات شرکت توانیر به منظور همفکری و تعامل در جلسه آینده کارگروه حاضر شوند.

براین اساس نمایندگان شرکت های سازگان ارتباط، ویستا جهان، اهرام فن آوری قدرت، اندیشه های فرانگ برسام و پیمان خطوط شرق از اعضای مدعو به جلسه آتی این کارگروه خواهند بود.



کارگروه تخصصی مخابرات و ICT؛

### لزوم نقش آفرینی سنديکایی ها در تدوین اسپیک های فنی مرجع

کارگروه تخصصی مخابرات و ICT از کمیته اتوماسیون و مخابرات سنديکا در حالی با حضور اعضا در محل سنديکا تشکیل جلسه داد که موضوعاتی در ارتباط با استعمال ها، مناقصات و تأمین کنندگان خارجی در کنار لزوم تدوین و ارائه اسپیک های فنی مرجع در محوریت بحث و بررسی قرار گرفت.

در این جلسه با بررسی خط مشی کارگروه، در ارتباط با استعمال ها، مناقصات و تأمین کنندگان خارجی، راهکارهای ایجاد تعامل بین شرکت های رقیب و نیز رعایت تعهدات حرفه ای و اخلاقی صنفی در این زمینه، به بحث و تبادل نظر گذاشته شد.

در ادامه پس از ارائه نظرات حاضرین در خصوص برقراری تعامل از جانب سنديکا بین شرکت های عضو و کارفرمایان، لزوم تدوین و ارائه اسپیک های فنی مرجع مطرح شد. در این رابطه تاکید شد جهت ایجاد قراردادهای تیپ و جلوگیری از پراکندگی و اعمال سلیقه این شاخص های مرجع می تواند از جانب شرکت های عضو دارای توانمندی فنی به مراجع تصمیم گیرنده ارائه شود.

همچنین برخی از شرکت کنندگان در این جلسه، پیشنهادی مبنی بر احراز صلاحیت و رتبه بندی شرکت های عضو از جانب سنديکا به عنوان مرجع معتبر جهت ارائه به مراجع بالاتر مطرح کردند.

در پایان نماینده کمیته اتوماسیون و مخابرات سنديکای صنعت برق ایران جهت معرفی به سازمان نظام صنفی یارانه ای کشور تعیین و مقرر شد این نماینده به منظور همکاری در خصوص تسهیل شرایط تست و روند ترخیص کالا در حوزه ارجاع به آزمایشگاه های مخابراتی ایفای نقش کند.

علاوه بر این برگزاری جلسه ای مشترک مابین هیات رییسه کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سنديکا و این کارگروه در تاریخ ۲۸ آذرماه جهت تعامل و همکاری نزدیکتر در دستور کار قرار گرفت.

در کارگروه تخصصی مخابرات و ICT اعلام آمادگی شد؛

### برگزاری سمینارهای آموزشی برای

### شرکت مدیریت شبکه و

### شرکت های نفتی

کارگروه تخصصی مخابرات و ICT اقدام به

تشکیل جلسه ای مشترک با هیات رییسه کمیته کرد.

در این جلسه ضمن ارائه توضیحاتی در مورد عملکرد هیات رییسه توسط رییس کمیته، مواردی چون ارتباط با سازمان مقررات رادیویی و انعکاس مسائل و موارد مطروحه اعضای مخابراتی کمیته به کارگروه مخابرات و ICT در راستای توجه به نیازهای امور مخابراتی اعضای کمیته مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در این جلسه از اعلام آمادگی کارگروه جهت همکاری مشترک در زمینه برگزاری سمینارهای آموزشی برای شرکت مدیریت شبکه برق و شرکت های مشاور و پیمانکار نفتی خبر داده شد. همچنین تعاملات تجاری بین اعضای کمیته از موارد مورد بحث در این جلسه کارگروه بود.

براین اساس مقرر شد متن نامه اطلاع رسانی و نظرسنجی کمیته در خصوص برگزاری سمینارهای آموزشی برای شرکت -های مدیریت شبکه برق و شرکت های مشاور و پیمانکار نفتی به اعضای کارگروه مجددا در گروه تلگرام مطرح شود و اعضا به بررسی و تبادل نظر کارشناسی در این خصوص بپردازند.

اخبار کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی؛

### گزارشی از اقدامات یکساله و تبیین خواسته های کمیته در دور آتی

مجمع عمومی کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سنديکا با اخذ رسمیت از حضور ۵۱ نفر از نمایندگان شرکت های عضو کمیته در محل سنديکا به منظور انتخاب هیات رییسه دوره جدید این کمیته برگزار شد. در ابتدای جلسه ضمن ارائه گزارش عملکرد یکساله کمیته توسط اعضای هیات رییسه، ده ها مورد از اقدامات و دستاوردهای کمیته در این بازه تبیین شد که از

آن جمله مواردی چون واکنش به مصوبه هیات وزیران در مورد عدم خرید کالاهای خارجی با درخواست تجدید نظر در این رابطه، بررسی و اعلام نظر در خصوص تغییر قرارداد مهندسی خرید با ارایه به کمیته حقوقی و قراردادهای سنديکا و پیگیری نتایج و مذاکرات انجام شده با شرکت توانیر، همچنین اقدام جهت تصحیح مالیات بر ارزش افزوده به منظور طرح موضوع در مجلس با جمع بندی مطالب و ارائه آن به کمیته حقوقی سنديکا قابل ذکر است.

براین اساس بارای اعضای حاضر در مجمع عمومی کمیته مهندسی بازرگانی مصوب شد طی نامه ای از سوی سنديکا به وزارت صنعت، معدن و تجارت رویه ای مناسب برای مشخص شدن محصولات ساخت داخل مشخص شود تا از این طریق ضمن احراز شرکت های واقعی تولید داخلی، از ضرر شرکت های بازرگانی جلوگیری به عمل آید.

علاوه بر این موضوعاتی چون اعلام مشکلات جمع آوری شده اعضای کمیته در رابطه با تأمین اجتماعی، ارجاع متن نهایی قرارداد با مشاورین بیمه و نیز درخواست معافیت مالیاتی برای همه شرکت های شناسنامه دار به سنديکا از دیگر موارد ارائه شده به کمیته حقوقی و قراردادهای سنديکا جهت ارسال و پیگیری در مجلس، سازمان برنامه و بودجه، شرکت توانیر و کلیه شرکت های دولتی و وابسته بوده است. ضمناً بهره گیری از حضور مشاور تأمین اجتماعی در جلسات کمیته و استفاده از نظرات مشاور حقوقی در مورد مالیات بر ارزش افزوده در خصوص مشکلات منعکس شده از اعضا، در این راستا صورت گرفته است.

همچنین بررسی قرارداد تیپ حضور در مناقصات برای شرکت های مهندسی و بازرگانی و ارسال نظرات به سازمان برنامه و بودجه جهت تصویب اقدام دیگری از این کمیته بوده است که پیرو آن در این جلسه مقرر شد موارد نقض



قراردادهای تیب از طرف توانیر و برق های منطقه ای از سوی شرکت های عضو به سندیکا ارسال شود و نیز ارسال مصوبه قرارداد تیب خرید کالا که از سوی شرکت توانیر به شرکت های برق منطقه ای سراسر کشور ابلاغ شده است، به اعضای کمیته در دستور کار قرار گرفت.

در بخش دیگری از نشست مجمع عمومی کمیته مهندسی بازرگانی، به موضوع استعلام از اعضا در مورد یکپارچه سازی قراردادهای شرکت های عضو کمیته در کلیه مناقصات شرکت های برق منطقه ای و نیز معرفی نماینده جهت حضور در کارگروه اصلاح تعرفه گمرکی، به عنوان دیگر اقدامات هیات رییسه کمیته در این دوره اشاره شد که مورد اخیر با اعلام راهکارهایی جهت بررسی تعرفه گمرکی برای تجهیزات مختلف از ابتدای سال جاری با حضور نماینده کمیته مهندسی و بازرگانی در کمیته ای جداگانه انجام شده است. در این رابطه مقرر شد شرکت های عضو کمیته نقطه نظرات خود را در خصوص افزایش یا کاهش تعرفه های گمرکی با ذکر دلیل به کمیته ارسال کنند.

گفتنی است در این دوره از فعالیت کمیته مهندسی و بازرگانی تدوین آیین نامه این کمیته با افزودن مصوبات مجمع عمومی در آیین نامه در دستور کار قرار گرفت و اجرایی شد.

در پایان جلسه اعضای کمیته مهندسی و بازرگانی پاسخگویی سندیکا را در خصوص ایجاد کمیته بین الملل مصوبه هیات مدیره سندیکا و دیگر موارد اعلامی از سوی این کمیته خواستار شدند. همچنین مقرر شد نقطه نظرات تمامی اعضای کمیته در رابطه با تامین مالی پروژه هایی که اخیرا در کمیته تامین مالی و همکاری های مشترک سندیکا مطرح شده است، مورد جمع آوری قرار گیرد.

**اخبار کمیته تخصصی ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه و کارگروه استاندارد؛**

### در خواست کمیته ارتینگ برای اخذ پروانه تدوین استاندارد

کارگروه تدوین استاندارد و هیات رییسه کمیته ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه، در حالی تشکیل جلسه داد که ضمن اعلام درخواست اخذ پروانه تدوین استاندارد توسط کمیته، از

توافقات صورت گرفته جهت شرکت در سمینار ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه شرکت توزیع نیروی برق مشهد خبر داده شد.

براین اساس رییس کمیته پس از ارائه گزارشی از مراحل پیگیری های انجام شده جهت اخذ پروانه تدوین استاندارد، در خصوص فعالیت های هیات رییسه در ماه های گذشته به ارائه توضیحاتی پرداخت و بر لزوم مدنظر قراردادن سمینار ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه شرکت توزیع نیروی برق مشهد پیرو توافقات قبلی این شرکت با کمیته تاکید کرد.

در بخش دیگری از این جلسه، عملکرد و دستاوردهای کارگروه ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه طی ماه های گذشته مورد بحث و گفتگو قرار گرفت. در این رابطه تهیه بروشورها و فایل های صوتی تصویری مربوط به آموزش مفاهیم ارتینگ، در کنار تنظیم آیین نامه داخلی کارگروه و تدوین اصلاحات دو قسمت از استاندارد IEC ۶۲۵۶۱ به عنوان مهم ترین دستاوردهای کارگروه از بدو تشکیل آن از ابتدای تیرماه سال جاری اعلام شد.

در ادامه به منظور اولویت بندی برنامه های آتی کمیته، موضوع انتخاب یک استاندارد در خصوص طراحی سیستم های ارت فشار ضعیف و تدوین آن به عنوان اولویت اول کمیته تدوین استاندارد اعلام شد و موضوعات ترجمه، تکمیل و تصحیح استاندارد IEC ۶۲۳۰۵ (هر ۴ بخش) به ترتیب در اولویت های بعدی قرار گرفتند.

علاوه بر این جهت تحقق برنامه های تعیین شده، مقرر شد جلسات کارگروه در یک ماه آینده به طور مشترک با هیات رییسه کمیته ارتینگ و حفاظت در برابر صاعقه برگزار شود. همچنین اطلاع رسانی موضوع کلاس های سازمان ملی استاندارد از طریق ارسال نامه ای به اعضا جهت شناسایی افراد متقاضی و معرفی به سازمان ملی استاندارد در دستور کار قرار گرفت.

در پایان مقرر شد نامه ارسال شده توسط توزیع برق مشهد به همراه نامه پوششی به تمامی اعضا ارسال شود. همچنین به تصویب رسید ظرفیت گروه تلگرامی کمیته جهت اطلاع رسانی بیشتر و دریافت نظرات اعضا در خصوص این سمینار مورد استفاده قرار گیرد.



### اخبار کمیته تخصصی انرژی های تجدیدپذیر؛ دعوت از کمیته انرژی های تجدیدپذیر برای حضور در نمایشگاه دوسلدورف



جلسه کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا با حضور هیاتی آلمانی در زمینه انرژی های تجدیدپذیر از ایالت نوردراین وستفالن این کشور برگزار شد.

در ابتدای این جلسه برخی شرکت های ایرانی عضو کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا به معرفی ظرفیت ها، فعالیت ها و دستاوردهای خود پرداختند و در ادامه پس از معرفی سندیکای صنعت برق ایران و کمیته انرژی های تجدیدپذیر توسط رییس کمیته، مقایسه ای بین جایگاه ایران و آلمان در زمینه انرژی های تجدیدپذیر صورت گرفت.

حمیدرضا صالحی با اشاره به تولید حدود ۴۰۰ مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در کشور، ۲۲۰۰ مگاوات قرارداد شرکت ها با ساتبا و تعرفه های تضمینی خرید برق از جانب این سازمان، فضای موجود در ایران را برای سرمایه گذاری جذاب توصیف کرد.

وی همچنین در خصوص تلاش کمیته انرژی های تجدیدپذیر برای رفع موانع سرمایه گذاری خارجی گفت: در تمامی نشست ها با مقامات و مسئولین سعی داریم از زاویه دید سرمایه گذاران خارجی ظرفیت ها و محدودیت ها را بنگریم.

در ادامه این نشست اعضای هیات رییسه سندیکا به معرفی دستاوردهای کمیته و بیان موانع موجود پرداختند و زمینه های همکاری طرف های آلمانی و ایرانی را برشمردند.

در بخش بعدی این دیدار، هیات آلمانی نیز پس از معرفی شرکت های خود و برشمردن امکانات و تجربیات آنان، به فراهم آوردن بستر مناسب جهت حضور شرکت های مختلف آلمانی در ایران توسط سفارت این کشور و جدی بودن دولت آلمان در امر سرمایه گذاری شرکت های خصوصی اشاره داشتند.

همچنین الموت اشمیتز مدیرعامل شرکت NRW و نماینده هیات آلمانی در این نشست از برگزاری نمایشگاهی در دوسلدورف آلمان در فوریه سال آینده میلادی خبر داد و از شرکت های عضو سندیکا جهت حضور در این رویداد دعوت کرد. در پایان اعضای جلسه با برشمردن مشکلاتی چون بیمه پروژه ها، سود بانکی، محدودیت های

بین المللی و عدم حضور بانک های بزرگ، جهت رفع این مشکلات طی همکاری های آتی ابراز امیدواری کردند.

در کمیته انرژی های تجدیدپذیر مورد بحث قرار گرفت؛

### ارائه اصلاحات پیشنهادی قرارداد خرید تضمینی برق

جلسه هیات رییسه کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا در حالی برگزار شد که گزارشی از جلسات اخیر کمیته ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور با حضور نماینده کمیته انرژی های تجدیدپذیر در کمیته ماده ۱۲ در این جلسه مورد ارائه قرار گرفت.

در این گزارش موضوع قراردادهای زمین مرتبط با پروژه های انرژی های تجدیدپذیر که بحث اصلی جلسات اخیر کمیته ماده ۱۲ را به خود اختصاص داد بود توسط اسماعیل وصاف مطرح و تصریح شد پیشنهادهای بخش خصوصی و دغدغه های آن ها در جلسات کمیته ماده ۱۲ در این رابطه طرح شده و پس از بحث و چانه زنی های بسیار به تصویب رسیده است. همچنین مطابق این گزارش، مصوبات کمیته ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور جهت تصویب به وزارت اقتصاد ارجاع شده و پیگیری های بعدی باید از آن طریق انجام گیرد.

در بخش بعدی جلسه موضوع قرارداد خرید تضمینی برق و نواقص موجود در آن مورد بحث قرار گرفت. در این راستا پیشنهاد های ارائه شده از طرف شرکت ها و تشکل های مختلف بررسی و مقرر شد این موارد ضمن جمع بندی در جلسه ای با حضور نماینده کمیسیون انرژی مجلس مطرح شود.

با حضور نمایندگان کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا صورت گرفت؛

### بررسی مشکلات قراردادهای خرید تضمینی برق در ساتبا

جلسه کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا در محل سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی (ساتبا) با موضوع جمع آوری نظرات بخش خصوصی برای اصلاح و رفع نواقص قرارداد خرید تضمینی برق تجدید پذیر ساتبا (PPA) به منظور تسهیل اجرای پروژه های تجدید پذیر و پاک برگزار شد.

در این جلسه که پیرو نشستی در آخرین روزهای آبان ماه سال جاری و به دعوت محمدتقی زعفرانچی زاده مدیر دفتر مشارکت های بخش

غیردولتی این سازمان تشکیل می شد، نمایندگان از تشکل های بخش خصوصی از جمله کمیته انرژی های تجدیدپذیر سندیکا، نهادهای حقوقی ساتبا و وزارت نیرو حضور یافتند.

همچنین نمایندگانی از کمیته ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در کنار کارشناسان ارشد موسسات بین المللی حقوقی و جمعی از مدیران شرکت های خصوصی فعال در حوزه انرژی های تجدیدپذیر از دیگر شرکت کنندگان در این جلسه بودند.

براین اساس در خصوص موضوع این نشست موارد و پیشنهاد های مختلفی چون تاریخ قطعیت قرارداد، تامین کننده مالی، خسارت ناشی از تأخیر در پرداخت ها، روش پرداخت، تغییر در قوانین و... از جانب تشکل های بخش خصوصی و اتاق بازرگانی ایران به عنوان پارلمان و نماینده بخش خصوصی مطرح شد. پیرو مطالعه و بررسی نمایندگان بخش خصوصی مطالعه و بررسی نمایندگان بخش خصوصی توسط ساتبا جهت اصلاح قرارداد PPA طی جلسه های گذشته، در این نشست نظرات و پیشنهادها به منظور تسهیل این قراردادها از نقطه نظر سرمایه گذاری داخلی و خارجی جمع آوری و مطرح شد.

در ادامه پس از طرح نکات مطرح شده از جانب بخش خصوصی، حقوقدانان و مسئولان ساتبا نیز به بیان نظرات پرداختند و طرفین در مورد خصوصی و دولتی برای رسیدن به یک قرارداد همه جانبه و مطمئن به بحث پرداختند. در این راستا مواردی چون تغییر زمان بندی های قرارداد، درصد ضمانت اخذ شده تامین کننده مالی، قیمت فروش قرارداد و نحوه واگذاری و جانشینی از اهم موضوعات مطرحه توسط این گروه ها بود. در پایان این جلسه مقرر شد نکات مورد نظر

بخش خصوصی به صورت مکتوب به ساتبا ارسال شود تا پس از بررسی و مطالعه در این سازمان، طی جلسه آتی در محل ساتبا یا اتاق بازرگانی ایران بحث در این خصوص ادامه یابد.

پیرو ارائه گزارش عملکرد سه ماهه کمیته انرژی های تجدیدپذیر صورت گرفت؛

### اعتراض به عدم تخصیص بودجه عوارض برق تجدیدپذیر در سازمان برنامه

جلسه عمومی کمیته انرژی های تجدیدپذیر با حضور ۲۵ نفر از اعضای این کمیته در محل سندیکا با دستور جلسه گزارش عملکرد سه ماهه کمیته و بررسی موضوعاتی چون موانع سرمایه گذاری در حوزه تجدیدپذیر، هم اندیشی در مورد PPA، جمع آوری نقطه نظرات اعضا در خصوص برق روستایی، رتبه بندی شرکت ها و تشکیل کارگروه قرارداد خرید تضمینی برق برگزار شد.

در گزارش عملکرد سه ماهه کمیته مواردی چون پیگیری برگزاری جلسه با ساتبا برای رتبه بندی شرکت های فعال در حوزه تجدیدپذیر از طریق امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه و نیز پیگیری ایجاد و بسایت کمیته انرژی های تجدیدپذیر و ارسال نامه به اعضا جهت ارسال اطلاعات به کمیته ذکر شده بود.

همچنین مطابق این گزارش موارد ارجاع شده توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در حوزه انرژی های تجدیدپذیر و نیز اصلاح ماده مرتبط با حمایت از صنعت برق در حوزه انرژی های تجدیدپذیر در لایحه بودجه سال ۹۶ به نفع این صنعت و برنامه ریزی برای تشکیل جلسه مشترک با کمیسیون انرژی مجلس از دیگر مواردی بوده که در کنار موضوع زمین نیروگاه های تجدیدپذیر از طریق کمیته ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های کشور اتاق بازرگانی و همکاری با این تشکل برای حل مشکلات مربوطه مورد







تشریح کرد.

وی همچنین ضمن اشاره به تلاش سندیکا و اتاق بازرگانی برای حل مشکل قرارداد PPA در شورای گفتگو و نیز قراردادهای مربوط به زمین، مشکل اساسی را در جذب سرمایه و تضمین های مورد نیاز برای تشویق به سرمایه گذاری در این حوزه دانست.

در این جلسه نمایندگان هیات‌رییسه کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکا به طرح مثال‌های مختلفی از پروژه‌های در دست اجرا پرداختند و به دغدغه‌های ایجاد شده برای سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی اشاره کردند. مسائل موجود در بحث پیمنت گارانتی، ساورین گارانتی، افزایش نرخ ارز، ناکارآمدی فیپا و بازپرداخت سرمایه‌ها از مهم ترین موارد مطرح شده با این مقام مسئول در سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران بود.

در ادامه جمالی با بیان اینکه اعطای پیمنت گارانتی و حتی ساورین گارانتی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های تجدید پذیر امکان‌پذیراست، از دریافت تعداد قابل توجه این نوع ضمانت‌ها در سال‌های گذشته خبرداد.

وی در همین رابطه افزود: از بندهای مختلفی که برای گرفتن ساورین گارانتی بایستی رعایت شود، دو بند مربوط به اولویت دادن به صنعت مورد نظر توسط وزارت خانه متولی و وجود بانک پذیرنده عاملیت، از مواردی مرتبط با بخش خصوصی است و این بخش باید در صدد فراهم آوردن آن باشد.

در پایان این جلسه تشکیل کارگروه مشترک کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکا و دفتر سرمایه‌گذاری خارجی از سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران مطرح و مورد موافقت و استقبال قرار گرفت. براین اساس مقرر شد از طرف سندیکا نامه‌ای برای اعلام رسمی درخواست نماینده این سازمان در کارگروه مشترک ارسال شود و از نماینده معرفی شده توسط این سازمان جهت حضور در جلسات آتی کمیته تجدیدپذیر با موضوعات مرتبط دعوت به عمل آید.

**اخبار کمیته تخصصی تولید پراکنده؛**

**طرح اشکالات قراردادهای خرید**

**تضمینی به مجلس**

کمیته تولید پراکنده سندیکا با هدف ایجاد یک صدایی و هماهنگی در زمینه تولید پراکنده اقدام به برگزاری نشست مشترک با سندیکای تولیدکنندگان، انجمن اصنا و انجمن CHP کرد. در این جلسه ضمن تلاش برای هماهنگی نشستی مشترک با کمیسیون انرژی و کمیسیون ویژه مجلس شورای اسلامی به منظور حمایت از

سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، مقرر شد اشکالات قراردادهای خرید تضمینی از منظر بخش خصوصی در قالب جدولی با دو ستون شامل شرح اشکال و راه حل پیشنهادی از طرف کمیته ارائه شود.

همچنین هماهنگی نشستی با مرکز مطالعات پدافند غیر عامل کشور و انعکاس اقدامات به دبیرخانه سندیکا جهت پیگیری در دستور کار قرار گرفت.

در پایان این جلسه با اشاره به آنکه آینده صنعت تولید پراکنده تابع هماهنگی وزارتخانه‌های نفت، نیرو و سازمان برنامه و شورای اقتصاد است مقرر شد در این راستا برای حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی هماهنگی‌های لازم صورت پذیرد.

طی دیداری چندجانبه در کمیسیون ویژه مجلس صورت گرفت؛

**میانجی‌گری کمیسیون ویژه مجلس در ماجرای قطع گاز DGها**

نماینده هیات‌رییسه کمیته تولید پراکنده به همراه نمایندگانی از انجمن تولیدکنندگان برق و حرارت (CHP) با چند تن از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در کمیسیون ویژه بودجه مجلس دیدار کردند.

در ابتدای این جلسه که علاوه بر این با حضور پرستور میسا مجری طرح نیروگاه‌های تولید پراکنده شرکت توانیر و همچنین نمایندگانی از وزارت نفت، سازمان برنامه و بودجه و کارشناسان دفتر پژوهش‌های مجلس برگزار می‌شد، نمایندگان بخش خصوصی از سندیکا و انجمن تولیدکنندگان برق و حرارت به طرح مسائل و مشکلات اعضای این تشکل‌ها پرداختند.

در این راستا پس از آنکه ارزش‌های مد نظر قانون‌گذار از طرح ایجاد نیروگاه‌های مقیاس کوچک از جمله موضوع کاهش تلفات، جلوگیری از افت ولتاژ، کاهش هزینه‌های انتقال نیرو و رعایت مسایل مربوط به پدافند غیرعامل تشریح و مورد تاکید قرارگرفت، عنوان شد: به علت اختلاف بین وزارتخانه‌های نیرو و نفت طی ۴ ماه اخیر، گاز تعدادی از نیروگاه‌ها قطع شده که این امر عملاً تعطیلی نیروگاه و متعاقباً بیکاری کارکنان و متضرر شدن سرمایه‌گذاران را در پی داشته است.

بر همین اساس ضمن تاکید بر موضوعیت «تبدیل انرژی» در قراردادهای تولیدکنندگان با شرکت توانیر، تصریح شد: اختلاف برداشت از قانون بین وزارت‌خانه‌ها نمی‌بایست به سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان تسری داده شود و کسب و کار آنان را تحت تاثیر قراردهد.

در این جلسه نمایندگان بخش خصوصی

همچنین با اشاره به مشخص بودن موضوع قیمت گاز برای نیروگاه‌های کوچک مقیاس و همچنین نحوه پرداخت آن براساس آیین‌نامه مصوب تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۹۶، خواستار مشخص شدن هرچه سریعتر مسایل مربوط به سال‌های ۹۴ و ۹۵ و رفع مشکلات نیروگاه‌ها در این زمینه شدند.

در بخش دیگری از مذاکرات این جلسه موضوع راندمان الکتریکی بالای ۵۵ درصد مطرح و عدم امکان اجرایی بودن آن خصوصاً در مورد واحدهایی سابقاً احداث‌شده مورد تاکید قرارگرفت و نماینده شرکت توانیر در تأیید این موضوع به ارائه توضیحات مبسوطی پرداخت. علاوه بر این اشکالات مرتبط با الزام متقاضیان به اجرای طرح باز یافت مطرح و توضیحات لازم ارائه شد.

در ادامه مجری طرح تولید پراکنده شرکت توانیر ضمن ارائه توضیحات کاملی در تایید سخنان نمایندگان بخش خصوصی، به اختلاف نظر با وزارت نفت در خصوص میزان بدهی شرکت توانیر و عدم اعتبار لازم برای پرداخت این بدهی اشاره داشت. همچنین نمایندگان وزارت نفت ضمن توضیحاتی در خصوص مصوبات قانونی، مانده طلب ۱۴۰ میلیارد تومانی را از نیروگاه‌های کوچک مقیاس غیر قابل توجیه دانستند. نماینده سازمان برنامه و بودجه نیز در ادامه الزام به اجرای مفا قانون بودجه و برنامه ششم را مورد تاکید قرار داد.

در پایان جلسه به منظور جمع‌بندی موضوع، حمیدرضا فولادگر رییس کمیسیون ویژه مجلس شورای اسلامی پس از استماع سخنان تمامی ذینفعان اعلام داشت: با توجه به تداوم قطع گاز تعداد قابل توجهی از نیروگاه‌ها و عدم ارتباط مستقیم عوامل بروز این موضوع با تولیدکنندگان مناسب است وزارت نفت ضمن اتصال انشعاب واحدها با استمهال بدهی موافقت کند تا در یک مدت معین مشکل بین وزارتخانه‌های نفت و نیرو مرتفع شود. در این رابطه مقرر شد در این خصوص نامه‌ای از سوی وزیر نیرو به وزیر نفت ارسال شود.

وی همچنین پیشنهاد کرد: با توجه به اینکه به نظر می‌رسد در احکام برنامه ششم، قوانین مربوط به بهبود کسب‌وکار و بهینه‌سازی مصرف سوخت مغایرت‌هایی وجود دارد، لازم است برگزاری جلسات کارشناسی در این خصوص در دستور کار قرار گیرد.

بر این اساس دستورات لازم به دبیر کمیسیون ویژه مجلس برای دعوت از تمامی نهادها و بخش خصوصی اعلام شد.

**اخبار کمیته تامین مالی و همکاری های مشترک؛**

**تعیین اولویت‌ها و مسئولیت‌ها در دور جدید فعالیت کمیته**



کمیته تامین مالی و همکاری‌های مشترک سندیکا با حضور تمامی اعضا در محل سندیکا تشکیل جلسه داد.

در این جلسه موضوعاتی چون تسهیل و رونق کسب‌وکار اعضا با استفاده از روش‌های مختلف تامین مالی، آموزش و ارتقای اطلاعات کلیه اعضا از روش‌های نوین تامین مالی و نیز شناسایی سرمایه‌گذاران خارجی و بررسی شرایط حضور آن‌ها در پروژه‌های ایران در دستور کار قرار داشت که مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت. علاوه بر این شناسایی سرمایه‌گذاران داخلی برای انجام فعالیت مشترک در پروژه‌ها، در کنار شناسایی سازمان‌ها و ارگان‌های مسئول در حوزه فاینانس و برگزاری جلسات مشترک با آن‌ها از دیگر موارد مطروحه در دستور جلسه این کمیته بود.

بر همین اساس پس از بیان دیدگاه‌ها و نظرات حضار نسبت به این موارد، موضوع آموزش به‌عنوان اولویت نخست مطرح و با تصویب کمیته مسئولیت برنامه‌ریزی، هماهنگی و همچنین ارائه پیشنهاد و راهکار در این خصوص به یکی از اعضا تفویض شد. همچنین در خصوص معرفی و شناسایی سرمایه‌گذاران نیز مسئولیت یکی دیگر از اعضا پیگیری امر را برعهده گرفت.

در ادامه موضوع شناسایی سازمان‌ها و ارگان‌های مسئول در حوزه فاینانس نیز دبیر کمیته عهده‌دار کسب اطلاعات و هماهنگی لازم شد.

در پایان این جلسه با توجه به ضرورت تعیین نایب‌رییس کمیته برای برنامه‌ریزی و انجام هماهنگی‌های مورد نیاز، سیدبابک خلفی با موافقت اکثریت اعضا به‌عنوان نایب‌رییس کمیته تامین مالی و همکاری‌های مشترک قبول مسئولیت کرد.

**اخبار کمیته تخصصی سازندگان**

**دکل‌های انتقال نیرو؛**

**هم‌اندیشی با مشاوران در خصوص درخواست‌های تعرفه‌ای و مناقصات برج**

جلسه مشترک کمیته‌های سازندگان دکل‌های انتقال نیرو و مهندسی مشاور سندیکا اواسط دی‌ماه با محوریت بحث و بررسی در خصوص تعرفه واردات سال ۱۳۹۷ برگزار شد.

در ابتدای این جلسه نظر سازندگان دکل‌های انتقال نیرو در خصوص تغییرات تعرفه‌های گمرکی که پیش از آن در قالب نامه معاونت امور کمیته‌های سندیکا و پیشنهاد مکتوب شرکت یاسان مطرح شده بود مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

بر اساس نامه‌های مذکور، سازندگان دکل‌های انتقال نیرو درخواست کرده بودند حقوق و عوارض گمرکی نبشی‌های فولادی از ۲۶ درصد به ۶ درصد که در سال ۱۳۹۳ برقرار بوده است، کاهش یابد. همچنین در این درخواست ذکر شده بود حقوق و عوارض گمرکی دکل ساخته‌شده کامل وارداتی از ۱۰ درصد به ۳۰ درصد افزایش یابد.

در ادامه ضمن هم اندیشی در خصوص مناقصات اخیر برج‌های انتقال نیرو بحثی پیرامون کاربرد انواع برج‌های انتقال نیرو و فوق توزیع مطرح و اعلام شد: بعضاً در اسناد مناقصه و استعمال نوع خاصی از برج‌ها توسط کارفرمایان درخواست شده است که این امر عملاً موجب هدایت مناقصه یا استعمال به سمت و سوی خاصی و خروج و عدول از از حالت رقابتی می‌شود.

نمایندگان کمیته مهندسی مشاور سندیکا با بیان این موضوع اعلام داشتند چنین رویه‌ای به رغم نظر و اعتقاد مشاوران مبنی بر ایجاد شرایط

رقابتی به منظور خریداری مناسب‌ترین برج‌ها به لحاظ فنی و اقتصادی و مطابق استانداردهای بین‌المللی و شرکت توانیر اتخاذ شده است.

بر این اساس طی توافقی بین نمایندگان این دو کمیته مقرر شد رییس کمیته مهندسی مشاور با همکاری کارشناسان ذریبط در شرکت‌های تولیدی دکل و مهندسین مشاور در انتقال نیرو، جهت شفاف‌سازی خرید برج‌ها، استفاده از انواع مختلف دکل‌ها و رعایت شرایط یکسان فنی و اقتصادی آن در چارچوب بخشنامه شرکت توانیر نسبت به بررسی جامع موضوع اقدام کرده و گزارش آن را برای اقدامات بعدی در اختیار سندیکای صنعت برق ایران قرار دهد. همچنین بنا به پیشنهادی استفاده از امکانات مطالعاتی پژوهشگاه نیرو جهت تهیه گزارش نهایی در دستور کار قرار گرفت.

**اخبار کمیته تخصصی سازندگان**

**بیراق‌آلات انتقال نیرو؛**

**تغییر رییس و نایب رییس کمیته بیراق‌سازان انتقال**

کمیته سازندگان بیراق‌آلات انتقال طی جلسه‌ای که اواسط دی‌ماه برگزار شد، در راستای درخواست رییس سابق هیات‌رییسه کمیته را مبنی بر کناره‌گیری خود و انتخاب رییس جدید کمیته اقدام کرد.

بر این اساس پس از بنا به پیشنهاد و موافقت حداکثری اعضا، مسعود معروفی به‌عنوان رییس جدید هیات‌رییسه این کمیته و احمد میری در سمت نایب‌رییس آن انتخاب شدند.

معروفی همچنین در اعلام اهم برنامه‌های خود در این سمت مواردی را شامل تعامل در خصوص مسائل صنفی، همکاری با اعضا جهت صادرات در بازارهای هدف، وحدت اعضا و استفاده حداکثری از توان یکدیگر در کسب‌وکار و نیز توانمندسازی اعضای کمیته در ایجاد قیمت‌های رقابتی جهانی، خاطر نشان کرد.

در ادامه این جلسه با طرح موضوع مناقصه طراحی، خرید، ساخت و تست خطوط انتقال بین ۵ پست شرکت برق منطقه‌ای اصفهان مقرر شد در خصوص تولید کنندگان بیراق‌آلات خطوط انتقال نیرو از شرکت برق منطقه‌ای فوق درخواست شود که در اسناد مناقصه فوق شرط داشتن حداقل ۵ سال سابقه نصب بیراق‌آلات در خطوط داخل کشور ظرف ده سال گذشته برای تولیدکنندگان بیراق‌خطوط انتقال گنجانیده شود. گفتنی است این شرط طی نامه شماره ۱۴۶۸-۹۶ مورخ ۹۶/۱۰/۲۰ از برق اصفهان درخواست شد.

**اخبار کمیته تخصصی سازندگان یراق آلات توزیع؛**

### انعکاس مناقصات متخطی از قرارداد تیپ به دبیرخانه سندیکا



جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع در حالی برگزار شد که تعیین نمایندگان این کمیته در کمیته‌های عمومی سندیکا در دستور کار قرار گرفت.

براین اساس حامد گرشاسبی از شرکت رهشاد الکتریک جهت حضور در کمیته حقوقی و قراردادهای و غلامحسین محمودیان از شرکت فرآورده سازان شایان در کنار احسان فکار از شرکت آزاد کاوش پی به ترتیب به عنوان نماینده اصلی و علی البیدل کمیته جهت حضور در کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت سندیکا توسط حاضرین برگزیده شدند. همچنین امیرناصرریسی از شرکت کاوش توسعه فکور به عنوان نماینده این در کمیته دانش بنیان تعیین شدند.

در ابتدای جلسه ضمن اشاره نایب رییس کمیته به چگونگی دریافت مطالبات سال گذشته و انباشت مطالبات سال جاری، از اعضای کمیته درخواست شد همانند سال گذشته مطالبات حقیقی خود را مطابق اسناد مثبت تهیه و با اخذ گواهی تاییدیه مطالبات از شرکت‌های توزیع مربوطه، به کمیته ارائه کنند. به این منظور مقرر شد نامه‌ای به همراه فرم‌های مربوطه تهیه و برای اعضای کمیته ارسال شود.

در ادامه این جلسه با توجه به عدم استفاده از قرارداد خرید تیپ ابلاغی شرکت توانیر در اسناد مناقصات دو مرحله‌ای شرکت‌های توزیع نیروی برق استان گلستان و سمنان مقرر شد مراتب به دبیر سندیکا جهت اقدامات بعدی منعکس شود.

گفتنی است این اسناد مربوط به مناقصات دومرحله‌ای ۷۹-۹۶/۲ و ۸۰-۹۶/۲ جهت خرید یراق آلات فلزی گالوانیزه گرم در شرکت‌های توزیع نیروی برق استان گلستان و همچنین اسناد مناقصه دو مرحله‌ای ۳۱/۹۶ برای خرید یراق آلات شبکه در شرکت توزیع نیروی برق سمنان بوده است.

### بررسی نرخ ارز در اولویت اقدامات آتی کمیته یراق سازان

کمیته سازندگان یراق آلات توزیع سندیکا با حضور اعضا در محل سندیکا تشکیل جلسه داد.

در ابتدای جلسه در خصوص موضوع مطالبات اعضا، نایب رییس کمیته با اشاره به چگونگی دریافت مطالبات سال گذشته و انباشت مطالبات سال جاری از اعضای کمیته، درخواست کرد تا همانند سال قبل مطالبات حقیقی خود را مطابق اسناد مثبت تهیه و با اخذ گواهی تاییدیه مطالبات از شرکت‌های توزیع مربوطه به کمیته ارائه کنند. در این راستا تهیه نامه و فرم‌های مربوطه و ارائه آن به اعضای کمیته از طریق تلگرام در دستور کار قرار گرفت. در ادامه جلسه طی بررسی موارد پیشنهادی اعضای کمیته، بر اساس مسائلی چون افزایش قابل توجه نرخ ارز، همچنین عدم کشش افزایش قیمت یراق آلات در شرایط بازار فعلی و نیز وجود رکود و حاشیه سود ناچیز کنونی، پیشنهاد شد موضوعاتی چون بحث و بررسی نرخ ارز، تهیه و تنظیم فهارس بهای یراق آلات و پیگیری اجرایی شدن قرارداد خرید تیپ در دستور کار کمیته یراق سازان قرار گیرد.

بر همین اساس علاوه بر تعیین موضوع بررسی نرخ ارز به عنوان دستور کار جلسه آتی کمیته، مقرر شد ضمن تدوین جداول فنی محصولات به صورت کتابچه و نظرخواهی از اعضا در این خصوص، تصویب آن در جلسات کمیته صورت گیرد تا امکان تهیه و تنظیم فهارس بهای یراق آلات فراهم شود.

همچنین با توجه به فرصت اعلام نظریاتیمانده در خصوص قرارداد خرید تیپ بنا بر مصوبه این جلسه، مقرر شد نظرات کمیته سازندگان یراق آلات توزیع در کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا مورد طرح قرار گیرد.

### درخواست یراق سازان برای اجرای قرارداد تیپ در برق خراسان و توزیع مشهد

کمیته سازندگان یراق آلات توزیع هفته گذشته با محوریت بررسی موضوعات مورد نظر اعضای کمیته برای طرح در جلسه مشترک هیات مدیره سندیکا با مدیران شرکت‌های برق منطقه‌ای خراسان و توزیع نیروی برق مشهد تشکیل جلسه داد.

در این رابطه مقرر شد از سوی کمیته درخواست شود تا اعضای هیات مدیره سندیکا در جلسه مشترک با شرکت‌های برق منطقه‌ای خراسان و توزیع نیروی برق مشهد، خواستار اجرایی شدن قرارداد تیپ خرید ابلاغی شرکت توانیر، توسط این شرکت‌ها شوند.

در ادامه این جلسه در خصوص تهیه و تنظیم جداول فنی محصولات تولیدی یراق سازان، مقرر شد لیست تجهیزات مربوط به یراق آلات خودنگه‌دار توسط نایب رییس کمیته تهیه و در جلسه آتی ارائه شود. همچنین در این رابطه بررسی و تصویب نهایی جداول فنی این محصولات و سپس تعیین قیمت مصوب از سوی کمیته در دستور کار قرار گرفت.

در بخش دیگری از مصوبات این جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع مقرر شد اعضای کمیته مناقصات مورد نظر را تا پایان سال جاری به منظور بررسی مشترک و تعامل بیشتر اعلام کنند تا پس از بررسی و تصمیم‌گیری در جلسات کمیته مورد اقدام قرار گیرد.

در پایان این جلسه پیگیری مفاد نامه ارسالی کمیته به هیات مدیره سندیکا مبنی بر درخواست پیگیری مواردی چون اجرایی شدن قرارداد تیپ، وصول مطالبات اعضا و واقعی کردن نرخ ارز مورد تاکید قرار گرفت.

در راستای پرسشنامه تعیین دستور کار کوتاه مدت و میان مدت سندیکا صورت گرفت؛

### ارائه اولویت‌های موضوعی و خدماتی یراق سازان به دبیرخانه سندیکا

جلسه اخیر کمیته سازندگان یراق آلات توزیع در حالی برگزار شد که موضوعاتی چون بررسی پرسشنامه تعیین دستور کار کوتاه مدت و میان مدت سندیکا، معرفی و انتخاب نماینده کمیته در شورای سیاست گذاری ستبران و بررسی مطالبات اعضای کمیته در دستور کار قرار داشت.

براین اساس در ابتدای جلسه ضمن طرح نامه دبیرخانه سندیکا در خصوص پرسشنامه اولویت‌بندی موضوعات و تعیین دستور کار

کوتاه مدت و میان مدت سندیکا اولویت‌ها موضوعی و خدماتی اعضای کمیته تدوین و مقرر شد مراتب عینا به دبیر سندیکا اعلام شود. در ادامه پیرو نامه ارسالی از سوی دبیر سندیکا در مورد معرفی نماینده کمیته جهت شورای سیاست‌گذاری ستبران نماینده کمیته برای این منظور تعیین و به دبیر سندیکا معرفی شد. علاوه بر این توسط نایب رییس کمیته از تمامی نمایندگان کمیته یراق سازان در کمیته‌های دیگر سندیکا درخواست شد تا با حضور موثر در کمیته‌های تعیین شده گزارش کار را در اولین جلسه کمیته یراق سازان ارائه کنند.

در این جلسه موضوع مطالبات اعضای کمیته در حالی مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نایب رییس کمیته ضمن اشاره به چگونگی دریافت مطالبات سال گذشته و انباشت مطالبات سال جاری از اعضای کمیته درخواست کردند که همانند سال قبل مطالبات حقیقی خود را مطابق اسناد مثبت تهیه و با اخذ گواهی تاییدیه مطالبات از شرکت‌های توزیع، به کمیته ارائه کنند. در همین رابطه مقرر شد نامه به همراه فرم‌های مربوطه پس از تهیه برای اعضای کمیته از طریق گروه تلگرامی ارائه شود. علاوه بر این با توجه به بخشنامه تعدیل نرخ ارز شرکت توانیر و نوسانات اخیر در نرخ ارز، از اعضای کمیته درخواست شد در پیشنهاد قیمت خود درخواست تعدیل نرخ ارز را مد نظر قرار دهند. همچنین درخواست ارائه نظرات و پیشنهادهای کمیته در خصوص قرارداد خرید تیپ به کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا از دیگر موارد مطروحه در این جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع بود.

اخبار کمیته تخصصی مهندسی مشاور؛

### نقد و بررسی بخشنامه جدید سازمان برنامه از منظر مشاوران

هیات ریسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور طی جلسه اخیر خود که با دعوت از تمامی شرکت‌های مهندسی مشاور عضو سندیکا برگزار

می‌شد، به بحث و تبادل نظر در خصوص مسائل و مشکلات مشاورین صنعتی پرداختند. در این جلسه ابتدا ضمن و بحث و بررسی در خصوص نکات مثبت و منفی بخشنامه جدید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در مورد حق الزحمه نظارت از تاریخ ابتدای تیرماه سال جاری، چکیده‌ای از مکاتبات صورت گرفته با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیته مشاوران سندیکا مورد ارائه قرار گرفت. همچنین خبر داده شد که سازمان برنامه در پاسخ نامه سندیکا کتبا اعلام داشته است که اصلاحات این بخشنامه در بخشنامه‌های بعدی منظور خواهد شد.

براین اساس در ذکر نکات مثبت این بخشنامه به مناسب بودن میزان پرداختی به مشاور در صورت پرداخت به موقع بودجه پروژه برای اجرا و در هنگام قبیل و بعد از آن بر اساس ضوابط و فرمول‌ها اشاره شد.

در مقابل، طی ۱۰ بند نکات منفی این بخشنامه از نقطه نظر مشاوران اعلام شد که در این رابطه مواردی در خصوص نحوه پرداخت‌ها از جمله گره خوردن آن به پیشرفت کار و صورت وضعیت پیمانکار، کاهش هزینه پرداخت خودرو و منوط شدن آن به حوزه پروژه و نیز امکان پرداخت تنها با کارت زنی پرسنل نظارت و غیر عملی بودن آن خصوصا در پروژه‌هایی چون خطوط انتقال با حوزه عملی گسترده مورد طرح و بررسی قرار گرفت.

علاوه بر این عدم لحاظ سوابق کار و تجربیات ناظرین به عنوان ملاک عمل در این بخشنامه و توقف پرداخت به عوامل مشاور در صورت تطویل پروژه خارج از کنترل مشاور، در کنار بلا تکلیف شدن وضعیت کارکرد واحدهای HSE مشاورین و عدم تعریف مسیری جهت امکان ارتقای سیستم‌های نظارت، حسب ضرایب ماندگاری در پروژه و... از دیگر انتقادات وارد بر بخشنامه مذکور بود.

در این جلسه طی ذکر دیگر نکات منفی بخشنامه جدید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی عنوان شد در این متن پیش بینی مسیری برای تعیین پایه حقوق ناظرین در محل کارگاه‌های



متفاوت و سختی کار آنان صورت نگرفته و اولویت لازم به تخصص بخش نظارت داده نشده است. بر اساس این انتقادات پیگیری موضوع از چند منظر در دستور کار قرار گرفت که از آن جمله تداوم انعکاس مشکلات بخشنامه از طریق سندیکا به سازمان برنامه و درخواست تعلیق آن برای حداقل شش ماه، دریافت نتایج چند طرح پایلوت برای امکان ثبت و رفع مشکلات و نیز دریافت اصلاحات سازمان برنامه و بودجه بوده است.

همچنین در این رابطه تهیه نامه‌ای از طرف سندیکا و ارسال آن با امضای معاون برق و انرژی وزارت نیرو به سازمان برنامه مبنی بر اجرایی شدن هر چه سریعتر بخشنامه حداقل از اول سال ۹۷ و پیگیری موازی موضوع از طریق کمیسیون انرژی مجلس در دستور کار قرار گرفت.

در بخش دیگری از این جلسه نحوه انتخاب مشاوران توسط کارفرمایان در اسناد و بعضا مناقصات مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. در این خصوص با انتقاد از عملکرد برخی مشاوران در خصوص ارائه قیمت‌های غیر منطقی درخواست شد با توجه به پیامدهای منفی این امر، از ارزان فروشی زحمات مهندسین مشاور خودداری شود.

براین اساس پیشنهادهایی در جلسه مطرح و مورد مذاکره قرار گرفت که تهیه منشور اخلاقی الزام آور برای مشاوران در راستای ایجاد فرهنگ کاری و حرفه‌ای در صنف مشاورین صنعت برق از جمله مهمترین آن‌ها بود. همچنین پیشنهاد شد از کارفرماها درخواست شود جهت حذف قیمت‌های نامتعارف بالا و پایین نسبت به قیمتی برآوردی اقدام کنند و برنده مناقصه با ارزیابی سایر قیمت‌ها با توجه به سوابق فنی مشاور اعلام شود.

در پایان ضمن تشکیل کارگروهی جهت تهیه آیین‌نامه‌ای مناسبتر در رابطه با خدمات مهندسی و نظارت، مقرر شد خروجی این کارگروه پس از ارائه برای مشاوران برق و توزیع به عنوان پیشنهاد برای سازمان برنامه و بودجه ارسال شود و در صورت عدم پذیرش از سوی این سازمان، از طریق وزارت نیرو و با ابلاغ شرکت توانیر به شرکت‌های برق اجرایی شود. همچنین پیگیری اصلاح بخشنامه جدید نظارتی سازمان برنامه و بودجه نیز در دستور کار این کارگروه خواهد بود.



## اخبار شعب

### قول مساعد مدیرعامل برق اصفهان برای اجرایی کردن قرارداد تیپ

اعضای هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران به همراه اعضای هیات مدیره شعبه اصفهان این تشکل ساعتی میهمان مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان و معاونینش بودند. رسول موسی رضایی در حاشیه این جلسه که قرارداد تیپ و اهمیت اجرایی شدن آن یکی از موضوعات اصلی مطروحه در آن بود، ضمن تأکید برلزوم تدوین یک قرارداد تیپ جامع، تأکید کرد که در صورت ابلاغ قرارداد تیپ از سوی توابیر، برق منطقه ای اصفهان به این قرارداد پایبند خواهد بود.

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان ضمن تأکید برلزوم پیاده سازی قراردادهای تیپ عنوان کرد: قطعا ما یکی از مجموعه هایی خواهیم بود که در صورت ابلاغ قرارداد تیپ از سوی شرکت توابیر، نسبت به پیاده سازی آن اقدام خواهیم کرد.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: اگر متن این قرارداد در جهت عدم آسیب به بخش خصوصی کار شده و براساس ضوابط قانونی و با توجه به منافع دو طرف تدوین شده باشد، چرا باید از پیاده سازی آن سرباز بزنیم؟

رسول موسی رضایی در خصوص عدم اعمال تعدیل‌ها در متن قراردادها گفت: مهمترین گرفتاری ما این است که قراردادها به لحاظ پیش بینی شرایط فورس ماژور نقص هایی داشت، به علاوه مراجع نظارتی هم نمی توانستند

با خوش بینی این موضوع را بررسی کنند. در نهایت موضوع این قراردادهای و شرایط فورس ماژور حاکم بر آنها با شک و حساسیت مورد بررسی قرار می‌گرفت و همین مساله این دست از قراردادها را دچار پیچیدگی های بسیاری کرد. این مقام مسئول تصریح کرد: به هر حال در قرارداد وقتی موضوعی پیش بینی نشده، هر اقدامی به منظور پوشش آن موضوع، اعمال سلیقه شخصی محسوب می‌شود و حتی ممکن است نظرات افراد مختلف درمورد این دست از موضوعات کاملا متفاوت باشد. نگرانی اصلی این بوده و هست که این تفاوت‌ها در شرایطی به ایجاد مفاسد یا گرفتاری هایی منجر شود و به همین دلیل باید به نهادهای نظارتی در خصوص سخت گیرهای کنونی حق داد.

موسی رضایی ضمن اشاره به این نکته که برق اصفهان از سال‌های گذشته مبتکر قراردادهای تیپ بوده است، تصریح کرد: پیش از این ما قرارداد تیبی را در کمیته‌ها و کارگروه‌های شرکت برق منطقه ای اصفهان تهیه و نهایی کرده و از آن در مناقصات استفاده می‌کردیم. البته ایجاد برخی از گرفتاری‌ها و تنوع موضوعات مربوط به تعدیل بهره گیری از این متن قرارداد را دچار اختلال کرده و گاه‌ها ناگزیر به تغییر متن آن شدیم، اما همچنان چارچوب اصلی این قرارداد را که شامل تعدیل‌ها نیز هست، رعایت می‌کنیم.

مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان در ادامه به قانون مناقصات دستگاه‌های دولتی به عنوان مهمترین خط قرمز برای قرارداد تیپ یاد کرد و افزود: قانون مناقصات یک خط مشی و چارچوب اصلی دارد و خط قرمزهایی برای ماترسیم کرده است. اگر در قرارداد تیپ، این چارچوب‌ها رعایت شده باشد، ما در اجرایی کردن آن تردید نخواهیم کرد.

وی در ادامه تأکید کرد: در صورت تدوین چنین قراردادی قطعا علاوه بر تأمین منافع بخش خصوصی، شرکت‌های کارفرما هم قطعا کار خود را راحت تر پیش خواهند برد. لذا برای تدوین یک قرارداد تیپ باید هماهنگی‌های لازم بین سندیکا به عنوان نماینده بخش خصوصی با بخش دولتی صورت گیرد، در این صورت کار



به شکلی روان‌ تر و با سرعتی بیشتر انجام خواهد شد .

رسول موسی رضایی ضمن بیان این نکته که در برق منطقه ای اصفهان هیچ قرارداد متوقفی وجود ندارد، اذعان کرد: ما هم بخشی از کشوریم و با مشکلاتی که گریبانگیر حوزه‌های مختلف بوده، درگیر بوده ایم. اما چند نکته ظریف در عملکرد ما وجود دارد، که فکر می‌کنم از اهمیت وافری برخوردارند.

مدیرعامل برق منطقه‌ای اصفهان هماهنگی با دستگاه‌های نظارتی را اولین و مهمترین اقدام کارسازی مجموعه تحت مدیریتش برای جلوگیری از ایجاد بحران هایی مانند قراردادهای متوقف دانست و گفت: ما تلاش کردیم تحت نظارت این دستگاه‌ها تصمیم گیری‌های لازم را انجام دهیم. این هماهنگی‌ها حتی گاه‌ها نانوشته و غیرقابل تدوین بوده است. اما تصمیم گیری بر اساس بررسی و موشکافی دقیق موضوعات و مسائل در برق اصفهان و نیز حصول اطمینان از صحیح بودن اقدامات انجام شده، اصلی ترین منشا نداشتن قرارداد راکد در برق اصفهان است.

وی تأکید کرد: همه ما در برق منطقه ای اصفهان اعم از هیات مدیره و معاونین در کنار دستگاه‌های نظارتی شامل دیوان محاسبات و سازمان بازرسی، با هماهنگی تصمیمی را اتخاذ می‌کنیم که به نفع اقتصاد ملی و کشور و در نهایت به نفع پروژه است. تنها زمانی تصمیم گیری انجام می‌شود که همه ما به یک اجماع فراگیر رسیده باشیم. همدلی، تفاهم، همفکری و درک متقابل شاه کلید حل این مشکل است که شاید در برخی از بخش‌ها ضعیف باشد و همین مساله به گسترده شدن معضلاتی مانند قراردادهای متوقف شده است.

**طی پانزدهمین جلسه هیات‌مدیره‌سندیکا در شعبه خراسان مقرر شد؛**

#### **تشکیل کارگروهی به منظور اجماع در خصوص تعرفه‌های گمرگی**

اعضای هیات‌مدیره سندیکای صنعت برق ایران پیرو مصوبه جلسات گذشته خود مبنی بر توسعه ارتباطات با شعب استانی، میهمان شعبه خراسان سندیکا بودند.

این دیدار یک روزه در ساعات ابتدایی با برگزاری پانزدهمین جلسه هیات‌مدیره سندیکا و پس از آن جلسه‌ای با مدیران‌عامل و مدیران ارشد برق منطقه‌ای خراسان، توزیع نیروی برق خراسان رضوی و توزیع نیروی برق مشهد همراه بود و در پایان روز نیز نشست مشترک سندیکای صنعت برق با نمایندگان اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی در محل آن اتاق

تشکیل شد.

در این جلسه هیات‌مدیره سندیکا که با هدف دریافت نظرات و خواسته‌های اعضای شعبه خراسان تشکیل شد، پیگیری قرارداد تیپ تا مرحله اجرا، لزوم ورود سندیکا به بحث رتبه‌بندی شرکت‌ها و تفویض اختیارات بیشتر به شعب در راستای توانمندسازی و افزایش انگیزه از جمله موضوعات مورد اشاره از سوی هیات‌مدیره شعبه خراسان بود.

در نشست مشترک هیات‌مدیره سندیکا با هیات‌مدیره و مسئولان شعبه خراسان، همچنین به نقش استراتژیک شعب استانی در جلوگیری از ایجاد تشکل‌های موازی اشاره و بر توانمندسازی این شعب و همچنین لزوم ارزیابی پتانسیل‌های فعالان صنعت برق در استان خراسان تأکید شد. اهمیت پیگیری و اجرای مدل‌های مالی مناسب به‌منظور حل چالش تأمین مالی در بخش خصوصی و نیز تبدیل تهدید پروژه‌های نیمه‌تمام به یک فرصت کاری از طریق تعامل فعال با نهادهای دولتی مرتبط، از دیگر موضوعات این جلسه بود.

براین اساس مصوب شد با هماهنگی شورای سیاست‌گذاری نشریه ستیران صفحاتی از هر شماره نشریه به انعکاس فعالیت‌ها و اخبار شعب استانی سندیکا و نیز برگزاری جلسات دوره‌ای روسای هیات‌مدیره و دبیران شعب با رییس هیات‌مدیره و دبیر سندیکا اختصاص یابد .

همچنین به منظور تعریف تبصره‌ای در خصوص تسهیل عضویت شرکت‌های کوچک و متوسط استان‌ها در شعب سندیکا، مقرر شد، پس از بررسی فرصت‌ها و چالش‌های متناظربراین موضوع توسط واحد عضویت و بازرس سندیکا، موضوع به هیات‌مدیره ارائه و مورد بررسی قرار گیرد.

علاوه براین اعضای هیات‌مدیره سندیکا در خصوص مدلی که توسط کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت برای تعیین نحوه تأثیرگذاری عضویت در سندیکا در امتیاز فنی مناقصات در دست تهیه است، مقرر کردند به جای ملاک قرارگرفتن گواهی عضویت سندیکا برای امتیازدهی در مناقصات، معرفی‌نامه این تشکل به عنوان معیار اصلی مد نظر قرار گیرد. موضوع تعرفه‌های وارداتی تجهیزات صنعت برق از دیگرمباحث مطروحه در این جلسه هیات مدیره بود. هیات‌مدیره سندیکا در این خصوص ضمن تأکید بر اینکه تعرفه، ابزاری برای حمایت از سازندگان داخلی به‌شمار می‌رود، مصوب کرد کارگروهی متشکل از نمایندگانی از کمیته‌های ساخت داخل، پیمانکاران و مهندسی بازرگانی برای تدوین و بازنگری تعرفه‌های گمرکی توسط کمیته حقوقی قراردادها تشکیل شود. مقرر شد این کارگروه نظرات خود را ظرف ۱۰ روز با رعایت

روش منطقی در محاسبه اعداد تعرفه و پیش بینی روش جبران به هنگام تبعات تغییرتعرفه در قراردادها و مناقصات جاری به وزارت نیرو اعلام کند .

در بخش پایانی جلسه نیز کمیته حقوقی قراردادهای مکلف شد ضمن بررسی نحوه اخذ مالیات و کارانه مودیان در بودجه سال ۹۷، نظر و پیشنهادات سندیکا را در این خصوص اعلام کند .

در جلسه مشترک هیات‌مدیره سندیکا با مسئولین برق منطقه ای و توزیع خراسان صورت گرفت؛

#### **هماهنگی و همسویی بین سندیکا و کارفرمایان صنعت برق خراسان**

اعضای هیات‌مدیره سندیکای صنعت برق ایران طی سفر خود به مشهد، به همراه هیات‌مدیره شعبه خراسان اقدام به برگزاری نشست مشترک با مدیران‌عامل و مسئولان ارشد برق منطقه‌ای خراسان، شرکت توزیع نیروی برق خراسان رضوی و شرکت توزیع نیروی برق مشهد کردند .

طی این نشست که به میزبانی شرکت برق منطقه‌ای خراسان برگزار می‌شد، بحث و تبادل نظر در خصوص راهکارهای ایجاد هماهنگی و همسویی فی‌مابین در محوریت قرار گرفت.

همچنین به منظور تعریف تبصره‌ای در خصوص تسهیل عضویت شرکت‌های کوچک و متوسط استان‌ها در شعب سندیکا، مقرر شد، پس از بررسی فرصت‌ها و چالش‌های متناظربراین موضوع توسط واحد عضویت و بازرس سندیکا، موضوع به هیات‌مدیره ارائه و مورد بررسی قرار گیرد.
علاوه براین اعضای هیات‌مدیره سندیکا در خصوص مدلی که توسط کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت برای تعیین نحوه تأثیرگذاری عضویت در سندیکا در امتیاز فنی مناقصات در دست تهیه است، مقرر کردند به جای ملاک قرارگرفتن گواهی عضویت سندیکا برای امتیازدهی در مناقصات، معرفی‌نامه این تشکل به عنوان معیار اصلی مد نظر قرار گیرد. موضوع تعرفه‌های وارداتی تجهیزات صنعت برق از دیگرمباحث مطروحه در این جلسه هیات مدیره بود. هیات‌مدیره سندیکا در این خصوص ضمن تأکید بر اینکه تعرفه، ابزاری برای حمایت از سازندگان داخلی به‌شمار می‌رود، مصوب کرد کارگروهی متشکل از نمایندگانی از کمیته‌های ساخت داخل، پیمانکاران و مهندسی بازرگانی برای تدوین و بازنگری تعرفه‌های گمرکی توسط کمیته حقوقی قراردادها تشکیل شود. مقرر شد این کارگروه نظرات خود را ظرف ۱۰ روز با رعایت

ضمن اشاره به بسته بودن تمام راه‌ها برای افزایش تعرفه برق، افزایش درصدی قیمت برق نیزمنتفی دانست و گفت: باید دولت را قانع کرد برای عبور از پیک بحرانی مصرف برق چاره‌اندیشی شود و در صورت امکان با تعرفه‌های متغیراین پیک را مدیریت کنیم.

متولی‌زاده همچنین پیشنهاد کرد با توجه به آنکه بیش از ۷۵ درصد هزینه‌ها و متعاقبا بدهی‌ها مربوط به بخش تولید است، با سرمایه‌گذاری جدید هزینه‌های تولید را کاهش داد. وی تصریح کرد: ۴ تا ۵ هزار میلیارد تومان با این روش در تولید صرفه‌جویی می‌شود و می‌توان در انتقال و توزیع سرمایه‌گذاری کرد.

لزوم عبور از دیوار نامرئی بین بخش خصوصی و دولت

علی بخشی رییس هیات‌مدیره سندیکا در ادامه از برگزاری این جلسه به عنوان فتح بابی برای همکاری‌های آینده یاد کرد و افزود: در دوره جدید هیات‌مدیره سندیکا در تلاشیم تا با افزایش تعامل و ارتباط با دولت دیوار نامرئی بین بخش خصوصی و دولتی را برداریم.

وی در این راستا با اشاره به آنکه این نشست چهارمین جلسه مشترک هیات‌مدیره سندیکا با برق‌های منطقه‌ای طی ماه‌های اخیر بوده است، از ایجاد کارگروهی مشترک بین برق منطقه‌ای اصفهان و شعبه سندیکا در آن استان خبر داد و پیشنهاد ایجاد چنین کارگروهی بین برق منطقه‌ای و شعبه خراسان را مطرح کرد.

بخشی در ادامه فعالیت جدی سندیکا و تدوین سند راهبردی کسب و کار را با بیش از ۸ هزار ساعت فعالیت کارشناسی در معاونت پژوهشی سندیکا یادآور شد.

پیام باقری نایب رییس سندیکا نیز ضمن تأیید لزوم چاره اندیشی برای مدیریت پیک بحرانی صنعت برق، به تمرکز کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته بر مدیریت مصرف اشاره کرد.

وی ضمن اعلام آمادگی سندیکا برای تعریف و اجرای پروژه‌های مشترک با برق منطقه ای خراسان به عنوان یکی از کارفرمایان معین صنعت برق کشور بر لزوم توسعه ارتباط و تعامل بین بخش خصوصی و دولتی تأکید کرد.

تأکید سندیکا بر لزوم ارتباط و تعامل بیشتر دولت با بخش خصوصی

در این جلسه دیگر عضو هیات‌مدیره سندیکا به لزوم ارتباط نزدیکتر دولت با بخش خصوصی جهت درک مشکلات و حمایت سازنده از این بخش اشاره داشت. محمد بهزاد با بیان این موضوع تصریح کرد: به خاطر داشته باشیم که در صورت تضعیف بخش خصوصی، در واقع متولیان دولتی صنعت برق نیز کارآمدی لازم را نخواهند داشت.

علاوه براین نمایندگان سندیکا در این جلسه



متفقا بر تشکیل کارگروه مشترک و برگزاری جلسات مستمر آن به منظور عملیاتی کردن موضوعات تاکید داشتند. نصراله رهنما نایب‌رئیس هیات مدیره سندیکا در این رابطه پیشنهادی مبنی بر تقسیم بندی موضوعات در دو دسته کوتاه مدت و میان مدت ارائه کرد. وی همچنین با اشاره به آسیب های جدی فعالان بخش خصوصی در سال های اخیر احیای شرکت های بحران زده را ضروری دانست و به این منظور در وهله نخست چاره اندیشی های کوتاه مدت برای رفع این بحران ها را خواستار شد.

مهدی مسائلی عضو و منشی هیات مدیره سندیکا، در این نشست با تشریح تلاش چهار ساله سندیکای صنعت برق و برگزاری جلسات مکرر و متعدد کارشناسی برای رفع مشکل قراردادهای متوقف اذعان داشت؛ اکنون با تغییر نرخ ارز همچنان نگرانی از توقف قراردادها وجود دارد.

موضوع بیمه تامین اجتماعی یکی از دیگر موارد ذکر شده توسط عضو و منشی هیات مدیره سندیکا بود که به عنوان یکی از مشکلات اصلی بخش خصوصی از آن یاد کرد که در جلسات کارگروه مربوطه در سندیکا در حال پیگیری است. وی علاوه بر این در خصوص نهایی سازی فهارس بهای صنعت برق درخواست همکاری کرد.

منصور سعیدی دیگر عضو هیات مدیره سندیکا تفاوت نقش مشاوران در صنعت آب و برق را یادآور شد و با قابل تامل خواندن این امر لزوم بازتعریف نقش مشاوران را در صنعت برق مورد تاکید قرار داد.

وی با بیان این مطلب ضمن مقایسه آمار بالای قراردادهای متوقف در صنعت برق در مقابل رخ ندادن چنین مساله ای در صنعت آب کشور، خاطر نشان کرد؛ باید به فکر روش های نوین تامین مالی باشیم و در این زمینه مشخصا پیشنهاد کرد با توجه به اعلام آمادگی برخی

شرکت ها جهت کاهش ۴ درصدی متوسط تلفات کشور، می توان نصف مبلغ صرفه جویی شده از این محل را به عنوان مبلغ قرارداد آنان در نظر گرفت. سعیدی در این جلسه پیشنهاد دیگری جهت تامین مالی از محل حق ترانزیت شبکه کشور برای انتقال برق بین کشورهای مجاور مطرح کرد.

علاوه بر این لزوم توجه به زیرساخت های هوشمندسازی شبکه با اعلام آمادگی سندیکا برای ارائه پیشنهاد های عملیاتی در این زمینه توسط سیدمهدی مدنی عضو هیات مدیره و رئیس کمیته دانش بنیان سندیکا مطرح شد.

تبیین انتظارات برق خراسان از سندیکا

این نشست با ارائه بیان انتظارات از سندیکا و ارائه پیشنهاد های مدیران شرکت های برق منطقه ای و توزیع خراسان حاضر پی گرفته شد. در این باره مجید سعادت مند قائم مقام مدیرعامل برق منطقه ای خراسان رضوی طی هفت بند به بیان این پیشنهادها پرداخت که طبق آن از سندیکا درخواست می شد به فضا های جدید برای کسب و کار صنعت برق از جمله پروژه های حمل و نقل برقی، جایگزینی برق به جای گاز، هوشمندسازی شبکه و... توجه کند و همکاری لازم را به منظور اعتماد سازی برای سرمایه گذاری در صنعت برق ارائه دهد.

سعادت مند همچنین اظهار داشت: از سندیکا به عنوان نماینده بخش خصوصی انتظار می رود با توجه به اثربخشی بیشتر انتقال موضوعات و چالش ها از طرف بخش خصوصی نزد مردم و حاکمیت، منعکس کننده مشکلات صنعت برق به مسئولان نظام و مردم باشند.

این مقام ارشد برق منطقه ای خراسان با بیان آنکه ارائه قیمت های پایین در مناقصات به نفع کارفرما نخواهد بود، خواستار تلاش سندیکا برای متقاعد کردن اعضا جهت خودداری از ارائه قیمت های پایین و غیرمنطقی شد. وی

همچنین موضوع امتیازدهی بالاتر به اعضای سندیکا در مناقصات را مورد تأیید برق منطقه ای ذکر کرد و آن را منوط به نظارت هر چه بیشتر سندیکا بر کیفیت محصولات و خدمات اعضا دانست.

پذیرش اصلاح شرایط عمومی پیمان توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی و درخواست ارائه پیشنهاد های سندیکا در این زمینه، در کنار رصد پیشرفت ها و تحولات تکنولوژیک توسط اعضای سندیکا از دیگر موارد موضوعات مطرحه توسط قائم مقام مدیرعامل برق منطقه ای خراسان رضوی بود.

اعلام آمادگی دولتی های برای همکاری با سندیکا در این جلسه ایجاد کارگروه مشترک بین سندیکا و برق منطقه ای و شرکت توزیع خراسان از سوی مسئولین دولتی نیز مورد استقبال قرار گرفت. محمدرضا مزینی مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق خراسان رضوی با این رویکرد تاکید داشت مطالب کلان مطرحه در این جلسه با جزییات بیشتری در کارگروه های مشترک مورد بررسی قرار گرفته و عملیاتی شود. وی همچنین در خصوص شرایط نامساعد شرکت های کنتورساز ابراز نگرانی و اعلام کرد از مدیرعامل شرکت توانیر درخواست شده از بخش خصوصی در این حوزه حمایت شود.

محسن ذبیحی قائم مقام و معاون برنامه ریزی و مهندسی شرکت توزیع نیروی برق مشهد نیز ضمن استقبال از ایجاد کارگروه های مشترک منظم به کارگروه ارتقای توانمندی پیمانکاران، مشاوران و کارفرمایان به عنوان نمونه موفق از این همکاری اشاره کرد.

وی ضمن آنکه از در دستور کار قرار گرفتن اصلاح سیستم های مدیریتی در شرکت توزیع مشهد و کاهش هزینه های جاری در این شرکت خبر می داد، برای ارائه امتیازاتی در مناقصات به شرکت هایی که سیستم های مدیریتی خود را

ارتقا می دهند اعلام آمادگی کرد.

ارائه دیگر پیشنهاد های مسئولان شرکت برق منطقه ای و توزیع خراسان به سندیکا در این جلسه، با موضوع تمرکز بر ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر ادامه یافت. حسین محمودی معاون تحقیقات و برنامه ریزی برق منطقه ای خراسان در این رابطه افزود: این شرکت نیز آمادگی دارد برای استفاده از این ظرفیت ها با سندیکا همکاری کند.

رئیس هیات مدیره سندیکا نیز در این رابطه اقدامات سندیکا در رابطه با ماده ۱۲ را از جمله برگزاری سمینار و تشکیل کمیته متناظر خاطر نشان کرد و کمیته دانش بنیان سندیکا و معاونت پژوهشی را به عنوان متولی پیگیری موضوعات تکنولوژیک مرفی کرد.

وی با بیان این مطلب که سندیکا در تلاش است قرارداد تیپ را عملیاتی کند، خواستار دعوت از نمایندگان سندیکا در کمیسیون های تخصصی مناقصات شد.

در این نشست علاوه بر این از سوی هوشنگ ناطقی معاون مالی و پشتیبانی این شرکت نیز برای اصلاح ضوابط کسریمه و تامین اجتماعی و دستورالعمل های تعدیل و تضمین قرار داد و نیز فهارس بها اعلام آمادگی شد.

نقش آفرینی سندیکا در آگاهی بخشی برای

قیمت گذاری برق

در ادامه جلسه، گزارشی از اقدامات انجام شده در خصوص مناقصه فاینانس خطوط توسط علیرضا دلسوز مشاور مدیرعامل و قائم مقام معاونت طرح و توسعه و مجری طرح این فاینانس مورد ارائه قرار گرفت که طبق آن ضمن تاکید بر لزوم تامین مالی داخلی پروژه ها، دسته بندی کوچکتر مناقصات و تعیین اولویت بندی ها اولیه برای این منظور به عنوان راهکارهای تقویت این مهم ذکر شد.

دلسوز همچنین اظهار داشت: گزارش توجیهی مالی توسط شرکت توانیر به سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارسال شده و مورد تأیید قرار گرفته است. لذا در تلاشیم تا انتهای سال مناقصات برگزار و قراردادها منعقد شود و نقش سندیکای صنعت برق نیز برای تحقق این مهم بسیار تأثیرگذار است.

وی بر اساس پیشنهاد های ارائه شده در این جلسه، مواردی را چون ایجاد هماهنگی و همسویی بین برق های منطقه ای، توانیر، سازندگان، پیمانکاران و مشاوران، ارتقای سطح کیفی تجهیزات تولیدی صنعت برق در داخل کشور و ایجاد کارگروه های تخصصی به منظور تدوین و بازنگری در دستورالعمل ها و بخشنامه هایی از قبیل تعدیل ارز، فلزات، و... با هدف کاهش مشکلات و ریسک های قراردادی، جمع بندی کرد و تشویق و ترغیب سرمایه گذاران

به منظور تامین تسهیلات مالی طرح را ضروری توصیف کرد.

متولی زاده مدیرعامل شرکت برق منطقه ای خراسان نیز در پایان ضمن اشاره عدم امکان اخذ مصوبه از شورای اقتصاد در خصوص ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور توسط وزارت نیرو، سندیکا را عهده دار این مهم با بهره گیری از ظرفیت های بخش خصوصی کرد.

وی همچنین اعلام داشت: برق منطقه ای خراسان در خصوص اصلاح شرایط عمومی پیمان و نهایی شدن فهارس بها با سندیکا هم عقیده و همراه خواهد بود.

مدیرعامل شرکت برق منطقه ای خراسان همچنین افزود: این شرکت بر این باور است که برق باید با شرایط متفاوت عرضه شود و مصرف کننده بر اساس نیاز خود کیفیت آن را انتخاب و مورد استفاده قرار دهند. لذا انتظار می رود سندیکا در آگاهی بخشی این موضوعات با دولت همکاری کند.

پیام باقری نایب رئیس سندیکا نیز با تأیید این موضوع، کسب نظرات سندیکا در انتخاب و نندورلیست و تداوم ارتباط فیما بین برای ادامه مناقصات را خواستار شد.

تشکیل کارگروه مشترک با برق و توزیع خراسان گفتنی است در پایان این جلسه مشترک، مقرر شد کارگروه مشترکی بین شرکت برق منطقه ای خراسان و سندیکای صنعت برق برای تشکیل شود. که طی آن رضا ریاحی، حسین محمودی و هوشنگ ناطقی به عنوان نمایندگان شرکت برق منطقه ای خراسان و محسن ذبیحی از طرف شرکت توزیع نیروی برق مشهد برای عضویت در این کارگروه تعیین شدند و مقرر شد شعبه خراسان سندیکا نیز نمایندگان خود را در این کارگروه در اسرع وقت معرفی کند.

در دیدار هیات مدیره سندیکا و شعبه خراسان با نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی مقرر شد؛

### تشکیل کمیته برق و انرژی در کمیسیون صنعت اتاق مشهد

روز یکشنبه هفدهم دی ماه، جلسه مشترک هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران و شعبه خراسان سندیکا با حسین محمودی خراسانی نایب رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در محل آن اتاق برگزار شد.

در این جلسه پس از ارائه خلاصه ای از عملکرد سندیکای صنعت برق ایران و شعبه خراسان سندیکا، نایب رئیس اتاق خراسان رضوی

ضمن تقدیر از عملکرد و فعالیت های سندیکا، از شعبه خراسان به عنوان یکی از فعال ترین و موفق ترین تشکل های این اتاق یاد کرد.

در این جلسه ضمن اعلام آمادگی نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی برای تقویت و رشد و بالندگی کلیه تشکل های وابسته به اتاق، با توافق طرفین مقرر شد تشکیل کمیته برق و انرژی ذیل کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی به منظور پیگیری مشکلات و پیشنهاد های فعالان این حوزه در دستور کار قرار گیرد.

علاوه بر این طی این جلسه از سوی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد، حمایت و استفاده از ظرفیت های قانونی برای استفاده از ظرفیت های شبکه برق خراسان برای ترانزیت برق بین کشورهای همسایه شرقی وعده داده شد و برای این منظور مقرر شد پیشنهاد های شعبه خراسان سندیکا در خصوص این موضوع به اتاق مشهد ارائه و مورد پیگیری قرار گیرد.

## اخبار شرکت های عضو

### درخشش سندیکایی ها در نمایشگاه هفدهم



هفدهمین نمایشگاه بین المللی صنعت برق ایران با درخشش شرکت های عضو سندیکا به عنوان برترین های نمایشگاه به کار خود پایان داد.

در بخش پایانی مراسم اختتامیه این نمایشگاه از ۲۶ شرکت تولیدکننده، ۳ شرکت پیمانکار و ۲ شرکت کارفرما، همچنین ۴ شرکت خارجی و نیز ۳ شرکت دانش بنیان به همراه تنها موسسه

اخبار شرکت‌های عضو

آموزشی برگزیده در این دوره از نمایشگاه با اهدای لوح تقدیرو تندیس ویژه تجلیل به‌عمل آمد.
براین اساس حضور پرشمار اعضای سندیکای صنعت برق ایران در میان برگزیدگان این دوره از نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق قابل ملاحظه بود که از آن جمله می‌توان به شرکت‌های ایران‌ترانسفو، الکترونیک افزارآرما، گام اراک، پارس سوییچ، فراگستر بیستون، ایستاتوان صنعت، تابان نیرو، تجهیزات انتقال برق پارس، پالایش نیرووتجهیزو گلنور دربخش تولیدکنندگان، شرکت‌های مپنا در بخش پیمانکاری و نیز شرکت‌های باسط پژوه تهران و لیان ویژن البرز در جمع شرکت‌های دانش بنیان اشاره کرد.

سندیکای صنعت برق ایران با افتخار مجددا انتخاب شایسته این شرکت‌های محترم را تریبک گفته و برای ایشان آرزوی توفیق روزافزون دارد.

## شرکت یاسان صادرکننده نمونه استان مرکزی شد

شرکت سازه‌های فلزی یاسان روز پنجشنبه سی‌ام آذر ماه طی برگزاری مراسمی در اراک به عنوان صادرکننده نمونه استان مرکزی معرفی شد و شهاب فارسی نایب‌رییس هیات‌مدیره این شرکت با دریافت لوح و تندیس صادرکننده نمونه مورد تجلیل قرار گرفت.

این مراسم با حضور سیدعلی آقازاده استاندار استان مرکزی، محمدرضا حاجی‌پور رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و سید مهدی مقدسی نماینده مردم اراک، خنداب و کمیجان در مجلس شورای اسلامی در کنار نمایندگان بخش خصوصی از جمله منوچهر توستی رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان مرکزی، علی‌اکبر کریمی رییس مجمع نمایندگان استان مرکزی و دیگر فعالان اقتصادی استان برگزار شد و در آن از ۲۰ صادرکننده نمونه استان مرکزی در سال ۱۳۹۶ تقدیربه عمل آمد.

گفتنی است این شرکت عضو سندیکای صنعت برق ایران پیش از این در سال گذشته نیزمنتخب صادرکننده نمونه ملی و استان بوده است .

## آموزش بخشنامه اخیر سازمان برنامه در شرکت مهساب نیرو

شرکت مهندسین مشاور مهساب نیرو (مانیکو) روز یکشنبه بیست‌وپهام دی ماه اقدام به برگزاری جلسه‌ای آموزشی با موضوع «تشریح بخشنامه شماره ۹۶/۱۱۶۲۶۳۴ مورخ ۲۰/۰۲/۱۳۹۶ سازمان برنامه و بودجه کشور» کرد. طی این جلسه آموزشی که با همکاری امور مالی و حسابداری شرکت برق منطقه ای تهران در محل شرکت برق منطقه ای تهران برگزار می‌شد به مقایسه نحوه به‌کارگیری و محاسبه حق الزحمه مهندسان مشاور در این بخشنامه با بخشنامه های سنوات گذشته پرداخته شد. لازم به ذکر است که بخشنامه مذکور در خصوص نحوه به‌کارگیری عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت، لازم‌الاجرا بوده و با توجه به ابلاغ آن از ابتدایتیرماه سال مقرر شد هاست که قراردادهای مهندسین مشاور بر همین اساس منعقد شود.

شرکت قدس نیرو برگزار کرد؛

## سمینار روش‌های استفاده از پهباد در خطوط انتقال

شرکت مهندسی مشاور قدس نیرو روز شنبه بیست‌وسوم دی ماه با دعوت از یکی از عرضه‌کنندگان اروپایی سیستم‌های پهپاد در برنامه‌های تعمیر و نگهداری پیشگیرانه شرکت‌های برق، سمیناری را برای شرکت‌های برق منطقه‌ای سراسر کشور برگزار کرد. در این سمینار که در محل شرکت قدس نیرو ب برگزار می‌شد، بیش از چهل نفر از متخصصان



بهره‌برداری خطوط انتقال نیرو از سراسر کشور حضور داشتند و نماینده شرکت لندل اسپانیا، ضمن تشریح نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد استفاده در این صنعت، به سوالات پرشمار حاضرین پاسخ گفت.

همچنین در پایان این سمینار، قدس نیرو به عنوان یک شرکت مهندسی پیشتاز در فن آوری‌های نو، به سبب معرفی جامع این سیستم از سوی تمامی شرکت‌کنندگان در این سمینار مورد قدردانی قرار گرفت.

گفتنی است افزایش چشمگیر طول خطوط انتقال نیرو و لزوم مراقبت و نگهداری صحیح آن‌ها، به منظور حفظ تداوم جریان برق، هزینه‌های زیادی را به شرکت‌های برق منطقه‌ای تحمیل کرده است؛ به طوری که گاه نیروی انسانی کافی و منابع مالی و تجهیزات مناسب برای بازدیدهای دوره‌ای در اختیار این شرکت‌ها قرار ندارد. اما با توسعه فن آوری‌های جدید و ساخته شدن پهپادها، به تدریج استفاده از این ابزار جدید جای خود را در برنامه‌های تعمیر و نگهداری پیشگیرانه شرکت‌های برق در جهان باز کرده است.

## قدس نیرو خواستار بررسی مجدد تغییر ساعت رسمی کشور شد



شرکت مهندسی قدس نیرو طی نامه‌ای خطاب به وزیرنیرو پیشنهاد خود را مبنی برعدم تغییر ساعت رسمی کشور ارائه داده است.
در این نامه با استناد به مطالعات اخیر اتحادیه اروپا در این خصوص، پیشنهاد شده براساس آنچه «تغییر در مکانیزم مؤثر بودن تغییر در ساعت رسمی کشور» ذکر شده است و به دلیل هزینه‌های مختلف ایجاد شده به سبب این مهم، لزوم تغییرساعت رسمی کشور مجددا بررسی و آسیب شناسی شود.
متن کامل این نامه به شرح زیر است:

جناب آقای دکتر اردکانیان
وزیر محترم نیرو

با سلام و احترام،
پیرو مکاتبات قبلی مبنی بر پیشنهاد عدم تغییر ساعت رسمی کشور، به استحضار می‌رساند که بتازگی اتحادیه اروپا این موضوع را تحت مطالعه و بررسی مجدد قرار داده است.
از آنجا که تقریباً همه عوامل اساسی در مؤثر بودن مکانیزم

تغییر ساعت رسمی کشور بشدت تغییر نهمده و اثرگذاری خود را از دست داده است.

لذا پیشنهاد می‌شود به دلیل هزینه‌های مختلفی که تغییر ساعت رسمی کشور ایجاد می‌کند، منافع در نظر گرفته‌شده برای لزوم تغییر ساعت رسمی کشور مجدداً بررسی و آسیب شناسی گردد. این شرکت آمادگی خود را برای اجرای طرح مطالعاتی فوق اعلام می‌نماید.

سعید مهذب ترابی
مدیرعامل شرکت مهندسی قدس نیرو

# اخبار سندیکا و صنعت برق

وزیراقتصاد به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد کرد؛

## تهاتر سه جانبه بدهی دولت، بخش خصوصی و بانک‌ها در لایحه بودجه ۹۷

وزیراقتصاد و دارایی در نامه‌ای بسیار مهم خطاب به رییس سازمان برنامه و بودجه اقدام به ارائه پیشنهادی جهت درج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کرد.

در این نامه ضمن اشاره به مشکلات فعالین بخش خصوصی به دلیل بدهی دولت به این افراد و مطالبات بانک‌ها از ایشان، پیشنهاد شده است حکمی به شرح مندرج در این نامه در خصوص تهاتر بدهی دولت به بخش خصوصی و بخش خصوصی به بانک‌ها، با مطالبات دولت از بانک‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در بخش حکم مربوط به اوراق تسویه خزانه پیش‌بینی شود.

گفتنی است ارائه این پیشنهاد پیرو آن صورت می‌گیرد که در متن لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، صرفاً بدهی دولت به اشخاص متقاضی با مطالبات اشخاص یادشده قابل تهاتراست و مجوزی برای تهاتر بدهی بخش خصوصی با بدهی بانک‌ها به دولت فراهم نیست.

جهت مشاهده متن کامل این نامه به لینک زیر مراجعه فرمایید:

www.ieis.ir/fa-news-3923.html

## تقویت ارتباط سندیکا و مجلس در دور جدید فعالیت وزارت نیرو

نماینده پارلمانی شرکت توانیر در حالی میهمان سندیکای صنعت برق ایران بود که در این نشست راهکارهای تقویت ارتباط این سندیکا و مجلس شورای اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گرفت .

براین اساس ضمن تبیین کامل سوابق و دلایل مشکلات قراردادهای متوقف اعضا و دیگر شرکت‌های فعال در صنعت برق توسط اعضای کارگروه مجلس سندیکا، تسهیل ارتباط سندیکا با کمیسیون انرژی از علی حیدری تفرشی مشاور امور مجلس مدیرعامل شرکت توانیر درخواست شد .

در ادامه نماینده پارلمانی وزارت نیرو با ارائه گزارشی از انعکاس خواسته‌ها و اقدامات صورت پذیرفته توسط سندیکا به مقام عالی وزارت نیرو، تاکید داشت ارتباط ارگانیک سندیکا با اعضای کمیسیون انرژی نیازمند تقویت از سوی سندیکا است.

حیدری دراین نشست در خصوص تثبیت کرسی سندیکا در کمیسیون انرژی مجلس و تقویت ارتباط با ریاست این کمیسیون از طریق برگزاری جلسات فی‌مابین در اسرع وقت، قول همکاری داد. همچنین تقویت این ارتباط با ریاست کمیته نیرو کمیسیون انرژی مجلس نیز جهت اطلاع‌رسانی در خصوص موضوعات مبتلابه صنعت برق در دستور کار قرار گرفت و بر تلاش سندیکا جهت حضور مدیران صنعت برق در این کمیسیون تاکید شد.

علاوه‌براین مقرر شد ضمن دریافت قراردادهای تیپ نفت با همکاری معاون پارلمانی وزارت نفت، پرونده‌های صنعت برق ایران توسط مشاور امور مجلس مدیرعامل شرکت توانیر به شورای عالی فنی ارجاع شود و برگزاری نشستی با حمیدرضا فولادگر عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز بنا بر درخواست سندیکا مورد پیگیری قرار گیرد.

در پایان از سوی نمایندگان سندیکا درخواست شد در انتخاب معاونان مدیران وزارتخانه و شرکت توانیر، نظر بخش خصوصی نیز مد نظر قرار گیرد.

## جبران خسارت ارزی قراردادهای ریالی فاقد تعدیل

آرش کردی، مدیرعامل و رییس هیات مدیره شرکت توانیر هجدهم دی ماه سال جاری طی نامه‌ای به کلیه شرکت‌های زیرمجموعه توانیر آخرین فرصت برای دریافت مدارک قراردادهای

مشمول دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل را بیست و چهارم دی ماه اعلام کرد.

در این نامه ضمن اشاره به اینکه تنفیذ این دستورالعمل برای سال ۱۳۹۶ منوط به ارائه مستندات به شورای عالی فنی است، عنوان شده که آن دسته از شرکت‌هایی که قرارداد پروژه‌های آنها مشمول مفاد دستورالعمل فوق الذکر شده و عملیات اجرایی آنها کماکان در سال ۹۵ ادامه داشته، اما به دلیل عدم تنفیذ این دستورالعمل، مبالغ جبرانی را دریافت نکرده‌اند، فهرست پروژه‌های خود را به همراه مشخصات و مستندات آنها و با ذکر پیشرفت فیزیکی و درصد عملیات انجام شده در سال ۱۳۹۵ و نیز تاریخ تقریبی اتمام کار، ظرف مدت ۷ روز کاری از تاریخ وصول این نامه به دفتر مدیر عامل توانیر اعلام کنند.

در پایان این نامه تاکید شده بود که عدم دریافت پاسخ در طول مدت تعیین شده به منزله عدم نیاز به تنفیذ دستورالعمل مزبور خواهد بود.

رونوشت این نامه علاوه بر معاون وزیرنیرو در امور برق و انرژی برای رییس هیات مدیره سندیکای صنعت برق نیز ارسال شده بود تا وی هماهنگی‌های لازم را به منظور انجام اقدامات مشابه از طریق تعامل با اعضای سندیکا انجام داده و مراتب را در مدت تعیین شده به شرکت توانیر اعلام کند.

به این ترتیب شرکت‌ها می‌توانند مدارک مربوط به قراردادهای مشمول مفاد دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل را حداکثرا روز یکشنبه بیست و چهارم دی ماه سال جاری به شرکت توانیر ارائه دهند.

## پیشنهادهای پنج‌گانه سندیکا برای بهبود لایحه بودجه ۹۷

سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از بخش خصوصی صنعت برق، پیشنهادهای خود را برای اصلاح آن بخش از لایحه بودجه که به وزارت نیرو و صنعت برق مرتبط است، به کمیسیون انرژی و مرکز پژوهش‌های مجلس ارائه کرد .

پس از آنکه لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد، سندیکای صنعت برق پس از انجام بررسی‌های کارشناسی لازم بر روی لایحه، پیشنهاداتی را به منظور بهبود بندهای مرتبط با صنعت برق به معاونت مجلس اتاق بازرگانی، کمیسیون انرژی، کمیسیون تلفیق و مرکز پژوهش‌های مجلس ارائه کرد .

اولین پیشنهاد سندیکای صنعت برق ایران، بر

روی «تبصره ۴»، بند «ب» مورد«۲» اعلام شده و بنا برآن پیشنهاد شده بود که این تبصره به این صورت در قانون بودجه لحاظ شود: «طرح های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن «و وزارت نیرو» با مشارکت حداقل پنجاه و یک(۵۱) درصدی بخش خصوصی و تعاونی.»

لازم به ذکر است که در لایحه پیشنهادی دولت، نام وزارت نیرو در این تبصره عنوان نشده است. اصلاح «تبصره ۵»، بند «ط»، دومین پیشنهاد سندیکا است که بنا برآن این تبصره باید به این شکل در قانون بودجه آورده شود: «ط- به منظور سرمایه گذاری در طرحهای نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت « و وزارت نیرو»، وزارت خانه های مذکور از طریق شرکت های تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی(ریالی- ارزی) در سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکت های مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح-های وزارت نفت) و معدن و تجارت« و وزارت نیرو» تضمین نمایند.» در این مورد هم نام وزارت نیرو در لایحه پیشنهادی دولت ذکر نشده و این تبصره تنها مربوط به وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده است.

اصلاح «تبصره ۷»، بند «د» با اضافه کردن بخش برق به تبصره ای که مرتبط با صنعت آب است، یکی دیگر از پیشنهادات پنج گانه سندیکای صنعت برق ایران است: «د- به دولت اجازه داده می شود ما به التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر متر مکعب آب " و هر کیلووات ساعت برق " را (پس از تایید سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان) با بدهی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به بهره برداری رسیده بخش آب «و برق» وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه را به صورت جمعی -خرجی تسویه نماید.»

سندیکا همچنین پیشنهاد کرده که به تبصره ۶ بند (ه) یک بخش کوتاه اما تعیین کننده افزوده شود: «ه - عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۰/۰۸/۹۴ به میزان شصت (۶۰) ریال به ازای هر کیلووات ساعت در سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می شود . «وجوه حاصله به عنوان وجوه اداره شده نزد سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) قرار می‌گیرد و ساتبا اجازه دارد این وجوه را صرفاً در جهت اجرای موضوع این قانون برای مصارف سرمایه ای و توسعه انرژی های تجدیدپذیر صرف نماید .»

سندیکا همچنین اضافه شدن یک بند به «تبصره ۱۵»، را نیز به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد داده است: «د-دولت موظف است در راستای اجرای ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، جهت اصلاح رویه قیمت‌گذاری برق و تنظیم مقررات حاکم بر بازار برق، نسبت به «تشکیل نهاد تنظیم‌کننده مقررات بخشی صنعت برق جمهوری اسلامی ایران» در سال ۱۳۹۷ اقدام نماید. در این رابطه شورای رقابت با همکاری وزارت نیرو و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، ملکف است نسبت به تدوین لایحه تشکیل نهاد تنظیم کننده مقررات بخش صنعت برق و ارائه آن به هیئت دولت ظرف شش ماه اقدام نماید.»

## اخبار رویدادها

### دعوت از سندیکایی ها جهت حضور در نمایشگاه ژوهانسبورگ



نمایشگاه Africa Energy Indaba ۲۰۱۸ از تاریخ ۲۰ الی ۲۱ فوریه ۲۰۱۸ مصادف با اول تا دوم اسفند ماه سال جاری در شهر ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی برگزار می شود.

سفارت جمهوری اسلامی ایران در پرتوریا طی ارسال نامه‌ای ضمن دعوت از سندیکا جهت حضور در این نمایشگاه و با اشاره به پتانسیل اعضای سندیکا برای حضور در بازار انرژی آفریقای جنوبی و کشورهای آفریقایی، تاکید داشته است: این نمایشگاه ظرفیت بالایی برای شکل‌گیری همکاری‌ها در این منطقه دارا خواهد بود.

«حضور تعدادی از وزرای انرژی کشورهای آفریقایی، بیش از ۱۰۰ شرکت‌کننده از کشورهای

مختلف و بیش از ۶۰ مدیر بخش انرژی همراه با بازدیدکنندگانی از کشورهای مختلف» از دیگر جذابیت‌های این نمایشگاه برای صنعتگران ایرانی از حوزه انرژی توصیف شده است.

علاوه بر این در این نامه از برگزاری کنفرانسی با همین عنوان با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه انرژی از کشورهای مختلف و نمایندگان بیش از ۸۰ رسانه جهت پوشش خبری این کنفرانس و نمایشگاه خبر داده شده است. گفتنی است با هماهنگی صورت گرفته با مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران تشکیل پائوین ایران در این نمایشگاه در دستور کار بوده و اعضای سندیکا می‌توانند از یارانه اختصاصی برای اجاره غرفه نیز برخوردار شود.

جهت مشاهده اصل نامه و کسب اطلاعات بیشتر مندرج در آن در خصوص چگونگی رزو غرفه و حضور در این نمایشگاه به لینک زیر مراجعه فرمایید:

www.ieis.ir/fa-news-3913.html

### فراخوان دوازدهمین همایش بین‌المللی انرژی

کمیته ملی انرژی جمهوری اسلامی طی فراخوانی در خصوص ارسال مقالاتی برای دوازدهمین همایش بین‌المللی انرژی اطلاع‌رسانی کرد. دراین دوره از همایش که در تاریخ ۲۹ و ۳۰ خرداد ۱۳۹۷(۱۹-۲۰ June ۲۰۱۸) و با شعار سامانه‌های خلاق در زنجیره انرژی - آب محیط زیست برگزار می‌شود، همچون دوره‌های گذشته اساتید و صاحب‌نظران برجسته بین المللی و داخلی به عنوان سخنرانان کلیدی حضور خواهند داشت. علاوه براین ارائه مقالات، کارگاه‌های آموزشی و میزگردهای تخصصی از جمله بخش‌های مختلف این همایش خواهند بود. همچنین همزمان با برگزاری همایش، نمایشگاهی جانبی نیز جهت ارائه آخرین دستاوردهای شرکت‌ها و موسسات فعال در حوزه انرژی برگزار خواهد شد. جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص محورها و اطلاعات سخنرانان این همایش به تارنمای همایش به نشانی iran nec.com مراجعه فرمایید .

http://iran nec.com/Home.aspx

## خیرمقدم به اعضای جدید

به گزارش کمیته عضویت سندیکای صنعت برق ایران، در دوره گذشته ۹ شرکت جدید به عضویت این سندیکا پیوسته‌اند.

بر پایه این گزارش، اعضای جدید به شرح زیر معرفی می شوند:

#### شرکت لامپ سازی نورافشان

به مدیریت: جناب آقای فرشید خسته

زمینه فعالیت: تولید کننده انواع لامپ گازی، کم مصرف، ای ای دی

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۵۵۱۳۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۷۰۸۱۳۱-۲۱

<p>به مدیریت: جناب آقای محمد امین پاک طینت</p> <p>زمینه فعالیت: تجهیزات الکترونیکی و حفاظتی</p> <p>تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۴۷۵۲۱-۷-۰۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۸۴۸۲۰۱-۲۱</p>
--

به مدیریت: جناب آقای علی وحدتی

زمینه فعالیت: ارائه کلیه خدمات مشاوره، طراحی، تهیه، ساخت و مدیریت جامع پروژه برای مراحل مختلف احداث و راه اندازی و بهره برداری صنایع انرژی، اب و …، نیروگاه‌ها، خطوط انتقال و پست ها و…

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۵۱۵۵۸-۷-۰۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۷۵۵۹۵۱-۲۱

<p>به مدیریت: جناب آقای علیرضا پیروان</p> <p>زمینه فعالیت: تهیه، توزیع و خدمات پس از فروش مولدهای برق</p> <p>تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۵۱۵۵۸-۲۱/ نمایر: ۰۲۱-۸۸۷۵۵۹۵۱-۲۱</p>
--

به مدیریت: سرکار خانم مریم سرخانی

زمینه فعالیت: واردات تجهیزات الکتریکی فشارضعیف، متوسط و قوی

تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۷۲۵۹۱-۸۶-۰۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۳۲۲۶۹۴-۲۱

<p>به مدیریت: جناب آقای سید محمدحسین بهفر</p> <p>زمینه فعالیت: خدمات نیروگاهی</p> <p>تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۵۵۷۰-۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۷۴۲۲۵۰-۲۱</p>
--

به مدیریت: جناب آقای کامران پورآزاد

زمینه فعالیت: ساخت تابلو برق و اجرای پروژه های پیمانکاری، صنعت و بازرگانی

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۱۹۵۶۷-۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۸۰۱۹۵۶۷-۲۱

<p>به مدیریت: جناب آقای مهدی گودرزی</p> <p>زمینه فعالیت: انرژی های تجدیدپذیر، مدیریت مصرف، برگزاری دوره های تخصصی</p> <p>تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۲۲۹۳۹-۶۶-۰۲۱ / نمایر: ۰۲۱-۸۹۷۷۷۴۰-۲۱</p>
--

به مدیریت: جناب آقای محسن خسروآبادی

زمینه فعالیت: برق، مخابرات، شبکه

تلفن: ۰۲۱-۳۸۹۳۱۴۱۳-۳۸۹-۰۵۱ / نمایر: ۰۵۱-۳۸۹۳۸۱۶۷-۵۱

## پیام تبریک

جناب آقایان مهندس نصراله رهنما و مهندس بابک رهنما مدیرعامل محترم و رییس هیات‌مدیره محترم شرکت صنعتی گام اراک سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله انتخاب شایسته گام اراک را به عنوان شرکت فنی مهندسی برترکشور در سال ۱۳۹۶، خدمت شما و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در ادامه این راه برایتان آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس محسن فارسی  
مدیرعامل محترم شرکت سازه‌های فلزی یاسان

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله انتخاب شایسته شرکت سازه‌های فلزی یاسان را به عنوان صادرکننده نمونه استان مرکزی خدمت جنابعالی و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در این راه برای شما آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس اصغر بارزی  
رییس محترم هیات‌مدیره شرکت قشم‌ولتاژ

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله انتخاب شایسته محصول فناورانه شرکت قشم ولتاژ را به عنوان طرح برگزیده هجدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری، خدمت جنابعالی و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در ادامه این راه برای شما آرزوی توفیق روزافزون دارد.

## پیام تسلیت

تسلیت سندیکا

به زلزله‌زدگان غرب کشور

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله با نهایت تأسف و تأثر جان باختن تعدادی از هموطنان‌مان را در حادثه دلخراش زمین‌لرزه غرب کشور به ملت ایران، به‌ویژه خانواده‌های مصیبت‌دیده، تسلیت گفته و ضمن مسئلت صبر و بردباری برای بازماندگان از خداوند منان، آمادگی خود را جهت رفع مشکلات زلزله‌زدگان اعلام داشته است.

تسلیت سندیکا

برای حادثه نفت‌کش سانچی

سندیکای صنعت برق ایران با نهایت تأسف و تأثر جان باختن تعدادی از هموطنان‌مان را در حادثه دلخراش نفت‌کش سانچی، خدمت عموم هموطنان، به‌ویژه خانواده‌های مصیبت‌دیده، تسلیت گفته و برای بازماندگان از خداوند متعال صبر و بردباری مسئلت دارد.

جناب آقای مهندس مهدبی  
مدیرعامل محترم شرکت نیوند

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده را خدمت جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزو مندیم.

جناب آقای مهندس محمدباقر سوزنجی

مدیرعامل محترم شرکت صنایع کیان ترانسفو

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله انتخاب شایسته محصول فناورانه شرکت صنایع کیان ترانسفورا به عنوان طرح برگزیده هجدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری، خدمت جنابعالی و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در ادامه این راه برای شما آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس سیامک فارسپان  
مدیرعامل محترم شرکت توس فیوز

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله موفقیت شرکت توس فیوز را در احداث بزرگترین نیروگاه خورشیدی بخش خصوصی شرق کشور در آن مجموعه تولیدی، خدمت جنابعالی و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در ادامه این راه برای ایشان آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس احمد بستانچی  
مدیرعامل محترم شرکت دمنده

سندیکای صنعت برق ایران بدینوسیله انتخاب شایسته شرکت دمنده را به عنوان صادرکننده نمونه استان تهران در سال ۱۳۹۶، خدمت جنابعالی و کارکنان محترم آن واحد صنعتی تبریک عرض نموده و در ادامه این راه برای شما آرزوی توفیق روزافزون دارد.

تسلیت سندیکا

به شرکت محترم فن‌آوران انرژی طوس

باکمال تأثر و تأسف مصیبت درگذشت شادروان مهندس مهدی هدشی، مدیرعامل فقید شرکت فن‌آوران انرژی طوس و از مدیران سابق برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان را خدمت خانواده محترم و عموم همکاران ایشان تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزو مندیم.

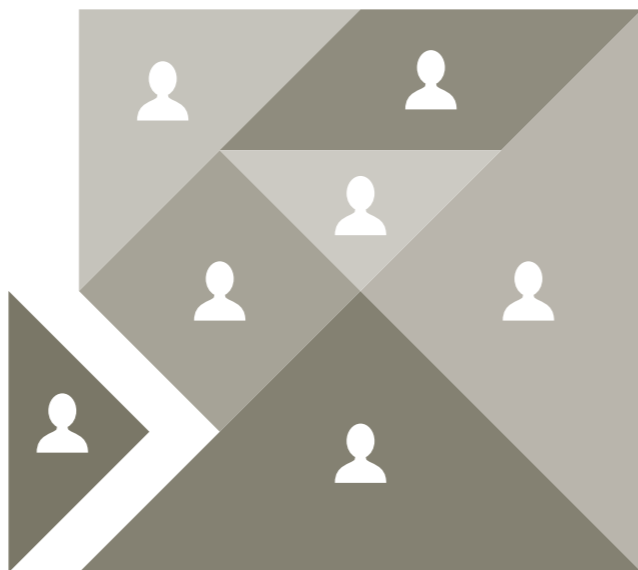
پیام تسلیت سندیکا

به شرکت محترم مهساب‌نیرو (مانیکو)

باکمال تأثر و تأسف مصیبت درگذشت شادروان مهندس محمدعلی حق دوست، مدیر فقید دفتر کنترل شرکت محترم مهساب‌نیرو (مانیکو) و از همکاران سابق دفتر مهندسی و بررسی‌های فنی شرکت توانیر در بخش نیروگاه‌ها را خدمت خانواده محترم و عموم همکاران ایشان تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزو مندیم.

معاونت پژوهش و برنامه ریزی  
سندیکای صنعت برق ایران برگزار می کند:

## دوره‌های آموزشی



به استحضار می‌رساند، معاونت پژوهش و برنامه ریزی سندیکای صنعت برق ایران در راستای توسعه منابع انسانی شرکت‌های عضو، دوره‌های آموزشی زیر را با حضور مدرسین حرفه‌ای و مجرب در زمستان سال ۱۳۹۶ در سالن کنفرانس سندیکا برگزار می‌نماید:

نام دوره	مدت دوره (ساعت)	تاریخ شروع	تاریخ پایان	هزینه دوره (ریال)	مدرس
اصول فنی و اقتصادی جذب سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های خورشیدی	۸	۲۶ بهمن	۲۶ بهمن	۳,۵۰۰,۰۰۰	آقای مهندس تاجدینی
نحوه تهیه اسناد ادعا و طرح دعوی در مناقصات و پیمان	۱۶	۲ اسفند	۳ اسفند	۴,۵۰۰,۰۰۰	آقای مهندس حسین زاده

### نحوه ثبت نام در دوره آموزشی:

متقاضیان محترم فرم ثبت نام هر یک از دوره‌ها را پس از اعلام فراخوان از بخش آموزش سایت سندیکا [www.ieis.ir](http://www.ieis.ir) دریافت نموده پس از تکمیل از طریق فکس یا ایمیل به واحد آموزش ارسال فرمایند. همچنین لازم است مبلغ هزینه مطابق فراخوان اعلام شده هر یک از دوره‌ها به شماره حساب ۱۴۷۵۱۸۱۷/۰۸ بانک ملت شعبه امیراتابک (قابل واریز در کلیه شعب) به نام سندیکای صنعت برق واریز گردد و فیش آن به دبیرخانه سندیکا ارسال شود. (شماره شب: ۰۸/۱۴۷۵۱۸۱۷/۰۸ IR-جهت واریز اینترنتی)

اطلاعات تکمیلی دوره‌ها و رزومه اساتید در بخش آموزش سایت سندیکا [www.ieis.ir](http://www.ieis.ir) در دسترس می‌باشد و برای توضیحات بیشتری توانید با شماره تلفن ۰۶-۶۶۵۷۰۹۳۰ داخلی ۱۳۱ معاونت پژوهش و برنامه ریزی تماس حاصل فرمایید.

# ستبران

## راهنمای اشتراک

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می کند به منظور معرفی پتانسیل های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت های مهندسی بازرگانی، تصویر روشنی از توانمندی های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش ها و گلوگاه های صنعت با هدف طرح دیدگاه های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست های این نشریه است.

از فعالان صنعت برق و انرژی کشور دعوت می شود در صورت تمایل به اشتراک نشریه ستبران، ضمن تکمیل فرم ذیل، بهای اشتراک را براساس تعرفه، به حساب شماره ۱۴۷۵۱۸۱۷/۰۸ بانک ملت جاری جام، شعبه امیراتابک به نام سندیکای صنعت واریز و رونوشت فیش بانکی را همراه با فرم اشتراک تکمیل شده به شماره نمابر ۶۶۹۴۴۹۶۷ دبیرخانه سندیکا دورنگار نمایید.

هزینه اشتراک یک ساله:	پست عادی: ۲۴,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۶۰,۰۰۰ تومان
هزینه اشتراک دوساله:	پست عادی: ۴۸,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۱۲۰,۰۰۰ تومان

- دانشجویان و اساتید محترم دانشگاه ها با ارسال کارت یا گواهی نامه معتبر از ۱۰ درصد تخفیف برخوردار می شوند.
- خواهشمند است، مشترکین محترم در صورت تغییر نشانی، امور مشترکین را مطلع نمایند.
- با توجه به اینکه تنها عدم وصول مجلاتی که بصورت پیشتاز ارسال می شوند قابل پیگیری است لذا توصیه می شود از خدمات پست پیشتاز استفاده شود.



### فرم اشتراک ستبران

لطفاً در مستطیل روبرو چیزی ننویسید

مشترک حقوقی

مشترک حقیقی

نام شرکت / سازمان:	نام:
نام متقاضی:	نام خانوادگی:
نام خانوادگی متقاضی:	شغل:
سمت:	تحصیلات:

محل امضا

تعداد نسخه درخواستی از هر شماره: .....

نوع اشتراک:  اشتراک جدید  تمدید اشتراک

نشانی: .....

تلفن:	شماره فیش:
نمابر:	مبلغ:
موبایل:	بانک:
ایمیل:	تاریخ واریز هزینه اشتراک:



# شرکت اندیشه‌های فرانگر برسام



● مهندسی، تامین و راه اندازی آموزش سیستم‌های اسکادا و دیسپاچینگ و مخابرات در پروژه‌های نیروگاهی، پست‌های فشار قوی، صنایع نفت و پتروشیمی، صنایع فولاد و پروژه‌های ربلی و آبرسانی

● نرم افزار اتوماسیون پست و مانیتورینگ **TeleSCADA** با پشتیبانی از پروتکل IEC61850

● آموزش مهندسی، سیستم‌های RTU,DCS برندهای استاندارد ABB, Siemens, GE و پروتکل‌های استاندارد IEC, DNP3,0

● مهندسی، تامین و اجرای پروژه‌های مخابراتی در حوزه فیبر نوری، شبکه‌های بی سیم و رادیویی، مخابرات PLC و مراکز تلفن PABX

● نماینده انحصاری infoware در زمینه RTU,BCU تامین مبدل‌های پروتکلی سیستم‌های اتوماسیون

● نماینده انحصاری CXR فرانسه در زمینه PDH,SDH تامین مبدل‌های پروتکلی سیستم‌های اتوماسیون

● نماینده انحصاری IPS آلمان در زمینه راه حل‌های مدیریت دارایی و منابع در شبکه برق، رایانش ابری در سیستم‌های اسکادا و هوشمندسازی شبکه برق



**Barsam Global Systems Co.**

Tel: +98(21)44 82 26 14-15

Fax: +98(21) 44 83 76 61

ZIP Code: 147 87 86 317

NO.324 Unit 5 North Jannat

Abad Blvd. Tehran IRAN

Web: [www.bgscoco.net](http://www.bgscoco.net)

**TeleSCADA**



شرکت سیم و کابل ابهر  
ABHAR WIRE+CABLE CO.

## پیشتاز در صنعت کابل کشور

- صادر کننده نمونه کشور در سال ۱۳۹۴
- اولین سازنده کابل های نسوز و بدون هالوژن جهت پروژه های مترو و تونل
- برنده ۴ نوبت واحد نمونه صنعتی ایران
- واحد نمونه کیفی کشور
- واحد نمونه تحقیق و توسعه
- بزرگترین واحد کابل سازی ایران
- بیشترین تنوع محصول در خاورمیانه با بیش از ۲۶۰۰۰ نوع کابل ابزار دقیق، کنترل، قدرت، تخصصی و فشار قوی
- تنها تولید کننده کابل دریایی در خاورمیانه
- اولین تولید کننده کابل ۲۳۰ کیلوولت در خاورمیانه
- رکورددار تولید عملی کابل ۲۳۰ کیلوولت در خاورمیانه با بیش از ۱۵۰ کیلومتر کابل تحت بار
- تامین کننده بیش از ۱۸۰۰ کیلومتر کابل ۶۳ کیلوولت
- صادر کننده یک سوم کابل صادراتی ایران
- نوآوری در صنعت کابل ایران و خاورمیانه، تولید نمونه اولیه کابل ۴۰۰ کیلوولت با غلاف کور و گیت
- اولین تولید کننده کابل ۱۳۲ کیلوولت در کشور و تامین کننده بیش از ۵۰۰ کیلومتر کابل ۱۳۲ کیلوولت در ایران
- و بیش از ۳۵۰ کیلومتر برای کشور عراق

آسودگی خاطر

و امنیت پروژه

کیفیت

اطمینان

تعهد

تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۶۴، کد پستی ۱۵۵۳۹۵۳۷۱۳ تلفن: ۰۰۰۰۰۸۱۹۳ (دفتر مرکزی)، نامبر: ۸۸۷۶۲۴۷۱  
No. 64, Khoramshahr Ave., Tehran 15539 53713 IRAN, Tel: +98 21 81-93-0000, Fax: +98 21 88 76 24 71, Email: info@abharcable.com

[www.abharcable.com](http://www.abharcable.com)